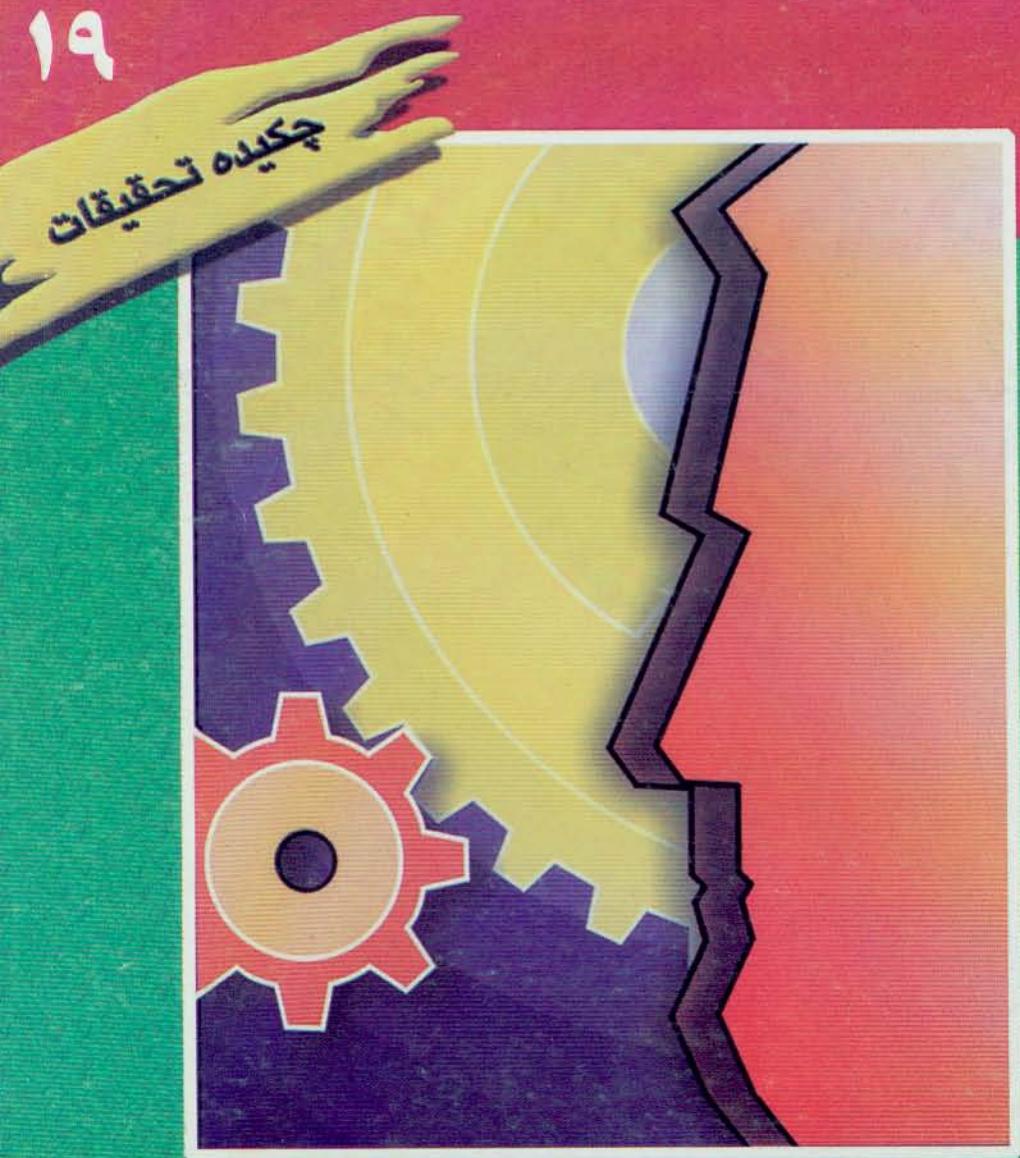

آموزش فنی و حرفه‌ای

۱۹

چکیده تحقیقات
آموزش فنی و حرفه‌ای (جلد دوم)

تدوین: گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای
ناشر: پژوهشکده تعلیم و تربیت (انتشارات)

گردآورندگان:
احمد نویدی
علی اکبر پیمان
دکتر اقبال قاسمی پویا
محمود بزرگر

چاپ اول: ۱۳۸۲
شمارگان: ۲۰۰۰
چاپ: افست

چکیده تحقیقات

آموزش فنی و حرفه‌ای (جلد دوم)

تدوین: گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای
ناشر: پژوهشکده تعلیم و تربیت (انتشارات)

- گردآورندگان:
- احمد نویدی
- علی‌اکبر پیمان
- دکتر اقبال قاسمی پویا
- محمود برزگر
- چاپ اول: ۱۳۸۲
- شمارگان: ۲۰۰۰
- چاپ: افست

پیش‌گفتار.....
**فصل اول: ارزشیابی و تحلیل محتوای پژوهش‌های
ناظر بر آموزش فنی حرفه‌ای**

۱۳ مقدمه
۱۴	وضعیت کلی طرح‌های پژوهشی اجرا شده.....
۱۵	عناوین و تعداد پژوهش‌های انجام شده در زمینه.....
۱۶	هدف‌های عمده پژوهش‌های انجام شده.....
۱۷	چهارچوب کلی و روش شناسی پژوهش‌های انجام شده.....
۱۸	ارزیابی کیفیت بیان مسأله پژوهشی.....
۱۹	ارزیابی سوالاتی ایجاد شده.....
۲۰	ارزیابی جامعه و نمونه آماری.....
۲۱	ارزیابی ابزارها و شیوه‌های جمع آوری داده‌ها.....
۲۲	ارزیابی شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۲۳	ارزیابی مرور ادبیات و تدوین پیشینه پژوهش.....
۲۴	ارزیابی یافته‌ها و پیشنهادها.....
۲۵	اهم یافته‌ها و پیشنهادهای پژوهش شده.....
۲۶	خلاصه و نتیجه گیری.....
۲۷	پیشنهادهایی برای توسعه پژوهش‌های ناظر بر آموزش فنی و حرفه‌ای.....
۳۳	

..... فصل دوم: چکیده پژوهش‌های انجام شده	
۳۶	بخش یکم: توصیف و ارزشیابی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای
۳۶	۱- ارزشیابی برنامه‌های شاخه کار داشت نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه معلمان و دانش آموزان
۴۱	۲- بررسی برخی از نشانگرهای بهره‌وری در هنرستان‌های فنی نظام جدید آموزش متوسطه تهران
۴۵	۳- بررسی برخی از ویژگیهای برنامه آموزشی نظام جدید آموزش کشاورزی از دیدگاه مدیران و هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی

۴- بررسی چگونگی اجرای شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه ۴۹	
در رشته های بخش صنعت و مشکلات اجرائی آن در نواحی مرزی شمال شرقی استان خراسان در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ ۵۳	
۵- بررسی عوامل مؤثر در افزایش بهره وری آموزش های فنی ۵۳	
(واحدهای کارگاهی) در استان خوزستان با استفاده از تجربیات کارکنان کارگاهی ۵۳	
۶- بررسی مسائل و محدودیت های آموزشی شاخه کار دانش نظام جدید ۵۷	
آموزش متوسطه از دیدگاه مدیران و مدیران با توجه به اهداف نظام آموزش متوسطه در شهر شیراز ۵۷	
۷- بررسی مسائل و مشکلات آموزشی شاخه فنی و حرفه ای در نظام ۶۱	
جدید متوسطه از دیدگاه هنرآموزان هنرستان های فنی و حرفه ای و کشاورزی استان مازندران ۶۱	
۸- بررسی مسائل و مشکلات شاخه کار دانش در استان کردستان ۶۵	
در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ و ارائه راه حل های مناسب جهت بهبود وضعیت موجود ۶۵	
۹- بررسی مشکلات و تنگی های آموزشی شاخه کار دانش ۶۹	
نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه مدیران و معلمان ۶۹	
۱۰- بررسی مشکلات و موانع اجرائی شاخه کار دانش نظام جدید ۷۳	
آموزش متوسطه از نظر کارشناسان برنامه ریزی آموزشی، مدیران و مشاوران تحصیلی دیبرستان های کار دانش استان مازندران ۷۳	
۱۱- بررسی نارسائی های موجود نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش از دیدگاه هنرآموزان، مدیران و دانش آموزان پسر ۷۷	
دیبرستان های تحت پوشش این نظام در استان خراسان در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ ۷۷	
۱۲- بررسی نظرات هنرآموزان هنرستان های حرفه ای درباره انطباق ۸۵	
عملکرد مدیران هنرستان های حرفه ای با نظریه های روابط انسانی در مدیریت ۸۵	

۱۳- بررسی نگرش هنرآموزان نسبت به برخی از شاخص‌های ۸۹
بهمازی عملکرد مدیران و رابطه آن با نتایج ارزشیابی
هنرآموزان در هنرستان‌های پسرانه شهر تهران
۱۴- راهنمای عملی ارزشیابی جامع برنامه آموزش‌های ۹۵
مهارتی شاخه کار دانش

بخش دوم: رابطه آموزش فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار و اشتغال فارغ‌التحصیلان
۱۵- بررسی ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با نیازهای ۱۰۵
بازار کار از نظر هنرجویان، مدیران و مستولان
صنایع در استان آذربایجان شرقی
۱۶- بررسی ارتباط برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با ۱۰۹
نیازهای بازار کار در شهر تهران
۱۷- بررسی حرف و مشاغل بومی موجود در مناطق ۱۱۳
تابعه استان گیلان با توجه به استانداردهای
مهارتی کار دانش و ...
۱۸- بررسی رابطه بین رشته‌های مختلف شاخه کار دانش ۱۱۹
و نیازهای بازار کار در سطح شهرستان‌های استان تهران
۱۲۳- بررسی مشکلات بخش کشاورزی در ایجاد اشتغال ۱۲۳
فارغ‌التحصیلان آموزش کشاورزی نظام آموزش متوسطه کشور
۲۰- بررسی میزان انطباق رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش ۱۲۹
با نیازمندی‌های استان سمنان و نیازمندی نیروی انسانی
فنی و حرفه‌ای در استان تا هفت سال آینده
۲۱- بررسی میزان هم‌سویی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با ۱۳۳
نیازهای بازار کار
۲۲- بررسی و تعیین نیازهای آموزش فنی و حرفه‌ای ۱۳۷
استان اردبیل در سال ۱۳۷۸

۱۴۳	- بررسی و تعیین نیازهای آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح استان خراسان
۱۴۷	- بررسی و تعیین نیازهای آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح استان قم
۱۵۳	- بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگان اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان گیلان
۱۵۷	- بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان قم در سال‌های ۱۳۷۶-۷۷
۱۶۱	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده استان آذربایجان شرقی طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ اداره کل آموزش
۱۶۵	- بررسی اشتغال کارآموزان آموزش دیده اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان زنجان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷
۱۶۹	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده استان اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷
۱۷۳	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان
۱۷۷	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ در مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان خراسان
۱۸۱	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده فنی و حرفه‌ای استان سمنان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷
۱۸۵	- بررسی وضعیت کارآموزان آموزش دیده و وضعیت اشتغال آنان در مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان گلستان
۱۸۹	- بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان مرکزی در سال‌های ۱۳۷۶-۷۷
۱۹۳	- بررسی وضعیت اشتغال و ترکیب شغل در استان ایلام با تأکید بر بخش فنی و حرفه‌ای و کارداش

۱۹۹	۳۶- بررسی وضعیت شغلی و کارآیی فارغ‌التحصیلان شاخه کارداش و عوامل مؤثر بر آن - استان مازندران
	ورودی‌های ۷۲ - ۱۳۷۱
۲۰۳	۳۷- تعیین نیازهای آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان
۲۰۷	۳۸- نقش آموزش رسمی در توسعه نیروی انسانی با نگاهی به وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای
بخش سوم: دانش‌آموزان فنی و حرفه‌ای (جذب، هدایت تحصیلی و ...)	
۲۱۱	۳۹- ارزشیابی ملاک‌های جذب دانش‌آموزان در شاخه فنی و حرفه‌ای و کارداش شهرستان شهررضا در سال ۱۳۷۹
۲۱۲	۴۰- بررسی انگیزه‌های دانش‌آموزان برای ورود و ادامه تحصیل در دیبرستان‌های دامپروری
۲۲۱	۴۱- بررسی راه‌های جذب و گرایش به رشته‌های فنی و حرفه‌ای در استان لرستان
۲۲۵	۴۲- بررسی علل عدم استقبال تارکین تحصیل از هنرستان‌های شبانه
۲۳۱	۴۳- بررسی عوامل مؤثر بر جذب دانش‌آموزان در شاخه تحصیلی کارداش از نظر دانش‌آموزان و والدین
۲۳۷	۴۴- بررسی عوامل مؤثر بر زمینه‌های شغلی دانش‌آموزان کارداش رشته‌قالی بافی
۲۴۱	۴۵- بررسی وضعیت و عوامل عدم گرایش دانش‌آموزان به ادامه تحصیل در شاخه کارداش از دیدگاه دانش‌آموزان، دیبران و مشاوران
۲۴۵	۴۶- بررسی وضعیت هنرجویان شاغل به تحصیل در رشته‌های موفق و ناموفق شاخه فنی و حرفه‌ای
۲۴۹	۴۷- تجزیه و تحلیل و ارزشیابی آزمون ورودی شاخه فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزان نظام جدید متوسطه استان فارس در سال تحصیلی ۱۳۷۴ - ۷۵

۴۸- مقایسه رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای نوجوانان ناشوا و شنا در شهر مشهد	۲۵۵
بخش چهارم: امکانات و تجهیزات آموزش‌های فنی و حرفه‌ای	
۴۹- بررسی امکانات مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت آذربایجان شرقی در رابطه با توسعه نیازمندی‌های آموزشی شاخه کارداش نظام جدید آموزش متوسطه	۲۵۹
۵۰- بررسی امکانات مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان خوزستان در رابطه با توسعه آموزش‌های متوسطه نظام جدید شاخه کارداش	۲۶۵
۵۱- بررسی چگونگی توسعه آموزش‌های مهارتی شاخه کارداش نظام جدید متوسطه از دیدگاه کارشناسان و دانش آموزان	۲۶۹
۵۲- بررسی راه‌های افزایش بهره‌وری تجهیزات موجود در واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای استان اصفهان	۲۷۵
۵۳- راه‌های مشارکت صنایع در آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای.....	۲۷۹
۵۴- طراحی مدل ریاضی برای تجهیز هنرستان‌های فنی تهران.....	۲۸۳
۵۵- مطالعه شیوه‌های مؤثر برای سوق دادن ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از دیدگاه کارشناسان ستادی وزارت آموزش و پرورش	۲۸۷
بخش پنجم: محتوا و روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای	
۵۶- بررسی تأثیر تقدم و تأخیر اخذ دروس مهارتی و دروس عمومی نسبت به یکدیگر در پیشرفت مهارت آموزی دانش آموزان شاخه کارداش جهاد سازندگی	۲۹۱
۵۷- بررسی میزان یادگیری و یادآوری دانش آموزان مراکز آموزش کشاورزی در روش‌های آموزش از طریق فیلم متحرک و سخنرانی	۲۹۵

۲۹۹	۵۸- بررسی نحوه انتخاب، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های
	حرفوون دوره راهنمائی از نظر معلمان، دانش آموزان و
	متخصصان آموزش فنی و حرفه‌ای
۳۰۳	۵۹- بررسی نوع و میزان کارآبی روش‌های تدریس
	متداول و مناسب آموزش‌های حرفه‌ای در مراکز آموزش کشاورزی
۳۰۷	۶۰- مقایسه تجربی روش‌های آموزش حرفه‌ای
۳۱۱	پیوست: مشخصات طرح‌های پژوهشی انجام شده درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

فهرست اسامی پژوهشگران

نام خانوادگی، نام پژوهشگر

صفحه

۱۶۱	اداره آموزش و پژوهش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
۲۱۷	اسکندری، جمشید
۲۲۱	امرائی، علی
۷۵	بابائی پیرنیمی، محمدعلی
۷۹	بشارتی، مسلم
۳۷	پیرانوند، علیرضا
۲۰۷	پورموسی صومعه‌سرا، مرتضی
۱۴۷	پیر حاجاتی، جواد
۲۵۷	پیلهور، سوسن
۸۵	جلیلی صفریان، هاشم
۱۳۳	حسن فامیان، مهین
۱۵۷	حسینی جبلی، سیدسعید
۱۹۹	حق پرست، نبی الله
۱۸۵	حیدری، نصرت
۳۰۷	خانجان، جواد
۲۸۷	ذکریایی، منیژه
۱۳۷	رحمی، قاسم
۵۷	rstemi آقاجری، ایرج
۲۹۱	رضوانی، محمدحسین
۲۴۹	رضوی، عبدالحمید
۱۷۹	زرتشیان، مینو
۸۹	زماییان، محمدرضا
۲۶۹	زهراei، واحد
۱۱۳	سفردوست سیاه‌مزگی، احمد
۱۰۹	سلطانی، حسین

فهرست اسامی پژوهشگران

صفحه

نام خانوادگی، نام پژوهشگر

۲۳۹	سلطانیان، ناصر
۲۴۱	سلیمانی، قاسم
۱۸۱	سمتانی، ابوالفضل
۱۷۳ و ۲۰۳	شبانی، محمد
۱۵۳	شبگو منصف، سید محمود
۲۱	شريعی، سعادت
۲۳۱	شعبان نژاد، علیرضا
۳۰۳	صداقت نیک، محمد
۱۸۹	صرحانیان، ن
۲۴۵	طهماسبی، محمود
۲۵۹	فریادی، داوود
۱۴۳ و ۱۷۷	قدیمی مقدم، ملک محمد
۲۹۹	قطرانی، عبدالوهاب
۱۰۵	کریمی، مدد
۲۷۹	کلهر، منصور
۵۳	کمائی، جمشید
۱۲۹	کهک، فرحناز
۶۱	گل محمدی، حسین
۴۹	گنجی، اسماعیل
۲۲۵	گودرزی، عبدالرضا
۱۶۵	ماکویی، حمید و همکاران
۲۸۳	مالکی، محمد مهدی
۱۹۳	محمدی، فریدون
۲۷۵	مدنی، سید حسین
۱۱۹	مرادی، ناصر

فهرست اسامی پژوهشگران

صفحه

نام خانوادگی، نام پژوهشگر

۱۲۳	مطیعی، محسن
۲۶۵	مفتخرا، ابوالقاسم
۴۱	میر صنایع، راله
۴۵	میری، نور محمد
۲۹۵	مینایی، امیرحسین
۹۵	نویدی تازه کند، احمد
۲۱۱	همت، محمد رضا
۶۷	هیبت‌الهی، سید محمد

پیش‌گفتار

کتابی که پیش روی شماست دومین جلد "چکیده پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای" است که به همت گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گردآوری و تدوین شده است. انتشار نخستین جلد این کتاب و استقبال زیاد از آن به گونه‌ای که چاپ اول آن در همان ماه‌های اول پس از انتشار تمام شد و چاپ دوم آن هم انتشار یافت. این امر مؤید این واقعیت است که نیاز به منابع مختلف در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بیش از پیش در میان پژوهشگران و دست اندکاران احساس می‌شود و ضرورت دارد نهادهای آموزشی و پژوهشی و نشر و اطلاع‌رسانی در این عرصه تلاش‌هایشان را افزایش دهنند، چراکه امروز آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و پژوهش‌های ناظر بر این آموزش‌ها محور اساسی در توسعه همه جانبه، به ویژه تحقق سیاست‌های کلان اشتغال زایی در کشور ما است.

گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای خوشحال و مفتخر است که با تلاش یاران اندیشه گر و علاقه‌مند خود و در پاسخ به ضرورت‌ها و نیازهایی که از آن یاد شد، بلافاصله پس از انتشار جلد اول به تدارک چاپ و انتشار جلد دوم اقدام کرد. با همت همکاران گروه تعداد شصت پژوهش دیگر شناسایی، گردآوری و چکیده آنها تنظیم گشت و پس از ویرایش به صورتی که اکنون در دسترس شماست چاپ و انتشار یافت.

با بهره گیری از تجربه‌های گروه و همکاران تلاشگر تغییراتی در جهت بهبود جلد دوم انجام گرفت. از آن جمله می‌توان به تغییرات زیر اشاره کرد:

۱- فهرست صد و بیست پژوهش مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای (محتوای دو جلد) به پیوست جلد دوم آمده است.

۲- در فصل اول از وضعیت کمی و کیفی این پژوهش‌ها تحلیل و ارزشیابی به عمل آمده است که مطالعه آن می‌تواند پژوهشگران و دست اندکاران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در بهبود اقدام‌های آتی یاری دهد.

۳- فهرست نام پژوهشگران و شماره صفحات مربوط به این نام‌ها و موضوعات ارائه شده است.

امید است این گونه اطلاع‌رسانی‌ها سبب شود تا از کمیت و کیفیت پژوهش‌های انجام گرفته تصویر واقع بینانه عرضه گردد، تا پژوهشگران سراسر کشور از تکرار کارهای مشابه،

استفاده از روش‌های سطحی و کلیشه‌بی و مطالعه درباره موضوعات پیش‌پا افتاده دوری جویند، به شناخت مسائل اساسی و اولویت‌های پژوهشی نایل شوند، پژوهش‌ها را براساس مطالعه پیشینه آنها انجام دهنند، کارهای دیگران را مورد نقد و بررسی قرار دهنند تا بر غنای پژوهش‌ها افزوده گردد.

همچنین از مسئلان و دست‌اندرکاران ذی‌ربط انتظار می‌رود درباره اندیشه‌ها و پیشنهادهای این پژوهش‌ها به ویژه یافته‌ها و پیشنهادهای خلاصه شده در فصل اول تعمق کرده و برای به کارگیری آنها در برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌ها همت گمارند.

در انجام این کار همکاران گروه و دیگر استادان و پژوهشگران ما را یاری کرده‌اند و این کار متعلق به همه آنها است. وظیفه خود می‌دانیم از یک یک آنان تشکر و سپاسگذاری نمائیم.

آقای دکتر مهدی شریعت‌زاده، به ویژه در دوره مدیریتشان در گروه از هیچ‌گونه تلاشی برای سروسامان گرفتن این کار دریغ نکردند. آقای دکتر اقبال قاسمی بوسیله‌یاضمن همکاری در مراحل گوناگون کار، چکیده‌ها را از نظر علمی ویرایش کرده‌اند. با همت آقای احمد نویدی بخش تحلیل و ارزیابی پژوهش‌های جمع‌آوری شده تدوین و فصل اول کتاب حاضر فراهم شده و نامبرده همواره در بهسازی این کار اندیشیده و اقدام کرده‌اند.

آقای علی اکبر پیمان مسئولیت بخش عمده شناسایی، گردآوری، چکیده‌نویسی و تهیه فهرست مشخصات صد و بیست پژوهش را بر عهده داشته‌اند. خانم مینو میرزاده و آقای محمود برزگر زحماتی را در تدوین این چکیده‌ها متقبل شده‌اند.

امید است این زحمات بی‌شایعه و عالمانه یاران گروه مورد استفاده پژوهشگران و دست‌اندرکاران کشور قرار گیرد و این گام کوچک‌گروه در بهبود وضعیت پژوهش‌های ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور مؤثر افتاد.

از کلیه صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران ذی‌ربط تقاضا می‌کنیم با اظهار نظر درباره کیفیت این کار و ارائه پیشنهادهای عالمانه ما را در اقدام‌های بعدی یاری کنند.

گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

فصل اول

ارزشیابی و تحلیل محتوای پژوهش‌های ناظر بر آموزش فنی و حرفه‌ای^۱

مقدمه

تریبیت نیروی انسانی موردنیاز جوامع در قالب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از اوایل قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم مورد توجه بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفت. در پی پیشرفت‌های علمی و صنعتی پس از جنگ جهانی دوم این آموزش‌ها به طور بسیار سبقه‌ای گسترش یافت؛ تا آنجاکه توسعه برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای، از اهداف ملی بیشتر کشورها قرار گرفت و امروزه یکی از شاخص‌های موفقیت هر کشوری، توسعه آن در سه بخش صنعت، کشاورزی و خدمات محسوب می‌شود. توسعه این سه بخش نیازمند تربیت نیروی انسانی ماهر و کارآمد در زمینه‌های فنی و حرفه‌ای است. به همین دلیل، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اهمیت فرازینده‌ای یافته است.

تردیدی نیست که توسعه مناسب و ارتقای کیفی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای تنها از طریق انجام پژوهش‌های علمی معتبر امکان‌پذیر است و بدون اتکا به یافته‌های پژوهشی، هر اقدامی در جهت توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به مثابه تیری در تاریکی خواهد بود. ضرورت انجام پژوهش درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به منظور ارتقای کیفیت برنامه‌های مربوط، از سوی بعضی از مؤسسات علمی احساس شده و در این جهت تلاش‌هایی به عمل آمده است. حاصل این تلاش‌ها اجرای تعداد قابل توجهی طرح پژوهشی درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کشور است.

نظر به این که برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب فعالیت‌های پژوهشی مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به آگاهی از وضعیت مطالعات موجود وابسته است، نگارنده این بخش، به عنوان مدیر گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تلاشی را برای ارائه تصویری نسبتاً روشن از وضعیت پژوهش‌های ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای آغاز کرد. حاصل این

۱. این فصل به وسیله آقای احمد نویدی، مدیر گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تدوین شده است.

- تلاش، تهیه پاسخ به سوال‌های زیر است:
- ۱- عنوان پژوهش‌های انجام شده چیست و تعداد آنها چقدر است؟
 - ۲- هدف‌های عمدی و محورهای اساسی پژوهش‌های انجام شده یا مسایلی که این پژوهش‌ها برای پیدا کردن راه حل آنها اجرا شده‌اند، کدامند؟
 - ۳- طرح و روش‌شناسی این تحقیقات، براساس اصول و معیارهای پژوهش علمی تا چه اندازه مناسب بوده است؟
 - ۴- ابزارها و روش‌های به کار گرفته شده در این تحقیقات چه بوده است؟ این ابزارها و روش‌ها تا چه اندازه مناسب است؟
 - ۵- آیا محققان از پیشنهادهای مناسب تحقیق بهره جسته‌اند؟ پیشنهادهای تحقیق چگونه ارزیابی می‌شود؟
 - ۶- آیا با توجه به موضوع، فرضیه‌ها یا پرسش‌های تحقیق مناسب است؟
 - ۷- آیا برای پاسخ دادن به پرسش‌ها و آزمودن فرضیه‌های پژوهش، در هنگام آزمودن فرضیه‌ها و اندازه‌گیری متغیرها از روش علمی مناسب استفاده شده است؟
 - ۸- آیا جامعه و نمونه آماری پژوهش‌های انجام شده مناسب است؟
 - ۹- آیا تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری از اطلاعات به دست آمده با فرضیه‌ها یا سوال‌های تحقیق هم خوانی دارد؟
 - ۱۰- یافته‌های تحقیق تا چه اندازه به اهداف پیش‌بینی شده و ضرورت اجرای تحقیق پاسخ داده است؟ یافته‌ها چگونه ارزیابی می‌شوند؟
 - ۱۱- پیشنهادها تا چه اندازه با یافته‌های تحقیق هماهنگ بوده و در عمل قابل اجرا و مفید هستند؟

در این تلاش علمی، تعداد ۱۲۰ گزارش مربوط به پایان‌نامه‌ها و طرح‌های پژوهشی اجرا شده در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و نیز بخش‌های مختلف وزارت آموزش و پرورش که در طول ۱۰ سال گذشته انجام شده است، مورد مطالعه و ارزشیابی قرار گرفته است^۱، ملاک قضاوت در اینجا معیارهای پژوهش علمی است. پژوهش علمی یک فرایند نظامدار است که ویژگی‌های خاص خود را دارد. این ویژگی‌ها در کتاب‌های روش تحقیق

۱. چکیده‌های ۶۰ پژوهش در جلد اول و ۶۰ پژوهش دیگر در جلد دوم (کتاب حاضر) منتشر شده است.

بیان شده است. انتظار می‌رود که همه پژوهش‌های انجام شده فرایند منظم و منطقی پژوهش علمی را طی کنند و مؤلفه‌های مختلف هر طرح پژوهشی ویژگی‌های مطلوب پژوهش علمی را داشته باشد. برای بررسی واقعی بودن این انتظار در خصوص پژوهش‌های ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کیفیت این پژوهش‌ها را از محک پژوهش علمی می‌گذرانیم.

وضعیت کلی طرح‌های پژوهشی اجرا شده

قبل از اینکه به تک تک سوال‌های مطرح شده پاسخ داده شود، تذکر این نکته خالی از لطف نیست که طرح‌های پژوهشی موردنظر، درست در دوره‌ای از حیات فعالیت‌های پژوهشی در کشور انجام شده‌اند که موانع و مشکلات متعددی بر سر راه توسعه این فعالیت‌ها وجود داشت. بنابراین با وجود افزایش قابل ملاحظه فعالیت‌های پژوهشی و تعداد طرح‌های اجرا شده نسبت به سال‌های پیش از انقلاب اسلامی کیفیت آنها با وضعیت مطلوب و پژوهش‌های مفید، فاصله زیادی دارد و جنبه‌های کاربردی آنها نیز محدود است.

عنوانیں و تعداد پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای

عنوانیں و تعداد پژوهش‌های انجام شده درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از طریق مراجعه به مرکز استناد دانشگاه‌های موجود در تهران و ادارات و مؤسسات تابعه وزارت آموزش و پرورش در سراسر کشور تعیین شد. در هنگام شروع مطالعه حاضر، انتظار داشتیم که تعداد پژوهش‌های ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بیش از ۲۵۰ طرح باشد، ولی برخلاف این انتظار عملیاً تنها به ۱۲۰ گزارش تحقیق دسترسی پیدا کردیم که همه آنها، به جز دو مورد، در ده سال گذشته (۱۳۷۰ - ۸۰) انجام شده‌اند. از این ۱۲۰ طرح پژوهشی، ۵۲ مورد آن با حمایت مالی بخش‌های مختلف وزارت آموزش و پرورش و طرح پژوهشی با حمایت دانشگاه‌ها، برای تدوین رساله یا پایان نامه تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد اجرا شده‌اند. مشخصات طرح‌های پژوهشی موردنظر به تفکیک عنوان پژوهش، تاریخ انجام پژوهش، محل انتشار و محل نگهداری گزارش تحقیق، نوع سند پژوهشی، نام پژوهشگر، نام ناظر طرح پژوهشی یا استاد راهنمای پایان نامه تحصیلی، در بخش "پیوست‌ها" ارائه شده است.

محورها و هدف‌های عمدۀ پژوهش‌های انجام شده

سؤال شماره ۲ بیان می‌کند که محورهای اساسی و هدف‌های عمدۀ پژوهش‌های انجام شده یا مسائلی که این پژوهش‌ها برای پیدا کردن راه حل آنها اجرا شده‌اند، کدامند؟ این هدف‌های عمدۀ تا چه اندازه مناسب هستند؟

برای تهیه پاسخ به این سؤال، هدف‌های پژوهش‌های انجام شده، به دقت، مورد مطالعه قرار گرفت. نتیجه این مطالعه در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

دقت در هدف‌ها و محورهای پژوهش‌های انجام شده این استنباط را به دست می‌دهد که وضع موجود برنامه‌های مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای یا مشکلات این برنامه‌ها برای پژوهشگران این حوزه، روش نبوده است و آنان خواسته‌اند با انجام این پژوهش‌ها، وضع موجود، به ویژه کاستی‌های موجود را به تصویر بکشند.

صرف نظر از این که پژوهشگران در توصیف وضع موجود یا بیان مشکلات ناظر بر برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای تا چه اندازه موفق بوده‌اند، شکل برخورد آنان با مسائل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هنوز اختصاصی نشده است. موضوع‌هایی که برای پژوهش انتخاب شده اند بیشتر جنبه عمومی دارند. از این‌رو، بعيد به نظر می‌رسد که بتوانند به سطوح عمیق‌تر مسائل مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نفوذ کنند. محتوای گزارش‌های تحقیق همین نتیجه را نشان می‌دهد. بنابراین، در ایران، پژوهش در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

جدول ۱ توزیع فراوانی محورها و هدف‌های عمدۀ پژوهش‌های انجام شده

طبقه	محورها و هدف‌های عمدۀ پژوهش‌های انجام شده	فراوانی	درصد
۱	توصیف و ارزشیابی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای	۲۴	۲۰
۲	تعیین رابطه آموزش فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار و اشتغال قارغ التحصیلان	۴۰	۳۳/۳
۳	شناخت ویژگی‌های دانش آموزان (علاقه، نگرش و...) و هدایت تحصیلی	۲۷	۲۲/۵
۴	شناخت منابع، امکانات و تجهیزات آموزش فنی و حرفه‌ای	۱۲	۱۰
۵	شناخت محتوا و روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای	۸	۶/۷
۶	توصیف و ارزیابی نیروی انسانی شاغل در آموزش فنی و حرفه‌ای	۳	۲/۵
۷	مطالعه تطبیقی آموزش فنی و حرفه‌ای	۴	۳/۳
۸	مطالعه هزینه‌ها و اقتصاد آموزش فنی و حرفه‌ای	۲	۱/۷

N = ۱۲۰

تعداد پژوهش‌ها

به اندازه کافی رشد نیافته است. تعداد پژوهش‌های انجام شده بسیار محدود است. موضوعات انتخاب شده بیشتر تکراری و کلی هستند و هنوز پژوهشگران بر روی مسائل اختصاصی متتمرکز نشده‌اند. این امر از یک طرف به سابقه فعالیت‌های پژوهشی در کشور و از طرف دیگر به دانش، تخصص و انگیزش پژوهشگران حوزه مورد نظر بر می‌گردد. به نظر می‌رسد که فرایند شناسایی و تعیین اولویت‌های پژوهشی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دچار مشکل اساسی بوده و هدایت و مدیریت فعالیت‌های پژوهشی چندان مطلوب نبوده است.

چهارچوب کلی و روش‌شناسی پژوهش‌های انجام شده

سوال شماره ۳ بیان می‌کند که آیا چهار چوب و روش‌شناسی پژوهش‌های انجام شده با توجه به معیارهای پژوهش علمی مناسب است؟

برای تهیه پاسخ به این سوال طرح کلی و روش‌شناسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با معیارهای پژوهش علمی مقایسه شد. نتیجه این مقایسه نشان می‌دهد که از ۱۲۰ پژوهش انجام شده تنها ۲۴ طرح پژوهشی (حدود ۱/۵ طرح‌ها) دارای

چارچوب و روش نسبتاً مناسب است؛ در تعدادی از پژوهش‌ها از طرح و روش (به معنای امروزی) خبری نیست و چهارچوب و روش‌شناسی ۹۰ طرح (حدود ۳ طرح‌های پژوهشی) دارای اشکالات اساسی است. این اشکالات به شرح زیر خلاصه شده است:

۱- در طرح تحقیق و روش انجام آن ابهام وجود دارد. رابطه بین اجزای مختلف طرح روشن نیست.

۲- طرح و روش انتخاب شده برای انجام تحقیق خیلی پیش پا افتاده بوده و ابتکاری در آن به چشم نمی‌خورد. به گونه‌ای که با اجرای طرح و استفاده از روش پیشنهاد شده چیزی به دانش موجود اضافه نمی‌شود و حتی بعيد به نظر می‌رسد که با این گونه تدبیر اتخاذ شده برای انجام تحقیق، سطح یافته‌ها از سطح افکار عامیانه فراتر برود.

۳- بین اجزای طرح تحقیق هماهنگی وجود ندارد. بی نظمی در طرح و روش مشهود است. هدف تحقیق به طور نظام دار پی‌گیری نشده است.

۴- مرزهای تحقیق مشخص نیست و وسعت عملیات اجرایی به قدری زیاد است که امکان پردازش دقیق داده‌ها و جمع‌بندی اطلاعات به دست آمده وجود ندارد و حداقل می‌توان گفت محقق بضاعت علمی آن را ندارد.

۵- گاهی انحراف از هدف اصلی تحقیق مشهود است. طرح و روش تحقیق با توجه به هدف بیان شده جامع و مانع نیست. محقق برنامه‌ای را برای انجام پژوهش ارائه کرده که با هدف تحقیق ارتباط منطقی ندارد و یا تدبیری برای انجام تحقیق اتخاذ کرده است که هدف بیان شده را به طور کامل پوشش نمی‌دهد.

ارزیابی کیفیت بیان مسأله پژوهشی

از ۱۲۰ پژوهش انجام شده در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تنها در ۲۰ درصد آنها، محققان توانسته‌اند مسأله پژوهش خود را به طور روشن و دقیق بیان کنند و در ۸۰ درصد موارد مسأله تحقیق به صورت نارسا و نامناسب بیان شده است. اشکالات اساسی محققان حوزه مورد نظر در "بیان مسأله" به شرح زیر خلاصه شده است:

۱- بیان مسأله به صورت مستند انجام نشده و نوشه‌های پژوهشگران با شواهد پژوهشی همراه نیست.

۲- بیان مسأله با موضوع پژوهش و هدف آن هماهنگ نیست. گاهی در بخش بیان مسأله

مطلوب نامربروط به چشم می‌خورد و محققان به جای پرداختن به اصل مسأله، حاشیه‌پردازی کرده‌اند. گاهی در بیان مسأله هدف اصلی پژوهش موردنظر غفلت واقع شده است و بیان مسأله به صورت جامع و مانع انجام نشده است. یعنی، یا مطلب نامربروط نوشته شده و یا مطلب نوشته شده موضوع را به طور کامل پوشش نمی‌دهد. بر روی موضوع و مسأله اصلی تحقیق تمرکز نشده و سازماندهی مطالب مناسب نیست.

۳- اغلب پژوهشگران در بخش "بیان مسأله" به جای پرداختن به اهمیت پژوهش خود به بیان اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای پرداخته‌اند.

۴- در بعضی از طرح‌ها عنوان تحقیق به توصیف وضع موجود دلالت دارد ولی محققان در بیان مسأله به عوامل به وجود آورنده وضع موجود پرداخته‌اند و راه حل‌هایی هم برای رفع مشکلات و حل مسأله ارائه کرده‌اند.

۵- در بعضی از طرح‌ها فرد هنگام بیان مسأله پژوهش، راه حل آن را هم ارائه کرده است و ظاهراً مسأله‌ای برای مطالعه باقی نمانده است. بعضی از تحقیقات هم واقعاً مسأله ندارند.

۶- در بسیاری از مطالعات بدون ارائه شواهد و دلایل نتیجه گرفته شده که جایگاه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای پایین است.

۷- در بیان مسأله مطالب کلی و بی‌ربط به چشم می‌خورد. چنان‌که براساس مطلب نوشته شده هر نوع تحقیقی درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای قابل استنباط است و عنایون مختلفی برای تحقیق قابل پیش‌بینی است.

۸- در بخش بیان مسأله ادعاهای غیرمستند و بی‌اساس ارائه شده است. به عنوان مثال ادعا شده که الگویی برای آموزش فنی و حرفه‌ای وجود ندارد یا بدون ارائه دلایل، ادعا شده که روش‌های موجود مناسب نیست و یا بدون توجه به تقدم و تأخیر متغیرها ادعا شده متغیر خاصی بر متغیر دیگر اثر می‌گذارد.

۹- محققان این حوزه در بسیاری از موارد نتوانسته‌اند مطالب خود را در بیان مسأله سازمان بدهند، آنان به بحث اختصاصی درباره مسأله خود نپرداخته‌اند و اختصار و روایی بیان را رعایت نکرده‌اند. گاهی به نظر می‌رسد که نویسنده مطالب دارای ذهنی آشفته بوده و بیش لازم را نسبت به موضوع نداشته است. در بعضی از طرح‌ها مطلب نوشته شده چنان‌که هم ریخته است که خواننده را خسته و ذهن او را آشفته می‌کند.

۱۰- گاهی در بیان مسأله مطالب متناقض به چشم می‌خورد و گاهی هم محقق یک مطلب

را چندین بار تکرار کرده است.

ارزیابی سؤال‌های پژوهشی

از ۱۲۰ طرح پژوهشی انجام شده، تنها در ۴۰ مورد (۳۳ درصد) سؤال‌های تحقیق به صورت مناسب مطرح شده است و در ۸۰ طرح باقی مانده "طرح سؤال‌ها" یا "بیان فرضیه‌ها" به درستی انجام نشده است. عمدتاً ترین اشکالات شکلی و محتوایی سؤال‌های پژوهشی طرح‌های انجام شده به شرح زیر خلاصه شده است:

۱- در بعضی از طرح‌ها، بدون توجه به ضوابط و معیارهای پژوهش علمی، "سؤال‌های پژوهشی" به شکل "فرضیه" بیان شده است.

۲- در اغلب طرح‌های پژوهشی، سؤال‌های تحقیق با موضوع آن هماهنگ نیست. برای مثال، عنوان تحقیق بر توصیف وضع موجود برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای دلالت دارد ولی سؤال‌های مطرح شده به عوامل مؤثر بر این برنامه‌ها معطوف شده است. یعنی، محققان در تبدیل مسأله اصلی پژوهش به سؤال‌های ویژه موفق نبوده‌اند. چنان‌که یا از محدوده موضوع فراتر رفته‌اند، یا از موضوع اصلی منحرف شده‌اند یا این‌که توانسته‌اند با طرح سؤال‌های مناسب موضوع پژوهش را به طور کامل تحت پوشش قرار دهند. به عبارت دیگر، سؤال‌ها جامع و مانع نیستند.

۳- در بعضی از پژوهش‌ها، سؤال‌های ویژه تحقیق به قدری سطحی و پیش‌با افتاده‌اند که برای تهیه پاسخ آنها نیازی به مطالعه احساس نمی‌شود و پاسخ تعدادی از سؤال‌های پژوهشی، نزد افکار عمومی یا حداقل در ذهن کارشناسان مربوط واضح و روشن بوده و یا دست کم در منابع مکتوب موجود بوده است. به عنوان مثال، در یکی از پژوهش‌ها سؤال شده که آیا کم توجهی معلمان آموزش فنی و حرفه‌ای به آموختن مهارت‌ها می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی داشت آموزان اثر بگذارد؟ در پژوهش دیگری سؤال شده که آیا ارتقای کیفیت آموزش می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی داشت آموزان اثر بگذارد؟

۴- گاهی سؤال‌ها بسیار کلی بوده و گاهی هم مبهم هستند.

ارزیابی جامعه آماری و نمونه آماری پژوهش‌های انجام شده

در ۴۰ طرح از ۱۲۰ طرح پژوهشی انجام شده، معیارها و اصول پژوهش علمی به طور

نسبی رعایت شده است ولی جامعه و نمونه آماری ۸۰ طرح پژوهشی (حدود ۶۷ درصد طرح‌ها) مناسب نیست. دلایل مناسب نبودن جامعه و نمونه آماری به شرح زیر خلاصه شده است:

- ۱- گاهی با توجه به ماهیت موضوع و متغیرهای مورد مطالعه نیازی به نمونه‌گیری وجود نداشت. با وجود این، نمونه آماری انتخاب شده است.
- ۲- در تعدادی از طرح‌های اجرا شده شیوه نمونه‌گیری به طور واضح بیان نشده است و معلوم نیست که پژوهشگر نمونه آماری را چگونه انتخاب کرده است.
- ۳- در بسیاری از طرح‌های پژوهشی، نمونه آماری متناسب با موضوع و متغیرهای مورد مطالعه نیست. به عنوان مثال، برای مطالعه وضع تجهیزات آموزشی یا وضع موجود فضای آموزشی از داش آموزان نمونه‌گیری شده است.
- ۴- در بعضی از طرح‌ها جامعه آماری بسیار وسیع بوده و حجم و تنوع نمونه آماری به قدری زیاد است که به نظر می‌رسد مطالعه آن در حد امکانات اجرایی و بضاعت علمی محقق نیست. به عنوان مثال، دانش آموزان همه رشته‌های تحصیلی به عنوان جامعه آماری تعیین شده است و از ۷ منطقه آموزشی تعداد ۷۰۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شده است که این کار با منطق نمونه‌گیری که به طور عمده برای صرفه‌جویی در وقت و هزینه انجام می‌شود، سازگار نیست. مناسب نبودن این گونه نمونه‌گیری وقتی که سوال‌های تحقیق به طور دقیق مطالعه می‌شود، بیشتر معلوم می‌شود.

ارزیابی ابزارها و شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها

براساس نتایج به دست آمده ابزارها و شیوه‌های جمع‌آوری داده‌های حدود ۳۷ طرح از ۱۲۰ طرح پژوهشی نسبتاً مناسب به نظر می‌رسد. ولی در ۸۳ (۷۰ درصد) طرح باقی مانده از ابزارها و شیوه‌های مناسب برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده نشده است. دلایل این ادعا به شرح زیر خلاصه شده است:

- ۱- در تعدادی از طرح‌ها محققان ابزارها و شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها را به طور روشن معرفی نکرده‌اند و با مطالعه گزارش تحقیق نمی‌توان دریافت که محقق داده‌های موردنیاز خود را چگونه گردآوری کرده است.
- ۲- در بسیاری از تحقیقات انجام شده از "پرسشنامه محقق ساخته" برای جمع‌آوری

داده‌ها استفاده شده است. در حالی که محقق از دانش، تخصص و صلاحیت لازم برای ساختن پرسشنامه برخوردار نبوده است. برای مثال، تدوین پرسشنامه بدون احساس نیاز به بررسی پایایی و روایی آن انجام شده است. در نتیجه پرسشنامه تنظیم شده از ویژگی‌های مطلوب برخوردار نیست.

۳- در بعضی از تحقیقات از ابزارهایی استفاده شده است که اصولاً مناسب نیست. برای مثال، داده‌های مورد نیاز به وسیله پرسشنامه از والدین دانش آموزان جمع آوری شده است. روشن است که خواندن و فهمیدن مواد پرسشنامه توسط بعضی از والدین دانش آموزان بعید به نظر می‌رسد. از طرف دیگر، ممکن است موضوع چیزی باشد که والدین از آن اطلاع نداشته باشند.

۴- در چند طرح پژوهشی ضروری بود که از روش شبه آزمایشی برای مقایسه اثربخشی روش‌ها استفاده شود ولی محقق برای اندازه‌گیری نتایج آزمایش (اثر روش‌ها) به نظرخواهی اکتفا کرده است.

۵- در تعدادی از تحقیقات، ابزار اندازه‌گیری و شیوه جمع آوری داده‌ها، به ظاهر، درست انتخاب شده است ولی عملاً از ابزار اندازه‌گیری به درستی استفاده نشده است. برای مثال، از گزارش تحقیق چنین استنباط می‌شود که تکمیل پرسشنامه‌ها بادقت کافی انجام نشده است.

۶- گاهی ابزارها و شیوه‌های جمع آوری داده‌ها متناسب با ماهیت متغیرهای مورد مطالعه نیست. برای مثال، به منظور مطالعه متغیرهای کیفی از روش‌های کمی استفاده است و یا متغیرهای اصلی تحقیق مورد غفلت واقع شده و داده‌هایی جمع آوری شده است که ارتباطی با موضوع و سوال‌های تحقیق ندارد.

ارزیابی شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها

شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتیجه گیری از تحلیل در خصوص ۳۸ طرح از ۱۲۰ طرح پژوهشی نسبتاً مناسب است. ولی در ۶۸ درصد طرح‌ها محققان از روش‌های مناسب برای تحلیل داده‌ها استفاده نکرده‌اند. در این طرح‌ها اشکالات زیر در شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتیجه گیری به چشم می‌خورد:

۱- در تعدادی از تحقیقات انجام شده داده‌هایی جمع آوری شده که ماهیتاً کیفی هستند و برای تحلیل آنها نمی‌توان از شیوه‌های تحلیل کمی استفاده کرد. با وجود این، محققان از

شیوه‌های تحلیل کمی استفاده کرده‌اند. به عنوان مثال، در تحقیقی پژوهشگر بر اثر ناگاهی برای اندازه‌گیری داده‌های اسمی از مقیاس اندازه‌گیری رتبه‌ای استفاده کرده است و در هنگام تحلیل هم از روش‌هایی (نظیر آزمون Z) استفاده شده که صرفاً برای داده‌های فاصله‌ای و نسبتی مناسب هستند.

۲- غالباً از آمار استنباطی به صورت نادرست استفاده شده است. به عنوان مثال، به نظر می‌رسد برای مطالعه جایگاه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مدارس نیازی به آزمون آماری وجود ندارد. با این حال، در تحلیلی از آزمون مجدور کای استفاده شده است. در بعضی از تحقیقات هم از آزمون آماری به درستی استفاده شده است ولی محقق در نتیجه‌گیری مرتكب خطأ شده است.

۳- در تعدادی از تحقیقات، گزارش روش تجزیه و تحلیل داده‌ها به قدری مبهم است که تشخیص آن امکان‌پذیر نیست.

۴- به طور کلی، در بسیاری از تحقیقات، پژوهشگران نتوانسته‌اند داده‌های گردآوری شده را تلخیص و به درستی عرضه کنند. هم چنین، آنها نتوانسته‌اند از داده‌ها و اطلاعات موجود به درستی نتیجه بگیرند. گاهی محقق به قدری در جزئیات غرق شده که نتوانسته نتیجه قابل توجهی از پژوهش خود بگیرد. در نتیجه داده‌ها را به حال خود رها کرده و محتوای ذهن خود را به عنوان نتیجه تحقیق بیان کرده است.

ارزیابی مرور ادبیات و پیشینه پژوهش‌های انجام شده
بررسی پیشینه تحقیق اصولاً نقدی از دانش موجود درباره موضوع پژوهش است که اگر به درستی صورت گیرد به بیان مسئله کمک می‌کند و یافته‌های تحقیق را به پژوهش‌های قبلی متصل می‌سازد. بررسی پیشینه تحقیق مقاصد زیر را برآورده می‌کند (سرمه و همکاران، ۱۳۷۹):

- ۱- تعریف و تحدید مسئله
 - ۲- قرار دادن یافته‌های تحقیق در چارچوب تحقیقات قبلی
 - ۳- اجتناب از دوباره کاری
 - ۴- انتخاب روش‌ها و ابزار اندازه‌گیری دقیق تر
- با در نظر گرفتن این مقاصد پیشینه تحقیقات انجام شده در زمینه آموزش‌های فنی و

حرفه‌ای مورد ارزیابی قرار گرفت. نتیجه ارزیابی نشان می‌دهد که اهداف ذکر شده تنها در ۱۸ طرح از ۱۲۰ طرح پژوهشی، به طور نسبی حاصل شده است ولی در صد پژوهش‌های انجام شده، بررسی پیشینه تحقیق به درستی انجام نشده است. در نتیجه پیشینه این تحقیقات دارای نارسایی‌هایی به شرح زیر است:

۱- بررسی پیشینه تحقیق به طور جامع انجام نشده و ادبیات فراهم شده از غنای لازم برخوردار نیست. ادبیات مربوط به موضوع به طور کامل مطالعه نشده است و محققان نتوانسته‌اند به داشت قبلی در زمینه موضوع تحقیق خود دست یابند. به همین دلیل، در طرح و روش‌شناسی تحقیقات انجام شده اشکالات اساسی وجود دارد؛ مسأله تحقیق به درستی تعریف و تحدید نشده و تدبیر مناسب برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها اتخاذ نشده است.

۲- ادبیات پژوهش به درستی سازماندهی نشده و مطالب نوشته شده انسجام خوبی ندارد. پژوهشگران نتوانسته‌اند بر روی نقاط ویژه متمرکز شوند و غالباً پراکنده‌گویی و حاشیه‌پردازی در گزارش‌های تحقیقات موجود مشهود است. در حالی که انتظار می‌رود ادبیات پژوهش جامع و مانع باشد. یعنی، محتوای ادبیات تحقیق موضوع را به طور کامل پوشش دهد و صرفاً مربوط به همان موضوع باشد.

۳- منابع مورد استفاده پژوهشگران مختلف از تنوع و تازگی برخوردار نیست. معمولاً از منابع قدیمی و یکسان و مربوط به داخل کشور استفاده شده است. به همین دلیل، محتوای ادبیات پژوهش‌های انجام شده کاملاً شبیه به هم و تکراری است. چنان که فصل دوم همه گزارش‌های تحقیق در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را می‌توان در ۱۰ صفحه خلاصه کرد. به نظر می‌رسد که همه محققان این حوزه از نقطه نظر صفر شروع کرده‌اند و همه به یک نقطه رسیده‌اند و در مجموع نتوانسته‌اند چیزی به داشت قبلی اضافه کنند.

ارزیابی یافته‌ها و پیشنهادها

یافته‌ها و پیشنهادهای ۸۰ درصد تحقیقات انجام شده بنا به دلایل زیر چندان مناسب نیست:

۱- گاهی یافته‌های تحقیق به قدری به خطأ آلوده شده‌اند که پژوهشگر از روی غفلت، واقعیت‌های مسلم و داشت به دست آمده رانقض کرده و یا پیشنهادهای ارائه داده است که از سطح افکار عامیانه فراتر نمی‌رود و یا برخلاف برنامه‌ها و سیاست‌های مدون است. مثلاً در

تحقیقی پیشنهاد شده است که باید ترتیبی اتخاذ شود که دانش‌آموزان آموزش‌های مهارتی شاخه کاردانش بتوانند در دانشگاه به ادامه تحصیلات خود پردازنند، غافل از این که اصولاً این برنامه در درجه نخست برای جلوگیری از فشار برای ورود به دانشگاه برنامه‌ریزی شده است. نتایج و یافته‌های بعضی از تحقیقات بسیار کلی، گیج‌کننده و مبهم است. بعضی از پیشنهادها ربطی به یافته‌ها ندارند و کاملاً ذهنی هستند. گاهی تجزیه و تحلیل و تفسیر یافته‌ها بسیار ضعیف و نامناسب است و غالباً گزارش‌ها از لحاظ نگارش و ساختار منطقی مشکل دارند.

۲- در بسیاری از تحقیقات، یافته‌ها و پیشنهادها با طرح تحقیق هماهنگ نیست. برای مثال، در تحقیقی که برای بررسی نگرش معلمان نسبت به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای طراحی شده است، محقق به جای بررسی نگرش، به توصیف وضع موجود پرداخته و هیچ کدام از یافته‌های او به نگرش معلمان مربوط نیست. مطالعه گزارش تحقیقات انجام شده این استنباط را به دست می‌دهد که یافته‌های تحقیق از جامعیت کافی برخوردار نیست. بدین معنی که یافته‌های تحقیق اهداف آن را پوشش نمی‌دهد. گاهی هم یافته‌ها و پیشنهادها، بدون توجه به اهداف ویژه تحقیق ارائه شده است. در حالی که براساس معیارهای پژوهش علمی، محقق باید همه اهداف پژوهش خود را تعقیب کند و صرفاً همان اهداف را پیگیری کند. به عبارت دیگر، یافته‌ها و پیشنهادهای تحقیق باید جامع و مانع باشد که غالباً چنین نیست.

۳- غالباً یافته‌ها و پیشنهادها پیش‌پا افتاده بوده و از سطح افکار عامیانه فراتر نمی‌روند. در پژوهش علمی اصل بر این است که محقق با انجام تحقیق، چیزی به دانش قبلی جامعه علمی بیفزاید. برخلاف این اصل، محققان حوزه مورد نظر برای یافتن دانشی تلاش کرده‌اند که در ذهن افراد معمولی هم وجود دارد، چه رسد به خواص. پیشنهادهای ارائه شده در حد توصیه‌های عمومی است و به نظر می‌رسد که از ۵۰ سال پیش همین توصیه‌ها برای بهبود وضع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای ارائه شده است.

۴- در بعضی از تحقیقات، یافته‌ها و پیشنهادهای ارائه شده با هم دیگر ناهمانگ کبوده و گاهی در میان آنها تناقض جدی وجود دارد.

۵- در تعدادی از تحقیقات، یافته‌ها به طور منطقی سازمان‌دهی نشده است و به نظر می‌رسد که محققان در سازمان دادن مطالب و افکار خود دچار مشکل بوده‌اند.

اهم یافته‌ها و پیشنهادهای پژوهش‌های انجام شده

با وجود کاستی‌هایی که درباره یافته‌ها و پیشنهادهای پژوهش‌های انجام شده، بیان گردید، تعدادی از پژوهش‌ها حاوی یافته‌ها و پیشنهادهای نسبتاً مفید هستند. بعضی از پژوهش‌ها هم به رغم داشتن نارسایی‌ها در روش‌شناسی، پیام‌های مفیدی در بر دارند. اهم یافته‌ها و پیام‌هایی که از این پژوهش قابل استنباط است، به شرح زیر خلاصه شده است:

شواهد پژوهشی موجود این استنباط را به دست می‌دهد که بنیاد نظری برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور مابسیار ضعیف است. به نظر می‌رسد که این برنامه‌ها از سیاست‌های مدون و روشن تبعیت نمی‌کنند. هم در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و هم در تعقیب سیاست‌ها و اجرای برنامه‌ها ضعف‌های اساسی وجود دارد. تعدد متولیان برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای، تعقیب سیاست‌های متناقض و مبهم و نداشتن اهتمام لازم برای رسیدن به اهداف خاص، از ویژگی‌های برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور محسوب می‌شود. از این رو، تدوین مبانی نظری و سیاست‌های روش و اعمال مدیریت مؤثر درباره برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای بیش از هر اقدامی اولویت دارد.

در بیش از ۵۰ پژوهش، انطباق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار مورد مطالعه قرار گرفته است. پژوهشگران به طور صریح به کافی نبودن انطباق برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای با نیازهای بخش‌های سه‌گانه اقتصادی اشاره کرده‌اند. به نظر می‌رسد که در ایجاد و گسترش رشته‌ها و واحدهای آموزشی و تدوین محتوا، به نیازها، امکانات و اقتضایات مناطق مختلف توجه کافی نمی‌شود و جهت‌گیری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با سیاست‌های کلان اقتصادی کشور همخوانی ندارد. همچنین، آموزش‌های ارائه شده در هنرستان‌ها، عموماً با نیازها و پیشرفت‌های فن‌آوری هماهنگ نیست. از این رو، اتخاذ تدبیری برای سنجش دقیق نیازهای آموزشی و امکانات مناطق مختلف و تلاش برای برقراری رابطه مطلوب میان نیازهای بازار کار و برنامه‌های آموزشی و نیز اهتمام بیشتر به رعایت اصول ناظر بر تنظیم محتوای آموزشی ضرورت دارد.

به رغم هزینه‌های سنگینی که صرف اجرای برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای می‌شود، شواهد پژوهشی موجود (حدود ۴۰ تحقیق) نشان می‌دهد تعداد قابل توجهی از فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای بیکار هستند، در حالی که بسیاری از کارگرانی که به مراکز تولیدی و صنعتی راه می‌یابند، در بد و ورود فاقد مهارت هستند. همچنین، بسیاری از

دانش آموختگان فنی و حرفه‌ای (حدود ۵۰ درصد) در مشاغل مرتبط با رشته تحصیلی خود مشغول به کار نشده‌اند. تسهیلات لازم برای خوداشتغالی این افراد آن طور که شایسته است، فراهم نشده است. فرسته‌های شغلی برای دانش آموختگان فنی و حرفه‌ای کافی نیست. به دلیل حقوق و دستمزد کم، گاهی دانش آموختگان فنی و حرفه‌ای، تمایلی به اشتغال در مشاغل مرتبط با رشته تحصیلی خود ندارند. ضعف هدایت تحصیلی و شغلی، کافی نبودن و ضعف تناسب مهارت‌های کسب شده با وظایف شغلی، کافی نبودن حمایت‌های قانونی و پایین بودن شأن کارهای فنی و حرفه‌ای عواملی هستند که اشتغال مناسب فارغ‌التحصیلان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را با مشکل مواجه می‌سازند.

در تعدادی از پژوهش‌های انجام شده (حدود ۲۰ پژوهش) در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اشاره شده که این آموزش‌ها از ارزش و منزلت اجتماعی شایسته برخوردار نیست. به عبارت دیگر، به کار و مهارت‌های عملی به اندازه کافی در جامعه ما بها داده نمی‌شود و دست‌اندرکاران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نمایندگان بخش‌های اقتصادی اعتقاد چندانی به کارآیی دانش آموختگان این حوزه ندارند. این وضع با سیاست‌های کلان‌کشور سازگار نیست. بنابراین، اهتمام بیشتر برای ارتقای منزلت اجتماعی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و دانش آموختگان این حوزه ضروری است.

تعدادی از پژوهش‌ها اشاره کرده‌اند که ضوابط و معیارهای هدایت تحصیلی و نیز فرایند برنامه هدایت تحصیلی مناسب نیست. دانش آموزانی که در رشته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای به تحصیل اشتغال دارند از ویژگی‌های مطلوب (شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی) برخوردار نیستند. اکثر دانش آموزان، به ویژه دانش آموزان شاخه کاردانش با اکراه و نگرش منفی وارد این شاخه می‌شوند. اطلاع‌رسانی درباره رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش کافی نیست. اغلب مشاوران و مربیانی که وظیفه اطلاع‌رسانی را به عهده دارند، خودشان از آگاهی‌های لازم برخوردار نیستند. همچنین، این افراد نسبت به رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش نگرش مثبت ندارند.

تعداد قابل توجهی از پژوهش‌های انجام شده، مناسب بودن کمیت و کیفیت فضای آموزشی اختصاص داده شده به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را مورد تردید قرار داده‌اند. در این پژوهش‌ها اشاره شده که فضای فراهم شده چندان مناسب نیست. همچنین استفاده و نگهداری از فضای آموزشی رضایت بخش نیست. با این حال، توسعه آموزش‌های

فنی و حرفه‌ای مستلزم تجدید نظر در تدارک و مدیریت فضای آموزشی است. در میان ۱۲۰ پژوهش انجام شده پژوهش‌هایی وجود دارند که به طور صریح اشاره کرده‌اند تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی موجود در هنرستان‌ها و واحدهای کار دانش کافی و مطلوب نیست. تهیه و توزیع تجهیزات آموزشی و نیز استفاده از این تجهیزات رضایت بخش نیست. بنابراین، بهبود مدیریت تجهیزات ضرورت دارد.

در تعدادی از پژوهش‌ها اشاره شده که کارکنان شاغل در بخش‌های ستادی و اجرایی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از ویژگی‌های مطلوب (دانش، تخصص، تعهد و انگیزه کافی) برخوردار نیستند. بنابراین، تحول مدیریت نیروی انسانی بخش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اتخاذ سیاست‌های مناسب‌تر در زمینه گزینش، تربیت، آموزش حین خدمت و نگهداشت نیروی انسانی ضرورت دارد.

خلاصه و نتیجه‌گیری

در این تلاش علمی، پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با استفاده از معیارهای پژوهش علمی مورد ارزشیابی قرار گرفت و نارسانی‌های آنها در ابعاد مختلف معنکس شد. سپس مهمنترين و مناسب‌ترین یافته‌های پژوهش‌های انجام شده، جمع‌بندی و ارائه شد. در یک نگاه جامع به پژوهش‌های انجام شده می‌توان دریافت که:

۱- فعالیت‌های پژوهشی در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از لحاظ کمی توسعه نیافته است. صرف نظر از کیفیت این پژوهش‌ها، تعداد آنها بسیار کم است. در طول ۱۵ سال گذشته حدود ۱۲۰ پژوهش در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای انجام شده است که این تعداد بسیار کم است و هزینه‌هایی که صرف این پژوهش‌ها شده‌اند بسیار ناچیز است.

۲- بیشتر پژوهش‌های انجام شده از کیفیت مناسب برخوردار نیستند. هنوز پژوهشگران این حوزه، تخصص و صلاحیت‌های حرفه‌ای لازم را برای انجام پژوهش کسب نکرده‌اند. به همین دلیل، آثار ضعف آنان در همه مراحل پژوهش آشکار شده است.

۳- اغلب پژوهشگران حوزه مورد نظر هنوز توانسته‌اند بر روی جنبه‌های ویژه موضوع تمرکز یابند و واکنش آنان به مسائل ناظر بر آموزش فنی و حرفه‌ای غالباً عمومی و کلی است. به همین دلیل، گاهی محدوده تحقیق به اندازه یک دریا انتخاب شده ولی عمق این دریا کمتر از یک وجب است.

۴- چهارچوب و روش‌شناسی بسیاری از تحقیقات انجام شده مناسب نیست. در طرح و روش این تحقیق‌ها ابهام وجود دارد و بین اجزایی طرح تحقیق هماهنگی وجود ندارد. غالباً مراحل پژوهش (انتخاب عنوان، بیان مسئله، تبدیل مسئله پژوهش به سوال‌های ویژه، تعیین جامعه آماری، شیوه نمونه‌گیری، ابزار سازی و شیوه جمع‌آوری داده‌ها، شیوه نمایش، تحلیل و سازمان دادن داده‌ها، نتیجه‌گیری و استخراج یافته‌ها و ارائه پیشنهادها) به درستی طی نشده است.

۵- صرف نظر از اعتبار یافته‌های پژوهش‌های انجام شده، این یافته‌های غالباً، پیش‌پا افتاده و سطحی (در حد افکار عامیانه) بوده و چیزی به داشت قبلی اضافه نمی‌کند. پیشنهادهای ارائه شده هم غالباً مفید نبوده و برای ارائه آنها نیازی به انجام پژوهش احساس نمی‌شود.

۶- با وجود ضعف‌ها و نارسانی‌های عمدۀ در پژوهش‌های انجام شده، انجام این پژوهش‌ها خالی از فایده نبوده است. با انجام این پژوهش‌ها تصویری از وضع موجود برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور فراهم شده است. هرچند که این تصویر چندان روشن و دقیق نیست، وجود آن برای هشدار و اعلام خطر به مسئولان تعلیم و تربیت و پژوهشگران ضروری است. از طرف دیگر، با انجام این پژوهش‌ها، بخشی از مرحله تمرین و کارورزی برای انجام پژوهش در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای طی شده است و انتظار می‌رود که در آینده شاهد عملکرد بهتر پژوهشگران این حوزه باشیم.

۷- براساس شواهد به دست آمده، برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای از جنبه‌های مختلف (سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدارک امکانات و منابع، اجرا و ارزشیابی برنامه) با مشکلات و موانع اساسی مواجه است.

۸- برای تغییر و اصلاح برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای منابع و فرصت‌هایی (توجه بیشتر برنامه‌ریزان و مجریان به داشت علوم تربیتی، توسعه برنامه‌ریزی و پژوهش در کشور، توجه ویژه مسئولان کشور به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و ...) در اختیار داریم.

۹- وجود مشکلات متعدد و عملکرد ضعیف دستگاه تعلیم و تربیت در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دو ضرورت را برای مسئولان تعلیم و تربیت پیش می‌آورد: الف - استمرار برنامه‌ریزی ب - ارزشیابی نظام دار برنامه و انجام اصلاحات لازم.

از آنجه تا اینجا بیان شد می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت طرح‌های پژوهشی ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. این طرح‌ها از لحاظ

متدولوژی پژوهش دارای کاستی‌ها و مشکلات فراوانی هستند. با وجود این، تحقیق‌های انجام شده قابل توجیه هستند. زیرا اوّلًا اوضاع و احوال و شرایط موجود (شرایط زمانی و مکانی و اعتبار تخصیص یافته به تحقیق‌ها) اجرای این دسته از تحقیقات را توجیه می‌کند. به عبارت دیگر، اجرای این تحقیقات را در دهه دوم انقلاب و تحت شرایط خاص و امکانات محدود، می‌توان گامی مثبت در جهت توسعه فعالیت‌های پژوهشی به حساب آورد. از طرف دیگر، گزارش‌های تحقیقات انجام شده شامل نکات آموزنده قابل توجهی است و مطالعه آنها خالی از لطف نیست.

نقاط مثبت مطالعات انجام شده به شرح زیر خلاصه شده است:

- ۱- تعدادی از این تحقیقات با استفاده از متدولوژی مناسب به انجام رسیده و یافته‌های آنها از روایی قابل توجهی برخوردارند.
- ۲- در بین یافته‌های مطالعاتی که از لحاظ متدولوژی پژوهش نسبتاً ضعیف هستند نیز، ممکن است یافته‌ای مناسب یا اندیشه‌ای مفید پیدا شود.
- ۳- از طریق مطالعه این تحقیقات، تا حدود زیادی می‌توان به سؤال‌های مطرح شده در مقدمه این مقاله پاسخ داد. این پاسخ هر چه باشد برای پژوهشگران فعل امروز و پژوهشگران بعدی و نیز برای مدیران فعالیت‌های پژوهشی آموزنده و مفید خواهد بود.
- ۴- مطالعه این تحقیقات، خصوصاً برای کسی که در صدد انجام پژوهش در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است، بسیار مفید است. چراکه او باید بداند چه کارهایی انجام شده و چه کارهایی مانده است؟ از کجا باید آغاز کرد و چگونه باید پیش رفت؟
- ۵- مطالعه این مجموعه برای مدیران و برنامه‌ریزان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نیز مفید خواهد بود. آنان می‌توانند این گزارش‌ها را با دید انتقادی مطالعه کنند و با عقل سليم آن را محک بزنند، اندیشه‌های مفید را دریابند و اندیشه‌ها و نکات فراموش شده را به یاد آورند.
- ۶- باید توجه داشت که روایی یافته‌های تحقیق از اصل "همه یا هیچ" تبعیت نمی‌کند و حتی در بین یافته‌های تحقیقاتی که از لحاظ روش‌شناسی مشکل دارند، می‌توان یافته‌ای پیدا کرد که مناسب و روا باشد. از طرف دیگر، ادبیات تحقیق به طور عمده به مطالبی غیر از یافته‌ها و نتایج اختصاص دارد. در محتوای پیشینه تحقیق می‌توان یافته‌های بعضی از تحقیقات دیگر را مشاهده کرد که روایی یافته‌های آنها ارتباطی به کار و روش محقق آن تحقیق ندارد. توجه به ادبیات تحقیق (فصل دوم گزارش تحقیق) و مطالعه دقیق آن می‌تواند

برای مسؤولان اجرایی و پژوهشگران مفید باشد.

پیشنهادهایی برای توسعه پژوهش‌های ناظر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

با توجه به آنچه درباره پژوهش‌های انجام شده بیان شد می‌توان نتیجه گرفت که توسعه کمی و کیفی فعالیت‌های پژوهشی ناظر بر برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای ضرورت دارد و این امر باید به عنوان یکی از سیاست‌های اصلی مدیریت پژوهش در آموزش و پرورش مورد توجه قرار گیرد. برای اجرای این سیاست می‌توان اقدامات مختلفی انجام داد. در اینجا چند پیشنهاد برای توسعه پژوهش‌های ناظر بر آموزش فنی و حرفه‌ای ارائه می‌شود:

۱- پژوهش انتیزی و فعال کردن ظرفیت پژوهشی نیروهای شاغل در آموزش فنی و حرفه‌ای. در صورتی که کارکنان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به دانش و بینش پژوهشی مجهز بشوند، کارهای زیادی می‌توانند انجام دهند. در این خصوص با ابتکار گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای همایش‌های پژوهش انگلیزی در همه استان‌ها برای نیروهای شاغل در آموزش فنی و حرفه‌ای برگزار شده و این همایش‌ها از طرف افراد شرکت‌کننده مورد استقبال قرار گرفته است. البته، برگزاری این همایش‌ها گام اول است. باید به دنبال این اقدام دوره‌های پژوهش‌یاری و پژوهشگری که به وسیله پژوهشکده تعلیم و تربیت برنامه‌ریزی شده، برای کارکنان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برگزار شود.

۲- تلاش برای جذب پژوهشگران حوزه علوم تربیتی به پژوهش در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای. باید توجه داشت که همه پژوهشگران حوزه علوم تربیتی (رشته‌های علوم اجتماعی، روانشناسی، مدیریت آموزشی، برنامه‌ریزی درسی و) می‌توانند در فعالیت‌های پژوهشی مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای جذب شوند. وقتی که موضوعات قابل پژوهش در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را مورد توجه قرار می‌دهیم، در می‌یابیم که وارد شدن پژوهشگران رشته‌های مختلف علوم تربیتی به پژوهش درباره آموزش‌های فنی و حرفه‌ای ضرورت دارد.

۳- برای ارتقای کیفیت طرح‌های پژوهشی لازم است به نظارت فرایندهای تأکید شود و نقاط ضعف طرح‌های پژوهشی در حین اجرا برطرف شود.

۴- تشکیل تیم پژوهشی که در آن پژوهشگران و کارشناسان رشته‌های مختلف عضویت داشته باشند و هر یک از اعضا بخشی از طرح پژوهشی را انجام دهد، می‌تواند بسیار مفید

باشد.

۵- از طرف مراجع تصویب طرح‌های پژوهشی (شورای تحقیقات، پژوهشکده تعلیم و تربیت و ...) به تصویب طرح‌های پژوهشی مربوط به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اولویت داده شود.

۶- شناسایی جنبه‌هایی از برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و کارداش که نیازمند پژوهش هستند و تعیین اولویت‌های پژوهشی. ناگفته نماند که گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای پژوهشکده تعلیم و تربیت بر اجرای طرح‌های ارزش‌یابی جامع تأکید می‌ورزد. در واقع، ارزشیابی جامع از برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و کارداش به عنوان اولویت‌های پژوهشی گروه یاد شده تعیین شده است.

به نظر می‌رسد که همه مطالعات و پژوهش‌های مورد نیاز را می‌توان در قالب طرح‌های ارزشیابی جامع سامان داد.

فصل دوم: چکیده پژوهش‌های انجام شده

بخش یکم: توصیف و ارزش‌یابی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای

بخش دوم: رابطه آموزش فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار و اشتغال فارغ‌التحصیلان

بخش سوم: دانش آموزان فنی و حرفه‌ای (جذب، هدایت تحصیلی و ...)

بخش چهارم: امکانات و تجهیزات آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

بخش پنجم: محتوا و روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای

بخش یکم

ارزشیابی برنامه‌های شاخه کاردانش نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه علمان و دانشآموزان

- پژوهشگر: علیرضا بیرانوند
- استاد راهنمای: بهرام محسن پور
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسأله

آموزش و پرورش در رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی افراد و تربیت نیروی انسانی متخصص و نیز ایجاد شرایط مناسب برای حصول استقلال فرهنگی، اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است.

شاخه کار دانش به عنوان زیر مجموعه‌ای از نظام جدید آموزش متوسطه، به مجموعه برنامه‌هایی اطلاق می‌شود که در جهت ارتقاء دانش کاربردی و ایجاد مهارت‌های لازم در

دانش آموزان و نیز شکوفایی استعدادهای نهفته آنان طرح ریزی و اجرا شده است. با این حال، درباره میزان تحقق این هدف اطلاعات و شواهد کافی وجود ندارد. این مطالعه ارزشیابی به دنبال شناخت و توصیف واقعیت‌های موجود در جریان اجرای برنامه‌های آموزشی شاخه کار دانش است. چراکه موققیت هر طرح و برنامه تا حدود زیادی به نحوه اجرای آن بستگی دارد و در صورتی که نحوه اجرای آن مورد ارزشیابی قرار نگیرد، مسایل و مشکلات آن مشخص نمی‌شود و در نتیجه در جهت رفع آن‌ها اقدامی صورت نمی‌گیرد.

اهداف کلی پژوهش

هدف این پژوهش شناخت و توصیف واقعیت‌های موجود در جریان اجرای دوره‌های مهارت آموزی شاخه کار دانش و چگونگی موفقیت‌های دوره‌های مهارت آموزی است تا پیشنهاداتی در جهت بهبود این دوره‌ها به دست اندکاران اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش ارائه دهد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا مراکز مهارت آموزی شاخه کار دانش تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی لازم را در اختیار دارند؟
- ۲- آیا از نظر دانش آموزان در آموزش مهارت‌ها بر جنبه‌های عملی و نظری، هر دو، تأکید می‌شود؟
- ۳- آیا از نظر معلمان و دانش آموزان ساعت پیش‌بینی شده برای آموزش مهارت، برای اتمام دوره‌های مهارت آموزی کافی است؟
- ۴- آیا هنرجویان شاخه کار دانش از روش تدریس هنر آموزان راضی هستند؟
- ۵- آیا هنر آموزان شاخه کار دانش دوره خاصی در زمینه آموزش مهارت گذرانده‌اند؟
- ۶- آیا از نظر معلمان و دانش آموزان در ارزشیابی از آموخته‌ها و مهارت‌های دانش آموزان دوره مهارت آموزی بر جنبه‌های عملی و نظری، هر دو، تأکید می‌شود؟

روش تحقیق

در این پژوهش از روش توصیفی از نوع پیمایش برای بررسی و تجزیه و تحلیل سؤال‌های پژوهش استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل:

الف: همه معلمانی که در سطح شهر تهران در شاخه مهارت آموزی کار داشت در سال ۱۳۷۷-۷۶ به تعلیم دادن مهارت اشتغال دارند.

ب: کلیه دانش آموزان شاخه کار داشت در سال ۱۳۷۶-۷۷ شهر تهران.

نمونه آماری

۷۳ نفر از معلمان و ۳۱۹ نفر از دانش آموزان به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب و به عنوان نمونه آماری پژوهش حاضر تعیین شدند.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از مجدورکای و آزمون t استفاده شده است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- تجهیزات کارگاهی و آزمایشگاهی در مرکز مهارت آموزی در سطح مطلوب قرار ندارند.

۲- هنرآموزان دوره مهارت آموزی بیشتر بر جنبه عملی تأکید می‌کنند.

۳- از نظر معلمان و دانش آموزان ساعت پیش‌بینی شده برای اتمام دوره مهارت آموزی زیاد می‌باشد.

۴- دانش آموزان دوره مهارت آموزی از روش تدریس هنرآموزان خود راضی هستند.

- ۵- تعداد کمی از هنرآموزان در دوره‌های آموزش ضمن خدمت شرکت کرده‌اند.
- ۶- در ارزشیابی‌های دوره مهارت آموزی شاخه کار دانش بر جنبه عملی و نظری، هر دو، تأکید می‌شود.

پیشنهادها

- ۱- برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت برای هنرآموزان این شاخه.
- ۲- برای هر یک از رشته‌های مهارت آموزی شاخه کار دانش کتاب و جزووات آموزشی تهیه شود.
- ۳- دادن اطلاعات کافی به دانش آموزان سال اول دبیرستان یا سوم راهنمایی درباره شاخه کار دانش و اهداف و جایگاه آن.
- ۴- فراهم کردن تجهیزات متناسب با تعداد هنرجویان.
- ۵- بررسی ساعت‌های پیش‌بینی شده برای آموزش مهارت و اصلاح آن.
- ۶- در هر منطقه آموزش و پرورش حداقل یک مرکز مهارت آموزی برای شاخه کار دانش تأسیس گردد.

بررسی برخی از نشانگرهای بهره‌وری در هنرستان‌های فنی نظام جدید آموزش متوسطه تهران

- پژوهشگر: ژاله میرصنایع
- استاد راهنما: دکتر سید محمد میرکمالی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- زمان و مکان انتشار: ۱۳۷۷ - دانشکده علوم تربیتی تهران

بیان مسأله

کسب اطلاع از بهره‌وری واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای از لحاظ اقتصادی دارای اهمیت است و با توجه به اینکه واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای نسبت به واحدهای آموزش نظری هزینه زیادی را به خود اختصاص می‌دهند، اطلاع از بهره‌وری این واحدهای از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار است. با این حال، بررسی و کسب شناخت درباره بهره‌وری واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای نیازمند تعیین معیار و نشانگر است. در حال حاضر، معیارها و نشانگرهایی که بتوان به واسطه آنها بهره‌وری واحدهای مورد نظر را تعیین کرد، در دسترس

نیست و به همین دلیل، قضاوت دوباره هنرستانها دشوار است. مطالعه حاضر برای به دست دادن نشانگرهای بهره‌وری در هنرستانها انجام می‌شود.

هدف کلی پژوهش

شناسایی برخی از نشانگرهای بهره‌وری در هنرستان‌های فنی نظام جدید متوسطه در شهر تهران.

هدف‌های جزئی:

- ۱- تعیین نشانگرهای مناسب بهره‌وری در هنرستان‌های فنی.
- ۲- تعیین وزن نشانگرها در هر بخش مورد مطالعه در هنرستان‌های فنی.
- ۳- تعیین اهمیت بخش‌های مورد مطالعه در هنرستان‌های فنی.
- ۴- رتبه بندی هنرستان‌های مورد مطالعه با توجه به نشانگرهای مورد نظر.
- ۵- ارائه مدلی، جهت اندازه‌گیری بهره‌وری در هنرستان‌های فنی.
- ۶- اجرای آزمایشی مدل پیشنهادی، جهت اندازه‌گیری بهره‌وری در نمونه‌هایی از هنرستان‌های فنی تهران.
- ۷- مقایسه میزان بهره‌وری هر یک از هنرستان‌های فنی مورد مطالعه، با میزان بهره‌وری کل هنرستان‌های مورد مطالعه در شهر تهران.

سؤال‌های پژوهش:

- ۱- چه نشانگرهایی برای سنجش بهره‌وری در هنرستان‌های فنی مناسب است؟
- ۲- اولویت نشانگرهای مورد مطالعه، نسبت به یکدیگر چگونه می‌باشد؟
- ۳- اهمیت بخش‌های مورد مطالعه در هنرستان‌ها نسبت به یکدیگر چگونه می‌باشد؟
- ۴- رتبه هنرستان‌های مورد مطالعه نسبت به یکدیگر چگونه است؟
- ۵- میزان بهره‌وری هر یک از هنرستان‌های مورد مطالعه چه مقدار است؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق را کلیه هنرستانهای فنی و حرفه‌ای شهر تهران که در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ فارغ التحصیل داشته‌اند (دبیران، دبیران، دانش‌آموزان و دست‌اندرکاران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای) تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

با توجه به محدودیت جامعه آماری، نمونه‌گیری صورت نگرفته و کل جامعه آماری مورد مطالعه قرار گرفته است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های مورد نیاز این تحقیق به وسیله پرسش نامه و مشاهده محیط هنرستانها و استناد و مدارک جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این تحقیق با استفاده از آمار توصیفی و روش آتروپی و Topois مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش

۱- در بخش منابع انسانی، نسبت دبیر به هنرجو در درس فنی بالاترین نمره را به دست آورده است. یعنی کاهش نسبت دانش‌آموز به معلم دارای بیشترین تأثیر در پیشرفت تحصیلی و رفتار و گرایشات دانش‌آموز است.

- در بخش کالبدی و تجهیزات، شاخص‌های مربوط به نسبت تجهیزات اصلی کارگاه به هنرجو دارای بالاترین نمره و نسبت فضای ورزشی به هنرجو از پایین ترین نمره برخوردار بوده است. نسبت فضای کارگاه به هنرجو و نسبت فضای آزمایشگاه به هنرجو، در رده‌های دوم و سوم قرار دارند.

- در بخش مالی، متوسط بودجه مالی مربوط به مواد آزمایشگاهی و کارگاهی، بالاترین نمره و سرانه ورزشی کمترین نمره را به خود اختصاص داده‌اند.

- در بخش فرایند، بالاترین نمره به شاخص رضایت شغلی دیران اختصاص یافته است. و نسبت هنرجویان شرکت کننده در مسابقات علمی و فرهنگی کمترین نمره را به دست آورده است.

در بخش برونداد، بالاترین نمره را نشانگر نسبت فارغ التحصیلان یک دوره که مشغول به کاری مرتبط با رشته تحصیلی شان هستند، احراز نموده و کمترین نمره به نشانگر موفقیت فارغ التحصیلان در ادامه تحصیل اختصاص داده شده است.

در پاسخ به سؤال شماره دو، با استفاده از روش آنتروپی وزن نشانگرهای هر بخش معین گردید و در بررسی‌ها مشخص شد که در بخش منابع انسانی بالاترین وزن را نسبت دیران لیسانس به بالا و کمترین وزن را تناسب رشته تحصیلی دیران با رشته تدریس شان به دست آورده است.

در بخش فرایند، بالاترین وزن را نسبت تعداد هنرجویانی که درس‌های ریاضی خود را تکرار نکرده‌اند و کمترین وزن را نسبت به هنرجویانی که دروس کارگاهی خود را تکرار نکرده‌اند، به دست آورده‌اند.

در پاسخ به سؤال شماره ۵، بدون در نظر گرفتن بخش منابع مالی و برونداد نهایی، بهره‌وری هر یک از هنرستان‌های مورد مطالعه محاسبه گردید و نسبت به میانگین کل بهره‌وری هنرستان‌های مورد پژوهش، مورد مقایسه قرار گرفت، با بررسی‌های انجام شده، مشخص شد که تنها بهره‌وری دو هنرستان، بالاتر از میانگین قرار دارد و در کل، هنرستان‌های مورد مطالعه، دارای بهره‌وری پایینی هستند.

پیشنهاد‌ها

- ۱- ایجاد زمینه‌های مناسب برای افزایش دانش و مهارت مدیریت هنرستان‌ها.
- ۲- رشد و توسعه سیستم هنرستان‌های فنی از طریق پیوند آن‌ها با محیط‌های صنعتی.
- ۳- آموزش مستمر دیران و مدیران.
- ۴- به جای نشانگر نسبت قبولی هنرجویان در دروس کارگاهی، نشانگر دیگری که مرتبط با یکی از درس‌های تخصصی هنرستان باشد، در نظر گرفته شود. همین طور می‌توان به جای نشانگرهای معدل ورودی هنرجویان، میانگین نمره ریاضی سال اول آنان را دخالت داد. تناسب رشته تحصیلی دیران با تدریس شان نشانگر دیگری است که می‌توان در نظر گرفت.

بررسی برخی ویژگی‌های برنامه آموزشی نظام جدید آموزش کشاورزی از دیدگاه مدیران و هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی

- پژوهشگر: نور محمد میری
- استاد راهنما: غلامرضا پژشکی راد
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسئله

طرح نظام جدید آموزش کشاورزی در دوره متوسطه در سال ۱۳۷۱-۷۲ حدود ۱۰ درصد و در سال ۱۳۷۲-۷۳ کلیه دانش آموزانی را که وارد نظام آموزش کشاورزی در دوره متوسطه شده‌اند را تحت پوشش خود قرار داده است. در موقعیتی که این تحقیق در حال تدوین بوده نظام جدید آموزش کشاورزی پنجمین سال اجرای خود را پشت سر می‌گذارد.

در این تحقیق در نظر است ویژگی‌های برنامه آموزشی از دیدگاه مدیران و هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی بررسی شود. چراکه این گروه‌ها عاملان اجرائی و آموزشی محسوب می‌شوند و قاعده‌تاً باید بیشترین آگاهی را نسبت به ویژگی‌های برنامه آموزشی نظام جدید آموزش کشاورزی را داشته باشند. کسب اطلاع از نظرات مدیران و هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی درباره برنامه نظام جدید ناظر بر آموزش کشاورزی می‌تواند به اصلاح نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت برنامه کمک کند.

سوال‌های پژوهش

- ۱- آیا از نظر پاسخ‌گویان ویژگی‌های برنامه آموزشی نظام جدید از جهت محتوا و سرفصل دروس و تجهیزات آموزشی، شیوه‌های تدریس و نحوه مدیریت با معیارهای علمی هم خوانی دارد؟
- ۲- متغیرهای گروه بنده مؤثر در تعیین دیدگاه‌های مدیران و هنرآموزان نسبت به محتوای کتب و سرفصل دروس، تجهیزات و امکانات آموزشی، شیوه تدریس هنرآموزان و نحوه مدیریت مدیران کدامند؟
- ۳- آیا دیدگاه مدیران و هنرآموزان درباره برنامه (کیفیت تدوین برنامه، استفاده از امکانات و تجهیزات و ...) از متغیرهایی نظیر سن، سابقه خدمت و رشته تحصیلی تأثیر می‌پذیرد؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل همه مدیران و هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی وابسته به آموزش و پرورش در سطح کشور طی سال‌های ۱۳۷۵-۷۶ است.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش شامل همه مدیران هنرستان‌های کشاورزی و ۲۰ درصد هنرآموزان هنرستان‌های کشاورزی می‌باشد.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش توسط دو نوع پرسشنامه ویژه مدیران و هنرآموزان جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش از جداول توزیع فراوانی، محاسبه درصدها، میانگین‌ها و آزمون‌های آماری ضریب هم بستگی اسپرمن، آزمون U و آزمون یک نمونه‌ای گلموگروف اسپرمنوف استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

مهمترین یافته‌های پژوهش به شرح زیر خلاصه شده است:
 تفاوت دیدگاه‌های مدیران و هنرآموزان نسبت به محتوای آموزشی نمی‌تواند مؤید این مطلب باشد که مدیران محتوای آموزشی را تا حد زیادی متناسب با شاخص‌های مطالعه عنوان کرده‌اند بنابراین از دیدگاه این دو گروه محتوای آموزشی نیاز به بررسی و تجدیدنظر دارد.
 همبستگی بین سابقه کلی تدریس و نمرات نحوه مدیریت مدیران (از دیدگاه هنرآموزان) برابر $0.43 = -0.28$ است. علامت منفی این ضریب نشان می‌دهد که هنرآموزان با سابقه از نحوه مدیریت مدیران راضی نیستند.

هنرآموزانی که در نظام قدیم سابقه دارند محتوای آموزشی را بهتر ارزیابی کرده‌اند. این مطلب نشان می‌دهد که محتوای آموزشی در مقایسه با نظام قدیم بهتر شده است.
 هنرآموزان شاخه کار داشت (در مقایسه با فنی و حرفه‌ای) اظهار داشته‌اند که میزان استفاده از امکانات و تجهیزات کمتر می‌باشد. این مسئله با توجه به تنوع مهارت‌ها و استانداردهای آموزشی در این شاخه قابل توجیه است.

دیدگاه‌های مدیران و هنرآموزان با سابقه خدمتی متفاوت، داشتن یا نداشتن سابقه خدمت در نظام قدیم، رشته تحصیلی و یا شاخه آموزشی مختلف نسبت به محتوای آموزشی، میزان استفاده از امکانات و تجهیزات، نحوه مدیریت مدیران و یا شیوه تدریس، یکسان است.
 یعنی، همه این گروهها درباره ویژگیهای برنامه آموزشی نظام جدید اظهار نظرهای یکسانی دارند.

پیشنهاد‌ها:

- ۱- هماهنگ سازی امکانات و تجهیزات موجود هنرستان‌ها با محتوای آموزشی.
- ۲- برگزاری دوره‌های مدیریت آموزشی برای مدیران هنرستان‌ها.
- ۳- اداره هنرستان‌ها به روال سابق برای بالا بردن کیفیت آموزشی ضروری به نظر می‌رسد.
- ۴- خارج شدن برنامه آموزشی کشاورزی از حالت متمن‌کر مفید است.
- ۵- برای مهارت آموزان شاخه کار دانش بعد از مهارت آموزی مدرک تحصیلی بالاتر از دیپلم در نظر گرفته شود و تنها به دیپلم کشاورزی اکتفا نشود.
- ۶- در اختیار گذاشتن تجهیزات لازم واحدهای آموزشی و تهیه جزو و کتاب مطابق با سرفصل‌ها.
- ۷- آموزش در شاخه کار دانش مطلقاً موفق نیست. چون بچه‌هایی که دنبال علم و تحصیل هستند مهارت‌های کشاورزی شاخه کار دانش را انتخاب نمی‌کنند، اگر این مهارت‌ها زیر شاخه هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای باشند، دانش آموزان نسبت به انتخاب آن‌ها علاقه بیشتری نشان می‌دهند و در وضعیت موجود شاخه کار دانش در هنرستان‌ها صرفاً هدر دادن نیرو و هزینه است.
- ۸- نظام جدید آموزش کشاورزی طی دوره دو ساله هیچ مهارت خاصی نمی‌تواند آموزش دهد ولی نظام قدیم در چهار سال، برنامه آموزشی ارائه می‌کرد و این امر باعث موققیت نسبی آن نظام بود. چنانچه نظام جدید تا مقطع کاردانی ادامه داشته باشد می‌تواند در امر مهارت آموزی موفق باشد.
- ۹- ایجاد محدودیت برای رشته‌های فنی و حرفه‌ای کشاورزی به صلاح جامعه نیست و توسعه شاخه کار دانش باید همراه با توسعه شاخه فنی و حرفه‌ای باشد.
- ۱۰- بازنگری محتوای کتب در شاخه فنی و حرفه‌ای ضرورت دارد.
- ۱۱- محتوای کتب و سرفصل‌های دروس طوری تدوین شوند که فرصتهای عملیاتی کافی در آن مدنظر باشد.

بررسی چگونگی اجرای شاخه کاردانش نظام جدید آموزش متوسطه در رشته‌های بخش صنعت و مشکلات اجرایی آن در نواحی مرزی شمال شرقی استان خراسان در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷

- پژوهشگر: اسماعیل گنجی
- استاد راهنمای: دکتر محمد احمدیان
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی

بیان مسأله

نکته قابل توجه در برنامه ریزی نظام جدید آموزش متوسطه جنبه کاربردی آن است. چرا که تاکنون هدف از آموزش متوسطه بیشتر ورود به دانشگاه و مراکز عالی آموزش بوده است و این امر سبب شده است تا نیروی انسانی ماهر در سطوح گوناگون و با توجه به نیازهای جامعه

تریبیت نشود. اجرای نظام آموزش متوسطه به ویژه کارداش که اولین گام‌های خود را بسیار دارد، می‌تواند پلی میان مدرسه و بازار کار باشد. کاستی در برنامه ریزی و اجرای کارداش می‌تواند خسارت‌های جبران ناپذیری را در آینده به همراه داشته باشد. در این تحقیق بر آنیم تا از نحوه اجرای این برنامه و مشکلات اجرایی آن در نواحی مرزی شمال شرقی استان خراسان آگاه شویم تا بتوانیم با آگاهی از این کاستی‌های احتمالی در حل آنها بکوشیم.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این پژوهش بررسی چگونگی اجرای شاخه کارداش نظام جدید در رشته‌های بخش صنعت و مشکلات اجرایی آن در نواحی مرزی شمال شرقی استان خراسان می‌باشد.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین شناخت دانش آموزان از رشته‌های شاخه کارداش و انتخاب شاخه کارداش رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین رشته‌های موجود در بخش صنعت و جنسیت دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- امکانات و تجهیزات اجرایی لازم برای رشته‌های شاخه کارداش در بخش صنعت در این مناطق فراهم شده است.
- ۴- ادارات و ارگانهای دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی در این مناطق با مراکز آموزشی شاخه کارداش همکاری لازم را دارند.
- ۵- بین انتخاب رشته‌های کارداش و مشاغل والدین دانش آموزان در این مناطق رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۶- دانش آموزان از تحصیل در شاخه کارداش رضایت دارند.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات پیمایشی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر است که در سال ۱۳۷۶-۷۷ در رشته‌های بخش صنعت شاخه آموزش متوسطه کارداش در نواحی مرزی شمال شرقی استان خراسان مشغول به تحصیل بوده‌اند، می‌باشد.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش شامل ۵۰ درصد از جامعه آماری (۶۲ نفر پسر و ۷۵ نفر از دانش‌آموزان دختر) می‌باشد.

ابزار جمع آوری اطلاعات

اطلاعات مورد نیاز این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های جمع آوری شده پس از کدبندی از طریق رایانه به منظور چگونگی ارتباط و عدم ارتباط بین متغیرها از آزمون مجذور کای استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- فرض اول تحقیق تأیید نمی‌شود. می‌توان نتیجه گرفت که نظر والدین و مشاوران و دوستان دانش‌آموزان قبل از انتخاب رشته تحصیلی مؤثر نبوده و دانش‌آموزان بدون اطلاعات صحیح از وضعیت این رشته‌ها به انتخاب آنها اقدام کرده‌اند.
- ۲- فرض دوم پژوهش تأیید می‌گردد. یعنی دختران و پسران متناسب با جنسیت خود مشغول تحصیل بوده‌اند.
- ۳- امکانات و تجهیزات اجرائی لازم برای اجرای رشته‌های شاخه کارداش در بخش صنعت در این مناطق تا حدودی فراهم شده است.
- ۴- حدود ۴۷ درصد عوامل اجرائی همکاری ادارات و نهادهای انقلاب اسلامی را نسبتاً کم، ۱۳/۳۳ درصد عدم همکاری و ۴۰ درصد همکاری را رضایت بخش گزارش داده‌اند.
- ۵- فرض پنجم پژوهش تأیید نگردید. انتخاب رشته از شغل والدین مستقل است.

پیشنهاد‌ها

- ۱- برگزاری دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی - تخصصی برای ارتقاء سطح دانش و معلومات عوامل اجرائی.
- ۲- تهیه جزوات آموزشی و استفاده از رسانه‌های جمعی مثل نشریه‌ها و روزنامه‌ها به منظور فراهم آوردن زمینه همکاری نهادهای انقلاب اسلامی با مراکز آموزشی شاخه کاردانش.
- ۳- تشکیل دوره‌های آموزشی - توجیهی و تربیت دیر به ویژه دیبران دروس تخصصی و فنی.
- ۴- تجدید نظر در فهرست واحدهای دروس شاخه کاردانش به منظور حذف واحدهای اضافی و جایگزین نمودن واحدهای مرتبط.
- ۵- تجهیز و تکمیل کردن امکانات لازم برای کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها.
- ۶- توسعه و گسترش رشته‌های برق و مکانیک در بخش صنعت و رشته‌های کشاورزی و دامپروری.
- ۷- تأمین فضای آموزشی مناسب.
- ۸- انجام پژوهش به صورت منطقه‌ای در مناطق محروم و مرزی کشور.
- ۹- طراحی و فعال نمودن درس راهنمایی شغلی در دوره‌های راهنمایی به منظور آشنایی با مشاغل مورد نیاز جامعه.
- ۱۰- فعال نمودن واحد شاخه کاردانش در ادارات آموزش و پرورش مناطق به منظور رفع ابهامات و مشکلات عوامل اجرائی.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- کمبود منابع و اطلاعات و سابقه تحقیقاتی درباره موضوع مورد نظر.
- ۲- گسترده‌گی میدان اجرائی تحقیق و پراکندگی مراکز شاخه کاردانش در نواحی مرزی شمال شرقی استان.
- ۳- عدم اطمینان عوامل اجرائی نسبت به محققان در ارائه اطلاعات صحیح و صریح به ویژه اطلاعات مربوط به منابع مالی و اعتبارات و بودجه آموزشگاه‌ها و چگونگی هزینه کردن اعتبارات.
- ۴- محدودیت رشته‌های تحصیلی در بخش صنعت شاخه کاردانش در این مناطق.

بررسی عوامل مؤثر در افزایش بهره‌وری آموزش‌های فنی (واحدهای کارگاهی) در استان خوزستان با استفاده از تجربیات کارکنان کارگاهی

- پژوهشگر: جمشید کمائی
- استاد راهنمای: دکتر سیدعلی سیادت
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان

بيان مسائله

یکی از بخش‌های مهم در آموزش و پرورش که به تربیت نیروهای انسانی مورد نیاز بخش‌های مختلف اقتصاد می‌پردازد، شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای است. از طریق برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای می‌توان نیروی انسانی آموزش دیده ماهر و دارای انگیزه آماده کرد و با ترکیب مطلوب منابع مادی و استفاده بهینه از آنها تغییرات اساسی

ایجاد نمود.

این پژوهش تلاش دارد، عوامل مؤثر در افزایش بهره‌وری فعالیت‌های کارگاهی در هنرستان‌های فنی را بر اساس تجربیات و نظرات کارکنان کارگاهی بررسی کند.

هدف‌های پژوهش

هدف این تحقیق پاسخ دادن به سوال‌های زیر است:

- تحت چه شرایطی هزینه‌های صرف شده، به کیفیت برتر آموزشی منجر خواهد شد؟
- تحت چه شرایطی میزان بازده اقتصادی آموزش‌های کارگاهی افزایش می‌یابد؟
- تحت چه شرایطی مدیریت کارگاه‌های فنی باعث افزایش سطح بهره‌وری در کارگاه‌ها می‌گردد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- تقویت انگیزه در هنرجویان به چه میزان باعث ارتقاء سطح بهره‌وری در کارگاه‌های فنی می‌گردد؟
- ۲- تقویت انگیزه در کارکنان به چه میزان باعث ارتقاء سطح بهره‌وری در کارگاه‌های فنی می‌شود؟
- ۳- استفاده از فرآیند هدایت تحصیلی و شغلی به چه میزان باعث ارتقاء سطح بهره‌وری کارگاه‌های فنی می‌شود؟
- ۴- بهبود سطح کیفی کارکنان فنی کارگاه‌ها، به چه میزان باعث ارتقاء سطح بهره‌وری در کارگاه‌های فنی می‌گردد؟
- ۵- مدیریت صحیح و علمی، به چه میزان باعث افزایش سطح بهره‌وری در کارگاه‌های فنی می‌شود؟
- ۶- توجه به مهارت‌های فرآکارکردی در برنامه آموزش کارگاهی به چه میزان موجب کاهش هزینه‌های کارگاه می‌گردد؟

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری مورد مطالعه، شامل کلیه هنرآموزان، استادکاران و مدیران هنرستان‌های

فنی آموزش و پرورش در استان خوزستان می‌باشد که بر اساس آخرین اطلاعات و آمار موجود در واحد رایانه‌ای اداره کل استان خوزستان تا تاریخ شانزدهم، خردادماه ۱۳۷۶ استخراج و مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

نمونه آماری، کلیه هنرستان‌ها و مدیران استان و ۲۵ درصد کارکنان کارگاهی است که با دو روش نمونه‌گیری سهمی و نمونه‌گیری اتفاقی ساده انتخاب شده‌اند.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها و روش آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات

ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه بوده و برای تجزیه و تحلیل آماری از دو شیوه آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی - پیمایشی است.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که تقویت انگیزه در هنرجویان و کارکنان کارگاهی، استفاده از هدایت تحصیلی و شغلی، بهبود سطح کیفی کارکنان کارگاهی و مدیریت صحیح و علمی در کارگاهها و هنرستان‌ها باعث ارتقاء سطح بهره‌وری در کارگاه‌های فنی می‌شود. هم‌چنین توجه به مهارت‌های کارکردی و فراکارکردی در کارگاه‌ها منجر به افزایش درآمددها و کاهش هزینه‌های کارگاهی می‌شود.

پیشنهادها

۱- بازدید هنرجویان و کارکنان از کارگاه‌ها و مؤسسات فنی مرتبط با رشته تحصیلی در سطح استان.

۲- تشویق به موقع کارکنان و هنرجویان موفق کارگاهی.

۳- تشکیل کارگاه‌های آموزشی مختلف در سطح استان و ارائه مداوم آموزش‌های مختلف در زمینه مهارت‌های حرفه‌ای، شیوه‌های آموزش، مهارت‌های سنجش و اندازه‌گیری و روان‌شناسی کار، جهت استفاده کارکنان.

۴- ایجاد مرکز ارائه اطلاعات شغلی و حرفه‌ای در سطح استان و شهرستان‌ها. برای اینکه

- راهنمایی شغلی و حرفه‌ای در مدرسه به طور مداوم و بر اساس روال اصولی انجام پذیرد، تشکیل این مرکز اطلاعات شغلی و حرفه‌ای، ضرورت دارد.
- ۵- کفایت برنامه‌های آموزش فنی که بازتاب ملی دارد، بهتر است در سطح کشور مورد بررسی قرار گیرد تا اطلاعات وسیع‌تری برای تصمیم‌گیری فراهم شود.
- ۶- لازم است سطوح و روند بهره‌وری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را با سایر مؤسسات و مراکز آموزش فنی مقایسه گردد تا موقعیت وضعیت هنرستان‌ها مشخص تر گردد.
- ۷- ارزشیابی کارشناسانه از عملکرد هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و بررسی وضعیت و میزان کارآیی داخلی و خارجی آنها، وضعیت موجود هنرستان‌ها را برای مسئولان امر مشخص و معین می‌نماید.

بررسی مسائل و محدودیت‌های آموزشی شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه مدیران و مدیران با توجه به اهداف نظام آموزش متوسطه در شهر شیراز

- پژوهشگر: ایرج رستمی آفاجری
- استاد راهنما: دکتر داریوش نوروزی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بیان مسأله

گوناگونی و متغیر بودن فعالیتها و برنامه‌های آموزش و پرورش، اطلاع از چگونگی اجرا و نتایج حاصل از این فعالیتها و برنامه‌ها را به یک ضرورت غیر قابل انکار تبدیل کرده است. آگاهی از کم و کیف برنامه‌ها به مجریان، دست اندرکاران و برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران این امکان را می‌دهد که با شناخت نکات قوت و ضعف هر برنامه نسبت به اصلاح و تکمیل و

بهبود آن اقدامات لازم را انجام دهد.

از جمله برنامه‌های مهم نظام آموزشی کشور ارزیابی از نظام آموزش متوسطه بوده است. این نظام با توجه به جنبه‌های مختلف از کارآیی لازم برخوردار نبوده است. برنامه مدارس متوسطه نه متناسب با استعدادهای گوناگون افراد است و نه برای رفع نیازمندیهای اکثریت افراد که در پایان دوره متوسطه به خدمات مختلف اجتماعی و اقتصادی می‌پردازند، مفید واقع می‌شوند. به همین دلیل، نظام آموزش متوسطه تغییر یافت و اکنون این سؤال مطرح می‌شود که آیا نظام جدید هم با مشکلات و مسائلی مواجه است یا خیر؟ پژوهش حاضر برای مطالعه مسائل و مشکلات شاخه کار دانش طراحی شده است.

اهداف تحقیق

هدف از انجام این تحقیق بررسی تنگناها و مسائل آموزشی شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه مدیران و دبیران و همچنین تعیین اینکه آیا بین نظرات مدیران و دبیران درباره میزان تحقق اهداف مصوب شاخه مورد نظر اختلاف معنی داری وجود دارد یا خیر، می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

۱. نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش باعث ایجاد فنون و مهارت‌های مورد نیاز جامعه و دانش آموzan می‌شود.
۲. شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه باعث هدایت و پرورش استعدادهای دانش آموzan می‌شود.
۳. نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش متناسب با علاقه و انگیزه دانش آموzan می‌باشد.
۴. شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه باعث تقویت حس کنگکاوی و نوآوری و خلاقیت در دانش آموzan می‌شود.
۵. شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه سبب درک اهمیت استقلال اقتصادی و صنایع دستی در دانش آموzan می‌شود.
۶. نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش سبب ایجاد روحیه تعاون و همکاری در

دانش آموزان می‌شود.

۷. بین نظرات مدیران و دبیران نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش نسبت به میزان تحقق اهداف شاخه کار دانش تفاوت معنی داری وجود دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری شامل کلیه مدیران و دبیران فنی مشغول به خدمت در دبیرستانهای مجری شاخه کار دانش در شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷ می‌باشد.

نمونه آماری

به علت محدود بودن حجم جامعه آماری، نمونه آماری برابر با جامعه آماری در نظر گرفته شده است.

روش تحقیق

نوع تحقیق: در این پژوهش از روش پیمایشی استفاده شده است

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تعیین معنی دار بودن تفاوت‌های داده‌های پژوهش از آزمون‌های دو جمله‌ای Z و t استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

بعضی از یافته‌های این تحقیق به شرح زیر خلاصه شده است:

- ۱- شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه باعث ایجاد فنون و مهارت‌های مورد نیاز در جامعه می‌گردد.
- ۲- شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه باعث هدایت و پرورش استعدادهای

دانش آموزان می‌شود.

۳- شاخه کار دانش مناسب با علاقه و انگیزه دانش آموزان نیست.

۴- بین شاخه کار دانش و تقویت حس کنجکاوی و خلاقیت شاگردان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

۵- شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه سبب درک اهمیت استقلال اقتصادی و صنایع دستی در دانش آموزان نمی‌شود.

پیشنهادها

۱- با توجه به هزینه‌های زیاد این شاخه بهتر است افراد با استعداد تر و دانش آموزانی که علاقه بیشتری برای تحصیل در این شاخه دارند جذب شوند.

۲- بازدیدهای علمی بیشتری در این شاخه تحصیلی فراهم آید.

۳- آشنا ساختن جامعه با ارزش کار و مهارت‌های عملی و نقش رشته‌های مهارتی در تولید و کسب درآمد از طریق صدا و سیما و مطبوعات برای عامه ضرورت دارد.

۴- آموزش ضمن خدمت برای دیبران مشغول به کار در این شاخه ضروری است.

محدودیت‌های تحقیق

۱. عدم قابلیت تعمیم نتایج به سایر شهرستانها.

۲. فقدان امکانات پژوهشی.

۳. عدم برگشت تعدادی از پرسش نامه‌ها از طرف دیبران.

بررسی مسائل و مشکلات آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در نظام جدید متوسطه از دیدگاه هنرآموزان و هنرجویان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کشاورزی استان مازندران

- پژوهشگر: حسین گل محمدی
- ناظر: مهندس علی صابری
- سال و محل انتشار: تابستان ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران

بیان مسئله

در نظام جدید آموزش متوسطه سه شاخه آموزشی، نظری، فنی و حرفه‌ای و کار دانش وجود دارد. هدف کلی شاخه‌های فنی و حرفه‌ای اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت هدایت آنان به سمت اشتغال

مفید و احراز آمادگی نسبی جهت ادامه تحصیل در رشته‌های علمی - کاربردی می‌باشد. داشت آموزانی که این شاخه تحصیلی را انتخاب می‌کنند می‌توانند در یکی از گروه‌های تحصیلی مربوط به زمینه‌های صنعت، کشاورزی و خدمات به تحصیل ادامه دهند.

حال با توجه به این که قریب پنج سال است که نظام جدید متوسطه به صورت فراگیر در کلیه مدارس کشور اجرا شده است، جا دارد تحقیقات وسیع و دقیقی درباره این نظام آموزشی نوپا انجام یافته و نقایص و مشکلات احتمالی آن خصوصاً در شاخه فنی و حرفه‌ای شناسایی گردد و اگر مسائل و مشکلاتی وجود داشته باشد توسط مسوولان و مدیران و برنامه ریزان دلسرز کشور بر طرف گردد. پژوهش حاضر برای شناسایی مشکلات و مسائل برنامه آموزش فنی و حرفه‌ای اجرا می‌شود.

اهداف پژوهش

۱. شناخت مسائل و مشکلات آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در نظام جدید آموزش متوسطه در استان مازندران.
۲. ارائه راه حل‌های مناسب جهت رفع مسائل و مشکلات و تگذگاهای مطرح شده و صدور دستورالعمل‌های دقیق و معتبر اجرایی از سوی مدیران و برنامه ریزان آموزشی.

سؤال‌های پژوهش

۱. آیا هنرجویان با میل و علاقه شخصی خود هنرستانها را جهت تحصیل انتخاب نموده‌اند؟
۲. آیا هنرجویان در رشته مورد علاقه خود مشغول ادامه تحصیل هستند؟
۳. آیا هنرجویان به هنگام ورود، شناخت و اطلاعات کافی از هنرستانها دارند؟
۴. آیا وسائل و تجهیزات کارگاهی به اندازه کافی وجود دارد؟
۵. آیا واحد سمعی و بصری در هنرستانها وجود دارد و از آنها به اندازه کافی استفاده می‌شود؟
۶. آیا محتواهای تهیه شده در کتب درسی تخصصی با اهداف تعیین شده هماهنگی دارد؟

۷. آیا بین محتوای نظری و عملی و زمان تعیین شده برای تدریس هماهنگی لازم وجود دارد؟
۸. آیا آئین نامه‌های در نظر گرفته شده جهت ارزشیابی از آموخته‌های هنرجویان تناسب لازم را دارد؟
۹. آیا راهنمایی و مشاوره به میزان کافی برای هنرجویان انجام می‌شود؟
۱۰. آیا روش‌های آموزشی انتخاب شده به وسیله هنرآموزان مناسب است؟

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران و روسای هنرستانها، هنرآموزان هنرستانهای فنی و حرفه‌ای و کشاورزی و هنرجویان هنرستانها در نظام جدید استان مازندران است. نمونه آماری نیز شامل ۲۸۵ نفر از مدیران، هنرآموزان و ۸۳۰ نفر از هنرجویان سال سوم که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند، می‌باشد.

ابزار جمع آوری اطلاعات و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

ابزار جمع آوری اطلاعات دو نوع پرسشنامه برای هنرآموزان و هنرجویان بوده است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل، تدوین جداول توزیع فراوانی و ترسیم نمودارها بوده و در بخش آمار استنباطی به منظور تعیین همخوانی پاسخها از آزمون غیر پارامتری مجدول کای استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

۱. اکثریت هنرجویان به مقدار خیلی زیاد و زیاد علاقه‌مند به ادامه تحصیل در هنرستانها بوده و تنها در صد ناچیزی بدون علاقه وارد هنرستانها شده‌اند.
۲. اکثریت هنرجویان اظهار داشته‌اند که در رشته مورد علاقه خود مشغول ادامه تحصیل هستند اما نتایج حاصل از پرسشنامه هنرآموزان عکس این عقیده را بیان می‌کند. یعنی در صد کمی از هنرجویان در رشته مورد علاقه خود مشغول ادامه تحصیل بوده و از روی اجبار به این

رشته‌ها روی آورده‌اند.

۳.۸۰ درصد از هنرجویان و ۹۰ درصد از هنرآموزان عنوان کرده‌اند که در بد و ورود به هنرستان شناخت و اطلاعات کافی از هنرستانها نداشتند.

۴. اکثریت هنرجویان و هنرآموزان بر این عقیده هستند که وسایل و تجهیزات به اندازه کافی در هنرستانها وجود داشته و در اختیار آنها قرار گرفته. در نتیجه تفاوت معنی داری بین نظرات آنها مشاهده نشد. اما، در رابطه با مواد مصرفی هنرجویان بر این عقیده هستند که مواد مصرفی به اندازه کافی در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد. در حالی که هنرآموزان عکس این نظر را ابراز داشتند.

۵. تنها درصد کمی از هنرجویان به وجود کلاسهای سمعی و بصری و استفاده از وسایل کمک آموزشی معتقد بودند. هنرآموزان عقیده داشتند که عموماً این وسایل در هنرستانها وجود داشته ولی عملاً از این وسایل به ندرت استفاده می‌شود. در نتیجه تفاوت بین نظرات هنرجویان و هنرآموزان معنی دار بوده است.

۶. در ارتباط با هماهنگی کتابهای تخصصی با درک مطلب و عکسها و تصاویر حدود ۷۷ درصد از هنرجویان و ۸۲ درصد هنرآموزان، به طور متوسط این هماهنگی را قبول داشته و در ضمن بین نظرات هنرآموزان و سرپرستان بخشنها با رؤسا و معاونان هنرستانها در این زمینه اتفاق نظر وجود دارد.

۷. ۲۲ درصد از هنرآموزان حجم کتابهای درسی را کافی دانسته و ۵۰ درصد هنرآموزان محتوای کتابهای درسی را در حد مطلوب قبول دارند و نیز ۲۸ درصد هنرجویان ساعت در نظر گرفته شده برای کار عملی را مناسب می‌دانند. در رابطه با کاهش زمان تحصیل به سه سال در نظام جدید، نیمی از هنرجویان و حدود ۷۷ درصد از هنرآموزان عقیده دارند کاهش زمان تحصیل باعث افت شدید کارآبی هنرجویان در کار عملی شده است.

۸. اکثر هنرجویان و هنرآموزان تأثیر مثبت امتحانات میان ترم را قبول داشتند، و نیز بین نظرات هنرآموزان و سرپرستان بخشنها با معاونان و مدیران هنرستانها تفاوت اندکی مشاهده شد.

۹. حدود ۱۹ درصد هنرجویان عقیده دارند که راهنمایی و مشاوره از طریق مشاوران

انجام می‌شود.

۱۰. حدود ۷۵ درصد هنرجویان از دیبران فنی دروس تخصصی به مقدار خیلی زیاد اظهار رضایت نمودند و حدود ۷۱ درصد از هنرجویان از دیبران فنی دروس عملی رضایت داشتند.

همچنین ۹۷ درصد هنرآموزان معتقد بودند، مدرسینی که دارای تحصیلات تخصصی هستند به مقدار خیلی زیاد در پیشرفت تحصیلی هنرجویان مؤثر هستند.

بخشی از پیشنهاد‌ها

الف: پیشنهاد به برنامه ریزان

۱. چون نگرانی و بلا تکلیفی در بین فارغ التحصیلان نظام جدید بیش از اندازه می‌باشد لذا گسترش آموزشکده‌های فنی در سطح استان و افزایش سهمیه دانشجو در رشته‌های مختلف لازم و ضروری بوده که خود جذایت بیشتری برای ورود به هنرستانها ایجاد می‌کند.

۲. با توجه به اینکه حجم بعضی از کتابهای درسی تخصصی بیش از حد زیاد و زمان در نظر گرفته شده برای آن در یک ترم کم می‌باشد، بازنگری کلی در این درسها توسط گروههای آموزشی مستقر در اداره کل ضروری به نظر می‌رسد.

۳. با توجه به کاهش یک سال تحصیلی در دوره آموزش متوسطه نظام جدید ساعات کار عملی برای هنرجویان کافی به نظر نمی‌رسد. لذا جهت افزایش کارآیی آنها از دیاد ساعات کار عملی و کارگاهی لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

۴. جهت آشنایی و شناخت هنرجویان با کارخانجات و محیطهای صنعتی و بازار کار، دوره‌های کارآموزی و بازدید از مراکز صنعتی به صورت جدیدتر و با محتوای بیشتر برگزار گردد.

ب: پیشنهاد به محققان

۱. پیشنهاد می‌شود، پژوهشی تحت عنوان روش‌های موجود ارزشیابی دانش آموزان در نظام جدید متوسطه و مقایسه آن با روش‌های مطلوب انجام شود.

۲. پژوهشی تحت عنوان بررسی مقایسه‌ای میزان کارآبی فارغ التحصیلان نظام جدید آموزش متوسطه با نظام قدیم انجام شود.
۳. نتایج این پژوهش از طریق معاونت محترم آموزش متوسطه به وزارت متبوع ارائه و پژوهش‌های مشابه در سایر استانها اجرا گردد تا تصویر روشنی از مسائل و مشکلات موجود در هنرستانهای سطح کشور حاصل شود.

بررسی مسائل و مشکلات شاخه کار دانش در استان کردستان در سال تحصیلی ۷۶ - ۱۳۷۵ و ارائه راه حل های مناسب جهت بهبود وضعیت موجود

○ پژوهشگر: سید محمد هیبت‌الهی

○ ناظر طرح: عطاء‌الله حنفی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان

بیان مسأله

طی سالهای گذشته ساختار هدایت تحصیلی در نظام جدید آموزش متواتر، در جایگزینی اصولی دانش آموزان در شاخه کار دانش، بر اساس علاقه، استعداد و نیاز جامعه، موققیت چندانی نداشته است و ما شاهد شکایت معلمان، دیران فنی و استاد کاران از بسی

علاقه‌گری، کمبود انگیزه و نداشتن استعداد لازم در زمینه رشته مهارتی دانش آموزان هستیم. این مسأله نشانگر آن است که تاکنون در اجرای اصول تعیین شده با مشکلات اجرایی مواجه بوده‌ایم و تا این مشکلات وجود دارند دسترسی به هدف غیر ممکن است. بنابراین، اولین قدم برای اجرای صحیح یک نظام آموزشی شناسایی مشکلات اجرایی آن است تا سیاستگذاری‌های اصلاحی بر اساس تأکید و توجه به موانع اجرایی باشد و تنها از این طریق است که می‌توان طرحهای نظام آموزشی را تا حدودی منطبق بر واقعیات موجود دانست. این پژوهش تلاش دارد تا عمدۀ ترین مسائل و مشکلاتی را که در راه اجرای صحیح و دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده شاخه کاردانش قرار دارند شناسایی نموده و علاوه بر انعکاس آنها، ملاک‌های قابل قبولی جهت ارائه راه حل‌های احتمالی ارائه دهد.

اهداف پژوهش

هدف کلی این پژوهش شناخت عمدۀ ترین مسائل و مشکلاتی که در سال تحصیلی ۷۶- ۷۵ و یا قبل از آن در آموزش‌های مربوط به شاخه کاردانش در استان کردستان وجود داشته و اثرات آن به زمانهای بعدی نیز گسترش می‌یابد، می‌باشد.

سؤالهای پژوهش

- ۱- عمدۀ ترین مسائل و مشکلات عنوان شده توسط مسؤولان و عوامل اجرایی دیبرستانهای شاخه کاردانش در استان کردستان چیست؟
- ۲- عمدۀ ترین مسائل و مشکلات عنوان شده توسط دانش آموزان شاخه کاردانش در استان کردستان چیست؟
- ۳- علاقه به انجام امور فنی و حرفه‌ای در بین دانش آموزان شاخه کاردانش در چه سطحی است؟
- ۴- مشکلات مربوط به هدایت تحصیلی و فعالیت‌های مشاوره‌ای، تا چه حد در دیبرستانهای شاخه کاردانش وجود دارد؟
- ۵- نگرش دانش آموزان در رابطه با تحصیل در شاخه کاردانش چیست؟
- ۶- نگرش مسؤولان و عوامل اجرایی دیبرستانهای کاردانش در مورد دانش آموزان این شاخه چیست؟

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

نمونه آماری، ۷۷۶ نفر دانش آموز دختر و پسر که در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ مشغول به تحصیل بوده‌اند که به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و با جایگزینی تصادفی ساده از بین کلیه دانش آموزان شاخه کار دانش در استان کردستان انتخاب شده‌اند.

ابزار جمع آوری اطلاعات و روش تعزیه و تحلیل داده‌ها

ابزار جمع آوری اطلاعات دو نوع پرسشنامه و مصاحبه با مسؤولان است. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از جداول توزیع فراوانی و درصد و نمودارها تلخیص و مورد تعزیه و تحلیل قرار گرفته است.

برخی از یافته‌های پژوهش

۱- دانش آموزان دختر و پسر شاخه کار دانش در استان کردستان نسبت به انجام امور فنی و حرفة‌ای دارای علاقه مشترک هستند و نگرش مشابهی نسبت به شاخه کار دانش دارند. ۴۸/۵ درصد از دانش آموزان (۵/۵۰ درصد دختران و ۵/۴۷ درصد پسران) در رابطه با شاخه تحصیلی خود نگرش کاملاً مثبتی داشته‌اند.

۲- دانش آموزان شهرستانهای دهگلان، سقز و بانه با بیشترین نگرش مثبت و شهرستانهای بیجار و ستندج با کمترین نگرش مثبت از سوی والدین، معلمان و دوستان، در رابطه با تحصیل در شاخه کار دانش روبرو هستند. همچنین دانش آموزان پسر با نگرش منفی کمتری (۲۰ درصد) و دانش آموزان دختر با دید منفی بیشتری (۳۷ درصد) در مورد تحصیل در شاخه کار دانش مواجه هستند.

۳- در زمینه دروس مهارتی و تخصصی کمبود دبیر و استاد کار مشاهده می‌شود. ولی ارزیابی دانش آموزان از نحوه تدریس و انتقال مفاهیم دبیران موجود، رضایت بخش بوده است.

۴- سطح مطلوب فضاهای آموزشی و کارگاهی مدارس کار دانش، از دیدگاه دانش آموزان تفاوت معنی داری را میان شهرستان‌ها و جنسیت نشان داده است.

۵- یافته‌ها نشان داد که در زمینه تجهیزات و لوازم مصرفی کارگاهی کمبود شدیدی مشاهده می‌شود. در این زمینه بیجار (با ۶۵ درصد) بیشترین و شهرستان سقز (با ۳۱ درصد)

کمترین کمبودها را عنوان کرده‌اند.

۶- بین دیبرستان‌های پسرانه و دخترانه تفاوت معنی داری از لحاظ ارائه خدمات مشاوره‌ای مشاهده نشده است اما اختلاف بین شهرستان‌ها معنی دار بوده است.

پیشنهاد‌ها

۱- دست اندرکاران و عوامل اجرایی شاخه کار دانش در دیبرستان‌ها و هنرستان‌ها، شواهد بیشتری را در رابطه با مفید بودن شاخه کار دانش ارائه دهند تا دانش آموزانی که با علاقه‌ای مبهم و یا بدون علاقه وارد این شاخه می‌شوند، مشکلی از لحاظ حیطه عاطفی یادگیری نداشته باشند.

۲- مسؤولان امر با توجه به کمبود تجهیزات و لوازم مصرفی کارگاه‌های آموزشی اقدامات مقتضی را به عمل آورند.

بررسی مشکلات و تنگناهای آموزشی شاخه کار دانش نظام جدید آموزش متوسطه از دیدگاه مدیران و معلمان

- پژوهشگر: سعادت شریعتی
- استاد راهنما: دکتر علی تقی پور ظهیر
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۴ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بيان مسئله

گوناگونی و متغیر بودن فعالیتها و برنامه‌های آموزش و پرورش اطلاع از چگونگی اجرا و نتایج حاصل از این فعالیتها و برنامه‌ها را به یک ضرورت غیر قابل انکار تبدیل کرده است. اطلاعات بدست آمده از طریق پژوهش در ارتباط با فرآیند اجرا و نتایج حاصل از اجرای برنامه به مجريان و دست اندکاران، برنامه ریزان و تصمیم گیرندگان این امکان را می دهد تا با شناخت نکات قوت و ضعف هر برنامه نسبت به اصلاح و بهبود آن اقدام کنند و از این طریق موفقیت تلاش‌های تربیتی را تسريع و تا حد ممکن تضمین نمایند.

در واقع آنچه که کارآئی داخلی آموزش و پرورش را معین می‌سازد نحوه سازماندهی عوامل درونی نظام است. شکل دهنی درست فعالیتها به میزان بسیار زیاد زمینه را جهت موفقیت آماده می‌کند. نظام جدید آموزش متوسطه از چند سال پیش اجرا می‌شود و یکی از مؤلفه‌های مهم آن شاخه کار دانش است. پژوهش حاضر برای مطالعه مشکلات و تنگناهای شاخه کار دانش اجرا می‌شود.

اهداف تحقیق

هدف اصلی از انجام این پژوهش شناخت مشکلات و تنگناهای آموزشی شاخه کار دانش می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- مدیران و دبیران نظام جدید آموزش متوسطه با شاخه کار دانش آشنائی دارند.
- ۲- مدیران و دبیران نظام جدید آموزش متوسطه شاغل در شاخه کار دانش آموزش و تخصص‌های لازم را در جهت انجام وظائف محوله کسب کرده‌اند.
- ۳- نظرات مدیران و دبیران نسبت به طرح شاخه کار دانش متفاوت است.
- ۴- از دیدگاه مدیران و دبیران امکانات و وسائل و تجهیزات آموزشی موجود مدارس مناسب با نیازهای رشته‌های شاخه کار دانش نیست.
- ۵- بین دروس شاخه کار دانش و اهداف برنامه اعلام شده تفاوت معنی داری وجود دارد.

روش تحقیق

در انجام این تحقیق از روش توصیفی استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق عبارتند از: کلیه مدیران و معاونان و دبیران مدارس شاخه کار دانش، اعم از دخترانه و پسرانه مناطق ۱۹ گانه شهر تهران که در سال تحصیلی ۷۳-۷۴ اشتغال داشته‌اند.

نمونه آماری

۶۲ نفر از مدیران و معاونان و ۲۰۰ نفر از دبیران به عنوان نمونه آماری این پژوهش به روش نمونه‌گیری تصادفی خوش‌های انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

ابزار جمع آوری داده‌های این پژوهش شامل دو پرسش نامه بود: یکی مخصوص مدیران و معاونان و دیگری مخصوص دبیران.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل، اطلاعات بدست آمده در این تحقیق از شاخص‌های آمار توصیفی و برای تشخیص تفاوت بین پاسخ‌ها از آزمون مجدد خی استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

۱- مدیران مدارس نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش نسبت به طرح شاخه کار دانش آشنائی کافی دارند، در حالی که دبیران نسبت به این شاخه جدید آشنائی لازم و کافی را ندارند.

۲- مدیران مدارس نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کار دانش تخصص و آموزش‌های لازم در جهت انجام وظائف محوله را دیده‌اند. اما دبیران این شاخه از تخصص و آموزش لازم و کافی برخوردار نمی‌باشند.

۳- میان نظرات مدیران و دبیران نسبت به طرح شاخه کار دانش تفاوت وجود دارد.

۴- از دیدگاه مدیران و دبیران شاخه کار دانش، امکانات و وسائل و تجهیزات موجود مدارس مناسب با نیازهای رشته‌های کار دانش نیست.

۵- از دیدگاه مدیران و دبیران، دروس موجود شاخه کار دانش قادر نیستند دانش آموزان را به اهداف شاخه کار دانش برسانند.

پیشنهادها

۱- تشکیل دوره‌های آموزشی توجیهی به منظور افزایش اطلاعات و آگاهی مدیران و به

- خصوص دبیران از طرح جدید شاخه کار دانش.
- ۲- برگزاری دوره‌ها و کلاس‌های آموزش تخصصی به منظور ارتقا سطح دانش و معلومات مدیران و به خصوص دبیران شاخه کار دانش.
 - ۳- تجدیدنظر در مواد درسی رشته‌های شاخه کار دانش به منظور حذف واحدهای زائد و جایگزینی نمودن واحدهای کاربردی‌تر.
 - ۴- فراهم آوردن امکانات و تجهیزات آموزشی بیشتر.
 - ۵- فراهم آوردن زمینه‌های همکاری وزارت خانه‌ها و دیگر سازمان‌ها با وزارت آموزش و پرورش در اجرای شاخه کار دانش.
 - ۶- تجهیز کتابخانه‌های مدارس به کتابها و جزوای تخصصی مربوط به رشته‌های کار دانش.
 - ۷- ضرورت ایجاد شرایط و ضوابط علمی برای ورود دانش آموزان به شاخه کار دانش.
 - ۸- انجام پژوهش در سطح گسترده‌تر برای اصلاح برنامه کار دانش.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- کمبود تحقیقات و مطالعات مناسب در این زمینه.
- ۲- عدم استقبال و همکاری لازم از سوی برخی مدیران و دبیران در تکمیل و پاسخ دادن به سوالات پرسش نامه‌ها.
- ۳- به لحاظ اینکه شاخه کار دانش نوپا و جدید است و هنوز محصولات آن به بازار کار عرضه نشده است، بعضی را عقیده بر این است که نتایج تحقیقات باید به صورت محترمانه باشد، زیرا معتقدند هر طرحی ابتدای اجرا دچار کاستی‌هایی است که بعداً جبران و رفع می‌گردد، لذا کسب اطلاعات و آمار از اداره کل آموزش و پرورش تهران به صورت خیلی مشکل انجام گرفت.

بررسی مشکلات و موانع اجرائی شاخه کاردانش نظام جدید آموزش متوسطه از نظر کارشناسان برنامه‌ریزی آموزشی، مدیران و مشاوران تحصیلی دبیرستان‌های کاردانش استان مازندران

- پژوهشگر: محمدعلی بابائی پیر نعیمی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران

بیان مسأله

برنامه ریزان آموزشی با در نظر گرفتن این مسأله که دوره آموزشی متوسطه منبع اصلی تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر به شمار می‌رود و از این راه تأثیر ویژه‌ای در میزان موقوفیت برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی می‌گذارد، نسبت به طراحی شاخه کاردانش با هدف تأمین و تربیت نیروی انسانی ماهر مورد نیاز جامعه در رشته‌های متعدد و متنوع شغلی

اقدام نمودند.

بررسی و شناسائی عملکرد این شاخه تحصیلی در حال حاضر یکی از ضروری‌ترین مسایلی است که دست اندکاران تعلیم و تربیت به ویژه برنامه ریزان آموزشی را به خود مشغول داشته است. با توجه به نوبودن و تازگی برنامه شاخه کارداش و ضرورت شناخت مشکلات و موانع اجرایی آن، پژوهش حاضر انجام می‌شود.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این پژوهش بررسی مشکلات و موانع اجرایی شاخه کارداش براساس نظر برنامه ریزان آموزشی، مدیران و مشاوران تحصیلی دبیرستان‌های کارداش می‌باشد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا کارشناسان و مدیران و مشاوران شاخه کارداش با این شاخه تحصیلی آشنایی داشته و آموزش‌های توجیهی لازم را جهت اجرای این شاخه تحصیلی دیده‌اند؟
- ۲- آیا به نظر کارشناسان و مدیران، شاخه کارداش از نیروی انسانی متخصص در امر آموزش برخوردار می‌باشد؟
- ۳- آیا به نظر کارشناسان، مدیران و مشاوران رشته‌های موجود در شاخه کارداش بر اساس نیاز فراغی‌ران و جامعه می‌باشد؟
- ۴- آیا به نظر کارشناسان و مدیران، منابع مادی و مالی کافی (فضای آموزشی، امکانات، تجهیزات، بودجه و...) برای اجرای شاخه کارداش وجود دارد؟
- ۵- آیا به نظر مشاوران، هدایت تحصیلی در شاخه کارداش بر اساس برنامه تدوین شده به آسانی انجام می‌گیرد؟
- ۶- آیا به نظر کارشناسان و مدیران از طرف سازمان‌ها و مؤسسات دیگر برای اجرای شاخه کارداش با آموزش و پرورش همکاری لازم به عمل می‌آید؟

روش پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی و روش آن پیمایشی است.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش عبارتند از: کلیه کارشناسان کاردانش ادارات آموزش و پرورش استان مازندران و کلیه مدیران و مشاوران مدارس شاخه کاردانش استان مازندران که در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ شاغل بوده‌اند.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش شامل ۲۰ کارشناس، ۲۳ مدیر و ۲۱ مشاور می‌باشد.

ابزار جمع آوری داده‌ها

برای جمع آوری داده‌های مورد نیاز این پژوهش از پرسش نامه استفاده شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل آماری در این پژوهش از شاخص‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- افراد هر سه گروه به اندازه لازم و زیاد نسبت به ساختار و نظام شاخه کاردانش آگاهی داشته و از اطلاعات مورد نیاز برخوردار می‌باشند.
- ۲- نیروی انسانی متخصص به اندازه لازم تأمین شده است و در حال حاضر در مدارس کاردانش استان مازندران مشکل کمبود نیروی انسانی در حد زیاد احساس نمی‌شود.
- ۳- رشته‌های موجود مطابق با نیاز فرآگیران و جامعه می‌باشند.
- ۴- منابع مادی و مالی موجود در فرآیند اجرای شاخه کاردانش اعم از فضا، امکانات، تجهیزات، بودجه و... کافی نبوده و کم می‌باشد.
- ۵- به دلیل فراوانی رشته‌های تحصیلی و کمبود تعداد مشاوران امر هدایت تحصیلی و مشاوره در شاخه کاردانش به آسانی انجام نمی‌شود و مشاوران با مشکل مواجه هستند.
- ۶- در حال حاضر سازمان‌ها و مؤسسات طرف قرار داد با مدارس کاردانش در استان مازندران همکاری لازم را تا حد متوسط به عمل می‌آورند و در این خصوص شاخه کاردانش

با مشکل خاصی مواجه نمی‌باشد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- مسئولان و برنامه ریزان این شاخه تحصیلی به تأمین منابع مادی و مالی مورد نیاز به ویژه ساخت فضای کارگاهی به تناسب رشته‌های تحصیلی شاخه کارداش اقدام نمایند.
- ۲- به منظور گسترش هر چه بیشتر شاخه کارداش نسبت به افزایش سهمیه و درصد پذیرش دانش آموزان این شاخه تحصیلی اقدام لازم به عمل آید.
- ۳- به منظور افزایش عملکرد مشاوران امکانات لازم در اختیار آنها قرار گیرد و ساعت کار آنها نیز افزایش یابد.
- ۴- توجیه نمودن دانش آموزان سال اول نظام متوسطه نسبت به این شاخه تحصیلی.
- ۵- برگزاری جلسات توجیهی با والدین دانش آموزان جهت گسترش بیشتر این شاخه تحصیلی.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- کمبود منابع مطالعاتی.
- ۲- گستردگی جغرافیایی جامعه مورد مطالعه.
- ۳- عدم همکاری لازم توسط برخی از ادارات آموزش و پرورش.
- ۴- محدود بودن جامعه آماری مورد مطالعه در گروه کارشناسان.

بررسی نارسائی‌های موجود نظام جدید آموزش متوسطه شاخه کاردانش از دیدگاه مدیران، هنرآموزان و دانشآموزان پسر دیستان‌های تحت پوشش این نظام در استان خراسان در سال تحصیلی

۱۳۷۴-۷۵

○ پژوهشگر: مسلم بشارتی

● استاد راهنما: دکتر سلیمانی زاده

○ نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی

بيان مسئله

تحولات و دگرگونی‌های سریع علمی و اجتماعی در جهان امروز و پیدایش سازمان‌های جدید و ازدیاد دانشآموزان در مدارس، تغییر و تحول در عرصه‌های اقتصادی و تربیتی نیروی انسانی و عرصه‌های گوناگون آموزش و پرورش به ویژه تحول در آموزش‌های فنی و

حرفه‌ای را بیش از پیش ضروری می‌نماید. در کشور ما نیز به ویژه پس از انقلاب برای پاسخ‌گویی به این ضرورت تغییر در نظام آموزش متوسطه با تأکید بر گسترش شاخه‌کارداش مورد توجه قرار گرفت. حال می‌خواهیم بررسی نمائیم در استان خراسان این شاخه از آموزش متوسطه در اجرا با چه نارسایی‌هایی مواجه بوده است و دیدگاه مدیران، هنرآموزان و دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای تحت پوشش این نظام در این مورد چیست.

اهداف تحقیق

هدف اصلی از انجام این تحقیق بررسی نارسائی‌های موجود در نظام جدید آموزش متوسطه در شاخه کارداش از دیدگاه مدیران، مریبان، هنرآموزان و دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای کارداش تحت پوشش این نظام در استان خراسان است.

سؤالات تحقیق

- ۱- آیا مدیران، هنرآموزان، مریبان و دانش‌آموزان با نظام جدید آموزش متوسطه و اهداف شاخه کارداش آشنایی دارند؟
- ۲- آیا مدیران، هنرآموزان و مریبان دبیرستانهای کارداش نظام جدید آموزش متوسطه در دوره‌های توجیهی ضمن خدمت شرکت کرده‌اند و آموزش‌های لازم را جهت کار در این گونه دبیرستانها دیده‌اند؟
- ۳- آیا هدایت دانش‌آموزان به شاخه کارداش با توجه به علائق و انگیزه‌ها و استعدادهای آنها انجام پذیرفته است؟
- ۴- آیا دانش‌آموزان از تحصیل در شاخه کارداش رضایت دارند؟
- ۵- آیا اولیای دانش‌آموزان از تحصیل فرزندان خود در شاخه کارداش رضایت دارند و در این مورد همکاری می‌نمایند؟
- ۶- آیا دانش‌آموزان پس از اتمام دوره‌های مهارتی توانایی انجام کار را دارند؟
- ۷- آیا دانش‌آموزان پس از اتمام تحصیل و کسب مهارت‌های لازم در شاخه کارداش آماده ورود به بازار کار هستند؟
- ۸- آیا امکانات موجود اعم از نیروی انسانی، اعتبار، تجهیزات و فضای آموزشی برای رشته‌های کارداش کافی است؟

روش تحقیق

در انجام این تحقیق از روش توصیفی استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق عبارت است از کلیه مدیران، هنرآموزان، مریبان و دانشآموزان پسری که در سال تحصیلی ۷۴-۷۵ در دیبرستان‌های کاردانش نظام جدید آموزش متوسطه خراسان مشغول انجام وظیفه یا تحصیل بوده‌اند.

نمونه آماری

۱۵ درصد جامعه دانشآموزی و کلیه مدیران، هنرآموزان و مریبان دیبرستان‌های انتخابی نمونه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

ابزار جمع آوری داده‌های این تحقیق سه نوع پرسشنامه بود.

روشهای آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

ابتدا از آمار توصیفی برای توصیف و طبقه‌بندی داده‌های بدست آمده استفاده گردید و پس از آن از آزمون خی دو برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

نتایج تحقیق

۱- میزان آشنائی مدیران، هنرآموزان، مریبان و دانشآموزان با نظام جدید آموزش متوسطه و اهداف شاخه کاردانش در حد متوسط است.

۲- میزان شرکت مدیران، هنرآموزان و مریبان در دوره‌های ضمن خدمت کم است.

۳- مجموع نظرات مدیران، هنرآموزان، مریبان و دانشآموزان نشان دهنده عدم توجه کافی به علاقه‌ها و انگیزه‌ها و استعدادهای دانشآموزان در هدایت آنان به این شاخه تحصیلی می‌باشد.

۴- مدیران، هنرآموزان و مریبان در حد متوسط و دانشآموزان در حدی نسبتاً زیاد از

تحصیل در این شاخه رضایت دارند.

۵- هر سه گروه میزان رضایت اولیای دانش آموزان را از تحصیل فرزندانشان در شاخه کارداش و همچنین همکاری آنها را در حد متوسط می‌دانند.

۶- به نظر دانش آموزان، آنها پس از اتمام دوره‌های مهارتی در حدی نسبتاً زیاد توانایی انجام کار را دارند ولی مدیران و هنرآموزان و مریبان میزان این توانایی را در حد متوسط تشخیص داده‌اند.

۷- از نظر هنرآموزان، دانش آموزان پس از اتمام تحصیل در حد متوسط آماده ورود به بازار کار هستند. در حالی که دانش آموزان و مدیران این میزان تمایل را در حد زیاد اعلام کرده‌اند.

۸- هر سه گروه امکانات موجود را در حد متوسط ارزیابی کرده‌اند.

پیشنهاد‌ها

۱- تشکیل گردهمائی‌ها، دوره‌های آموزش توجیهی برای مدیران، هنرآموزان، مریبان، مشاوران و معلمان راهنمایی به منظور افزایش اطلاعات آنها از طرح نظام جدید و شاخه کارداش.

۲- برگزاری دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی به منظور ارتقاء سطح دانش و معلومات مدیران، هنرآموزان و مریبان شاخه کارداش.

۳- شناسائی، جمع آوری و انتشار کتب و مجله و تحقیقات انجام شده در زمینه نظام جدید آموزش متوسطه و آموزش و پرورش تطبیقی سایر کشورها جهت ارتقاء سطح آگاهی مسؤولان اجرائی و...

۴- توجه کافی به علاقه‌ها، انگیزه‌ها و استعدادهای دانش آموزان در امر هدایت دانش آموزان به شاخه کارداش.

۵- بهبود وضع موجود امکانات و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی.

۶- تنوع بخشیدن به مهارت‌های ارائه شده در هر منطقه.

۷- فراهم کردن زمینه‌های همکاری وزارت خانه‌ها و سازمان‌های مختلف با آموزش و پرورش خصوصاً در تأمین امکانات و تجهیزات آموزشی.

۸- نظارت دقیق و مستمر و ارزیابی مرحله‌ای و تکوینی و رفع موانع و مشکلات و اصلاح

مواد آموزشی .

۹- معرفی و شناساندن شاخه کار داشت، به ویژه، اهداف و فلسفه وجودی این شاخه از طریق رسانه‌های جمعی و انتشار مجلات و مقالات.

محدودیت‌های تحقیق

- ۱- عدم امکان دسترسی به تحقیقات مدون پیرامون موضوع با توجه به جدید بودن آن .
- ۲- کاهش قابلیت تعمیم نتایج تحقیق به سایر استانها به خاطر فرهنگ‌های مختلف .
- ۳- عدم تکمیل پرسش نامه‌ها توسط بعضی از هنرآموزان و مریبان .
- ۴- احتمال عدم ارائه پاسخ صحیح به بعضی از شولات پرسشنامه .
- ۵- وسعت جغرافیائی استان و عدم امکان اجرای پرسش نامه‌ها در مدت زمان کوتاه .

بررسی نظرات هنرآموزان هنرستان‌های حرفه‌ای درباره انتباق عملکرد مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای با نظریه‌های روابط انسانی در مدیریت

- پژوهشگر: هاشم جلیلی صفریان
- استاد راهنمای: دکتر احمد صادقی
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

بیان مسأله

در همه کوشش‌های سازمان یافته که در راستای دستیابی به هدفهای سازمان انجام می‌گیرد عامل انسانی به عنوان مهمترین عامل مورد توجه بوده است. اکثر کارشناسان امور توسعه معتقدند که در این مقطع زمانی از نظر تکامل بشری منابع انسانی اساسی‌ترین نقش را در توسعه جوامع ایفا می‌کنند. کارآیی و اثربخشی هر سازمانی به طور قابل ملاحظه‌ای به نحوه مدیریت و کاربرد صحیح

و مؤثر منابع انسانی بستگی دارد و حیاتی ترین مسئله اداره امور یک گروه انسانی و یا یک سازمان اجتماعی، ایجاد حسن رفتار به منظور بهبود روابط انسانی بین اعضاء می‌باشد که باید از طریق مدیر آن واحد اعمال شود. بنابراین مدیران سازمان‌ها به ویژه مراکز آموزشی باید ضمن پاسداری از ارزش‌های انسانی در جهت تحقق اهداف سازمان، تلاش نمایند.

این پژوهش‌گامی است در جهت شناساندن نقش و اهمیت و جایگاه حساس عامل انسانی در تحقق اهداف سازمانی. مسئله اصلی پژوهش وجود ابهام درباره هماهنگی عملکرد مدیران هنرستان‌ها با نظریه‌های روابط انسانی در مدیریت است.

هدف کلی پژوهش

هدف کلی این پژوهش، کسب آگاهی از نظرات هنرآموزان درباره انطباق عملکرد مدیران و میزان آشنایی آنها با نظریه‌های روابط انسانی می‌باشد.

سؤال‌ها یا فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی:

مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای مشهد با توجه به مؤلفه‌های نظریه روابط انسانی در مدیریت در رابطه با معلمان، از موفقیت در حد بالاتر از متوسط برخوردارند.

فرضیه فرعی:

- ۱- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با برآورد نیازها و خواسته‌های معلمان بیش از حد متوسط است.
- ۲- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با ایجاد روحیه و انگیزش در معلمان بیش از حد متوسط است.
- ۳- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با احترام به شخصیت فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و مذهبی معلمان بیش از حد متوسط است.
- ۴- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با تقدیر و تشویق معلمان در ایجاد اشتیاق به کار آنان بیش از حد متوسط است.
- ۵- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با ایجاد شرایط مطلوب کار

- مناسب که تواند برای مدیران آسایش روحی و روانی و کاری فراهم کند، بیش از حد متوسط است.
- ۶- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با رفتار الگوی اخلاق اسلامی، بیش از حد متوسط است.
- ۷- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با رفع مشکلات معلمان بیش از حد متوسط است.
- ۸- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با شناخت دقیق مسائل معلمان بیش از حد متوسط است.
- ۹- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در برقراری و ایجاد روابط انسانی با معلمان بیش از حد متوسط است.

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری
در این پژوهش نمونه آماری مورد مطالعه ۱۱۴ نفر از کل هنرآموزان هنرستان‌های حرفه‌ای مشهد است که در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ مشغول تدریس بوده‌اند و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند.

ابزار جمع آوری اطلاعات و روش آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها
ابزار پژوهش یک پرسشنامه ۳۰ سؤالی است که توسط پژوهشگر تهیه شده بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

روش پژوهش

نوع پژوهش توصیفی است.

- یافته‌های پژوهش**
- ۱- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با برآورد نیازها و خواسته‌های معلمان بیش از حد متوسط است. به عبارت دیگر، مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای به خواسته معلمان توجه دارند.
- ۲- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با ایجاد روحیه و انگیزش در

معلمان بیش از حد متوسط است.

۳- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با احترام به شخصیت فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و مذهبی معلمان بیش از حد متوسط است.

۴- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با تقدیر و تشویق معلمان در ایجاد اشتیاق به کار آنان بیش از حد متوسط است.

۵- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در ارتباط با ایجاد شرایط مطلوب کار مناسب که بتواند برای هنرآموزان (دبیران) آسایش روحی و روانی کاری فراهم کند کمتر از حد متوسط است.

۶- مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای اخلاق اسلامی را در حد قابل قبولی رعایت می‌نمایند.

۷- مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با رفع مشکلات معلمان بیش از حد متوسط است. به عبارت دیگر، مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رفع مشکلات معلمان کوشش‌هستند.

۸- مدیران هنرستان‌های مذبور در رابطه با شناخت مسائل معلمان موفق نیستند.

۹- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌های حرفه‌ای در رابطه با ایجاد ارتباط صحیح و مناسب با معلمان بیش از حد متوسط است.

۱۰- میزان موفقیت مدیران هنرستان‌ها در برقراری و ایجاد روابط انسانی با معلمان بیش از حد متوسط است.

بخشی از پیشنهادها

۱- بر کیفیت و کمیت محتوای برنامه‌های آموزشی ضمن خدمت مدیران تکیه و تأکید بیشتری مبذول گردد و دوره‌های مربوط با کیفیتی برگزار شود که مدیران در عملکرد خود از آنها استفاده نمایند.

۲- به طور مستمر فرآیند عملکرد مدیران آموزشی مورد ارزشیابی دقیق قرار بگیرد و در این زمینه می‌توان از افرادی که در رشته مدیریت آموزشی تخصص و تجربه لازم را دارند به عنوان ناظر و راهنمای مدیران استفاده کرد.

۳- از افرادی که دارای مدرک تحصیلی بالاتر در رشته مدیریت آموزشی هستند در مدیریت مدارس استفاده شود.

۴- به موضوع ثبات مدیریت‌ها اهمیت بیشتری داده شود تا از تجربه آنها به نحو احسن بتوان در امر مدیریت استفاده نمود.

بررسی نگرش هنرآموزان نسبت به برخی از شاخص‌های بهسازی عملکرد مدیران و رابطه آن با نتایج ارزشیابی هنرآموزان در هنرستان‌های پسرانه شهر تهران

- پژوهشگر: محمدرضا زمانیان
- استاد راهنما: خانم دکتر فریده آل آقا
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- زمان و محل انتشار: ۱۳۷۸ - دانشکده علوم تربیتی تهران

بیان مسائله

وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر از ضروریات رشد و توسعه محسوب می‌شود و آموزش به منزله مؤثرترین عامل در این فرایند نقش تعیین کننده ایفا می‌کند. از جمله عناصر مهم در آموزش و اثربخشی آن، ارزشیابی از فرایند یاددهی و یادگیری است. در این پژوهش تلاش بر آن است تا معلوم گردد ارزشیابی از هنرآموزان چه رابطه‌ای با عوامل مؤثر در توسعه

و رشد هنرآموزان دارد. عواملی چون روابط انسانی، رشد شخصیت، رشد خلاقیت‌ها، مشارکت در تصمیم‌گیری و جز این‌ها.

هدف کلی پژوهش:

تعیین ارتباط شاخص‌های بهسازی عملکرد مدیران با نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

اهداف جزئی پژوهش:

۱- بررسی میزان ارتباط بین رعایت اصول روابط انسانی در هنرستان با نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

۲- بررسی رابطه بین زمینه‌های رشد شخصیت با نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

۳- بررسی رابطه بین آموزش و یادگیری هنرآموزان با نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

۴- بررسی رابطه بین فراهم کردن زمینه‌های رشد خلاقیت و ابتکار با نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

۵- بررسی رابطه بین مشارکت هنرآموزان در تصمیم‌گیری و نتایج ارزشیابی هنرآموزان.

سؤالات پژوهش:

سؤال کلی:

آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به کارگیری شاخص‌های عملکرد توسط مدیر و نتایج ارزشیابی رابطه وجود دارد؟

سؤال‌های جزئی پژوهش:

۱- آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به ایجاد روابط انسانی در هنرستان و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟

۲- آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به فراهم کردن تسهیلات آموزش و یادگیری و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟

۳- آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به فراهم کردن زمینه‌های رشد خلاقیت و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟

- ۴- آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به ایجاد زمینه‌های رشد شخصیت و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟
- ۵- آیا بین نگرش هنرآموزان نسبت به مشارکت در تصمیم‌گیری و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟
- ۶- آیا بین مدرک تحصیلی هنرآموزان و نگرش آنان نسبت به کارگیری شاخص‌های عملکرد رابطه وجود دارد؟
- ۷- آیا بین مدرک تحصیلی هنرآموزان و نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟
- ۸- آیا بین سابقه کار هنرآموزان و نگرش آنان نسبت به کارگیری شاخص‌های عملکرد رابطه وجود دارد؟
- ۹- آیا بین سابقه کار هنرآموزان با نتایج ارزشیابی آنان رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش:

الف - نوع پژوهش: این پژوهش از نوع توصیفی و روش آن پیمایشی است.

ب - جامعه آماری:

جامعه آماری این تحقیق شامل دو گروه زیر است:

- ۱- تمامی هنرآموزان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای پسرانه مناطق نوزده گانه شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۷۶-۷۷.
- ۲- تمامی مدیران هنرستان‌های شهر تهران.

ج: نمونه آماری:

از میان ۵۴ هنرستان حدود ۱/۲ حجم جامعه به عنوان نمونه انتخاب شده است. یعنی ۱۸ هنرستان به عنوان نمونه آماری برگزیده شده‌اند.

د - ابزار و روش جمع آوری اطلاعات:

- ۱- پرسشنامه که شامل دو بخش است: بخش اول شامل اطلاعات عمومی پاسخ دهنده و بخش دوم شامل فرم‌های ارزشیابی هنرآموزان است. پرسشنامه شامل سی سؤال است که بر اساس مقیاس لیکرت تنظیم شده است.

هـ- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:

- استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی و استنباطی.

یافته‌های پژوهش

- ۱- اکثر پاسخ دهنگان معتقدند مدیران تلاش می‌کنند روابط انسانی را مراعات کنند و به طور منطقی در رفع مشکلات هنرآموزان تلاش می‌کنند.
- ۲- درصد قابل ملاحظه‌ای از پاسخ دهنگان (۶۸ درصد) معتقدند که مدیران زمینه‌های لازم برای ارتقای شخصیت هنرآموزان را فراهم می‌کنند.
- ۳- حدود ۵۳ درصد معتقدند که عملکرد مدیران در زمینه گردآوری امکانات آموزشی - یادگیری در محیط هرنستان نسبتاً خوب بوده است.
- ۴- حدود ۷۲ درصد معتقدند که مدیران در زمینه تلاش برای بروز خلاقیت‌های هنرآموزان عملکرد بسیار خوبی داشته‌اند.
- ۵- یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که کادر آموزشی دارای تجربه کاری و صلاحیت تحصیلی می‌باشند.

پیشنهاد‌ها

- ۱- مدیران در ایجاد روابط انسانی در هرنستان‌ها، ایجاد زمینه‌هایی برای رشد و ارتقای شخصیت هنرآموزان، فراهم کردن تسهیلات آموزش و یادگیری، ایجاد زمینه‌های خلاقیت و ابتكار و مشارکت دادن هنرآموزان در تصمیم‌گیری، پی‌گیری بیشتری داشته باشد.
- ۲- مدیران در ایجاد فضای مطلوب یادگیری، فضای آرام مطالعه، تکنولوژی آموزشی، امکانات کمک آموزشی، وسایل آزمایشگاهی و کارگاهی و برپایی شوراهای آموزشی تلاش بیشتری به عمل آورند.
- ۳- از دوران متوسطه زمینه‌های پرورش استعدادها، نوآوری و خلاقیت در سیستم آموزشی تقویت شود.
- ۴- دوستانه کردن محیط مدرسه، برای اعتماد بیشتر معلمان نسبت به یکدیگر، احترام مدیر به شخصیت و احساسات معلمان، تلاش برای جلب اعتماد و همکاری معلمان لازم است.
- ۵- برقراری ارتباط غیررسمی بین مدیر و معلمان از طریق برنامه ریزی به منظور بهبود

عملکرد مدرسه.

- ۶- مدیران هنگام تکمیل فرم‌های ارزشیابی به واقعیت‌های موجود بیشتر فکر کنند.
- ۷- با اجرای ارزشیابی جامع نظام ارزشیابی موجود و تشخیص موانع و مشکلات اجرایی این نظام و یا برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مدیران مدارس، فلسفه و نحوه اجرای دقیق فرم‌های ارزشیابی توجیه شود.
- ۸- ارزشیابی دقیق و مستمر و منطبق با موازین علمی از کار مدیران به منظور کسب شناخت از توانایی‌های مدیران لازم است.

راهنمای عملی ارزشیابی جامع برنامه آموزش‌های مهارتی شاخه کاردانش

- پژوهشگر: احمد نویدی تازه‌کنده
- ناظر طرح: عبدالحسین نفیسی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: زمستان ۱۳۷۹ - پژوهشکده تعلیم و تربیت

مقدمه

وجود تنگناها و مشکلات متعدد در نظام آموزشی کشور، به خصوص بی‌توجهی آن به نیازهای جامعه و دانش‌آموزان، مسؤولان فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را بر آن داشت که مسأله نظام آموزشی را جدی بگیرند و برای حل آن تدابیر لازم را اتخاذ نمایند. برای اصلاح یا تغییر نظام آموزش و پرورش فعالیت‌هایی به همت مسؤولان فرهنگی کشور و صاحب نظران علاقه‌مند انجام شد و حاصل همهٔ تلاش‌ها، برنامهٔ نظام جدید آموزش متوسطه بود که کلیات آن در سال ۱۳۷۰ انتشار یافت. مطالعهٔ کلیات برنامهٔ نظام جدید آموزش متوسطه این استنباط را به دست می‌دهد که شاخه کار دانش یکی از مؤلفه‌های مهم برنامهٔ آموزش متوسطه

است که با هدف اشاعه مهارت آموزی تشکیل شده و سمتگیری عمدۀ آن آماده کردن جوانان مستعد کشور برای اشتغال مفید است.

با وجود این، موفقیت این شاخه به همراهی و مشارکت کلیۀ وزارت خانه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیر دولتی و نیز هم آهنگی نظام‌های اجتماعی، اقتصادی وابسته است. اصولاً برنامه‌ریزی طرح‌های کلان و پیچیده‌ای که با مسائل متعدد انسانی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی همراه هستند، هر قدر هم با دقت و ظرافت صورت گیرد و بر پایه شناخت دقیق امکانات و پیش‌بینی صحیح آینده باشد، باز هم در عمل بدون عیب و نقص نخواهد بود. البته، چنین واقعیتی برنامه ریزان و مجریان برنامه را از اجرای طرح‌ها منصرف نمی‌کند بلکه برای آن‌ها دو ضرورت را پیش می‌آورد: ۱) استمرار برنامه ریزی؛ ۲) ارزش یابی برای بهبود برنامه.

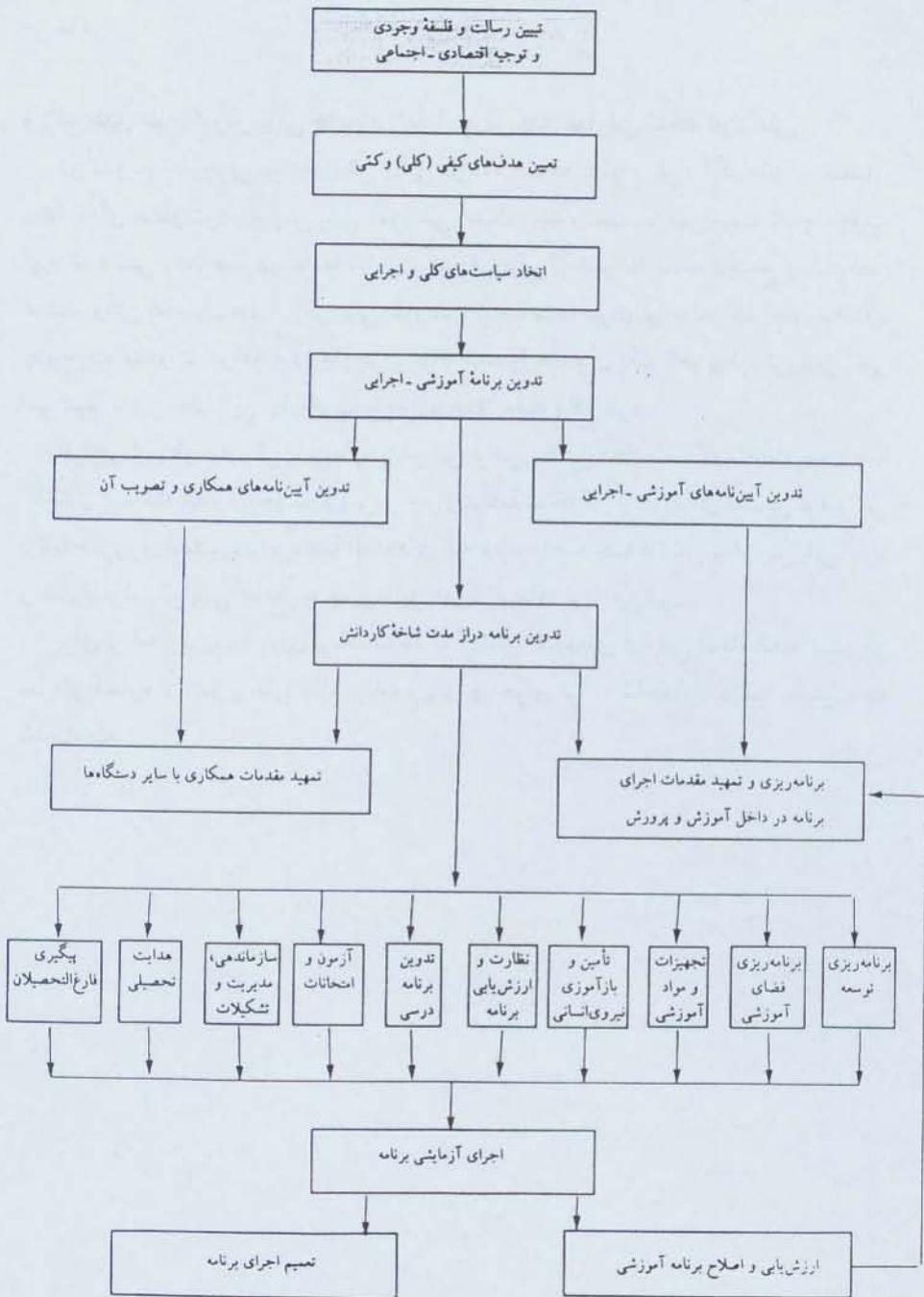
تاریخچه ارزش یابی نظام دار از برنامه‌های آموزشی چندان طولانی نیست. از سال ۱۹۶۵ تا اواسط دهۀ ۱۹۷۰ فعالیت‌های ارزش یابی به طور چشم‌گیری گسترش یافت که در اصل حاصل الزامات قانونی مربوط به آموزش ابتدایی و متوسطه در آمریکا بود. از اواسط دهۀ ۱۹۷۰ به بعد، ارزش یابی آموزشی به عنوان رشته‌ای مستقل به رسمیت شناخته شده است. امروزه ارزش یابی آموزشی کاری تحقیقاتی تلقی می‌شود که از روش‌های کمی و کیفی و نیز شیوه‌های رسمی و غیر رسمی برای جمع آوری انواع اطلاعات درباره یک فعالیت آموزشی استفاده می‌کند تا از این طریق بتواند آن فعالیت را بفهمد، درباره‌اش قضاوت کند و به بهبود آن کمک کند (ولف، ۱۹۸۴، ترجمه کیامنش، ۱۳۷۱). امروزه این عقیده که ارزش یابی مرکز فرایند آموزش است، پذیرش عام یافته است و این امر ارزش یابی را به عملیاتی مستمر تبدیل کرده است. روشن است که بدون ارزش یابی نظام دار نمی‌توان درباره مفید بودن برنامه‌های آموزشی قضاوت کرد و مهم‌تر این که نمی‌توان به گشت برنامه‌ها کمک کرد. به همین دلیل، ارزش یابی برنامه شاخه کار دانش به عنوان یکی از نوآوری‌های نظام جدید آموزش متوسطه اهمیت و ضرورت دارد. بر اساس این ضرورت، شورای گروه پژوهشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای پژوهشکده تعلیم و تربیت در مهرماه سال گذشته تصمیم گرفت چارچوب ارزش یابی جامع برنامه شاخه کار دانش تدوین شود. مأموریت انجام این کار به عهده نگارنده این سطور بود که با موفقیت نسبی انجام شد. اینک چارچوب ارزش یابی جامع

برنامه شاخه کار دانش برای استفاده آماده شده است که ویژگی‌های آن به طور اجمالی بیان می‌شود.

ویژگی‌های طرح ارزش یابی جامع بر法ame آموزش‌های مهارتی شاخه کار دانش در تدوین چارچوبی برای ارزش یابی برنامه شاخه کار دانش، آگاهانه از انطباق دیدگاه‌های متفاوت در ارزش یابی آموزشی استفاده شده است. بدیهی است که چارچوب تهیه شده نمی‌تواند همه دیدگاه‌ها را در برگیرد؛ بعضی از شیوه‌ها مانع الجمع و متناقض هستند. وقتی که هدف‌های ارزش یابی تفاوت داشته باشند، میزان توجه به بخش‌های مختلف چارچوب متفاوت خواهد بود. چارچوب ارائه شده را به عنوان یک الگوی ارزش یابی تلقی نمی‌کنیم. با این حال، این چارچوب می‌تواند عملاً مفید واقع شود.

طراحی این طرح ارزش یابی با پذیرش این فرض منطقی آغاز شده که مناسب بودن همه گام‌های برداشته شده در جهت تدوین و اجرای برنامه شاخه کار دانش برای تضمین توفیق این برنامه ضروری است. بنابراین، همه اقدام‌های انجام شده (همه جنبه‌ها) نیاز به ارزش یابی دارد و عبارت "ارزش یابی جامع" به همین دلیل مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای برنامه ریزی و اجرای برنامه شاخه کار دانش اقدام‌های فراوانی انجام شده است. در نمودار شماره ۱ تصویر کلی نظام برنامه ریزی و اجرای برنامه شاخه کار دانش نمایش داده شده است.

نمودار شماره ۱ نظام برنامه‌ریزی و اجرای برنامه شاخه‌کار دانش

نمودار شماره ۱ تصویری مجمل و در عین حال گویا از اقدام‌های انجام شده برای تدوین و اجرای برنامه شاخه کار دانش را به دست می‌دهد. بر مبنای این نمودار می‌توان استنباط کرد که تبیین فلسفه وجودی و توجیه اقتصادی برنامه و اتخاذ سیاست‌های کلی مقدم بر سایر اقدامات بوده و آخرین اقدام، تجویز فraigیر برنامه یا تعیین اجرای برنامه است. هر کدام از خانه‌های (باکس‌های) نمودار جنبه‌ای از برنامه کار دانش را به نمایش می‌گذارد که در مجموع محورهای اساسی ارزش یابی را تشکیل می‌دهند. بدین معنا که فعالیت‌های ارزش یابی، بر مبنای اقدام‌های انجام شده برای طراحی و اجرای برنامه شاخه کار دانش پیش‌بینی شده و برای هر اقدام (هر جنبه‌ای از برنامه) فعالیت‌های ارزش یابی خاص تعیین شده است. سپس، از طریق تجمع فعالیت‌های ارزش یابی ناظر بر یک یا چند جنبه از برنامه آموزشی یک طرح ارزش یابی تعریف شده است. به عنوان مثال، برای ارزش یابی نیروی انسانی شاغل در برنامه کار دانش یک طرح مستقل در نظر گرفته است. ولی فعالیت‌های ارزش یابی مربوط به سه اقدام نخست برنامه (تبیین فلسفه وجودی، تعیین اهداف کلی و اتخاذ سیاست‌های کلی) تجمع یافته و در قالب یک طرح تعریف شده‌اند.

در مجموع برای ارزش یابی جامع برنامه شاخه کار دانش ۱۱ طرح تعریف شده است. در قالب این یازده طرح همه اقدام‌های انجام شده برای تدوین و اجرای برنامه آموزش‌های مهارتی شاخه کار دانش مورد ارزش یابی قرار می‌گیرند.

تفکیک طرح‌ها بر اساس شرایط کلی حاکم بر برنامه شاخه کار دانش (شأن ویژه هر جنبه از برنامه، حوزه‌های مسؤولیت و امکانات اجرایی) انجام شده است. به طوری که امکان ترجیح و اولویت دادن به اجرای هر طرح یا صرف نظر کردن از اجرای آن برای کارفرما و عامل ارزش یابی وجود داشته باشد. و هم چنین، با اجرای هر طرح ارزش یابی، مسؤولان مربوط بتوانند به اصلاح بخش مربوط به حوزه مسؤولیت خود اقدام کنند. هر کدام از طرح‌های ارزش یابی شامل، بیان ضرورت اجرا، سوالات ارزش یابی، جامعه آماری، نمونه آماری، منابع داده‌ها، ابزارها و شیوه‌های جمع آوری اطلاعات، شیوه‌های پردازش، تجزیه و تحلیل و ترکیب اطلاعات است. در اینجا مجال پرداختن به جزئیات وجود ندارد. از این‌رو، به معرفی اجمالی بسته شده است.

طرح شماره ۱

ارزشیابی فلسفه وجودی، هدف‌های اساسی، اصول و سیاست‌های کلی ناظر بر برنامه کار دانش

با اجرای این پروژه معلوم می‌شود که رسالت اصلی برنامه چیست و تا چه اندازه با هدف‌های آن سازگار است؟ و اهداف برنامه تا چه حد مناسب، مهم، ارزشمند و از نظر علمی قابل توجیه هستند؟ این هدف‌ها تا چه اندازه از هماهنگی درونی برخوردارند؟ و نیز معلوم می‌شود که اصول، فلسفه و سیاست‌های برنامه تا چه اندازه سازگار، واقع بینانه و پیشرفته هستند؟ برای این پروژه حدود ۲۰ سؤال ارزشیابی در نظر گرفته شده است. منابع داده‌ها را صاحب نظران علوم تربیتی و برنامه‌ریزان و مدیران و نیز منابع مکتوب علوم تربیتی تشکیل میدهند و ابزارهای اصلی این مطالعه را مصاحبه و مطالعه استناد و مدارک تشکیل می‌دهند.

طرح شماره ۲

ارزشیابی اقدام‌های انجام شده برای تدوین برنامه آموزشی و درسی (ارزشیابی برنامه تدوین شده)

با اجرای این پروژه معلوم می‌شود که فرایند برنامه‌ریزی آموزشی چگونه طی شده است؟ نیازهای آموزشی چگونه کشف شده‌اند؟ برای برقراری رابطه بین نیازهای جامعه و برنامه آموزشی چه اقداماتی انجام شده است؟ فرایند چیدن اهداف و معیارهای ناظر بر مناسب بودن اهداف چگونه بوده است؟ فرایند برنامه‌ریزی درسی چگونه طی شده است؟ محتوای آموزشی چگونه تعیین شده است و گزینش محتوا بر اساس کدام اصول و معیارها انجام شده است؟ محیتوای تا چه اندازه از لحاظ کفايت و پیشرفته بودن مناسب است؟ و در مجموع برنامه تدوین شده تا چه اندازه مناسب است؟

منابع و داده‌های این مطالعه را استناد و مدارک موجود، تدوین کنندگان برنامه، متخصصان رشته‌های مختلف، صاحب نظران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کارشناسان بخش‌های تولیدی و خدماتی تشکیل می‌دهند. برای انجام این مطالعه از استناد و مدارک، مصاحبه، گزارش تجارب تدوین کنندگان برنامه و ... استفاده می‌شود.

طرح شماره ۳

ارزشیابی فرایند اجرای برنامه (برنامه اجرا شده) کار دانش

با اجرای این پروژه معلوم می‌شود که برنامه موردنظر تا چه اندازه اجرا شده است؟ منابع پیش‌بینی شده برای اجرای برنامه تا چه اندازه و چگونه فراهم شده است؟ به طور کلی تصویری از برنامه اجرا شده به دست می‌آید که جنبه‌های مختلف برنامه اجرا شده را نشان میدهد و در واقع با اجرای این پروژه، فرایند اجرای برنامه به طور جامع ارزشیابی می‌شود. جامعه آماری و منابع داده‌های این مطالعه راکلیه دست اندکاران و افراد درگیر در برنامه تشکیل می‌دهند. این مطالعه را می‌توان برای هر کدام از دستگاههای مجری برنامه به طور مستقل اجرا کرد. از ابزارهای مختلف و متنوع برای انجام این پروژه استفاده می‌شود. از جمله، فرم‌های مشاهده، پرسشنامه، مصاحبه، استاد و مدارک و هر نوع ابزاری که بنا به تشخیص تیم ارزشیابی مفید باشد.

طرح شماره ۴

ارزش یابی هزینه‌های برنامه کار دانش

برای انجام این پروژه هزینه‌های سرمایه‌ای و جاری برنامه به تفکیک رشته برآورد می‌شود. چارچوب قابل توجیهی برای برآورد هزینه‌ها تعیین خواهد شد. بعد از برآورد هزینه‌ها بر اساس بدیل‌ها (شقوق مختلف رفع نیازی که برنامه کار دانش برای آن اجرا می‌شود) یا برنامه‌های رقیب می‌توان درباره هزینه‌های برنامه قضاوت کرد. در واقع از طریق مقایسه هزینه - فایده برنامه کار دانش و بدیل‌های قابل قبول این برنامه می‌توان درباره مناسب بودن هزینه‌ها قضاوت کرد. لازم است تیم مناسبی که در آن متخصصان مورد نیاز عضویت داشته باشند، برای ارزشیابی هزینه‌ها تشکیل شود.

طرح شماره ۵

ارزشیابی فضای آموزشی (فضای پیش‌بینی شده و فراهم شده) واحدهای کار دانش

هستند، وضع فضای آموزشی فراهم شده از لحاظ کمی و کیفی چگونه است؟ استفاده از فضا و نگهداری آن چگونه انجام می‌شود و ...؟ منابع داده‌ها را استناد و مدارک موجود، دست اندکاران و مجریان برنامه کار دانش و واحدهای آموزشی مربوط تشکیل می‌دهند. برای انجام این پروژه می‌توان از ابزارهای مختلف (استناد، مدارک، مصاحبه نظامدار، چک لیست، فرم مشاهده و پرسشنامه‌های مختلف استفاده کرد).

طرح شماره ۶

ارزشیابی تدارکات و تجهیزات آموزشی (پیش‌بینی شده و فراهم شده) با اجرای این پروژه اطلاعات لازم برای قضاوت درباره تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی و نیز تجهیزات سرماهی‌ای و مصرفی فراهم می‌شود؛ معیارهای فضای آموزشی مشخص می‌شود و درباره مناسب بودن استانداردهای مربوط به فضای آموزشی (کلاس، کارگاه، آزمایشگاه و ...) داوری می‌شود و نیز به این سؤال اساسی پاسخ داده می‌شود که تجهیزات پیش‌بینی شده تا چه اندازه، چگونه و در چه زمانی فراهم شده است؟ درباره استفاده از تجهیزات و نگهداری از آنها و نیز مواردی چون ارزشمند بودن، پیشرفت‌هه بودن و واقع‌بینانه بودن تجهیزات مطالعه می‌شود، برای انجام این پروژه می‌توان از استناد و مدارک، مصاحبه، چک لیست و پرسشنامه استفاده کرد.

طرح شماره ۷

ارزشیابی فرایند برنامه‌ریزی و تأمین نیروی انسانی (نیروی انسانی پیش‌بینی شده و فراهم شده)

با انجام این مطالعه معلوم می‌شود که وضعیت گزینش و استخدام نیروی انسانی چگونه است؟ آیا چهارچوب معینی در نظر گرفته شده است؟ آیا ضوابط و شرایط خاصی برای نیروی انسانی معین شده است؟ این ضوابط کدامند و تا چه اندازه قابل توجیه هستند؟ برای توسعه نیروی انسانی و ارتقای دانش و تخصص آنان چه اقداماتی انجام شده و می‌شود؟ وضع حقوق و مزايا و کلاً وضعیت کمی و کیفی نیروی انسانی چگونه است و این وضع بر اساس

معیارهای علمی تا چه اندازه مناسب است؟ و ...
 جامعه آماری این مطالعه را کلیه افراد شاغل در (سطوح ستادی و صفحی) برنامه کار دانش تشکیل می‌دهند و برای جمع آوری داده‌ها می‌توان از اسناد و مدارک موجود، پرسشنامه و مصاحبه و شاخص‌های نظری مربوط استفاده کرد.

طرح شماره ۸

ارزشیابی وضعیت اولیه دانش آموزان (فرایند جذب و هدایت تحصیلی)
 به وسیله این پروژه ویژگیهای ورودی دانش آموزان کار دانش (شامل ویژگیهای شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی) توصیف شده و تناسب این ویژگیها با ویژگیهای رشته‌های تحصیلی مطالعه می‌شود. قضاوت درباره برازنده بودن رشته تحصیلی برای دانش آموزان بر اساس معیارهای نظری و نظرات گروههای مختلف افراد (صاحب نظران و ...) انجام می‌شود.
 بنابراین، می‌توان از پرونده‌های تحصیلی، مصاحبه و پرسشنامه و ... استفاده کرد.

طرح شماره ۹

ارزشیابی فارغ التحصیلان شاخه کار دانش، به عنوان محصول نظام آموزش حرفه‌ای
 هدف از اجرای این پروژه این است که وضعیت فارغ التحصیلان برنامه شاخه کار دانش توصیف شده و معلوم شود که آیا این افراد مهارت‌های مورد نظر را کسب کرده‌اند؟ آیا بازده‌های معین برنامه حاصل شده‌اند؟ مهارت‌های کسب شده تا چه اندازه از روابط و کفایت برخوردارند؟ وضعیت اشتغال این افراد و نیز شانس اشتغال آنان، وضع بازار کار و پندار ناظران خارجی و نیز پندار خود فارغ التحصیلان درباره کفایت و شایستگی‌های آنان چگونه است؟ و ...

برای انجام این مطالعه می‌توان از ابزارها و روش‌های مختلف استفاده کرد. به عنوان مثال، می‌توان از پرسشنامه و مصاحبه و نیز اسناد و مدارک استفاده کرد. با توجه به هر سوال مطرح شده داده‌های مورد نیاز جمع آوری و با شیوه‌های مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند.

طرح شماره ۱۰

ارزشیابی سازمان، تشکیلات اجرایی و شیوه‌های برنامه ریزی و اجرای امور در سطوح ستادی، استانی، منطقه‌ای و واحدهای آموزشی

با اجرای این پروژه، سازمان و تشکیلات اجرایی پیش‌بینی شده برای برنامه شاخه کار دانش از لحاظ هماهنگ بودن آن با اصول نظری مدیریت آموزشی و معیارهای علمی و سازگار بودن آن با رسالت، سیاست‌ها و هدف‌های برنامه و تناسب آن با شرایط و مقتضیات کشور مطالعه می‌شود و توان و ظرفیت تشکیلات پیش‌بینی شده برای انجام وظایف محوله و شیوه‌های اجرایی امور کار دانش در مقایسه با شاخه‌های دیگر ارزیابی می‌شود.

طرح شماره ۱۱

ارزشیابی پیامدهای اجرای برنامه شاخه کار دانش

با اجرای این پروژه اثرات جنبی مثبت و منفی برنامه شاخه کار دانش، بر اساس معیارهای نظری توسعه نیروی انسانی و نیازهای ملی به نیروی کار و ... ارزیابی می‌شود. برای مطالعه پیامدهای برنامه شاخه کار دانش، واکنش‌ها، عقاید و دیدگاه‌های گروه‌های مختلف (ملمان، فراگیران، والدین، مدیران، استخدام کنندگان و صاحب نظران رشته‌های مختلف) مطالعه می‌شود.

بخش دوم

۱۵

بررسی ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با نیازهای بازار کار از نظر هنرجویان، مدیران و مسئولین صنایع در استان آذربایجان شرقی

- پژوهشگر: مدد کریمی
- استاد راهنمای: دکتر خدایار ایبلی
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و مجل انتشار: ۱۳۷۵ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

بیان مسأله

بدون شک بهترین سرمایه‌گذاری برای توسعه کشورها، سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش است که نرخ بازدهی اجتماعی آن نیز در بلند مدت بسیار بالا می‌باشد. اما اگر این سرمایه‌گذاری هماهنگ با تحولات تکنولوژی و گسترش ارتباطات و نیازهای معقول جامعه

طراحی و تنظیم نشود کارائی درونی و بیرونی نظام آموزشی مورد سؤال قرار خواهد گرفت. هدف نظام آموزش فنی و حرفه‌ای آماده سازی افراد برای احراز شغل یا تقویت افراد شاغل جهت افزایش مهارت‌شان می‌باشد.

برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای با تفاضای ملی نیروی انسانی و ایجاد فرصت‌های آموزشی برای جوانان و بزرگسالان بی کار ارتباط دارد.

متأسفانه کشور ما در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای همگام با تحولات تکنولوژی و متناسب با نیازهای فرهنگی و منطقه‌ای سرمایه‌گذاری مناسبی نداشته چراکه لازمه توسعه صنعتی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر اساس نیازهای بازار کار می‌باشد. با وجود این، درباره رابطه میان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیازهای بازار کار اطلاعات دقیقی وجود ندارد. این پژوهش برای فراهم کردن اطلاعات دقیق‌تر درباره رابطه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار اجرا می‌شود.

هدف پژوهش

هدف کلی پژوهش بررسی ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با نیازهای بازار کار از دیدگاه مدیران، هنرجویان و مسئولین صنایع در استان آذربایجان شرقی است.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- از نظر مدیران، هنرجویان و مسئولین صنایع بین نیازهای صنایع استان و آموزش فنی و حرفه‌ای ارتباط وجود ندارد.
- ۲- از نظر مدیران، هنرجویان و مسئولین بین شاخص‌های توسعه و تربیت نیروی انسانی در بخش آموزش فنی و حرفه‌ای رابطه وجود ندارد.
- ۳- از نظر مدیران، هنرجویان و مسئولین صنایع بین نهادهای برنامه ریزی و آموزش و پژوهش در خصوص تربیت کادر فنی "تکنیکن" رابطه وجود ندارد.

جامعه آماری، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری مورد بررسی از سه جامعه به شرح زیر تشکیل شده است:

- ۱- کلیه هنرجویان سال آخر فنی و حرفه‌ای در استان آذربایجان شرقی.
- ۲- کلیه مدیران هنرستانهای استان.
- ۳- کلیه مدیران صنایع اعم از دولتی یا خصوصی که حداقل ۳۰۰ نفر نیروی انسانی دارند.

روش نمونه‌گیری

شهرهای تبریز، مراغه، میانه، مرند و اهر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در کل ۲۳ نفر مدیران هنرستان، ۲۹۹ نفر هنرآموز سال آخر و ۳۰ نفر از مسئولین صنایع نمونه آماری را تشکیل می‌دهند.

ابزار جمع آوری و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
 داده‌ها به وسیله پرسشنامه جمع آوری شد. برای تجزیه و تحلیل از آمار توصیفی جهت تعیین فراوانی، درصد و جهت آزمون فرضیه‌ها از تحلیل واریانس استفاده شده است.

روش پژوهش

نوع تحقیق توصیفی - زمینه یابی می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

- الف: از دیدگاه سه گروه نمونه (هنرجویان، مدیران و مسئولین صنایع) بین نیازهای جامعه و آموزش فنی و حرفه‌ای رابطه‌ای وجود دارد.
- ب: بین شاخص‌های توسعه و تربیت نیروی انسانی در بخش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از دیدگاه سه گروه هماهنگی وجود ندارد.
- ج: بین نهادهای برنامه‌ریزی و آموزش و پرورش در خصوص تربیت تکنسین از دیدگاه سه گروه هماهنگی وجود ندارد.

پیشنهادها

- ۱- تشکیل شورایی مرکب از نمایندگان آموزش و پرورش، صنایع کشاورزی، آموزش

عالی، بهداشت و درمان، کار و امور اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه و نمایندگان صنایع و کارخانجات.

۲- طراحی و تدوین مواد آموزشی برای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای زیر نظر شورای مذکور انجام شود.

۳- معرفی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به جوانان، اولیاء آنان، مدیران و احدهای تولیدی، سیاستگذاران، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیرندگان کشور و تأکید بر نقش بسیار مؤثر این آموزشها در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور.

۴- انتخاب هنرجویان بر اساس علاقه، سابقه کار و سابقه شاگردی، و انگیزه حرفه‌ای شدن در صنعت از طریق مشاوره شغلی - تحصیلی انجام پذیرد.

بررسی ارتباط برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار در شهر تهران

○ پژوهشگر: حسین سلطانی

○ نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

بیان مسئله

کاستی در برنامه ریزی‌های آموزشی ما، از جمله عدم شرکت نهادها و وزارت خانه‌ها، صاحبان صنایع، کارفرمایان، کارگران و دیگر افراد ذی نفع در تصمیم‌گیری‌های مربوط به برنامه ریزی‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و در نتیجه عدم هم آهنگی میان محتوای درسی و نیازهای جامعه و مطرح نشدن موضوعات مورد نیاز صنایع در این برنامه‌های آموزشی سبب دوری آموزش‌ها با نیازهای جامعه می‌شود. در سال‌های اخیر گام‌هایی برای رفع کاستی‌ها برداشته شده است ولی این گام‌ها بسیار کند و اندک بوده است. حال با توجه به مطالب بالا

می‌خواهیم بدانیم در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی شهر تهران ارتباط بازار کار و برنامه‌های درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای چگونه است و از دیدگاه مریبان آیا ارتباط میان این دو رضایت‌بخش است یا نه؟

اهداف پژوهش

هدف کلی از انجام این پژوهش بررسی ارتباط برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با نیازهای بازار کار در شهر تهران می‌باشد.

سوالات پژوهش

- ۱- آیا برنامه درسی رشته مکانیک خودرو به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟
- ۲- آیا برنامه درسی رشته الکترونیک به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟
- ۳- آیا برنامه درسی آموزش گرافیک به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟
- ۴- آیا برنامه درسی رشته طراحی و دوخت به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟
- ۵- آیا برنامه درسی رشته حسابداری به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟
- ۶- آیا برنامه درسی رشته کامپیوتر به نیازهای بازار کار در این رشته پاسخ می‌دهد؟

جامعه آماری

جامعه آماری شامل کلیه مریبان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای در مناطق بیست گانه شهر تهران می‌باشد.

نمونه آماری

در پژوهش حاضر از مجموع ۶۳۵ نفر مریبی آموزشی در ۸۳ هنرستان، ۲۴۰ نفر به عنوان نمونه آماری این پژوهش انتخاب شدند.

روش پژوهش

این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی، پیمایشی می‌باشد.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های مورد نیاز از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های حاصل در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته مکانیک متناسب با نیاز بازار کار می‌باشد.
- ۲- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته الکترونیک متناسب با نیاز بازار کار می‌باشد.
- ۳- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته گرافیک جوابگوی نیازهای این رشته می‌باشد.
- ۴- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته طراحی و دوخت متناسب با نیاز بازار کار می‌باشد.
- ۵- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته کامپیوتر متناسب با نیاز بازار کار می‌باشد.
- ۶- از دیدگاه مریان، برنامه درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رشته حسابداری متناسب با نیاز بازار کار می‌باشد.

بررسی حرف و مشاغل بومی موجود در مناطق تابعه استان گیلان با توجه به استانداردهای مهارتی کاردانش و ...

- پژوهشگر: احمد سفردوست سیاه مزگی
- ناظر طرح: مهندس حسن کریمی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - اداره کل آموزش و پرورش استان گیلان

بیان مسئله

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایران از دیر باز با فراز و نشیب‌هایی مواجه بوده است تا این که در سالهای اخیر جهت همگامی با تغییر و تحولات، دست اندرکاران نظام آموزشی شاخه مهارتی کاردانش را که تلقیقی از آموزش نظری و عملی، رسمی و غیر رسمی و به عبارتی آموزش‌های بیرون مدرسه‌ای و درون مدرسه‌ای بوده است، در عرصه آموزش ایجاد کرده‌اند. با توجه به نوپا بودن این شاخه آموزش مهارتی، به نظر می‌رسد که با مسائل و مشکلات خاصی مواجه بشود و از طرفی برنامه ریزی‌های آتی در این شاخه نیازمند به

اطلاعات جامع از حرف و مشاغل است که این اطلاعات شامل زمینه‌های تخصصی و توان اشتغال زایی آنها می‌باشد. پژوهش حاضر برای بررسی وضعیت حرف و مشاغل بومی به منظور فراهم کردن اطلاعات لازم برای امکان سنجی به منظور مشارکت صاحبان حرف و مشاغل در آموزش‌های مهارتی طراحی شده است.

اهداف پژوهش

- شناخت انواع حرف و مشاغل صنعتی و کارگاهی، بهداشتی و درمانی، آموزشی، اداری و ... در استان گیلان به تفکیک مناطق آموزشی با توجه به استانداردهای مهارتی کاردانش.
- جستجوی راه حل‌های مناسب برای برقراری ارتباط بین صاحبان حرف و مشاغل و فارغ التحصیلان رشته‌های مهارتی کاردانش.

سؤالهای پژوهش

- ۱- در هر یک از مناطق استان گیلان چه نوع حرف و مشاغلی وجود دارد؟
- ۲- چه نوع و چه تعدادی از این حرف و مشاغل با استانداردهای مهارتی کاردانش تطبیق می‌نمایند و چگونه ترکیبی از آنها می‌تواند این تطابق را شکل دهد؟
- ۳- هر یک از مناطق تابعه استان با توجه به شرایط موجود چه رشته‌های مهارتی را می‌تواند دایر نماید؟
- ۴- ایجاد ارتباط با صاحبان حرف و مشاغل جهت فراهم نمودن زمینه‌های مساعد برای جذب فارغ التحصیلان تابع چه عواملی است؟

جامعه آماری

تمامی حرف و مشاغل بومی مناطق آموزشی استان جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

۱۵۰ واحد به روش سهمیه‌ای و تصادفی به عنوان نمونه آماری این پژوهش برگزیده

شدند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های مورد نیاز این پژوهش توسط پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از آمار توصیفی و تحلیلی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- استان گیلان در اکثر زمینه‌های صنعتی، خدماتی و صنایع دستی، فعال است، که این فعالیت‌ها با توجه به توان مناطق استان تنوع و گوناگونی می‌پذیرد و از بین مناطق استان، رشت به عنوان مرکز استان بزرگترین قطب فعالیت محسوب می‌گردد.
- ۲- استان گیلان اکثر رشته‌های مهارتی را می‌تواند ایجاد نماید، ولی ظرفیت و توان حرف و مشاغل استان و عدم گسترش آنها یکی از موانع محسوب می‌گردد. در استان حرف بومی و سنتی فراوانی وجود دارد که می‌تواند در زمرة رشته‌های مهارتی قرار گیرد که در استانداردهای کارداش مدنظر قرار نگرفته است.
- ۳- کلیه اطلاعات کارگاهها و استانداردهای کارداش بیانگر تطبیق ظاهری استانداردهاست. یعنی، آنچه پیش بینی شده بیش از ۸۵ درصد در استان وجود دارد، و از طرفی به علت تنوع زیاد حرف استان با تلفیق حرف که در مقیاس کوچک می‌باشد می‌توان امکان تطبیق را از نظر مهارتی ایجاد نمود.
- ۴- بین انجام اقداماتی چون وام بدون بهره و جذب فارغ التحصیلان رابطه معنی دار وجود دارد. همچنین، بین اقداماتی چون معافیت مالیاتی و جذب فارغ التحصیلان رابطه معنی دار است.
- ۵- تجزیه و تحلیل داده‌ها وجود رابطه بین میزان آشنایی با رشته‌های مهارتی کارداش و جذب احتمالی آنها در آینده را تأیید نمود.
- ۶- تجزیه و تحلیل داده‌ها وجود رابطه بین میزان اطمینان به تخصص فارغ التحصیلان رشته‌های مهارتی کارداش جهت پاسخگویی به نیازهای تخصصی و تمایل به جذب آنها را

تأیید نمود.

- ۷- بین تمايل به مشارکت در زمینه تربیت و آموزش رشته‌های مهارتی کار دانش و جذب فارغ التحصیلان در حرف و مشاغل بومی استان رابطه معنی دار وجود دارد.
- ۸- بین مشارکت با آموزش و پرورش توسط صاحبان حرف و مشاغل و تمايل به جذب فارغ التحصیلان در آينده، رابطه معنی دار وجود دارد.
- ۹- فرض تحقيق مبني بر وجود رابطه بين مقدار نیروی انسانی متخصص و ماهر و تمايل به جذب فارغ التحصیلان رد می شود.
- ۱۰- فرض تحقيق مبني بر وجود رابطه بين تعداد نیروی انسانی و جذب فارغ التحصیلان رشته‌های مهارتی کار دانش تأیید می شود.
- ۱۱- نيازهای تخصصی حرف و مشاغل استان بیشتر جنبه فنی دارد و در زمینه‌های خدماتی کمتر اعلام نیاز شده است.
- ۱۲- بيش از ۴۴ درصد از صاحبان حرف و مشاغل از رشته‌های کار دانش شناخت ندارند و شناخت ۸۳ درصد آنها متوسط و پايان ترا از آن می باشد و صرفاً ۱۷ درصد از شناخت بالاتر از متوسط برخوردارند.
- ۱۳- حدود ۲۰ درصد از صاحبان مشاغل مورد مطالعه در زمینه کار دانش با آموزش و پرورش همکاري داشته‌اند و ۷۵/۸ درصد در صورت شناخت و باشرياط خاصی به همکاري در آينده تمايل دارند.
- ۱۴- اکثر صاحبان حرف و مشاغل دلایل عدم همکاري خود را وجود نیروی کار اضافي، کوچک بودن واحد، محدوديت در توليد، آموزش‌های تخصصی خاص، دست و پاگیر بودن دانش آموزان، مشکل يمه، کار و امور اجتماعي، عدم نظارت آموزش و پرورش و... ذكر كرده‌اند.
- ۱۵- حدود ۵۳ درصد کارفرمایان اظهار داشته‌اند رشته‌های مهارتی می توانند جوابگوی نياز آنها باشد و ۳۳/۵ درصد اظهار داشته‌اند جوابگوی نياز آنها نمی باشد و ۱۳/۵ درصد نيز آن را مشروط دانسته‌اند.

پيشنهاد‌ها

- ۱- از طريق وسائل ارتباط جمعي (راديو، تلویزیون، روزنامه‌ها و...) تبلیغات مؤثر و

جامع صورت پذیرد.

۲- تسهیلات اعتباری و مالی مشروط مبنی بر جذب و آموزش رشته‌های مهارتی کاردانش با نظارت و کنترل جهت سیاستگذاری‌های آموزشی به واحدهای خدماتی و صنعتی پرداخت گردد.

۳- یک واحد مستقل تحت تظارت آموزش و پرورش به نام « واحد کاریابی و به کارگماری فارغ التحصیلان رشته‌های مهارتی کاردانش» تشکیل گردد و نماینده‌ای از این واحد در شورای نظارت و اشتغال حضور داشته باشد، که وظیفه آن علاوه بر کاریابی و به کارگماری، شناسایی نیازهای بازار کار و زمینه‌های مختلف جهت حمایت ستادی از واحدهای اداری برای تأسیس رشته‌های جدید خواهد بود.

بررسی رابطه بین رشته‌های مختلف شاخص کاردانش و نیازهای بازار کار در سطح شهرستان‌های استان تهران

- پژوهشگر: ناصر مرادی
- ناظر طرح: محمود خراسانی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش شهرستان‌های تهران

بیان مسئله

نظام جدید آموزش متوسطه به عنوان خاستگاه اصلی و اساسی نیروهای انسانی ماهر و نیمه ماهر به خصوص در شاخص کاردانش که وظیفه اصلی آن برقراری ارتباط میان نظام آموزشی و نیازهای بازار کار و نیز نیروی انسانی متخصص در رشته‌های مختلف خدمات، صنعت و کشاورزی می‌باشد همواره نیازمند بازنگری است تا موانع موجود و مشکلات اجرایی آن شناخته شده و حل گردد.

این پژوهش تلاش دارد تا کم و کیف ارتباط رشته‌های مختلف شاخص کاردانش و نیازهای

بازار کار را بررسی نماید. به همین منظور نیازهای بازار کار در شهرستان‌های استان تهران با رشته‌های موجود در مراکز کارداشی هر منطقه مقایسه شده است.

اهداف پژوهش

بررسی ارتباط رشته‌های مختلف شاخه کارداشی با نیازهای بازار کار هدف این مطالعه را تشکیل می‌دهد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا رشته‌های مهارتی مراکز کارداشی با نیازهای بازار کار در سطح شهرستان‌های استان تهران هماهنگی دارد؟
- ۲- آیا تعداد دانش آموzan کارداشی در رشته‌های مختلف با نیازهای بازار کار متناسب است؟

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

در این پژوهش با مراجعه به سازمان‌های مختلف همانند وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، معاونت عمرانی استانداری تهران و سایر ادارات به جمع آوری آمارهای مربوط اقدام شده است.

در این پژوهش به علت آنکه صرفاً به مقایسه دو دسته اطلاعات آماری پرداخته شده از نمونه آماری استفاده نشد.

ابزار جمع آوری و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش، با مراجعه به سازمان‌های مختلف همانند وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، معاونت عمرانی استانداری تهران، مصاحبه با کارشناسان مربوط و استفاده از داده‌های کامپیوتری به جمع آوری آمارهای مربوط اقدام شده است. همچنین، جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از جداول مختلفی استفاده شده، یک دسته از این جداول مربوط به توزیع فراوانی گروههای عمده شغلی و نیازهای بازار کار و دسته دیگر مربوط به توزیع فراوانی رشته‌های مهارتی کارداشی و دانش آموzan موجود در آنهاست. بعد از تشکیل

جداول و مرتب نمودن اطلاعات در آنها به مقایسه داده‌های این دو دسته جدول پرداخته شده است.

روش پژوهش

پژوهش از نوع توصیفی است.

یافته‌های پژوهش

نتایج پژوهش نشان داد که رابطه نیازهای بازار کار با رشته‌ها و تعداد دانش‌آموزان موجود در کاردانش هماهنگ نیست. حتی برای برخی از گروه‌های شغلی مانند استخراج معادن هیچ رشته مهارتی دایر نشده است.

در ضمن، به طور کلی در پاسخگویی به سوال‌های پژوهش در شهرستان‌های مختلف استان تهران نتایج زیر حاصل شده است:

- در منطقه اسلام شهر توزیع فراوانی رشته‌های مهارتی و دانش‌آموزان کاردانش نسبتاً خوب است، ولی پاسخگویی مطلوبی به نیازهای بازار کار در آینده نیست. زیرا برای برخی از گروه‌های شغلی هیچ رشته مهارتی دایر نشده است. تعداد دانش‌آموزان و رشته‌های موجود در کاردانش منطقه نیز با نیازهای بازار کار هماهنگی ندارند.

- توزیع فراوانی رشته‌های مهارتی و دانش‌آموزان کاردانش در منطقه اشتهراد مطلوب نیست و ناهمانگی بیشتری در این منطقه مشاهده می‌شود.

پیشنهاد‌ها

۱- تعداد رشته‌های مهارتی کاردانش در هر منطقه افزوده شود به نحوی که نیازهای مربوط به تمام گروه‌های شغلی را پاسخگو باشد و در ضمن تخصص‌های متنوع‌تری بر اساس نیازهای آتی هر منطقه ایجاد گردد.

۲- با اعزام کارشناسان می‌توان نیازها و استعدادهای هر منطقه را به صورت دقیق مشخص کرد.

۳- دستگاههای ذیریط به منظور تربیت نیروی انسانی ماهر و تأمین بهینه نیازهای بازار کار با یکدیگر ارتباط و هماهنگی بیشتری داشته باشند.

بررسی مشکلات بخش کشاورزی در ایجاد اشتغال فارغ‌التحصیلان آموزش کشاورزی نظام آموزش متوسطه کشور

- پژوهشگر: محسن مطیعی
- استاد راهنمای: دکتر علی دلاور
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۵ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بيان مسأله

با عنایت به وضعیت کشور از لحاظ ترکیب جمعیتی در چند سال آینده خیل عظیم دانش‌آموزان دوره راهنمائی، به دوره متوسطه راه می‌یابند. به طوری که پیش‌بینی می‌شود در پایان برنامه دوم توسعه فرهنگی کشور تعداد دانش‌آموزان نظام آموزش متوسط به دو برابر سال تحصیلی ۷۲ - ۱۳۷۱ یعنی، به حدود $4/6$ میلیون نفر خواهد رسید (علاقه‌مندان، ۱۳۷۳). تدارک همزمان تغیرات کیفی در این آموزش‌ها و تنظیم آن با نیازهای بازار کار و همچنین پاسخگویی به نیازهای آن از حیث ایجاد مراکز آموزشی مناسب امری بس دشوار

است. چنانچه برای این جمعیت جوان با اتخاذ سیاست‌های مناسب و برنامه‌های حمایتی مطلوب حین تحصیل و پس از فراغت از تحصیل، برنامه‌ریزی نشود و به موازات آن مشکلات ساختاری بخش کشاورزی شناسائی و راه حل‌هایی اساسی برای هر یک اندیشه‌یده نشود باید انتظار داشت که جمعیت فاقد تخصص و یکار و یا دارای مهارت ولی یکار در کشور به سرعت افزایش یابد.

از آنجاکه آموزش فنی - حرفه‌ای در بخش کشاورزی به منظور تربیت نیروهای مورد نیاز این بخش یعنی زراعت، باغبانی، دامپروری و دامپزشکی، منابع طبیعی تجدید شونده (جنگل، مرتع و آبخیزداری) و شیلات و آبزیان بوده و به عبارتی ایجاد اشتغال و زمینه سازی لازم برای تولید بیشتر و باکیفیت بهتر در این بخش می‌باشد و از سوی دیگر هزینه‌های سنگین آموزش در بخش کشاورزی که مستلزم ایجاد مزرعه و واحدهای عملیاتی ویژه بوده و در بسیاری از آنها تجهیز آزمایشگاه‌های مخصوص و یا نگهداری موجود زنده اجتناب ناپذیر است و نیز بکارگیری مریبان و استاد کاران فنی در مقایسه با آموزش‌های دیگر از جمله در رشته‌های نظری از ویژگی‌های خاصی برخوردار است، همه و همه بر ضرورت توجه و اقدام به شناسائی و معرفی مشکلات ساختاری بخش کشاورزی در ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان این آموزش‌ها در نظام آموزش متوسطه تأکید می‌نماید. بر اساس همین ضرورت، پژوهش حاضر انجام می‌شود.

اهداف پژوهش

هدفی این تحقیق بررسی و شناسائی مشکلات ساختاری بخش کشاورزی در ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان آموزش کشاورزی در دوره متوسطه می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین ایجاد جایگاه فارغ التحصیلان آموزش کشاورزی دوره متوسطه در قوانین و مقررات بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال در این بخش، رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین توسعه کشاورزی مدرن و صنعتی و افزایش زمینه اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه آموزش کشاورزی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین سیاستگذاری و تصمیم‌گیری در بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان

- دوره متوسطه آموزش کشاورزی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- هر چه هماهنگی میان مجریان بخش کشاورزی و برنامه‌ریزان آموزش کشاورزی در تعیین نیازهای واقعی بخش بیشتر باشد، امکان ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان متوسطه این بخش بیشتر خواهد بود.
- ۵- بین ارائه خدمات حمایتی (مشاوره تحصیلی و...) در حین تحصیل از طریق زیر بخش‌های اجرایی بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه ارتباط معنی داری وجود دارد.
- ۶- با تعیین سازمان مسئول اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه آموزش کشاورزی امکان اشتغال آنان در این بخش بیشتر خواهد بود.
- ۷- هر چه بهره وری زیر بخش‌های اجرایی بخش کشاورزی در مقایسه با بهره وری سایر بخش‌های اقتصادی (صنعت، خدمات و...) افزایش یابد امکان اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه این بخش بیشتر خواهد شد.
- ۸- بین ایجاد اشتغال برای فارغ التحصیلان دوره متوسطه آموزش کشاورزی و ارائه خدمات، از قبیل تسهیلات بانکی، در اختیار قرار دادن زمین و ایجاد صندوق حمایت از فارغ التحصیلان دوره متوسطه بخش کشاورزی رابطه معنی داری وجود دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل گروه‌های زیر است:

- ۱- برنامه‌ریزان آموزشی و درسی آموزش‌های کشاورزی دوره متوسطه در دستگاه‌های آموزش و پرورش، جهاد سازندگی و کشاورزی و مدیران مراکز آموزش کشاورزی، هنرستان‌های کشاورزی و دبیرستان‌های دامپروری.
- ۲- مسئولان و برنامه‌ریزان اجرائی در بخش کشاورزی در دستگاه‌های جهاد سازندگی و کشاورزی.
- ۳- تولیدکنندگان و بهره‌برداران زیر بخش‌های مختلف بخش کشاورزی.

نمونه آماری

تعداد ۱۰۴ نفر از جامعه آماری به عنوان نمونه آماری این تحقیق انتخاب شدند.

روش تحقیق

نوع تحقیق علی مقایسه‌ای بوده و روش توصیفی مورد استفاده قرار گرفته است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این تحقیق از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق از آمار توصیفی و استنباطی و آزمون مجدول کای استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

- ۱- بین ایجاد جایگاه فارغ التحصیلان آموزش کشاورزی دوره متوسطه در قوانین و مقررات بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال در این بخش رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین توسعه کشاورزی مدرن و صنعتی و افزایش زمینه اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه آموزش کشاورزی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین سیاستگذاری و تصمیم‌گیری در بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان دوره متوسطه آموزش کشاورزی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- هر چه هماهنگی میان مجریان بخش کشاورزی و برنامه ریزان آموزش کشاورزی در تعیین نیازهای واقعی این بخش بیشتر باشد، امکان ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان متوسطه این بخش بیشتر خواهد بود.
- ۵- بین ارائه خدمات حمایتی در حین تحصیل از طریق زیر بخش‌های اجرایی بخش

- کشاورزی و ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان دورهٔ متوسطه رابطه وجود دارد.
- ۶- با تعیین سازمان مسئول اشتغال فارغ التحصیلان دورهٔ متوسطه آموزش کشاورزی امکان اشتغال آنان در این بخش بیشتر خواهد بود.
- ۷- هر چه بهرهٔ وری بخشهای اجرایی کشاورزی در مقایسه با بهرهٔ وری سایر بخشهای اقتصادی افزایش یابد امکان اشتغال فارغ التحصیلان دورهٔ متوسطه این بخش بیشتر خواهد بود.
- ۸- بین ایجاد اشتغال برای فارغ التحصیلان دورهٔ متوسطه آموزش کشاورزی و ارائه خدمات از قبیل تسهیلات بانکی، در اختیار قرار دادن زمین، و... و ایجاد صندوق حمایت از فارغ التحصیلان این دوره رابطه معنی داری وجود دارد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- تجدید نظر در قوانین بخش کشاورزی به ویژه در ارتباط با شیوه‌های مدیریتی و نیروی انسانی ضرورت دارد.
- ۲- زیربخشهای اجرایی بخش کشاورزی در برنامه‌های توسعه خود (کوتاه مدت و میان مدت) در جهت تبدیل سیستم تولیدی کشور از روش سنتی به مدرن طرحهای مشخصی را ارایه نمایند تا فارغ التحصیلان با سهولت بیشتری در این بخش وارد شوند.
- ۳- بافعال کردن شورای عالی کشاورزی و دیگر مجتمع هماهنگ کننده پاید در جهت ایجاد یک سیستم واحد تصمیم‌گیری و سیاستگذاری در سطح کلان اقدام نمود.
- ۴- روابطهای که در حال حاضر بین جهاد سازندگی و وزارت آموزش و پرورش در تهیه و تدوین استانداردهای آموزشی مربوط به بخش کشاورزی به وجود آمده است برای سایر دستگاه‌ها نیز ایجاد شود.
- ۵- دانش آموزان این رشته‌ها باید از خدمات حمایتی در حین تحصیل از قبیل مشاوره شغلی، تجربه شغلی و... برخوردار شوند.
- ۶- برای پیگیری امر اشتغال فارغ التحصیلان دورهٔ متوسطه آموزش کشاورزی ارگان

خاصی به عنوان مسئول شناخته شود.

- ۷- موضوع بهره وری و افزایش آن در زیر بخش‌های مختلف کشاورزی به عنوان یک اصل مورد توجه قرار گرفته و سهم سرمایه‌گذاری بهره وری در این بخش حداقل به میزان سهم سرمایه‌گذاری برای بهره وری در بخش صنعت ارتقاء یابد.
- ۸- ایجاد صندوق‌های حمایتی و در نظر گرفتن تسهیلات لازم در جهت اخذ موافقت اصولی، صدور پروانه‌های تولیدی و واگذاری زمین انجام شود.

محدودیت‌های تحقیق

- ۱- نداشتن فرصت کافی و محدودیت زمانی.
- ۲- پراکنده‌گی کار تحقیق در ۱۱ استان.
- ۳- عدم دستیابی به اطلاعات دقیق و مستند بخش کشاورزی و عدم وجود آمار و ارقام جدید.
- ۴- محدودیت منابع پژوهشی.

بررسی میزان انطباق رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش با نیازمندی‌های استان سمنان و نیازسنجی نیروی انسانی فنی و حرفه‌ای در استان تا هفت سال آینده

- پژوهشگر: فرحتا زکه‌که
- ناظر طرح: خلیل ا... عبدالله
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان

با ارتقای سطح کیفی زندگی در جوامع کنونی و نیاز به تولید بیشتر، نقش ارزشمند کارگران

بیان مسئله

ماهر و متخصص در نظام اقتصادی کشورها بیشتر نمایان می‌شود. تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص نیاز به برنامه خاص و دقیق دارد. در پرتو این برنامه‌ریزی است که می‌توان رابطه منطقی میان نیازهای آموزشی و نیازهای اجتماعی و اقتصادی کشور برقرار کرد. همچنین، به لحاظ اهمیت برنامه ریزی در کارآیی و اثربخشی مدیریت و تواناکردن سازمان‌ها و افراد برای مقابله با تغییرات سریع و اجتناب‌ناپذیر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برنامه ریزی ابعاد وسیع تری پیدا کرده است، به طوری که توجه مدیران به انواع برنامه ریزی (استراتژیک، تاکتیکی و عملیاتی، برنامه ریزی بهبود بهره و ری وغیره) جلب شده است.

با توجه به آنچه بیان شد در این پژوهش تلاش شده وضعیت نیازمندی استان مورد بررسی دقیق قرار گیرد و با مدنظر قرار دادن نیاز استان با توجه به رشد و توسعه در زمینه صنعت، کشاورزی، معدن و خدمات، برنامه ریزان این استان بتوانند برنامه‌ای دقیق تدوین و ارایه کنند.

اهداف پژوهش

- ۱- بررسی میزان انطباق رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش با نیازمندی‌های استان و نیز نیازسنجی نیروی انسانی فنی و حرفه‌ای در استان تا هفت سال آینده.
- ۲- ارائه الگویی مناسب برای نوع و حجم رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش در جهت برقراری انطباق رشته‌های فنی و حرفه‌ای و مشاغل مورد نیاز (نیازمندی‌های استان)

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین نیازهای استان و کمیت دانش آموزان رشته‌های مختلف فنی (برق، الکترونیک، الکتروتکنیک، ریخته گری، ماشین افزار، ساختمان و ...) انطباق وجود دارد.
- ۲- بین نیازهای استان و کمیت دانش آموزان رشته‌های مختلف حرفه‌ای (حسابدار، خیاطی، کامپیوتر و ...) انطباق وجود دارد.
- ۳- بین فرستهای شغلی (نیازهای استان تا هشت سال آینده) و کمیت دانش آموزان مشغول به تحصیل (در رشته‌های فنی و حرفه‌ای) در هنرستان‌ها (دوم، سوم، پیش دانشگاهی) و فارغ‌التحصیلان سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ انطباق وجود دارد.

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری، شامل کلیه کارخانجات، شرکتها، مؤسسات، صنوف، تعاونی‌ها، صنایع، کارگاه‌های بزرگ و کوچک، ادارات دولتی (مثل جهاد سازندگی، اداره برق، شرکت مخابرات) است که به نوعی فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای رسمی آموزش و پرورش در رشته‌های مختلف فنی و حرفه‌ای را جذب می‌کنند. در این پژوهش کل جامعه مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است.

ابزار جمع آوری اطلاعات و روش آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

ابزار جمع آوری اطلاعات مصاحبه و پرسشنامه بوده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها روش توصیفی پیگیر بوده و نیز از جداول توصیفی، جداول پیش‌بینی (نیازسنجی) دو بعدی استفاده شده است.

روش پژوهش

روش این پژوهش، توصیفی است.

یافته‌های پژوهش

۱. در اکثر رشته‌ها بین نیازها و کمیت دانش آموزان مشغول به تحصیل در سال‌های دوم و سوم و فارغ التحصیلان سال ۱۳۷۵-۷۶ استان انتباطی وجود ندارد.
۲. بین کل نیاز استان با کل کمیت دانش آموزان تقریباً انتباطی برقرار است، ولی از مجموع رشته که به تفکیک مورد مطالعه قرار گرفته است، فقط در دو رشته تحصیلی فنی و حرفه‌ای بین کمیت دانش آموزان و نیاز استان تقریباً انتباطی برقرار است و در سایر رشته‌ها با نیازهای استان انتباطی برقرار نیست که در ۱۰ رشته با کمبود نیروی انسانی فنی و حرفه‌ای و در ۸ رشته با مازاد نیروی انسانی فنی و حرفه‌ای مشغول به تحصیل در طی سه سال ۷۶، ۷۷ و ۷۸ مواجه می‌باشیم.

پیشنهادها

۱. روند جذب دانش آموز در رشته‌های مختلف فنی و حرفه‌ای به گونه‌ای باشد که منجر به

رفع نیازهای استان شود.

۲. هدایت شغلی و تحصیلی با توجه به نیازهای استان انجام گیرد تا به انطباق کمیت دانش آموzan با نیاز استان کمک نماید.
۳. جلب مشارکت آموزشگاه‌ها، شرکت‌ها، کارخانجات، کارگاه‌ها و ... از طریق آموزش و پرورش و قانونی نمودن این همکاری جهت پربار نمودن شاخه کاردانش که مناسبترین راه جهت تأمین نیروی کار ماهر مورد نیاز بازار کار به نظر می‌رسد.

بررسی میزان هم سوئی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بانیازهای بازار کار

پژوهشگر: مهین حسن فامیان

ناظر طرح: دکتر مسعود منصوری

نوع سند: طرح پژوهشی

سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

بیان مسئله

بخش مهمی از وظائف آموزش و پرورش به عنوان مهمترین نهاد تأمین کننده نیروی انسانی مورد نیاز برای بخش‌های مختلف، آموزش مهارت‌های تخصصی مورد نیاز بازار کار است. تحقیق حاضر در پی اندازه‌گیری میزان هم سوئی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی (که به وسیله آموزش و پرورش ارائه می‌شود) بانیازهای بازار کار می‌باشد.

اهداف پژوهش

ارائه تصویر کلی از وضعیت آموزش فنی و حرفه‌ای از راه مطالعه دیدگاه مسئولان

اجرایی و صاحبان حرفه‌ها و صنایع و فارغ‌التحصیلان و ارزیابی هم سویی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار هدف اصلی این تحقیق می‌باشد.

سوال‌های پژوهش

- ۱- آیا آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مناسب با نیازهای بازار طرح ریزی شده است؟
- ۲- آیا رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش مناسب با نیاز استان است؟
- ۳- آیا فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای از مهارت و توانایی حرفه‌ای برخوردار هستند؟
- ۴- آیا دیدگاه مسئولان نسبت به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هم سو با دیدگاه صاحبان حرفه‌ها و صنایع و فارغ‌التحصیلان است؟
- ۵- آیا بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیازهای بازار کار هماهنگی و تناسب وجود دارد؟

جامعه آماری

کلیه مسئولان و دست اندکاران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای شاغل در دوایر و ادارات شهرستان‌های استان و کلیه فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های ارومیه در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ جامعه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

۱۰ درصد از مجموع مریبان و استادکاران مسئول در آموزش و پرورش استان و فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های شهرستان ارومیه در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ نمونه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

جهت تجزیه و تحلیل آماری داده‌های این پژوهش از آزمون رگرسیون چند متغیری استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بازار طرح‌ریزی شده است.
- ۲- رشته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش متناسب با نیاز استان می‌باشد.
- ۳- فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای از مهارت و توانایی حرفه‌ای برخوردار هستند.
- ۴- دیدگاه‌های مسئلان نسبت به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هم سو با دیدگاه صاحبان حرفه‌ها و صنایع و فارغ‌التحصیلان است.
- ۵- بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و نیاز بازار کار هم سوئی وجود دارد.

پیشنهادها

- ۱- وجود مریان مجرب و با سابقه جهت مهارت آموزی در هنرستان‌ها.
- ۲- تصریح اهداف آموزشی فنی و حرفه‌ای برای عموم جامعه و بالا بردن اعتبار رشته‌های فنی و حرفه‌ای.
- ۳- ضرورت ارتباط با صاحبان حرفه‌ها و صنایع در بخش‌های تولیدی و اقتصادی.
- ۴- ضرورت ایجاد شبکه کارآمدی از مؤسسه‌های فنی و حرفه‌ای با همکاری عموم دست‌اندرکاران.
- ۵- تلاش برای بهبود کیفیت و افزایش کارآیی دانش‌آموزان فنی و حرفه‌ای.
- ۶- گزینش صحیح دانش‌آموزان برای رشته‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به ملاک استعداد توانایی و علاقه.
- ۷- گسترش و تأسیس رشته‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به نیازهای جغرافیایی و اقتصادی استان.
- ۸- افزایش رشته‌های فنی و حرفه‌ای برای زنان جهت استفاده بهینه از اشتغال زنان.
- ۹- توسعه هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای در جوار کارخانه‌های تولیدی.

۱۰- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی در اشتغال یابی فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای.

محدودیت‌های پژوهش

۱- دشواری دست یابی به نمونه‌ها.

۲- عدم ارتباط بین آموزش و پرورش و دیگر نهادهای دست اندکار فنی و حرفه‌ای.

بررسی و تعیین نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای استان اردبیل در سال ۱۳۷۸

- پژوهشگر: قاسم رحیمی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، وزارت کار و امور اجتماعی

بيان مسأله

نیروی انسانی ماهر و متخصص نقش مهمی در توسعه جوامع ایفا می‌کند. اهمیت نیروی انسانی ماهر تا بدان حد است که به منزله ثروت اصلی یک جامعه قلمداد شده و توانمندی هر جامعه را در حل مسائل اقتصادی و اجتماعی مشخص می‌کند و بیانگر آهنگ و قابلیت توسعه جامع در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد. با توجه به این اصل اگر نتوانیم نیروی انسانی ماهر و متخصص را در رشته‌های مختلف تربیت کنیم بی شک به توسعه همه جانبه دست پیدا نخواهیم کرد، امری که هم مسئولین و هم مردم به آن اعتقاد دارند. مسئله مورد بحث ما این است که چه نوع آموزش‌هایی با چه ابعاد و شرایطی برای افراد لازم است. از این‌رو در این تحقیق به بررسی این نیازها به عنوان مسأله اصلی تحقیق پرداخته شده است.

هدف پژوهش

هدف کلی این پژوهش شناخت نیازهای آموزشی کارآموزان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان اردبیل جهت برگزاری دوره‌های آموزشی مناسب با نیازهای بازار کار می‌باشد.

سوال‌های پژوهش

۱- کارآموزان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان اردبیل به چه آموزش‌هایی نیاز دارند؟

۲- کارآموزان به چه سطحی از آموزش نیاز دارند؟

۳- آیا کارآموزان از آموزش‌های داده شده راضی هستند؟

۴- آیا کارآموزان آموزش‌های ارائه شده را مورد نیاز استان می‌دانند؟

۵- نظر کارآموزان در مورد یافتن شغل پس از آموزش چیست؟

۶- آیا کارآموزان از شیوه آموزش مریبان رضایت دارند؟

۷- آیا کارآموزان مدت آموزش را برای کسب مهارت مناسب می‌دانند؟

۸- آیا کارآموزان فضای آموزشی را برای کسب مهارت مناسب می‌دانند؟

۹- آیا کارآموزان تجهیزات، ماشین آلات، ابزارها، سازه‌های کارگاهی و وسائل آموزشی مورد استفاده برای آموزش و کسب مهارت را کافی می‌دانند؟

روش تحقیق

در این تحقیق از روش تحقیق توصیفی - پیمایشی استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه کارآموزان، مریبان و مسئولان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان اردبیل در نیمه دوم سال ۱۳۷۸ و کار فرمایان این استان می‌باشد.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش را ۱۳۲۱ نفر کارآموز، ۷۴ نفر مریبی، ۶۲ نفر مسؤول و ۳۶ نفر از

کار فرمایان تشکیل می‌دهند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

برای جمع آوری داده‌های این پژوهش از پرسشنامه استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین و... و برای رابطه یابی بین متغیرها از آزمون مجدور کای و ماتریس همبستگی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- حدود ۶۶/۸ درصد کارآموزان و ۷۴/۳ درصد مریبان اعلام نموده‌اند که مدت زمان آموزش برای کسب مهارت مناسب است.
- حدود ۹۷/۴ درصد کارآموزان از شیوه آموزش مریبان رضایت دارند.
- ۶۸/۴ درصد کارآموزان و ۵۵/۴ درصد مریبان فضای آموزشی موجود را مناسب می‌دانند.
- ۵۳/۷ درصد کارآموزان و ۵۹/۹ درصد مریبان، وسایل و تجهیزات آموزشی را کافی نمی‌دانند.
- ۸۵ درصد کارآموزان از آموزش‌های داده شده راضی هستند.
- ۸۹/۶ درصد کارآموزان، ۹۰/۵ درصد مریبان، ۹۸/۳ درصد مسؤولین اجرایی استان و ۹۷/۲ درصد کار فرمایان، دوره‌های آموزشی را مورد نیاز استان می‌دانند.
- ۷۰/۹ درصد کارآموزان اعلام کرده‌اند که دوره‌های آموزشی نیاز عملی آنان را تأمین می‌کنند.
- ۴۷/۹ درصد کارآموزان اعتقاد دارند که پس از آموزش در مراکز فنی و حرفه‌ای، شغل مناسبی را پیدا خواهند کرد.
- رشته‌های آموزشی مورد نیاز برای زنان از نظر کارآموزان شامل «رایانه، حسابداری، چاپ، مروارید بافی، تزئینات، ماشین نویسی، قلاب بافی، الکترونیک، مالی و اداری و

گلسازی»، از نظر مریبان «خیاطی، رایانه، گلدوزی، ماشین نویسی، حسابداری، قالی بافی و بافتگی»، از نظر مستوان اجرایی «خیاطی، رایانه، گلدوزی، قالی بافی، گلیم بافی، ماشین نویسی و بافتگی» و از نظر کارفرمایان «خیاطی و رایانه» است.

پیشنهادها

- ۱- قبل از شروع دوره آموزشی بر اساس تعداد کارآموزان مواد مصرفی تأمین شود.
- ۲- ارائه تسهیلات بانکی به دارندگان گواهی نامه‌های مهارت.
- ۳- تأمین ماشین آلات مورد نیاز.
- ۴- ارائه تسهیلات به واحدهای خدماتی، تولیدی به شرط به کارگیری دانش آموختگان.
- ۵- ارتقای سطوح دوره‌های آموزشی.
- ۶- بازار کار به تخصص‌های تراشکاری و حسابداری نیاز بیشتری دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود به این رشته‌ها توجه بیشتری شود.
- ۷- اجرای کامل قانون لزوم داشتن گواهی نامه مهارت برای اشتغال.
- ۸- اجرای ضوابط جایگزینی و احتساب دوره‌های آموزشی به جای تجربه شغلی.
- ۹- افزایش ساعت آموزش رشته‌های رایانه، تراشکاری، حسابداری، جوشکاری و گلدوزی.
- ۱۰- از دو شیفت کردن آموزشگاه‌ها خود داری شود.
- ۱۱- رشته باگبانی از ظرفیت بیشتری برخوردار شود.
- ۱۲- هر چه میزان تحصیلات بالاتر می‌رود امکان اشتغال مشکل‌تر می‌شود. پیشنهاد می‌شود از افرادی که سطح تحصیلات آنان پایین‌تر است به عنوان کارآموز استفاده شود.
- ۱۳- آموزش‌ها تخصصی‌تر شود.
- ۱۴- کارگاه‌های تولیدی ایجاد گردد.
- ۱۵- مراکز خوداشتغالی ایجاد گردد.
- ۱۶- برای بانوان تعاونی‌های ویژه تشکیل شود.
- ۱۷- دوره‌های آموزش درجه یک اجرا شود.
- ۱۸- تعاونی‌های کوچک تولیدی گسترش یابد.
- ۱۹- انتخاب مریبان حق التدریس بر اساس ملاک تخصص و مهارت.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- تعطیلی مراکز آموزشی به علت تقارن با یخندهان .
- ۲- نبود وسیله نقلیه مناسب برای گردآوری اطلاعات .
- ۳- عدم همکاری مسؤولین اجرایی به دلیل مشغله فراوان کاری .
- ۴- عدم ارائه اطلاعات و آمار مورد نیاز از جانب کارفرمایان و مشغولان اتحادیه‌های صنعتی

بررسی و تعیین نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای در سطح استان خراسان

- پژوهشگر: ملک محمد قدیمی مقدم
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان خراسان - وزارت کار و امور اجتماعی

مقدمه:

بازار کار یکی از مهمترین بازارهای چهارگانه در اقتصاد است که به لحاظ سر و کار داشتن مستقیم با انسان از اهمیت ویژه برخوردار است. بازار کار از دو عنصر اصلی، یعنی عرضه و تقاضای نیروی کار تشکیل شده است. افزایش رشد اقتصادی از طریق افزایش تقاضا برای نیروی کار، کاهش بیکاری و افزایش نرخ مشارکت نیروی کار می‌تواند در کاهش فقر و تخفیف عوارض ناشی از بالا بودن بیکاری نظیر جرم، جنایت، فساد، نارضایتی سیاسی و ... مؤثر باشد. به لحاظ اثرات نابه هنگار بیکاری بر فرد و اجتماع، این مشکل علاوه بر ویژگی اقتصادی از ابعاد سیاسی نیز قابل توجه است.

با توجه به مطالب فوق یکی از روش‌های بهسازی منابع انسانی تعیین نیازهای آموزشی آنان و سپس برنامه ریزی آموزشی برای ارائه برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی مورد نیاز با اهداف بهبود بهره‌وری و کارآیی است. در پژوهش حاضر محقق در صدد تعیین این نیازهای آموزشی در سطح استان خراسان است.

اهداف پژوهش

هدف کلی این پژوهش تعیین نیازهای آموزشی استان خراسان و کسب آگاهی درباره رابطه بین آموزش و اشتغال می‌باشد.

سؤالهای پژوهش

- ۱- سیمای بازار کار استان در حال حاضر چگونه است؟
- ۲- نیازهای آموزشی با توجه به استعدادها و پتانسیل‌های بالقوه منطقه چیست؟
- ۳- برنامه‌های آموزشی سازمان در استان تا چه حد پاسخ‌گوی نیاز بازار کار بوده است؟
- ۴- به منظور ایجاد تعادل بین آموزش و اشتغال، حذف یا جای به جایی چه رشته‌هایی در منطقه ضروری می‌باشد؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش عبارت است از همه افراد صاحب نظر در سه بخش صنعت، کشاورزی و خدمات که به نحوی با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استان خراسان در ارتباط می‌باشند.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش شامل ۱۲۰۰ نفر از افراد جامعه آماری می‌باشد.

نوع پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

ابزار اصلی این پژوهش پرسش نامه می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

- ۱- تنگناهای آموزشی موجود در این استان به این شرح بیان شده است:
 - هماهنگ نبودن اطلاعات علمی مریبان با تکنولوژی روز.
 - جدی نگرفتن موضوع توسط مسوولین مرتبط با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
 - عدم رغبت کارفرمایان به مشارکت در امر آموزش و عدم رغبت کارآموزان در جهت کسب مهارت نسبت به اخذ مدرک.
 - عدم تجانس بین کارآموزان و سیاست‌های اصلی کشور برای توسعه کشاورزی استانی.
 - پایین بودن پایگاه اجتماعی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
 - فقدان مکانیزم مناسب برای سنجش مستمر میزان هماهنگی محصول آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با مشاغل.
 - عدم پیش بینی فرایند مطمئن برای انتقال و گردش اطلاعات مربوط به تخمين و برآورد نیاز به نیروی انسانی و هدایت این بخش از آموزش‌ها در بستر نیاز جامعه.
 - نبود وحدت اداره امور نظام آموزش فنی و حرفه‌ای.
 - عدم توجه به شایسته سالاری.
 - توجیه پذیر نبودن گسترش برخی از مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای.
- ۲- در حدود ۵۷ درصد صاحبان صنایع ضمن ابراز خرسنید از عملکرد کلی سازمان در استان خراسان خواستار افزایش اطلاعات علمی مریبان سازمان شده‌اند.
- ۳- صاحبان صنایع خواهان دوره‌های آموزش بازاریابی و فروش و کنترل کیفی ایزو ۹۰۰۰ و آموزش‌هایی در رابطه با اصول ایمنی کارگران در حین کار شده‌اند.
- ۴- کارشناسان اداره کشاورزی و جهاد سازندگی اکثر شهرهای استان را مستعد آموزش دامداری و کشاورزی دانسته‌اند.
- ۵- بخش صنعت و خدمات به دلیل وجود بیکاری پنهان نیروی کار و وجود ظرفیت بیکار سرمایه، انتظار نمی‌رود در سال‌های آینده بتواند در مقیاس وسیع به ایجاد اشتغال استان کمک کند.

۶- بر اساس نتایج به دست آمده در سال‌های آینده به نرخ رشد عرضه نیروی کار افزوده خواهد شد. ولی تقاضای نیروی کار افزایش نخواهد یافت.

پیشنهاد‌ها

۱- ایجاد نهادهای مناسب برای بررسی و تنظیم بازار کار و اشتغال به صورت مستمر و علمی.

۲- ترویج زمینه‌های خود اشتغالی، کارآفرینی به صورت‌های گوناگون.

۳- کاهش مراحل دیوان سالاری در اخذ مجوزهای لازم برای تأسیس کارگاه‌های تولیدی.

۴- ارزیابی مداوم و سالانه تغییرات کمی و کیفی اشتغال در بخش‌های رسمی و غیر رسمی به منظور اصلاحات در سرمایه‌های مالی و انسانی.

۵- ایجاد بانک کار به منظور کمک به تولید و گسترش مشارکت‌ها.

۶- ایجاد زمینه‌های انگیزشی برای تشویق سرمایه داران به سرمایه‌گذاری به خصوص در صنایع مدرن و جلب نیروی کار آمد انسانی.

۷- توجه به تغییر آهنگ رشد جمعیت.

۸- توجه به تغییرات جنس نیروی کار.

۹- احتراز از سیاسی کردن ارزش‌های فرهنگی و اقتصادی.

۱۰- مطالعه و بررسی نتایج آمار جمعیت فعل و غیر فعل استان برای برنامه‌ریزی.

۱۱- تهیه استانداردهای مهارتی آموزش برای سطوح مختلف مهارت.

۱۲- بررسی و تعیین اولویت آموزش کارگران.

محدودیت پژوهش

- محدود بودن زمان نسبت به وسعت استان.

- محدود بودن منابع پژوهشی.

- عدم همکاری بعضی از گروه‌ها و سازمان‌ها.

بررسی و تعیین نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای در سطح استان قم

- پژوهشگر: جواد پیر حاجاتی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان قم - وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسئله

وجود هماهنگی بین برنامه‌های آموزشی و نیازهای جامعه یکی از اصول پذیرفته شده در همه کشورها است و برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در هر کشوری برای پاسخگویی به نیازهای بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی اجرا می‌شوند. در کشور ما نیز اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از سوی مستولان و برنامه ریزان کشور درک شده و تعداد قابل توجهی از افراد در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی مشغول مهارت آموزی می‌باشند.

هدف کلی از اجرای برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای تربیت نیروی انسانی مورد نیاز

بخش‌های مختلف تولیدی و خدماتی کشور است، به نحوی که هر یک از افراد شاغل یا مقاضیان اشتغال در جامعه برای کاری که انجام می‌دهند، دانش و مهارت کافی کسب نمایند. تحقق اهداف یاد شده به اشتغال مناسب فارغ التحصیلان آموزش‌های موردنظر وابسته است و برنامه ریزی برای اشتغال مناسب صرفاً از طریق شناسایی نیازهای آموزشی امکان‌پذیر است. به همین دلیل، پژوهش حاضر به تعیین نیازهای آموزشی استان قم در بخش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای پرداخته شده است.

هدف پژوهش

هدف کلی این پژوهش شناسایی و تعیین نیازهای آموزشی بازار کار استان قم است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- سیمای بازار کار در حال حاضر چگونه است؟
- ۲- نیازهای آموزشی با توجه به استعدادهای بالقوه منطقه چیست؟
- ۳- به منظور ایجاد تعادل بین آموزش و اشتغال، حذف یا جایی چه رشته‌هایی در منطقه ضروری است؟
- ۴- آیا بازار کار استان نیاز به آموزش رشته‌های جدیدی در بخش خدمات دارد؟
- ۵- آیا بازار کار استان نیاز به آموزش رشته‌های جدیدی در بخش صنعت دارد؟
- ۶- آیا بازار کار استان نیاز به آموزش رشته‌های جدیدی در بخش کشاورزی دارد؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه کارشناسان در سه بخش خدمات، صنعت و کشاورزی در سطح استان قم و کارآموزان مراکز فنی و حرفه‌ای استان قم می‌باشد.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

نمونه آماری این پژوهش شامل ۴۳۰ نفر از کارشناسان در سه بخش خدمات، صنعت و کشاورزی و ۱۱۵ نفر از کارآموزان پسر مراکز فنی و حرفه‌ای و ۱۱۵ نفر از کارآموزان دختر مراکز فنی و حرفه‌ای می‌باشد.

در این تحقیق از روش نمونه‌گیری خوش‌ای چند مرحله‌ای استفاده شده است.

بازار جمع آوری داده‌ها

در این تحقیق به منظور جمع آوری داده‌های مورد نیاز از پرسشنامه استفاده شده است.

روشهای آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

اطلاعات بدست آمده در این تحقیق با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های تحقیق

محقق تلاش کرده است نیازهای بازار کار استان را به تفکیک بخش و رشته مشخص نماید که خلاصه آن به شرح جدول ذیل می‌باشد.

بخش خدمات	
۱- کامپیوتر ۲- برق صنعتی ۳- الکترونیک ۴- سیم پیچی ۵- اتومکانیک ۶- برق ساختمان ۷- حسابداری ۸- برق خودرو ۹- نشنه کشی ساختمان ۱۰- اتومکانیک	نیازهای آموزشی بخش خدمات (برادران)
۱- آماتور بند ۲- آرایش مردانه ۳- گچ کار ۴- منگ کار ۵- باگبانی و فضای سبز ۶- معرف کاری ۷- سازه‌های فلزی	رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان
۱- تعمیر کارسخت افزار ۲- رنگ کار معرفی ۳- طراحی مل و لوازم چوبی ۵- تعمیر کار ساعت ۶- تعمیر کار دوربین عکاسی ۷- خطاط مردانه ۸- فرز کار ۹- خطاط عینک ساز	رشته‌های پیشه‌های کارشناسان (خدمات برادران)
۱- خباطی ۲- آرایش زنانه ۳- فیلترداری ۴- اپراتوری رایانه ۵- گلدوزی ۶- سرمد دوزی ۷- حسابداری ۸- قالی بافی ۹- خطاط ۱۰- مکرمه بافی	نیازهای آموزشی بخش خدمات (خواهران)
۱- قالی بافی ۲- سرمد دوزی ۳- شمع سازی ۴- گلیم بافی ۵- مردازید بافی ۶- بافندگی ۷- ابریشم دوزی	رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان
۱- راننگی ۲- سفره آرایی ۳- آشپزی ۴- تزیفات ۵- مقالله زبان انگلیسی ۶- عکاسی ۷- موسیقی ۸- حسابداری ۹- گرافیک ۱۰- شیرینی بزی	رشته‌های پیشه‌های کارشناسان (خدمات خواهران)

بخش صنایع	
۱- برق صنعتی ۲- الکترونیک ۳- رایانه ۴- کنترل کیفیت ۵- حسابداری ۶- تراشکاری ۷- نشنه کشی صنعتی ۸- اتومکانیک ۹- هیدرولیک و پنوماتیک ۱۰- تعلیمات سرپرستی	نیازهای آموزشی بخش صنایع
۱- سیم پیچی ۲- برق ساختمان ۳- زمان سنجی ۴- پسته بندی صنعتی ۵- درودگری	رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان
۱- آموزش اصول مدیریت علمی ۲- صنعت چاپ و پرتوگرافی ۳- مدیریت صنعتی ۴- دیگ بخار ۵- تکین نشنه کشی ۶- اصول مدیریت مشارکتی ۷- روان‌شناسی صنعتی ۸- ایمنی و حفاظت فردی ۹- آشنایی با ایزو ۹۰۰۰	رشته‌های پیشه‌های کارشناسان در بخش صنایع

بخش ایران‌گردی و جهان‌گردی	
۱- مدیریت هتل ۲- مدیر تور ۳- مدیر دفاتر خدمات مسافرتی و جهان‌گردی ۴- راهنمایی تور داخلی ۵- راهنمایی تور خارجی ۶- سرپرست رستوران ۷- میزبان رستوران ۸- شیرینی بزی هتل ۹- سر میزبان رستوران ۱۰- خانه داری هتل	نیازهای آموزشی بخش ایران‌گردی جهان‌گردی
۱- شیشه شوی هتل ۲- آشپز هتل ۳- جاروکش موکت و نظافت چی هتل ۴- سرپرست راهنمایان و دریانان	رشته مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان
۱- پذیرش گر هتل ۲- مدیر فنی دفاتر خدمات مسافرتی و جهان‌گردی	رشته‌های پیشه‌های کارشناسان در بخش ایران‌گردی و جهان‌گردی

صنعت فرش	
نیازهای آموزشی بخش صنعت فرش	۱- بازار یاب فرش ۲- طراحی نقشه قالی ۳- قالی یاف درجه ۱ ۴- رنگرز خامه قالی ۵- قالی یاف درجه ۲ ۶- جله دوان ۷- فروشنده فرش ۸- رفوگری فرش ۹- ارزیاب فرش
رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان	فروشنده فرش
رشته‌های پیشنهادی کارشناسان در بخش صنعت فرش	۱- ناظر فنی فرش ۲- بازرس فنی ۳- تایندگی بود و ابریشم و کرک ۴- کارشناس دستگاه باقندگی مدرن

بخش باگبانی	
نیازهای آموزشی بخش باگبانی	۱- پسته کار حرفه‌ای ۲- زیتون کار حرفه‌ای ۳- پیوند زن ۴- انگور کار حرفه‌ای ۵- کشتکار گیاهان دارویی ۶- کشتکار گل و گیاه ۷- تولید کننده نهال زیتون ۸- طراح فضای سبز
رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان	۱- کشتکار گل و گیاه ۲- کشتکار گل و گیاه ۳- طراح فضای سبز
رشته‌های پیشنهادی کارشناسان در بخش باگبانی	۱- کشتکار گیاهان گلخانه‌ای ۲- هرس درختان میوه ۳- نفذبه گیاهی باخات ۴- تولید کننده نهال زیتون

بخش زراعت	
نیازهای آموزشی بخش زراعت	۱- زراعت کار درجه ۱ ۲- زراعت کار درجه ۲ ۳- علوفه کار حرفه‌ای ۴- سبزی کار حرفه‌ای ۵- آبیار سیستم‌های نحت فشار
رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان	۱- آبیاری سیستم‌های نحت فشار ۲- سبزی کار حرفه‌ای
رشته‌های پیشنهادی کارشناسان در بخش زراعت	نیازهای آموزشی این بخش می‌تواند در برنامه ریزی آموزشی به ترتیب اولویت مورد توجه قرار گیرد.

بخش کاروز ماشین آلات و ادوات کشاورزی	
نیازهای آموزشی بخش کاروز	۱- کارور مашین آلات و ادوات کشاورزی (ماشین خاک ورزی) ۲- کارور ماشین آلات و ادوات کشاورزی (ماشین داشت) ۳- کاروز ماشین آلات و ادوات کشاورزی (ماشین داشت) ۴- کاروز ماشین آلات و ادوات کشاورزی (ماشین برداشت)
رشته‌های مازاد بر نیاز از دیدگاه کارشناسان	کاروز ماشین آلات و ادوات کشاورزی (ماشین برداشت)
رشته‌های پیشنهادی کارشناسان در بخش کاروز ماشین آلات کشاورزی	نیازهای آموزشی این بخش می‌تواند در برنامه ریزی آموزشی به ترتیب اولویت مورد توجه قرار گیرد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- نیاز سنجی در سطوح مختلف آموزشی سازمان و مبنی کردن تصمیم‌ها براساس نیازها.
- ۲- درک نیاز سنجی از سوی برنامه ریزان.
- ۳- نیاز سنجی مستمر از آموزش‌ها در مراحل گوناگون.

بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگاه اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان گیلان

○ پژوهشگر: سید محمود شبکو منصف

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان گیلان - وزارت کار و امور

اجتماعی

بیان مسأله

با پرس و جو و مشاهدات پراکنده از فارغ التحصیلان آموزش دیده، به نظر می‌رسد که بعد از به پایان رساندن دوره آموزشی، درصد کمی از آموزش دیدگان در همان رشته‌ای که آموزش دیده‌اند به کار مشغول گشته‌اند. شناسایی دلایل این مسئله می‌تواند راه کارهای مفیدی را برای این منطقه که اساساً بیشتر کشاورزی است فراهم آورد و امکانات و منابع آموزشگاه‌های گاههای فنی و حرفه‌ای را در راستای نیازهای بیشتر منطقه قرار دهد. از این‌رو

در این پژوهش به بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان گیلان به منظور روشن شدن وضعیت آنها به عنوان مسأله اصلی تحقیق پرداخته شده است.

سؤالهای پژوهش

- ۱- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب شده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای کدامند؟
- ۳- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟
- ۴- آیا بازآموزی و ارتقای مهارت، در تداوم اشتغال بر کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۵- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی توسط آموزش دیدگان چه بوده است؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بازآموزی و ارتقای مهارت، در تداوم اشتغال آموزش دیدگان مؤثر است.
- ۲- عدم امکانات مالی، مانع خود اشتغالی فارغ التحصیلان گردیده است.
- ۳- علاقه فارغ التحصیلان در انتخاب رشته مؤثر است.
- ۴- سن کارآموزان در اشتغال آنان تأثیر دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه کارآموزان آموزش دیده مراکز آموزشی سازمان فنی و حرفه‌ای در سطح مراکز سازمان در استان گیلان می‌باشد.

نمونه آماری

۱۵۰۰ نفر از جامعه آماری به عنوان نمونه آماری به صورت تصادفی انتخاب گردیده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی می‌باشد

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش به روش آزمون فراوانی و درصد و با استفاده نرم‌افزار SPSS، ACCESS و EXCEL مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

یافته‌های پژوهش

- ۱- بازآموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال آموزش دیدگان مؤثر است.
- ۲- عدم امکانات مالی، مانع خوداشتغالی فارغ التحصیلان می‌گردد.
- ۳- علاقه فارغ التحصیلان در انتخاب رشته مؤثر است. ۹۴/۴۳ درصد از کارآموزان علاقه را دلیل اصلی انتخاب رشته اعلام کرده‌اند.
- ۴- سن کارآموزان در اشتغال آنان تأثیر دارد. ۷۸/۳۲ درصد کارآموزان بیکارند که یکی از دلایل اصلی آن گروه سنی زیر ۲۰ سال است.
- ۵- ۷۱ درصد پاسخ دهندهای دوره آموزشی خود را مفید و مناسب با شغل خود می‌دانند.

پیشنهادها

- ۱- در اولویت قرار دادن آموزش‌های ضمن کار.
- ۲- حمایت دولت و برخورداری از اعتبارات تخصیصی برای خود اشتغالی کارآموزان.
- ۳- ایجاد رشته‌های مکمل و سطوح مهارتی بالاتر.

بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان قم در سال‌های ۱۳۷۶-۷۷

- پژوهشگر: سید سعید حسینی جبلی
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان قم - وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسئله

امروزه نقش نیروی انسانی ماهر و آموزش دیده در توسعه و پیشرفت صنعت بیش از پیش مورد توجه است. از این رو درک اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به ویژه در عرصه آموزش تکنیکی فنی امری بس ضروری است. در این پژوهش تلاش بر این است تا مشخص گردد در استان قم وضعیت شغلی و چگونگی جذب افراد آموزش دیده در سازمان‌ها چگونه است. این امر سبب می‌گردد با در دست داشتن اطلاعات کافی، در برنامه‌های آموزشی تجدید نظر شود و برنامه‌های مناسب با نیازها تدوین و به اجرا در بیاید.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب شده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای کدامند؟
- ۳- موانع موجود در راستای خود استغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟
- ۴- آیا بازآموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۵- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی توسط آموزش دیدگان چه بوده است؟

جامعه آماری

آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای استان قم در سال ۷۷-۱۳۷۶ جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

در این تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده شده است و تعداد ۲۵۸ نفر از آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای به عنوان نمونه آماری این تحقیق انتخاب گردیده‌اند.

روش تحقیق

روش پژوهش حاضر زمینه‌یابی و موردی است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

نتایج

- ۱- ۴۲ درصد از آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب شده جذب بازار کار شده‌اند.
- ۲- عوامل مؤثر در اشتغال کارآموزان عبارتند از: تجربه کاری، علاقه و استعدادها و توانایی‌های فردی، پشتیبانی خانواده و دوستان و آشنایان،

نظم و پشتکار، نیاز و اجبار تأمین معاش.

۳- موانع موجود در راستای خود اشتغالی عبارتند از:

کمبود سرمایه، نداشتن تجربه کافی، رکود بازار و مشکلات اداری.

۴- در مورد سؤال چهارم داده‌های آماری به اندازه‌های نبود که بتوان بر نتایج آن تکیه کرد.

۵- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته عبارت است از:

علاقه، وضعیت شغلی فارغ التحصیلان هر رشته، راهنمایی دوستان و آشنایان، آشنایی قبلی با یک رشته.

پیشنهاد‌ها

۱- طیف کمی و کیفی آموزش‌ها در گروه خواهران محدودتر و در گروه برادران توسعه بیشتری یابد.

۲- با استفاده از ابزارهای تبلیغاتی علاقه آموزش دیدگان به سمت رشته‌های مورد نیاز استان سوق داده شود.

۳- افزایش تسهیلات بانکی در جهت خود اشتغالی.

۴- پیش‌بینی نیازهای آموزشی استان و تدوین برنامه‌ها بر اساس نیازهای واقعی استان.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده استان آذربایجان شرقی طی سال‌های ۷۷-۱۳۷۶

- پژوهشگر: اداره آموزش و پژوهش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای آذربایجان شرقی

بیان مسئله

نظر به اهمیت نقش نیروی انسانی ماهر و آموزش دیده در توسعه و پیشرفت صنعت، درک اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به ویژه در عرصه آموزش تکنسین امری ضروری است، در این پژوهش تلاش بر این است تا مشخص گردد در سطح استان آذربایجان شرقی وضعیت شغلی و چگونگی جذب افراد آموزش دیده در سازمان‌ها چگونه است. این امر سبب می‌گردد با در دست داشتن اطلاعات کافی در برنامه‌های آموزشی تجدیدنظر شود و برنامه‌های مناسب با نیازها تدوین و اجرا شود.

اهداف پژوهش

هدف کلی از انجام این پژوهش شناسایی مشاغل زود بازده و استعمال زا، مشخص نمودن جایگاه آموزش دیدگان مراکز آموزشی در جامعه، نظم بخشیدن به امر آموزش و اتخاذ تدابیری برای کاهش نرخ بیکاری با ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و حفظ مشاغل موجود با استفاده از یافته‌های پژوهش می‌باشد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا آموزش دیدگان در ارتباط مهارت کسب نموده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای کدام‌اند؟
- ۳- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟
- ۴- آیا بازآموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۵- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی توسط آموزش دیدگان چه بوده است؟

جامعه آماری

کلیه آموزش دیدگان سال ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان که موفق به اخذ گواهی نامه شده‌اند، جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

۵۰ درصد اعضای جامعه آماری، نمونه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

بازار جمع آوری داده‌ها

به منظور جمع آوری داده‌های این تحقیق از پرسش نامه و اسناد و مدارک استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- کیفیت آموزش و میزان تخصص و داشتن رابطه، از عوامل مؤثر بر اشتغال به کار

آموزش دیدگان می باشد.

۲- مشکلات مادی، عدم ایجاد تسهیلات بانکی برای خرید لوازم و ابزار کار، عدم آشنایی با فعالیت مؤسسات کوچک از موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان می باشد.

۳- بازآموزی و ارتقای مهارت، آموزش دیدگان در تداوم شغل مؤثر است.

۴- اکثر آموزش دیدگان جهت انتخاب رشته آموزشی خود از طراحان و برنامه ریزان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کمک گرفته و یا جذب و پذیرش رشته را در بازار کار ملأک قرار داده‌اند.

۵- ۸۳ درصد آموزش دیدگان این آموزش‌ها شاغل و ۱۲ درصد بیکار بوده‌اند.

پیشنهاد‌ها

۱- اولویت دادن به حل مسائل جوانان.

۲- تخصیص بودجه تحقیقاتی در خصوص جوانان در سطح استان.

۳- به روز بودن آمار و اطلاعات مربوط به جوانان برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری.

۴- تدوین سیاست ایجاد اشتغال برای جوانان در سطح استان مناسب با شرایط بومی آنها.

۵- تقویت بازار علمی دانشگاه‌ها، سیستم آموزشی، آموزش‌های تخصصی و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استان مطابق نیازهای بومی و منطقه‌ای.

۶- اولویت دادن به اشتغال جوانان در شغل‌هایی که در استان ایجاد می‌شوند.

بررسی اشتغال کارآموزان آموزش دیده اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان زنجان در سال‌های ۱۳۷۶-۷۷

○ پژوهشگران: حمید ماقوئی، داود وفاییان، یدا... عزت شوکتی، نصرت‌ا... سعدلو، سید
مصطفی هقده تنی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان زنجان، وزارت کار
و امور اجتماعی

بیان مسئله

یکی از مهمترین سؤالاتی که برای متولیان امر به خصوص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
طرح می‌شود این است که با سرمایه‌گذاری‌های کلانی که در امر آموزش فنی و حرفه‌ای با

توجه به اهداف اصلی این سازمان انجام می‌گیرد، آیا هدف نهایی حاصل می‌شود یا نه؟

یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های متولیان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای آشنایی با جامعه و
ارتقاو بهبود مهارت‌های افراد از طریق آموزش‌های لازم برنامه ریزی شده در این سازمان

است.

اما سوال اساسی این است که آیا با این سرمایه گذاری‌ها بازده مناسب که همانا افزایش مهارت‌های جامعه می‌باشد حاصل می‌شود یا خیر؟ آیا این سازمان توانسته است به نیازهای صنعت پاسخ دهد؟

در این پژوهش تلاش براین است که تا با بررسی وضعیت شغلی و چگونگی جذب افراد آموزش دیده در سازمان‌ها به نقاط مبهم مسئله پاسخ داده شود.

هدف پژوهش

هدف کلی این پژوهش این است که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای را در اتخاذ تصمیماتی چون گسترش و یا عدم گسترش کمی و کیفی، آموزش، تهیه امکانات بالقوه و بالفعل و برنامه‌ریزی برای رسیدن به اهداف مشخص آن یاری و کمک نماید. چراکه لازمه برنامه ریزی و اتخاذ تصمیم‌های مناسب برای اهداف آتی کوتاه و بلند مدت، استفاده از اطلاعات و آمار بدست آمده از تحقیقات می‌باشد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب نموده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- آیا بازآموزی و ارتقای مهارت، در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۳- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای کدامند؟
- ۴- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی توسط آموزش دیدگان چه بوده است؟
- ۵- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟

جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل تمامی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان زنجان است

روش انجام پژوهش

در این پژوهش از روش میدانی بدون استفاده از گروه شاهد استفاده شده است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب نموده خود توانسته‌اند جذب بازار کار گردند.

۲- بازآموزی و ارتقای مهارت، در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است.

۳- از بین عوامل مؤثر بر کار آموزش دیدگان، نوع رشته، وجود سرمایه لازم، فرصت‌های شغلی منطقه و درجه مهارت به ترتیب عوامل اساسی بوده‌اند.

۴- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی از طرف شاغلین به ترتیب: کسب درآمد زیاد، علاقه به رشته آموزشی، تصادف در انتخاب رشته آموزشی، اهمیت رشته و در نهایت اصرار و تقاضای دیگران بوده است.

۵- موانع موجود در راستای خود اشتغالی کارآموزان به ترتیب شامل کمبود سرمایه لازم و عدم تقاضا می‌باشد.

پیشنهادها

۱- برگزاری دوره‌های آموزش کوتاه مدت مفید به نظر می‌رسد.

۲- تأمین امکانات لازم و مناسب هم جهت بانیازهای کارآموزان.

۳- تلاش بیشتر در جهت جذب کارآموزان با سطح تحصیلات متوسطه و بالاتر.

۴- بررسی نیازهای آموزشی منطقه و تقویت رشته‌های آموزشی مناسب با آن.

۵- پی‌گیری و پشتیبانی مراکز مسئول در جهت کسب بازدهی بابت انجام سرمایه گذاری‌های کلان در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای.

۶- آموزش و توجیه مدیران مؤسسات صنعتی جهت ترغیب کارگزاران مؤسسات فوق به امر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.

- ۷- انجام برنامه ریزی‌های لازم در خصوص اشتغال به کار، کارآموزان قبل از آموزش.
- ۸- ارتباط بیشتر با اداره کاریابی استان.

محدودیت‌های پژوهش

از آنجاکه این پژوهش، در سطح استان زنجان انجام گرفته و دسترسی به برخی از اطلاعات مورد نیاز کارآموزان به دلیل تغییر مکان، مهاجرت، ... میسر نبوده و در ضمن با عدم ارائه اطلاعات در مراجعه به برخی مراجع مواجه بودیم. محدودیت زمانی نیز مزید بر علت بوده و مشکلات فراوانی را برای انجام این پژوهش فراهم نمود.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه طی سال‌های ۷۷-۱۳۷۶

- پژوهشگر: مینو زرتشتیان
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه، وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسأله

به منظور بالا بردن کارآبی و بهره‌وری سازمان‌ها، ارزشیابی از وضعیت موجود لازم است تا بدین وسیله با مقایسه آن با وضعیت مطلوب بتوان به چرایی و چگونگی کاستی‌ها پی برد. بدین منظور در پژوهش حاضر قصد آن است تا به این پرسش پاسخ داده شود که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه تا چه حد توانسته است به اهداف از پیش تعیین شده

خود نایل آید. از نتایج این تحقیق برای چگونگی ادامه کار و بهسازی عملکرد این سازمان در تصمیم‌های مربوط به کارآموزی افراد استفاده خواهد شد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- چه تعداد از کارآموزان آموزش دیده مورد تحقیق را شاغلین تشکیل می‌دهند؟
- ۲- بین متغیرهای وضعیت تأهیل، جنس، سن، بخش دولتی و خصوصی خود اشتغالی، درجه مهارت و نوع مهارت، سال اخذ مدرک مهارتی و میزان تحصیلات با اشتغال چه رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۳- بین هدف کارآموز از آموزش و اشتغال چه رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۴- بین کیفیت آموزشی و اشتغال چه رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۵- آیا تمام مطالب استاندارد آموزش تدریس گردیده است؟
- ۶- چه رابطه‌ای بین شغل کارآموزان و مهارت کسب شده وجود دارد؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- درصد کمتری از کارآموزان آموزش دیده شاغل می‌باشد.
 - ۲- انگیزه کارآموز از کسب مهارت در اداره آموزش فنی و حرفه‌ای با اشتغال او رابطه مثبت دارد.
 - ۳- کیفیت آموزش‌های اداره آموزش فنی و حرفه‌ای در اشتغال کارآموزان مؤثر می‌باشد.
- جامعه آماری**
- جامعه آماری این پژوهش شامل کارآموزان، کارشناسان و هنرآموزان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه می‌باشد.

نمونه آماری

مراکز شماره ۱ و ۲ و ۴ و ۵ آموزش فنی و حرفه‌ای به تعداد ۷۷۲ کارآموز به صورت تصادفی سیستماتیک نمونه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

پرسشنامه و اسناد و مدارک ابزار جمع آوری داده‌های این پژوهش می‌باشند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، همبستگی و رگرسیون استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

- ۱- ۲۷/۳۲ درصد از کارآموزان آموزش دیده شاغل می‌باشند.
- ۲- بین کیفیت آموزش و اشتغال رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین محل آموزش و اشتغال رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- اکثر افراد متاهل شاغل شده‌اند.
- ۵- افراد شاغل دارای مدرک تحصیلی بالاتری نسبت به بقیه بوده‌اند.
- ۶- افراد شاغل بیشتر کسانی بوده‌اند که شغل آنان با مهارت کسب شده در ارتباط بوده است.
- ۷- افراد شاغل عموماً کسانی هستند که هدف آنها از کسب مهارت اشتغال بوده است.
- ۸- افراد شاغل کسانی بوده‌اند که از رشته مهارتی آنها در بازار کار استقبال شده است: بنابراین، نوع رشته تحصیلی با اشتغال افراد مرتبط بوده است.

پیشنهادها

- ۱- بالا بردن ظرفیت اشتغال استان ضروری است.
- ۲- ایجاد مراکز کاریابی در استان.
- ۳- ایجاد انگیزه در کارآموزان آموزش دیده به منظور رسیدن به خود اشتغالی.
- ۴- ایجاد بازار فروش برای عرضه ساخته‌های افراد خود اشتغال.
- ۵- افزایش وام خود اشتغالی می‌تواند خود اشتغالی را تقویت کند.
- ۶- ایجاد خط تولید در کنار کارگاه مفید به نظر می‌رسد.
- ۷- افزایش طول مدت دوره‌ها می‌تواند کارآبی کارآموزان را ارتقا دهد.
- ۸- استفاده از مریبان با سطح تحصیلات بالا لازم است.

- ۹- تأسیس تعاوونی‌ها در رشته‌های هنری و فنی می‌تواند مفید باشد.
- ۱۰- افزایش زمان آموزش عملی و به روز ساختن امکانات کارگاهی همگام با پیشرفت‌های روز ضرورت دارد.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان

○ پژوهشگر: محمد شبانی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان، وزارت کار و امور

اجتماعی

بیان مسأله

آموزش فنی و حرفه‌ای نقش مهمی را در تأمین نیروی انسانی مجهز و کارآمد ایفا می‌کند و امکان تحقق هدف‌های مورد نظر در توسعه منابع انسانی را میسر می‌سازد. آموزش فنی و حرفه‌ای، به عنوان بخشی از فعالیت آموزشی کشور، به آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که فرد را برای احراز شغل و حرفه‌ای معین آماده می‌کند و یا کارآیی و توانایی افراد شاغل را در فنون و حرف ارتقاء می‌دهد.

با توجه به پژوهی‌های بودن رشته‌های فنی و حرفه‌ای نسبت به آموزش‌های نظری نیاز به

برنامه‌های جامع و مدون و با ضریب خطای کم برای کلیه رشته‌های فنی و حرفه‌ای موجود در کشور است تا سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای دقیقاً به برگزاری دوره‌هایی بپردازد که نیاز جامعه به آن حیاتی است. این طرح بر آن است تا با مطالعه و بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده در سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان معلوم دارد در حال حاضر جامعه از چه دوره‌هایی بیشتر استقبال می‌نماید. تا بدین وسیله سازمان در راستای آن گام ببردارد و از برگزاری دوره‌هایی که در شرایط فعلی کمتر به آن نیاز است پرهیز نماید.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- آیا جنسیت کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۲- آیا سطح تحصیلات کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۳- آیا سن کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۴- آیا وضعیت تأهل کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۵- آیا رشته آموزشی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۶- آیا سطح دوره آموزشی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۷- آیا شهرستان محل آموزش کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۸- آیا نمره آزمون عملی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۹- آیا تاریخ اخذ گواهینامه کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۱۰- آیا طریق کاریابی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر

اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟

- ۱۱- آیا محتوی دوره‌های آموزشی کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۱۲- آیا نوع اشتغال (مزدیگیر، صاحب کارگاه بودن) کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۱۳- آیا سرمایه مورد نیاز در مورد مشاغل خود اشتغال کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟
- ۱۴- آیا میزان توانایی‌های افزوده شده پس از آموزش کارآموزان آموزش دیده در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای بر اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد؟

جامعه آماری

جامعه آماری این طرح شامل کلیه افرادی است که آموزش فنی و حرفه‌ای دیده‌اند و یا به صورت بالقوه نیاز به اینگونه آموزش‌ها دارند.

نمونه آماری

نمونه آماری این طرح را ۱۰۰۰ نفر از کارآموزان تشکیل می‌دهند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق آزمون مجدور کای و Z، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- جنسیت آموزش دیدگان تأثیری بر اشتغال آنان ندارد.
- ۲- میزان تحصیلات آموزش دیدگان بر اشتغال یا عدم اشتغال آنان تأثیر دارد.

- ۳- سن کارآموزان بر اشتغال آنان تأثیر دارد.
- ۴- افراد مجرد برای یافتن شغل شانس بیشتری دارند.
- ۵- عنوان دوره کارآموزان بر اشتغال آنان تأثیر دارد.
- ۶- سطح دوره کارآموزان بر اشتغال آنان تأثیر ندارد.
- ۷- شهرستان محل آموزش بر اشتغال کارآموزان تأثیر دارد.
- ۸- الف) میزان نمره کتبی بر اشتغال کارآموزان تأثیر ندارد.
- ب) نمره آزمون عملی در اشتغال کارآموزان تأثیر دارد.
- ۹- رابطه‌ای بین تاریخ اخذ گواهی نامه و اشتغال وجود ندارد.
- ۱۰- افزایش سرعت انجام کار کارآموز پس از اتمام دوره یا عدم افزایش سرعت بر اشتغال تأثیر ندارد؟
- ۱۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تا حدودی باعث افزایش حقوق و مزایای آموزش دیدگان شده است.
- ۱۲- گسترش دوره‌های آموزشی که کارآموزان بعد از آن می‌توانند به طور مستقل به اشتغال پردازند بر نرخ اشتغال آنها تأثیر ندارد.
- ۱۳- میزان سرمایه بر اشتغال کارآموزان تأثیر چندانی ندارد.

پیشنهادها

- ۱- امکانات به صورت یکنواخت توزیع شود.
- ۲- برگزاری دوره‌های آموزشی متناسب با نیاز جامعه ضرورت دارد.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده سال‌های ۷۷-۱۳۷۶ در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان خراسان

○ پژوهشگر: ملک محمد قدیمی مقدم

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان خراسان، وزارت کار و امور اجتماعی

بيان مسأله

به منظور بالا بردن کارآبی و بهره وری سازمان‌ها، ارزشیابی از وضعیت موجود لازم است تا بدین وسیله با مقایسه آن با وضعیت مطلوب یا مورد نظر، به چرا و چگونگی کاستی‌ها پی برد. بدین منظور در پژوهش حاضر قصد آن است تا برای این پرسش پاسخ پیدا کنیم که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای خراسان تا چه حد توانسته است به اهداف از پیش تعیین شده خود نایل آید. نتایج این تحقیق در حکم بازخورده خواهد بود برای چگونگی ادامه کار و

بهسازی عملکرد این سازمان در تصمیم‌های مربوط به کارآموزی افراد در این استان.

سوال‌های پژوهش

- ۱- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب نموده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای کدامند؟
- ۳- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟
- ۴- آیا باز آموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۵- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزش متوسطه آموزش دیدگان چه بوده است؟
- ۶- نگرش کارآموزان آموزش دیده نسبت به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای چگونه است؟

جامعه آماری

عبارت است از همه کارآموزان آموزش دیده سال‌های ۷۷ - ۱۳۷۶ مراکز آموزش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای سطح استان خراسان.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

شامل ۱۵۰۰ نفر از کارآموزان آموزش دیده سال‌های ۷۷ - ۱۳۷۶ مراکز سطح استان خراسان است. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای استفاده شده است.

نوع پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی - اکتشافی است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش با استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری و آمار توصیفی و آزمون کای اسکور مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

نتایج پژوهش

- ۱- ۷۱ درصد از آموزش دیدگان جذب بازار کار شده‌اند.
- ۲- اقدام جهت کاریابی از عوامل مؤثر بر اشتغال کارآموزان می‌باشد.
- ۳- موانع موجود در سر راه خود اشتغالی عبارتند از: عدم توانایی خود فرد، عدم تلاش فرد، بی علاقگی به رشته مورد نظر و عدم برخورداری از حمایت دولت.
- ۴- باز آموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال به کار آموزی مؤثر می‌باشد.
- ۵- نیاز جامعه، آگاهی از آینده شغلی یک رشته در جامعه و علاقه شخص کارآموز عوامل مؤثر بر انتخاب رشته توسط آموزش دیدگان می‌باشند.
- ۶- ۷۵ درصد از کارآموزان از عملکرد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای خراسان رضایت دارند.

پیشنهادهای

- ۱- پیش از برنامه ریزی و با توجه به استعدادهای بالقوه منطقه نیاز سنجی صورت گیرد.
- ۲- فراهم ساختن زمینه‌های اشتغال افراد آموزش دیده.
- ۳- آگاه سازی کارآموزان از مجموعه خدمات دولت و کارهایی که آنان می‌توانند به آن مشغول گردند.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- محدودیت‌های زمانی و منابع.
- ۲- عدم دستیابی به همه کارآموزان آموزش دیده.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده فنی و حرفه‌ای استان سمنان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷

○ پژوهشگر: ابوالفضل سمنانی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان سمنان، وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسأله

آموزش فنی و حرفه‌ای فرآیندی است که اهداف آن را باید در چهارچوب نیازها و ضرورت‌های زندگی فردی و اجتماعی بیان کرد که خود مستلزم شناسائی دقیق و بازشناسی مستمر نیازها و ضرورت‌های زندگی است. با توجه به تغییرات مستمری که در شیوه زندگی و نیازهای گوناگون اجتماعی پدید می‌آید، مسلماً نظام‌های آموزشی که مسئولیت تعلیم و تربیت نسل‌های آینده را به عهده دارند، باید در روش‌ها و مقاصد تربیتی خود تجدیدنظر کنند. در واقع تغییر در نظام آموزش فنی و حرفه‌ای نیز خود دلالت بر این واقعیت دارد و چنین

ضرورتی را ایجاب می‌کند.

حال با توجه به نگرش جدید به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، تحقیق و بررسی در مورد وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده ضروری به نظر می‌رسد و این پژوهش در صدد بررسی این موضوع می‌باشد.

هدف پژوهش

هدف کلی و آرمان این پژوهش بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان آموزش دیده در سطح استان سمنان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ می‌باشد.

سؤالات پژوهش

- ۱- چه نسبتی از کارآموزان آموزش دیده جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۲- کارآموزان کدام رشته در کاریابی موفق تر بوده‌اند؟
- ۳- کارآموزان از چه طریق جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۴- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب نموده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۵- در حرفه کارآموزان چه فنونی وجود دارد که در دوره آموزش فرا نگرفته‌اند؟
- ۶- تا چه حد بازآموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال مؤثر بوده است؟
- ۷- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای چیست؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- حداقل ۵۰ درصد کارآموزان آموزش دیده جذب بازار کار شده‌اند.
- ۲- کارآموزان رشته‌های فنی نسبت به خدماتی در کاریابی موفق ترند.
- ۳- میزان خود اشتغالی کارآموزان آموزش دیده مطلوب نمی‌باشد.

جامعه آماری

کلیه کارآموزان آموزش دیده فنی و حرفه‌ای در سطح استان سمنان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ که بالغ بر ۶۱۰۰ نفر می‌باشند، جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

۱۳۲۲ نفر کارآموز به نسبت تعداد کارآموزان هر مرکز به عنوان نمونه آماری این پژوهش انتخاب شده‌اند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

برای جمع آوری داده‌های این پژوهش از روش کتاب خانه‌ای و پرسش نامه استفاده شده است.

روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- حدود ۲۱ درصد آموزش دیدگان جذب بازار کار شده‌اند.
- ۲- کارآموزان رشته‌های فنی نسبت به خدماتی بیشتر جذب بازار کار شده‌اند.
- ۳- ۳۰ درصد از مردان و ۱۰ درصد از زنان از طریق مراکز کاریابی، ۸ درصد از مردان و ۱۰ درصد از زنان از طریق آگهی و مابقی مردان و زنان جذب شده به وسیله سایر موارد (دوستان و آشنایان، اقوام و ...) جذب بازار کار شده‌اند.
- ۴- غالب کارآموزان اظهار داشته‌اند که شغل آنان با محتوی دوره آموزشی متناسب بوده است.
- ۵- طبق نظر کارآموزان در کار آنان فنونی مانند تعمیر دستگاه‌های دیسکی و کامپیوتری، مدارات ترانزیستوری، تعمیر تلفن‌های دیجیتالی و ... وجود دارد که در دوره آموزشی قرار نگرفته‌اند.
- ۶- شرکت در دوره‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در بازآموزی و ارتقای مهارت کارآموزان مؤثر بوده است.
- ۷- عدم پرداخت تسهیلات بانکی، وجود قوانین و مقررات دست و پاگیر دستگاه‌های اجرائی، عدم شناخت بازار تجارت و کالا و ... از جمله موانع موجود در راستای خود اشتغالی

آموزش دیدگان می‌باشد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- مجهر نمودن مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای به دستگاه‌های مدرن و مطابق با استاندارد.
- ۲- تجدیدنظر در محتوای رشته‌های آموزشی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای رشد و تحول در جامعه.
- ۳- تشویق و ترویج و آگاه ساختن صاحبان صنایع از رشته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای.
- ۴- پیش‌بینی سیاست‌های مشخص جهت استقرار و تحکیم میان آموزش و تحقیقات.
- ۵- کوشش در جهت شناخت نیازهای منطقه‌ای و آموزشی از طریق شناخت سیمای بازار کار استان.
- ۶- ایجاد رشته‌های جدید آموزشی و فنی جهت تأمین نیازهای بازار کار.
- ۷- ایجاد و راه اندازی مراکز فعال مشاوره و کاریابی در سطح استان.
- ۸- ایجاد و راه اندازی بخش مشاوره در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای.
- ۹- سعی در جلب بیشتر مشارکت مردمی در تأسیس و ایجاد آموزشگاه‌های آزاد.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- کمبود اطلاعات لازم و عدم دسترسی آسان به آنها.
- ۲- کمبود زمان اجرای طرح.
- ۵- نامفهوم بودن سوالات برای افراد کم سواد.

بررسی وضعیت کارآموزان آموزش دیده و وضعیت اشتغال آنان در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان گلستان

پژوهشگر: نصرت حیدری

نوع سند: طرح پژوهشی

سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - سازمان فنی و حرفه‌ای استان گلستان، وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسئله

امروزه در کشور ما و بسیاری از کشورهای دیگر بخش قابل توجهی از سرمایه ملی صرف اجرای برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در سطوح مختلف می‌شود تا این طریق نیازهای اقتصادی و اجتماعی جامعه مرتفع گردد. بنابراین وجود هماهنگی کامل بین برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و نیازهای جامعه به خاطر پرهزینه بودن این آموزش‌ها ضرورت دارد. با این وجود، شواهد پراکنده نشان می‌دهد که در کشور ما بین برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و نیازهای بخش صنعت، خدمات و کشاورزی هماهنگی کافی وجود ندارد و آموزش‌ها به اشتغال مناسب منجر نمی‌شود. از آنجایی که اشتغال آموزش دیدگان فنی و

حرفه‌ای در مشاغل مرتبط با آموزش‌ها هدف نهایی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است و در حال حاضر تعداد زیادی از این افراد در این آموزش‌ها مشغول مهارت آموزی می‌باشند، با این حال وضعیت اشتغال آنها هنوز در پرده ابهام است و اطلاعات دقیقی در این زمینه وجود ندارد، به همین منظور تحقیق حاضر به دنبال بررسی وضعیت اشتغال آموزش دیدگان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان گلستان می‌باشد.

هدف کلی پژوهش

هدف کلی این پژوهش شناسایی کارآموزان آموزش دیده و وضعیت اشتغال آنان در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای استان گلستان و فراهم آوردن اطلاعات لازم جهت دست یابی به برنامه‌های مطلوب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که در نهایت متنج به اشتغال به کار کارآموزان آموزش دیده می‌شود، است.

هدف‌های ویژه

- ۱- شناخت کیفیت و کیفیت ویژگی‌های افتراقی کارآموزان از قبیل سن، جنس، میزان تحصیلات و ...
- ۲- پی بردن به وضعیت اشتغال کارآموزان متناسب با مهارت کسب نموده.
- ۳- شناسایی موانع و مسائل مؤثر بر اشتغال فارغ التحصیلان.
- ۴- پی بردن به نقش و توان مریبان در انتقال مهارت‌ها و برنامه‌های آموزشی به کارآموزان.
- ۵- شناسایی انگیزه‌هایی چون رغبت، علاقه و رضامندی شغلی به عنوان عوامل مؤثر بر انتخاب رشته توسط کارآموزان.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کسب مهارت‌های شغلی و جذب کارآموزان در بازار کار تأثیر دارند.
- ۲- عوامل و انگیزه‌هایی چون: آگاهی، علاقه، کسب درآمد بر انتخاب رشته آموزشی و میزان کارآیی کارآموزان مؤثر است.

۳- عدم حمایت دولت و بانکها در تأمین سرمایه و کمبود امکانات و زمینه‌های شغلی و... از موانع عمدۀ در راستای خود اشتغالی است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع تحقیق توصیفی است.

جامعه آماری

کارآموزان آموزش دیده مراکز فنی و حرفه‌ای استان گلستان طی سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ که موفق به اخذ گواهی نامه مهارت فنی و حرفه‌ای شده‌اند.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

نمونه آماری این پژوهش ۳۰ درصد افراد جامعه آماری تعریف شده است. روش نمونه‌گیری: تصادفی خوشه‌ای

ابزار جمع آوری داده‌ها

در این پژوهش از پرسش نامه برای جمع آوری داده‌ها استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از جدول و نمودار توزیع فراوانی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کسب مهارت‌های شغلی و جذب کارآموزان در بازار کار تأثیر دارد.

۲- عواملی چون آگاهی، علاقه، کسب درآمد و... در انتخاب رشته آموزشی و میزان کارآیی کارآموزان تأثیر دارد.

۳- عدم حمایت دولت و بانکها، کمبود امکانات و زمینه‌های شغلی و... از موانع عمدۀ در

راستای خود اشتغالی می‌باشد.

پیشنهادها

- ۱- تعیین نیاز سنجی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و برنامه ریزی منسجم که با شرائط و موقعیت جغرافیائی و اقتصادی منطقه منطبق باشد.
- ۲- تشکیل کمیته‌ای از مسویین و کارشناسان ارگان‌ها و ادارات دولتی و غیر دولتی و مدیران بانک‌ها و... به منظور بررسی راه‌های اشتغال برای آموزش دیدگان فنی و حرفه‌ای.
- ۳- انجام تبلیغات مناسب و اختصاص نشریه استانی در مورد آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
- ۴- تأکید بیشتر بر سیاست توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای ویژه خواهران و ایجاد رشته‌های جدید فنی و حرفه‌ای مناسب با اشتغال و نیاز بازار کار.
- ۵- احداث فضای آموزشی و کارگاهی ثابت در مراکز فنی و حرفه‌ای خواهران گرگان و علی آباد.
- ۶- سازمان دهی افراد آموزش دیده و رعایت اولویت آنان در واگذاری تسهیلات اعتباری به آنان به خصوص کارآموزان که از بنیه مالی لازم جهت خود اشتغالی برخوردار نیستند.
- ۷- تشکیل تعاونی‌های تأمین اعتبار، مشارکت کارآموزان آموزش دیده و افراد مستعد جهت سرمایه‌گذاری برای ایجاد کارگاه‌های کوچک و خانگی.
- ۸- تجهیز و ارتقای مهارت علمی و فنی در حین کارآموزی و بعد از فراغت.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- کمبود وقت کافی برای انجام پژوهش.
- ۲- کمبود منابع و مأخذ در ارتباط با موضوع پژوهش.
- ۳- عدم همکاری و تمایل تعدادی از کارآموزان و نداشتن اطلاعات درست در مورد نشانی منزل و یا محل کار کارآموزان.

بررسی وضعیت اشتغال کارآموزان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان مرکزی در سال‌های ۱۳۷۶-۷۷

○ پژوهشگر: ن - صحرائیان

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان مرکزی، وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسائله

در بین معضلات گوناگون مبتلا به یک جامعه بی تردید موضوع اشتغال و یافتن کار مناسب برای جوانان از اولویت اساسی برخوردار است، زیرا که رفع این مشکل، کلید حل بسیاری از مشکلات دیگر است. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای دیر زمانی است که رسالت عظیم آموزش‌های کاربردی جوانان و آماده کردن آنان برای احراز مشاغل فنی و حرفه‌ای مورد نیاز جامعه را به دوش می‌کشد. ارزیابی مستمر از این آموزش‌ها می‌تواند مسئولان و دست اندکاران آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در تدوین و اجرای برنامه‌های مهارت آموزی یاری

رساند. این پژوهش با این هدف مدون شده و به اجرا در آمده است. امید است نتایج این طرح بتواند مدیران محترم سازمان را در ارزیابی کیفیت آموزش‌های کاربردی، برنامه ریزی و سطح آموزش‌های آینده سازمان با توجه به نیازها یاری دهد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- چند درصد از آموزش دیدگان سال‌های ۱۳۷۶-۷۷ شاغل هستند؟
- ۲- آیا آموزش دیدگان در ارتباط با مهارت کسب نموده خود جذب بازار کار شده‌اند؟
- ۳- عوامل مؤثر بر اشتغال به کار آموزش دیدگان مراکز فنی و حرفه‌ای کدامند؟
- ۴- موانع موجود در راستای خود اشتغالی آموزش دیدگان کدامند؟
- ۵- آیا بازآموزی و ارتقای مهارت در تداوم اشتغال به کار آموزش دیدگان مؤثر بوده است؟
- ۶- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته آموزشی توسط آموزش دیدگان چه بوده است؟
- ۷- آیا درصد اشتغال در بین کارآموزان مرد و زن یکسان است؟
- ۸- آیا کارآموزانی که شاغل نشده‌اند، فعالیت جدی برای کاریابی داشته‌اند؟
- ۹- کارآموزان در چه بخش‌های شاغل شده‌اند؟
- ۱۰- آیا دوره آموزشی طی شده توسط کارآموزان تأثیری در نحوه انجام فعالیت آنها در شغلشان داشته است؟
- ۱۱- آیا محتوای دوره آموزشی مناسب بوده است؟
- ۱۲- فاصله بین پایان کارآموزی و یافتن شغل چقدر بوده است؟
- ۱۳- توزیع آموزش دیدگان بر حسب سطح دوره آموزشی چگونه است؟
- ۱۴- توزیع تحصیلی کارآموزان چگونه است؟
- ۱۵- توزیع سنی کارآموزان چگونه است؟
- ۱۶- آیا عوامل دیگری چون تحصیلات، تأهل، و جنسیت در کاریابی کارآموزان تأثیر داشته است؟
- ۱۷- کارآموزان از چه راه‌هایی اقدام به کاریابی کرده‌اند؟

جامعه آماری

تعداد کل قبول شدگان مراکز مختلف آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح استان، جامعه این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

تعداد ۱۰۰۰ نفر از اعضای جامعه آماری این تحقیق به عنوان نمونه آماری برگزیده شده‌اند.

یافته‌های پژوهش

- ۱- ۲۴/۲ درصد آموزش دیدگان شاغل می‌باشند.
- ۲- ۵۰ درصد کارآموزان در ارتباط با مهارت کسب نموده جذب بازار کار شده‌اند.
- ۳- عوامل مؤثر در اشتغال آموزش دیدگان، مهارت در رشته‌ای خاص ۶/۲۴ درصد، نوع آموزش ۱۸ درصد، طول مدت آموزش ۵ درصد و سایر موارد ۵۶ درصد بوده است.
- ۴- ۶۲ درصد کارآموزان زیر ۲۲ سال هستند.
- ۵- از نظر تحصیلی ۹ درصد بالاتر از دیپلم، ۳۷/۵ درصد دیپلم فنی و هنرستان، ۳۲ درصد دیپلم دیبرستان و ۲۱/۵ درصد زیر دیپلم هستند.
- ۶- ۹۰ درصد از کارآموزان شاغل دوره بازآموزی، مهارت را در تداوم اشتغال مؤثر ارزیابی کرده‌اند.
- ۷- مراکز آموزشی ساوه با درصد اشتغال بیش از ۵۳ درصد بالاترین و مرکز خواهران اراک با ۷۵/۸ درصد کمترین میزان اشتغال را داشته‌اند.
- ۸- در بین کارآموزان ۸/۲۹ درصد به دلایل گوناگون اقدامی برای کاریابی نکرده‌اند.
- ۹- اکثر کارآموزان بر اساس علاقه خود رشته را انتخاب کرده و به نیاز بازار کار توجهی نداشته‌اند.
- ۱۰- ۸۰ درصد غیر شاغلین و ۶۰ درصد از شاغلین نداشتن سرمایه شخصی، ۴۰ تا ۶۰ درصد نبود کارگاه‌های خصوصی مناسب، ۲۰ تا ۳۰ درصد فقدان تعاوونی‌های منسجم و ۱۴ درصد پائین بودن سطح دستمزد را مهمترین مانع خود اشتغالی دانسته‌اند.
- ۱۱- تنها $\frac{1}{3}$ شاغلین و غیر شاغلین به مراکز کاریابی مراجعه کرده‌اند و اغلب از طریق

دوستان و آشنایان و یا مراجعه مستقیم به صاحبان مشاغل اقدام نموده‌اند.
۱۳-۴۸/۲ درصد از شاغلین به فاصله کوتاهی بعد از پایان دوره آموزشی جذب بازار کار شده‌اند.

پیشنهاد‌ها

- ۱- ایجاد مرکز مشاوره‌ای در اداره کل.
- ۲- ایجاد کارگاه‌های ویژه با سرمایه‌گذاری بانک‌ها، سازمان صنایع دستی و کارآموزان.
- ۳- توجه بیشتر به صنایع دستی.
- ۴- استفاده از ظرفیت‌های خالی موجود در کارخانه‌جات برای جبران کمبود تجهیزات.
- ۵- گسترش شناخت متقابل اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای و صنایع مستقر در استان.

بررسی وضعیت اشتغال و ترکیب شغل در استان ایلام با تأکید بر بخش فنی و حرفه‌ای و کاردانش

- پژوهشگر: فریدون محمدی
- ناظر طرح: نصرت ا... جلالیان
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - اداره کل آموزش و پرورش استان ایلام

بيان مسئله

آموزش و پرورش به عنوان نهادی مهم در تأمین نیروی انسانی بخش‌های مختلف جامعه باید با توجه به نیازهای جامعه در شاخه‌های مختلف گسترش یابد. این توسعه باید بر مبنای نیازهای واقعی جامعه باشد تا سرمایه ملی به هدر نزود. بنابراین اطلاع و آگاهی از وضعیت اشتغال جمعیت و روند تغییر در اندازه و ترکیب آن امری مهم و ضروری است تا با کمک آن این مهم بتواند برنامه‌ریزی و سیاستگذاری نماید.

رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش مدت زیادی است که در استان ایلام ایجاد شده، ولی

تصویر کاملی از وضعیت فارغ التحصیلان این رشته‌ها وجود ندارد و برای برنامه‌ریزی و چگونگی توسعه این آموزش‌ها لازم است تا وضعیت آموزش دیدگان این رشته‌ها مشخص گردد، از این‌رو در این تحقیق به عنوان مسأله اصلی به بررسی وضعیت فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای و کار دانش و نیز امکانات بالقوه استان برای جذب آنها پرداخته شده است.

هدف پژوهش

هدف کلی از انجام این تحقیق بررسی و تعیین وضعیت اشتغال در استان ایلام با تأکید بر بخش فنی و حرفه‌ای و کار دانش می‌باشد.

سؤالهای پژوهش

- ۱- توزیع جمعیت ده ساله و بیشتر استان ایلام بر حسب و جنس و وضع فعالیت در مناطق مختلف استان چگونه است؟
- ۲- توزیع جمعیت در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی استان به چه صورت است؟
- ۳- شاغلان بر حسب جنس، گروههای اصلی شغلی و سطح سواد در مناطق مختلف استان چگونه توزیع شده‌اند؟
- ۴- جمعیت بیکار بر حسب جنس، سن و سطح سواد در مناطق مختلف استان چگونه توزیع شده است؟
- ۵- شاغلان با تحصیلات عالی بر حسب جنس، گروههای عمده شغلی و رشته تحصیلی در مناطق مختلف استان چگونه توزیع شده‌اند؟
- ۶- شاغلان ده ساله و بیشتر بر حسب جنس، گروههای اصلی شغلی و وضع شغلی در مناطق مختلف استان چگونه توزیع شده‌اند؟
- ۷- وضعیت فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای و کار دانش از ابتدا تا حال (تعداد و ترکیب آنها) به چه صورت است؟
- ۸- وضعیت شغلی فارغ التحصیلان رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش چگونه است؟
- ۹- زمینه‌های توسعه رشته‌های فوق با توجه به وضعیت اقتصادی، اجتماعی استان چیست؟
- ۱۰- محدودیت‌های استان و موانع موجود در راه توسعه رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش چه می‌باشد؟

۱۱- امکانات بالقوه استان که در توسعه مهارت‌های کار دانش و فنی و حرفه‌ای مؤثر کدامند؟

۱۲- علت عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در تولید آموزش چیست؟

۱۳- علل عدم جذب فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای و کار دانش در مراکز تولیدی استان چیست؟

روش پژوهش

در این تحقیق از روش پیمایشی و استنادی استفاده شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق را کلیه افراد ۱۰ سال به بالای استان ایلام، اساتید دانشگاه، مدیران و کارشناسان ذیربطر استان، تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری

در قسمت اول تحقیق با توجه به اینکه با روش استنادی انجام شده است کل جامعه آماری از حیث اشتغال مورد بررسی قرار گرفته است و برای قسمت دوم تعداد ۳۰ نفر از مدیران کل، معاونین و اساتید دانشگاه ایلام انتخاب گردیده‌اند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

در این تحقیق به منظور جمع آوری داده‌های مورد نیاز از اسناد و مدارک کتبی موجود در آموزش و پژوهش و دیگر سازمانهای متولی امر از جمله اداره کار و امور اجتماعی، برنامه و بودجه و ...، مصاحبه با کارشناسان و پرسشنامه استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق با توجه به اینکه فرضیه‌ای ارائه نشده است و در صدد بررسی رابطه بین متغیرها نیستیم، بنابراین برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و نیز روش

دموگرافیک استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- ضریب جوانی در استان ایلام $44/8$ درصد می‌باشد.
- ۲- درصد جمعیت بیکار زن در مدت دوره‌های سه گانه ($55/55$ ، $65/75$) روند افزایشی و صعودی داشته است. و از $6/6$ درصد در سال 1355 به $26/5$ درصد در سال 1365 و $29/4$ درصد در سال 1375 رسیده است.
- ۳- در فاصله سالهای $1355-75$ ساختار شغلی جمعیت استان بیشتر به سمت مشاغل خدماتی رفته و از تعداد و نسبت جمعیت شاغل در بخش‌های کشاورزی و صنعت کاسته شده است.
- ۴- بی سوادی و کم سوادی از خصوصیات بارز شاغلان کشاورزی در دوره‌های مختلف بوده است. به طوری که از جمعیت بخش کشاورزی در سال 1375 استان ایلام $57/95$ درصد بی سواد و $29/02$ درصد نیز دارای تحصیلات ابتدایی و خواندن و نوشتن بوده‌اند.
- ۵- از کل شاغلان استان در سال 1355 ، $17/8$ و در سال 1365 ، $15/65$ درصد و در سال 1375 $19/91$ درصد در بخش صنعت، $68/4$ درصد در سال 1355 ، $41/68$ در سال 1365 و $29/71$ درصد در سال 1375 در بخش کشاورزی، $13/61$ درصد در سال 1355 $40/9$ درصد در سال 1365 ، $14/14$ درصد در سال 1375 در بخش خدمات، شاغل بوده‌اند.
- ۶- در طی دوره 20 ساله 1355 تا 1375 تعداد و نسبت شاغلان زن بیشتر از مردان بوده است
- ۷- بیشترین شاغلان استان در سال 75 در بخش خدمات مشغول بوده و میزان اشتغال در بخش یاد شده به طور متوسط سالانه $8/6$ درصد رشد داشته است.
- ۸- بیشترین تعداد و نسبت فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای پسر بوده و تعداد و نسبت دختران فارغ التحصیل در مقایسه با پسران اندک است.
- ۹- بیشترین تعداد و نسبت فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای متعلق به شهرستان‌های بدره و دختر در مهران و ملکشاهی بوده است.
- ۱۰- بیشترین تعداد و نسبت فارغ التحصیلان پسر در رشته ساختمان و دختران در رشته

حسابداری و بازرگانی بوده است.

۱۱- از سال ۱۳۷۲ به این طرف تعداد و نسبت فارغ التحصیلان دختر هنرستانهای فنی و حرفه‌ای و کار دانش بیشتر شده و در سال ۱۳۷۸ به $\frac{45}{3}$ درصد رسیده است.

۱۲- بیشترین تعداد و نسبت فارغ التحصیلان به کار گرفته شده متعلق به مردان با $\frac{78}{6}$ درصد بوده و نسبت به کارگیری زنان تنها $\frac{21}{4}$ درصد کل فارغ التحصیلان زن بوده است.

۱۳- فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای بیشتر در بخش خدمات شاغل بوده‌اند ($\frac{95}{2}$ درصد) و این نسبت برای بخش‌های صنعت و کشاورزی اندک و تقریباً یکسان است.

۱۴- زمینه‌های توسعه رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش از نظر کارشناسان استان کشاورزی، دامداری و منابع طبیعی، جنگل داری و مراتع، هنرهای دستی و ... بوده و عمدت ترین موانع در سر راه رشته‌های کار دانش و فنی و حرفه‌ای را عدم سرمایه‌گذاری بخش دولتی، عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، کمبود فضای آموزشی و کارگاهی و نیروی متخصص، عدم وجود شرکتهای معابر و کارخانجات تبدیلی و در اختیار نبودن بودجه کافی دانسته‌اند.

۱۵- از دیدگاه کارشناسان امکانات بالقوه استان در توسعه مهارت‌های کار دانش عبارتنداز: کشاورزی، جنگل داری، معادن و منابع زیرزمینی، نفت، آبهای سطحی و زیرزمینی، دامداری و صنایع تبدیلی.

۱۶- از دیدگاه کارشناسان، علل عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این آموزش‌ها عبارتنداز: عدم وجود امنیت کافی جهت سرمایه‌گذاری، عدم اطمینان اقتصادی و گرایش به فعالیت‌های کوتاه مدت خدماتی، عدم وجود انگیزه مناسب و سوادآموزی فعالیت‌های واسطه‌گری و وضعیت نامناسب جغرافیای استان.

پیشنهاد‌ها

- ۱- تلاش‌های همه جانبه‌ای برای ایجاد فرصت‌های شغلی متناسب با شخصیت زنان صورت گیرد.
- ۲- اقداماتی جهت افزایش فرصت‌های شغلی در بخش صنعت و کشاورزی اعمال شود.
- ۳- دوره‌های فنی کشاورزی در مرکز آموزشی توسعه بیشتری پیدا کند.
- ۴- تلاش شود فارغ التحصیلان رشته کشاورزی به سمت کارهای مربوط به کشاورزی

هدایت شوند و تمهیداتی برای تضمین خرید محصولات و ارائه سوابیدهای مناسب به کشاورزان فراهم گردد.

۵- با توجه به زیاد بودن نسبت فارغ التحصیلان پس نسبت به دختر شرایطی فراهم گردد که با گسترش رشته‌های مناسب با شخصیت و شأن زنان، زمینه‌های تناسب نسبت‌های دو جنس فراهم گردد.

۶- اداره کار و امور اجتماعی تمام مساعی خود را برای اشتغال فارغ التحصیلان به هر شکلی بکار گیرد و در این راه از امکانات سازمان‌های دیگر و بویژه بخش خصوصی حداقل استفاده را بنماید.

۷- سازمان‌های متولی اطلاع رسانی مخصوصاً صدا و سیما تلاش کنند با ارائه برنامه‌های مناسب گرایش افراد را برای کسب تحصیلات فنی و حرفه‌ای بیشتر کنند.

۸- توصیه می‌شود با گسترش امکانات صنعتی و فراهم نمودن فرصت‌های شغلی در بخش های صنعت و کشاورزی سهم این دو بخش و مخصوصاً صنعت هم در جذب شاغلان بیشتر شود.

۹- سیاست‌گذاری کلان جهت جذب فارغ التحصیلان در سطح کشور اعمال گردد.

۱۰- سرانه اعتبارات بخش خود اشتغالی افزایش یابد.

۱۱- ایجاد امنیت کافی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و توسعه تعاونی‌های مختلف.

۱۲- تأسیس و گسترش بازارچه‌های خود اشتغالی.

۱۳- اولویت قائل شدن برای فارغ التحصیلان رشته‌های مذکور جهت طرحهای تولید و صنعتی.

۱۴- به خدمت گرفتن فن آوری جدید در مشاغل و از بین بردن روش‌های سنتی تولید.

۱۵- کم اهمیت جلوه دادن مشاغل دیوانی و دولتی و توجه دادن داش آموزان به مشاغل آزاد.

۱۶- حذف تشریفات و بروکراسی ادارات و تسهیل شرایط برای سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان.

۱۷- معرفی صاحبان صنایع فعال و اهدای جوايز به آنها با همکاری صدا و سیما و رسانه‌های مختلف.

بررسی وضعیت شغلی و کارآیی فارغ‌التحصیلان شاخه کاردانش و عوامل مؤثر بر آن، استان مازندران ورودی‌های ۱۳۷۱-۷۲

○ پژوهشگر: نبی‌الله حق پرست

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران

بيان مسئله

تریبیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی بر اساس نیازهای توسعه اقتصادی، اجتماعی فرهنگی کشور است، به نحوی که هر یک از افراد شاغل و یا متتقاضیان اشتغال در جامعه برای کاری که انجام می‌دهند و یا داوطلب انجام آن هستند، دانش و مهارت کافی کسب نمایند. در این راستا، در نظام جدید متوسطه شاخه‌ای تحت عنوان شاخه کار دانش با هدف تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر طراحی گردیده و از سال تحصیلی

(۷۱-۷۲) به صورت تدریجی در استانهای مختلف کشور از جمله استان مازندران به اجرا درآمده است. لذا با توجه به اینکه اولین گروه از دانش آموزان ورودی به نظام جدید متوسطه در شاخه کار دانش فارغ التحصیل شده‌اند و از سوئی انتظار بر این بود دانش آموزانی که دوره کار دانش را طی می‌کنند توانایی و قابلیت خیلی خوبی برای جذب در بازار کار داشته باشند، لذا این سؤال مطرح می‌گردد:

۱. دانش آموزان کار دانش از چه وضعیت شغلی برخوردار هستند؟
۲. در صورتی که برخی از آنان مشغول کار شده‌اند از چه کارآیی برخوردارند؟
۳. چه عواملی در اشتغال یا عدم اشتغال آنان مؤثر بوده است؟

هدف کلی پژوهش

هدف از این پژوهش، بررسی میزان جذب و عوامل مؤثر بر آن، وضعیت شغلی و کارآیی فارغ التحصیلان اولین دوره استان مازندران به منظور ارائه راهبردهایی به برنامه ریزان و تصمیم‌گیران استان و کشور می‌باشد.

اهداف جزئی

- ۱- بررسی و مشخص ساختن وضعیت تحصیلی دانش آموزان اولین دوره شاخه کار دانش.
- ۲- بررسی و شناخت میزان رضایت دانش آموزان از مهارتی که آموخته‌اند.
- ۳- بررسی و مشخص نمودن وضعیت شغلی دانش آموزان اولین دوره شاخه کار دانش.
- ۴- بررسی و شناخت کارآیی فارغ التحصیلان که جذب بازار کار شده‌اند.
- ۵- بررسی و شناخت عواملی که در جذب و یا عدم جذب فارغ التحصیلان نقش مؤثری داشته است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- دانش آموزان اولین دوره کار دانش از چه وضعیت تحصیلی برخوردار هستند؟
- ۲- دانش آموزان اولین دوره کار دانش از چه وضعیت شغلی برخوردار هستند؟
- ۳- دانش آموزان شاخه کار دانش تا چه میزان از مهارتی که آموخته‌اند، رضایت دارند؟
- ۴- آیا فارغ التحصیلان کار دارای کارآیی لازم جهت انجام وظایف شغلی می‌باشند؟

۱-۵- عوامل مؤثر در اشتغال فارغ التحصیلان کدامند؟

۲-۵- عوامل مؤثر در عدم اشتغال فارغ التحصیلان کدامند؟

روش پژوهش

در این پژوهش از روش توصیفی از نوع زمینه‌یابی استفاده شده است.

جامعه آماری

کلیه ورودیهای اولین دوره شاخه کارداش نظام جدید آموزش متوسطه شهرستان و مناطق استان (دختر و پسر) که در مجموع ۶۹۸ نفر بوده‌اند.

نمونه آماری

به دلیل محدود بودن تعداد افراد جامعه آماری، کل افراد جامعه به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند، که ۳۰۳ نفر قابل دسترس بودند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

روش جمع آوری داده‌ها بررسی‌های کتابخانه‌ای بوده و علاوه بر آن از پرسشنامه نیز استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی استفاده گردید و چون کل افراد جامعه به عنوان نمونه انتخاب شدند، از آمار استنباطی استفاده نشد.

یافته‌های پژوهش

۱- ۸۰ درصد از دانش آموزان ورودی اولین دوره فارغ التحصیل شده‌اند، ۳ درصد در دوره کارداشی و ۱۰ درصد در دوره پیش دانشگاهی مشغول تحصیل بوده‌اند.

۲- ۴۱ درصد مشغول انجام خدمت سربازی هستند. ۳ درصد در حال گذراندن دوره کارداشی می‌باشند. ۱۰ درصد در حال گذراندن دوره پیش دانشگاهی هستند و ۳ درصد مشغول به کار می‌باشند.

- ۴- درصد از فارغ التحصیلان از مهارت‌های آموخته شده، خیلی زیاد رضایت دارند.
- ۵- درصد افراد از مهارت‌های آموخته به مقدار زیاد رضایت دارند، ۳۹ درصد از مهارت‌های آموخته شده به مقدار متوسط رضایت دارند، ۳ درصد از آنها به مقدار کم و یک درصد اصلاً رضایت نداشته‌اند.
- ۶- کارآیی فارغ التحصیلان رشته برق صنعتی ۵۸ درصد، رشته سیم کشی ۸۴ درصد، رشته الکترونیک ۷۷ درصد و رشته نقشه‌کشی ساختمان ۷۳ درصد است.
- ۷- در پاسخ به این سؤال که عوامل مؤثر در اشتغال چه بوده است، ۸۶ درصد افراد به لیاقت و شایستگی فنی، ۶۸ درصد جستجو و پی‌گیری مداوم، ۱۸ درصد کمبود فارغ التحصیل در رشته و ۲۸ درصد وجود کارگاه و سازمان‌هایی که به مهارت آنها نیاز دارند، اشاره کرده‌اند.

در پاسخ به این سؤال که عوامل مؤثر در عدم اشتغال فارغ التحصیلان چه بوده است، ۹۵ درصد افراد کمبود کارگاهها و سازمانها، ۸۶ درصد عدم ظرفیت جذب لازم، ۸۳ درصد حضور فارغ التحصیلان پایه بالاتر، ۷ درصد عدم پذیرش خانواده، ۶ درصد عدم جست و جو و پی‌گیری و ۲ درصد نداشتن اعتماد به نفس را عوامل مؤثر در عدم اشتغال دانسته‌اند.

پیشنهاد‌ها

- در سطح استان نیازمنجی انجام شود و آنگاه متناسب با نیازهای مناطق مختلف، دانش‌آموzan به رشته‌ها هدایت شوند.
- اقدامات لازم با هماهنگی بین وزارت خانه‌ها و سازمانهای مختلف جهت توسعه رشته‌های مورد نیاز در سطح استان نیز فراهم آید.
- برای افزایش اعتماد به نفس و ایجاد جرأت برای پذیرش فعالیت‌های مربوط به رشته پیشنهاد می‌گردد در مدارس کار دانش با عنوان فعالیت‌های آموزشی و تکمیلی ایجاد گردد.
- ایجاد هنرستان‌های جوار کارخانه.
- آگاهی لازم در زمینه مشاغل و رشته‌های شاخه کار دانش به خانواده‌ها داده شود.
- ارائه تسهیلات به فارغ التحصیلان به صورت وام در گروه‌های ۷ نفره و بیشتر.

حدودیت‌های پژوهش

- دقیق نبودن نشانی فارغ التحصیلان.
- ۴۱ درصد دانش‌آموzan پسر در خدمت سربازی بوده‌اند.
- ازدواج فارغ التحصیلان دختر و در نتیجه تغییر محل زندگی آنها.

تعیین نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای استان کردستان

○ پژوهشگر: محمد شبانی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان، وزارت کار و امور اجتماعی

بیان مسئله

با توجه به این که هدف از اجرای برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش‌های مختلف تولید و خدمات کشور است، در این پژوهش تلاش شده است تا نیازهای آموزشی فنی و حرفه‌ای استان کردستان مورد سنجش و شناسایی قرار گیرد تا بدین طریق معلوم گردد در این استان آیا آموزش‌هایی که ارایه می‌گردد، جواب‌گوی میزان دانش و مهارت لازم برای کارآموزان هست یا نه. به طور کلی هدف از این پژوهش بررسی میزان کارآیی آموزش‌ها در ارتباط با نیازهای کارآموزان پس از فارغ التحصیل شدن و آمادگی برای اشتغال است.

سوال‌های پژوهش

- ۱- آیا دوره‌های آموزشی که هم اکنون توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان کردستان برگزار و اجرا می‌شود جواب‌گوی میزان داشت و مهارتی که برای نیل به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت سازمان‌های مختلف استان کردستان می‌باشد؟
- ۲- آیا سازمان‌های فعال در سطح استان امکان برگزاری دوره‌های آموزشی به خصوص فنی و حرفه‌ای برای کارکنان خود را دارند؟
- ۳- چه نوع آموزش‌های کوتاه و بلند مدت در بخش‌های مختلف اقتصاری استان کردستان مورد نیاز است؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش کلیه افراد و سازمان‌های فعال در حوزه جغرافیایی استان کردستان می‌باشد.

نمونه آماری

از بین شاغلان فعال در بخش کشاورزی، صنعت، خدمات و پزشکی استان ۷۰۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب شده و به عنوان نمونه آماری این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

روش پژوهش

در این پژوهش از روش توصیفی استفاده شده است.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های مورد نیاز این طرح از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- دوره‌های آموزشی ارائه شده توسط سازمان فنی و حرفه‌ای استان کردستان جواب‌گوی نیازهای سازمان‌های مختلف استان نمی‌باشد، به طوریکه فقط ۱۹ درصد از پاسخ دهنگان

- برگزاری دوره‌ها را مفید دانسته‌اند.
- ۲- سازمان‌های فعال در سطح استان امکان برگزاری دوره‌های آموزشی به خصوص فنی و حرفه‌ای را برای کارکنان خود را دارند.

پیشنهاد‌ها

- ۱- تقویت جایگاه سازمان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
- ۲- گسترش و توسعه دوره‌های آموزشی کامپیوتر و کاربرد آن.
- ۳- حذف دوره‌های آموزشی در بخش پزشکی و پیراپزشکی.
- ۴- برگزاری دوره‌های آموزشی در بخش کشاورزی.
- ۵- حذف بخشی از دوره‌های آموزشی در بخش صنعت و اضافه نمودن دوره‌های آموزشی جدید به این بخش.
- ۶- حذف بخشی از دوره‌های آموزشی در بخش خدمات مانند آموزش مالی، حسابداری و اضافه نمودن دوره‌های آموزشی در زمینه‌های آشپزی، امور چاپ، هتلداری، موسیقی، انبارداری و ...

نقش آموزش رسمی در توسعه نیروی انسانی "بانگاهی به وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای"

- پژوهشگر: مرتضی پورموسی صومعه سرا
- استاد راهنما: دکتر حبیب الله زنجانی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۳ - دانشکده علوم اجتماعی - دانشگاه تهران

بیان مسئله

توسعه محصول عملکرد مشترک و هماهنگ عناصر موجود در یک نظام اجتماعی است. عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در یک ارتباط متقابل می‌توانند طرح کلی توسعه را به پیش ببرند. بنابراین در روند برنامه‌های توسعه، شناخت روابط متقابل توسعه و پارامترهای اقتصادی، اجتماعی به ویژه جمعیت و نیز بررسی مکانیزم‌های اصل توسعه مانند نظام آموزشی و وضعیت اشتغال ضروری است. همه ساله بخش متنابه‌ی از بودجه کشور صرف توسعه آموزش و پرورش می‌شود. با پذیرش این دیدگاه که آموزش و پرورش از نظر

اقتصادی-اجتماعی یک سرمایه‌گذاری بهره‌زا است، همواره این سؤال‌ها مطرح است که: تا چه اندازه این سرمایه‌گذاری در راستای نیازهای توسعه صورت می‌گیرد؟ تا چه اندازه بخش اشتغال توان جذب نیروی انسانی توسعه یافته بر اثر آموزش را دارد؟ به چه میزان آموزش و اشتغال از یک رابطه سیستماتیک برخور دارند؟

با توجه به سمت‌گیری برنامه دوم توسعه در بخش آموزش و در جهت تعیین کامل نظام جدید متوسطه و هزینه‌های ناشی از آن و هم‌چنین هزینه بر بودن آموزش‌های مهارتی و کاربردی در مقایسه با آموزش‌های عمومی، باید دقت داشت که اگر نیروهای آموزش دیده در رده‌های شغلی متناسب با مهارت‌های خود اشتغال نیابند و اگر آموزش منطبق با نیازهای بازار کار نباشند، تغییر نظام آموزش متوسطه تنها به جذب هزینه‌های فراوان، بدون توان پاسخ دهنده نیازهای توسعه کشور منجر خواهد شد. لذا در این پژوهش تلاش شده است ضمن پاسخگویی به پرسش‌های مطرح شده به این مهم پرداخته شود.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- نقش نظام آموزشی در توسعه چیست؟
- ۲- آموزش توسعه‌ای از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟
- ۳- آیا نظام جاری و نظام جدید آموزش متوسطه یک نظام آموزش توسعه‌ای محسوب می‌شود؟
- ۴- آموزش فنی و حرفه‌ای در نظام آموزش متوسطه در چه جایگاهی قرار دارد؟
- ۵- نقش تعادل خردۀ نظام‌های آموزشی و اقتصادی در ساخت نظام اجتماعی و در فرایند کلی توسعه چیست؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین رشته‌های تحصیلی فارغ التحصیلان هنرستان با وضع فعالیت آنها رابطه وجود دارد.
- ۲- بین استان‌های محل اشتغال فارغ التحصیلان هنرستانی با وضع فعالیت آنان رابطه دارد.
- ۳- بین رشته‌های تحصیلی فارغ التحصیلان هنرستانی با نوع اشتغال آنان رابطه وجود دارد.

- ۴- نسبت اشتغال فارغ التحصیلان هنرستانی در استان‌های کشور با یکدیگر تفاوت دارد.
- ۵- نسبت اشتغال مرتبط فارغ التحصیلان هنرستانی در استان‌های کشور با یکدیگر تفاوت دارد.
- ۶- بین رشته‌های تحصیلی فارغ التحصیلان هنرستانی با بخش‌های اشتغال رابطه وجود دارد.
- ۷- بین استان‌های محل اشتغال فارغ التحصیلان هنرستانی با بخش‌های اشتغال رابطه وجود دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش را کلیه فارغ التحصیلان هنرستانی (فنی، حرفه‌ای و کشاورزی) کشور در سال‌های ۱۳۶۳ - ۶۷ تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

سه استان فارس، گیلان، مرکزی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش مقایسه توزیع درصد و فراوانی متغیرهای مورد مشاهده و آزمون خی دو (χ^2) استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- در استان فارس فارغ التحصیلان فنی بیشتر از فارغ التحصیلان حرفه‌ای و کشاورزی به کار اشتغال دارند و بعد از آن فارغ التحصیلان کشاورزی قرار دارند. در استان گیلان فارغ التحصیلان کشاورزی بیشتر از دو زمینه دیگر به کار اشتغال دارند و بعد از آن فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای قرار دارند. در استان مرکزی فارغ التحصیلان کشاورزی و فنی بیشتر به فارغ التحصیلان حرفه‌ای بیشتر اشتغال به کار دارند.
- ۲- بیشترین درصد اشتغال فارغ التحصیلان فنی و هم چنین حرفه‌ای به ترتیب در استان‌های مرکزی، فارس و گیلان قرار دارد.
- ۳- بین رشته تحصیلی فارغ التحصیلان هنرستانی و نوع اشتغال آنان در استان‌های فارس و

- گیلان رابطه وجود ندارد، اما در استان مرکزی رابطه وجود دارد.
- ۴- بین فارغ‌التحصیلان رشته‌های فنی در سه استان فارس، گیلان، مرکزی با اشتغال مرتبط و یا غیر مرتبط آنان تفاوت وجود دارد.
- ۵- نسبت اشتغال فارغ‌التحصیلان هنرستانی در استان‌های کشور با یکدیگر تفاوت ندارد.
- ۶- نسبت اشتغال مرتبط فارغ‌التحصیلان در استان‌های کشور با یکدیگر تفاوت ندارد.
- ۷- بین رشته تحصیلی فارغ‌التحصیلان هنرستانی و بخش‌های اشتغال در استان مرکزی رابطه وجود ندارد اما در فارس و گیلان این ارتباط وجود دارد.
- ۸- بین استان‌های محل اشتغال فارغ‌التحصیلان کشاورزی و بخش‌های اشتغال رابطه وجود دارد. اما این ارتباط در رابطه با رشته‌های فنی و حرفه‌ای وجود ندارد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به صورت رسمی توسط بخش دولتی و به صورت غیر رسمی توسط بخش غیر دولتی.
- ۲- برنامه ریزی نیروی انسانی و یکپارچه نمودن برنامه ریزی آموزش و اشتغال.

بخش سوم

۳۹

ارزشیابی ملاک‌های جذب دانشآموزان در شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش شهرستان شهر رضادرسال ۱۳۷۹

- پژوهشگر: محمدرضا همت
- ناظر طرح: مسعود ملکیان
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

بیان مسئله

عواملی نظیر افزایش تعداد دانشآموزان، لزوم توجه به استعدادها و تفاوت‌های فردی و توسعه رشته‌ها و گرایش‌های تحصیلی، تجدیدنظر در نظام آموزش و پرورش کشور را ضروری ساخته است. انتخاب درست ملاک‌هایی که موجب گزینش دانشآموزان در گرایش‌های مختلف، خصوصاً فنی و حرفه‌ای و کاردانش می‌شود سبب آن خواهد شد که دانشآموزان حدا کثر بهره را برد و در غیر این صورت هدر رفتن وقت و سرمایه را به دنبال خواهد داشت. این تحقیق در نظر دارد ملاک‌هایی که برای گزینش داوطلبان به ادامه تحصیل

در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش در نظر گرفته شده است را مورد ارزیابی قرار دهد.

اهداف تحقیق

هدف تحقیق ارزشیابی ملاک‌های جذب دانش آموزان شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش از طریق مطالعه نظرات والدین، هنرآموزان، دانش آموزان، مشاوران و دیران می‌باشد.

سؤال‌های تحقیق

- ۱- آیا مشاوران، هنرآموزان، والدین و دانش آموزان، استفاده از مصاحبه را برای گزینش مناسب می‌دانند؟
- ۲- آیا مشاوران، هنرآموزان، والدین و دانش آموزان، استفاده از آزمون ورودی را برای گزینش مناسب می‌دانند؟
- ۳- آیا مشاوران، هنرآموزان، والدین و دانش آموزان، استفاده از تعداد واحدهای گذارنده توسط دانش آموز را برای گزینش مناسب می‌دانند؟
- ۴- آیا بین نظر دانش آموزان دختر و پسر شاخه‌های کار دانش و فنی و حرفه‌ای در مورد ملاک‌های گزینش (مصاحبه - آزمون ورودی - تعداد واحدها) تفاوت دارد؟
- ۵- آیا بین نمره‌های دروس پیش نیاز با نمره‌های دروس مرتبط رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش همبستگی وجود دارد؟
- ۶- آیا بین معدل سال اول متوجه با معدل نمره‌های دروس مرتبط رشته‌های مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش همبستگی وجود دارد؟
- ۷- آیا همبستگی بین نمره‌های دروس پیش نیاز با نمره‌های دروس مرتبط شاخه فنی و حرفه‌ای دختران و پسران تفاوت دارد؟
- ۸- آیا همبستگی بین معدل سال اول متوجه با معدل نمره‌های دروس مرتبط شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش دختران و پسران تفاوت وجود دارد؟

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه مورد مطالعه این پژوهش شامل چهار زیر گروه: دانش آموزان دختر و پسر سال سوم شاخه فنی و حرفه‌ای و کار دانش، به تعداد قریب ۸۸۰ نفر - هنرآموزان ۵۰ نفر - والدین

دانش آموزان مذکور - تعداد ۸ نفر مشاور مشغول به کار در آموزشگاه ذیربطر در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹

برای انتخاب نمونه آماری دانش آموزان دختر و پسر از روش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای و برای انتخاب هنرآموزان و مشاوران از طریق سرشماری اقدام شد و در رابطه با والدین بر اساس نمونه گیری تصادفی ساده، انتخاب صورت گرفت.

حجم نمونه مورد مطالعه دانش آموزان دختر و پسر ۲۰ نفر - هنرآموزان و والدین هر گروه ۵ نفر و تعداد مشاوران مدارس ۸ نفر بوده است.

ابزار جمع آوری اطلاعات

به منظور جمع آوری اطلاعات موردنیاز از مصاحبه، آزمون ورودی و استناد و مدارک استفاده شده است.

روش پژوهش

این پژوهش به صورت یک مطالعه توصیفی - پیمایشی انجام گردیده است.

روشهای آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از محاسبه فراوانی، درصد، میانگین و برای مقایسه تفاوت نظرات پاسخگویان دختر و پسر از آزمون لامان ویتنی و برای تعیین ارتباط بین معدل سال اول و نمره‌های دروس از ضرب همبستگی و برای تعیین تفاوت‌ها بین دانش آموزان دختر و پسر از آزمون "Z" استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- یکی از یافته‌ها نشان داد که مصاحبه ملاک مناسبی برای گزینش تلقی شده و محور سوالات و محتوای مصاحبه‌های انجام شده در مدارس بیشتر متوجه نمره‌های دانش آموز و سلامتی جسمانی او بوده است.

۲- از دیدگاه پاسخگویان آزمون ورودی شیوه‌ای مفید برای گزینش دانش آموز در رشته‌هایی که امکان برگزاری این نوع آزمون‌ها وجود داشته باشد تلقی گردیده و مشخص

گردید که دانش آموزان از زمان انجام آزمون مطلع بوده و محتوا و سوالات مطرح شده در آزمون را با رشته انتخابی همان دانسته‌اند.

۳- یکی دیگر از یافته‌های تحقیق نشان داد که سقف ۲۸ واحد درسی تا پایان خردامه و آن هم برای شاخه کار دانش ملاک گزینش با اهمیتی می‌تواند محسوب شود ضمن آنکه تفاوتی بین نظرات دانش آموزان دختر و پسر درباره سه ملاک یاد شده وجود ندارد.

۴- مشخص گردید که برای شاخه فنی انتخاب دروس پیش نیاز ریاضی ۱ و فیزیک ۱، به لحاظ عدم وجود رابطه معنی دار، ملاک مناسبی نمی‌تواند بحساب آید.

۵- انتخاب دروس پیش نیاز ریاضی ۱ و ۲ به لحاظ ارتباط معنی دار بین نمره‌های آنها و نمره‌های دروس تخصصی شاخه حرفه‌ای پسران، برای شاخه مذکور مناسب می‌باشد.

۶- در شاخه کار داشت دختران، رابطه دروس پیش نیاز ریاضی ۱ و ۲ و زبان ۱ با نمرات دروس تخصصی معنی دار بوده لذا برای ورود به این شاخه دروس فوق ملاک مناسبی محسوب می‌شود. ولی برای شاخه کار دانش پسران یاد شده درست و مناسب انتخاب نگردیده است.

۷- بین معدل سال اول متوسطه دانش آموزان پسر شاخه کار دانش و میانگین نمره‌های دروس مرتبط سال‌های دوم و سوم آنان رابطه معنی داری وجود داشته و همچنین بین معدل سال اول متوسطه شاخه کار داشت دختر و میانگین نمره‌های دروس مرتبط سال‌های دوم و سوم آنان رابطه معنی داری وجود دارد. با توجه به این نکته که همبستگی و ارتباط بین معدل سال اول متوسطه و معدل نمره‌های دروس مرتبط آنها در رشته‌هایی که نمره‌های (ریاضی ۲ و فیزیک ۱) و یا (ریاضی ۱ و ۲ و زبان ۱) به عنوان پیش نیاز مطرح بوده‌اند، وجود داشته و در سایر رشته‌های این شاخه معدل در نظر گرفته شده سال اول شرط مناسبی نمی‌باشد.

۸- تفاوتی بین میزان همبستگی نمره‌های دروس پیش نیاز و همچنین معدل سال اول متوسطه و معدل نمره‌های دروس مرتبط شاخه حرفه‌ای دختران و پسران مشاهده نشد و بین میزان همبستگی معدل سال اول متوسطه و معدل دروس مرتبط شاخه کار داشت دختران و پسران تفاوتی معنی دار وجود نداشته است.

پیشنهاد‌ها

۱- انجام پژوهش درباره هر یک از ملاک‌های گزینش برای هر شاخه تحصیلی به طور

جدا گانه.

- ۲- برگزاری کلاس های ضمن خدمت به منظور یکسان سازی مصاحبه دانش آموزان و تعیین استانداردهای تعریف شده در محدوده هر شاخه تحصیلی.
- ۳- بازبینی دروس پیش نیاز انتخاب شده به منظور تعیین میزان تأثیر و ارتباط آنها با دروس تخصصی سال های دوم و سوم توسط برنامه ریزان و کارشناسان آموزشی.

بررسی انگیزه‌های دانشآموزان برای ورود و ادامه تحصیل در دبیرستان‌های دامپروری

- پژوهشگر: جمشید اسکندری
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۴ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسئله

اهیت مسائل دامداری و ضرورت توجه به آن در کشور بر همگان واضح است. تأمین مواد پرتوثینی مورد نیاز جامعه که از طریق فرآورده‌های دامی حاصل می‌شود، نیازمند وجود نظامی درست و پویا در زمینه دامپروری در کشور می‌باشد که خود به نیروی انسانی ماهر و کاردان و با تجربه احتیاج دارد.

بنابراین، از مسائل مهمی که در بخش دامپروری کشور باید توجه خاص به آن مبذول گردد، تربیت نیروی انسانی است. هم اکنون دبیرستان‌های دامپروری عهده دار چنین امر مهمی شده‌اند. آشکار است که توفیق دبیرستان‌های دامپروری تا حدود زیادی به انگیزش

تحصیلی دانش آموزان ورودی وابسته است. با این حال، محقق درباره انگیزه این دانش آموزان اطلاع کافی ندارد و پژوهش حاضر را برای کسب آگاهی لازم درباره موضوع یاد شده طراحی و اجرا کرده است.

اهداف پژوهش

بررسی انگیزه‌های دانش آموزان برای ورود به دیبرستان‌های دامپروری و کشف عوامل مؤثر در تقویت انگیزه آنان، هدف اصلی این تحقیق می‌باشد.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- از نظر افراد مورد بررسی، مهم‌ترین انگیزه‌ها و عواملی که در ورود آن‌ها به دیبرستان دامپروری مؤثر بوده‌اند، چه می‌باشند؟ و ترتیب اولویت آنها چگونه است؟
- ۲- از نظر افراد مورد بررسی، مهم‌ترین عواملی که باعث ایجاد انگیزه و علاقه‌مندی جهت ادامه تحصیل در دیبرستان‌های دامپروری شده است کدامند؟ و ترتیب اولویت آنها چگونه است؟
- ۳- نظرات افراد مورد بررسی در خصوص شغل و حرفه دامپروری و انتظارات آن‌ها نسبت به آینده چیست؟
- ۴- آیا میان متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق رابطه‌ای وجود دارد؟ جهت و میزان این همبستگی چگونه است؟

جامعه آماری

جامعه آماری مورد مطالعه، دانش آموزان شاغل به تحصیل در پایه‌های مختلف تحصیلی در هشت دیبرستان دامپروری کشور می‌باشد.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش ۱۵۰ نفر از دانش آموزان جامعه آماری می‌باشد.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری مورد استفاده در پژوهش

از دو روش ۱- آمار توصیفی - ۲- آمار تحلیلی استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل داده‌های از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- مهمترین عوامل برای ورود به دیبرستان دامپروری به ترتیب اولویت عبارتند از: علاقه‌مندی به دامپروری، دادن ارزش و اعتبار به کار دامپروری در منطقه، خوب بودن نوع کار دامپروری، فراهم بودن امکانات ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر، تضمین آینده شغلی و امکان استخدام دولتی.

۲- مهمترین عوامل ایجاد انگیزه عبارت‌اند از:

الف: امکان ادامه تحصیل دانشگاهی.

ب: کیفیت مدیریت دیبرستان، کیفیت دیبران، مریبان و مسئولین شبانه روزی.

ج: تضمین آینده شغلی و محتوای دروس تخصصی.

۳- برای ۹۸ درصد افراد کار در زمینه دامپروری لذت بخش و جالب و ۸۰ درصد افراد علاقه‌مند به ادامه تحصیل در دیبرستان دامپروری بوده‌اند و ابراز داشته‌اند بعد از فارغ التحصیلی مایلند به ادامه تحصیل در رشته دامپروری در مقاطع بالاتر پردازنند.

۴- بین متغیرهای محل تولد، میزان سابقه کار و میزان آشنایی اولیه با دیبرستان با متغیر انگیزه ورود به دیبرستان همبستگی معنی داری وجود دارد. هم چنین، وجود هم بستگی معنی دار بین شغل پدر و تأثیر عوامل محیطی در ایجاد انگیزه برای ورود به دیبرستان دامپروری اثبات شد.

پیشنهادها

۱- قابل شدن امتیاز بیشتر برای دانش آموزان ساکن روستا.

۲- برای رشته دامپروری دانش آموزانی انتخاب گردند که در زمینه مسائل دامپروری

- دارای سابقه کار و یا حتی آشنایی بیشتر می‌باشد.
- ۳- معرفی دیبرستان‌ها و تبلیغات صحیح برای آشنایی دانش‌آموزان با رشته یاد شده.
 - ۴- حتی الامکان سعی شود شغل پدر دانش‌آموز در زمینه کشاورزی و دامپروری باشد.
 - ۵- تلاش برای ایجاد انگیزه و علاقه برای کار در روستا در هنرجو.
 - ۶- رسیدگی به وضعیت موجود هنرستان‌ها از لحاظ امکانات و وسائل رفاهی.
 - ۷- برگزاری سمینار و دوره‌های بازآموزی برای کادر آموزشی و مسئولین.
 - ۸- در مورد عملیات مختلف حین سال تحصیلی و بالاخص عملیات تابستانی در زمینه علوم دامپروری برنامه ریزی دقیق تری انجام شود.
 - ۹- برقراری ارتباط تنگاتنگ بین دانش‌آموز و جامعه روستایی.
 - ۱۰- استفاده از امکانات دامپروری دولتی، تحقیقاتی، تعاونی و خصوصی برای کارآموزی، کارورزی و عملیات تابستانی.

محدودیت‌ها

- ۱- وسیع بودن حوزه تحقیق و پراکنده بودن دیبرستان‌ها در سطح کشور.
- ۲- محدودیت و کمبود امکانات زمانی، مالی و تدارکاتی.
- ۳- کمبود اطلاعات جامع و مستند از وضعیت موجود دیبرستان‌های دامپروری.

بررسی راههای جذب و گرایش به رشته‌های فنی و حرفه‌ای در استان لرستان

- پژوهشگر: علی امرابی
- استاد راهنما: داریوش نوروزی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی

بيان مسئله

یکی از اساسی‌ترین مشکلات کشور ما در حال حاضر کمبود نیروی انسانی ماهر در عرصه‌های گوناگون صنعت است. آنچه امروز کشورهای دنیا را از نظر پیشرفت از هم متفاوت می‌سازد، دارابودن سرمایه‌های انسانی است. اکثر کشورها تلاش می‌کنند برنامه‌های آموزشی خود را به گونه‌ای مدون سازند تا بتوانند ضمن تقویت تکنولوژی نوین و سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی شرایط اشتغال مناسب را فراهم سازند و همراه آن قدرت رقابت محصولات خود را در بازارهای جهانی افزایش دهند. یکی از راههای پاسخ‌گویی به این نیازها، کیفیت بخشی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و هماهنگ ساختن آن با نیازهای جامعه است. متأسفانه

بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور با نیازهای جامعه هماهنگ نیست و لازم است بدین منظور راههایی مناسب برای هدایت دانش آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای پیدا شود. این پژوهش ناظر به این هدف است تا عوامل مؤثر در این زمینه را مورد مطالعه و بررسی قرار دهد.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این تحقیق بررسی راههای جذب و هدایت دانش آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین خدمات مشاوره و راهنمایی برای دانش آموزان و انتخاب رشته‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین افزایش فضاهای آموزشی و تجهیزات برای رشته‌های فنی و حرفه‌ای و جذب و گرایش به این رشته‌ها رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین میزان آگاهی دانش آموزان از جایگاه و منزلت رشته‌های فنی و حرفه‌ای و جذب و گرایش به این رشته‌ها رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- بین افزایش فرصت‌های تحصیلی در دانشگاه‌ها برای فارغ التحصیلان رشته‌های فنی و حرفه‌ای و جذب و گرایش به این رشته‌ها رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین میزان آگاهی و استفاده کتاب برنامه ریزی تحصیلی و شغلی و جذب و گرایش به رشته‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل دانش آموزان پسر و دختر سال دوم نظری نظام جدید آموزش و پرورش در استان لرستان می‌باشد.

نمونه آماری

نمونه آماری این تحقیق شامل ۲۰۰ نفر از دانش آموزان جامعه آماری می‌باشد.

ابزار جمع آوری اطلاعات

اطلاعات این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های خام این تحقیق از روش مجدور کای یکطرفه که به وسیله کامپیوتر و spss صورت گرفته استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- راهنمائی و مشاوره می‌تواند در انتخاب رشته‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر باشد.
- ۲- افزایش فضاهای آموزشی و تجهیزات برای رشته‌های فنی و حرفه‌ای می‌تواند روی انتخاب دانش آموزان تأثیر بگذارد.
- ۳- آگاهی از منزلت رشته‌های فنی و حرفه‌ای در انتخاب آنها مؤثر است.
- ۴- آگاهی از جایگاه رشته‌های فنی و حرفه‌ای در نزد دانش آموزان در انتخاب این رشته‌ها تأثیر دارد.
- ۵- می‌توان نتیجه گرفت که آگاهی و استفاده مناسب از کتاب برنامه ریزی تحصیلی و شغلی می‌تواند تأثیر مثبتی در انتخاب رشته‌های فنی و حرفه‌ای داشته باشد.

پیشنهادها

- ۱- به منظور شناسایی استعدادها و خلاقیت‌های افراد باید تغییر بنیادی را از مدارس ابتدائی و راهنمایی شروع کرد.
- ۲- استفاده بیشتر و بهتر از مشاوران آموزشی و تخصصی.
- ۳- تجهیز فضاهای آموزشی و توجه به شرائط فضا از نظر مکان که این مراکز اگر در کنار صنایع یا کشتزارها و باغات باشند، بهتر است.
- ۴- تبلیغ در رسانه‌های گروهی مانند تلویزیون برای بالا بردن جایگاه و منزلت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
- ۵- انجام تحقیقات تطبیقی در زمینه‌های فنی و حرفه‌ای در داخل کشور برای مقایسه استان‌ها و مناطق مختلف.

محدودیت‌های تحقیق

- ۱- پراکندگی حجم جامعه آماری در سطح استان.
- ۲- نداشتن پیشینه و ادبیات تحقیق در زمینه موضوع تحقیق.
- ۳- همکاری نکردن تعدادی از مدارس برای دستیابی به منابع.

بررسی علل عدم استقبال تارکین تحصیل از هنرستان‌های شبانه

○ پژوهشگر: دکتر عبدالرضا گودرزی

○ نوع سند: طرح پژوهشی

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۳ - وزارت آموزش و پرورش، معاونت آموزش فنی و حرفه‌ای

بيان مسأله:

بر اساس اطلاعات موجود عده زیادی از افراد شاغل به تحصیل در رشته‌های فنی و حرفه‌ای به علل مختلف ترک تحصیل می‌نمایند و به بازار کار روی می‌آورند که از لحاظ عملی توانایی و مهارت لازم را در کار ندارند.

به منظور ایجاد امکانات ادامه تحصیل اینگونه افراد و هم چنین کسانی که به علت ضرورت انتقال به کار و نیاز مادی نتوانسته‌اند در دوره‌های روزانه به تحصیلات خود ادامه دهند و یا شرائط شرکت در دوره‌های روزانه هنرستان‌های کشور را از دست داده‌اند، اقدام به تأسیس دوره‌های شبانه در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای گردید، اما آنچه از آمار و ارقام برミ‌آید استقبال تارکین تحصیل دوره‌های روزانه از این دوره‌ها قابل توجه نبوده و تمایل کمتری

نسبت به شرکت در دوره‌های شبانه از خود نشان داده‌اند، لذا برای جستجوی علل این امر تحقیق حاضر انجام شد.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این تحقیق یافتن عوامل عدم استقبال بزرگسالان از هنرستانهای شبانه می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- تارکین تحصیل از وجود امکانات شبانه فنی و حرفه‌ای بی‌اطلاع بوده‌اند.
- ۲- علت عدم مراجعه به هنرستانهای شبانه خستگی ایجاد شده از کار روزانه است.
- ۳- استغالت به کارهای اضافه بعد از کار اصلی مانع مراجعه تارکین تحصیل به هنرستانهای شبانه می‌شود.
- ۴- تارکین تحصیل از خواندن دروس نظری هنرستانها گریزانند.
- ۵- اغلب تارکین تحصیل معتقدند که ادامه تحصیل در بهبود وضع فعلی آنها تأثیری ندارد.
- ۶- اغلب تارکین تحصیل از اینکه مورد شمات و سرزنش هنرآموزان قرار بگیرند، گریزانند.
- ۷- والدین تارکین تحصیل توان پرداخت هزینه‌های تحصیلی را ندارند.
- ۸- هنرستانهای شبانه امکانات کافی جهت تأمین نیازهای آموزشی تارکین تحصیل را ندارند.
- ۹- تارکین تحصیل غالباً فکر می‌کنند که دیگر برای ادامه تحصیل آنها دیر شده است.
- ۱۰- در محل زندگی تارکین تحصیل امکانات شبانه یا وسائل حمل و نقل مناسب وجود ندارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی و کاربردی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق را کلیه افراد واجد شرایط ثبت نام در هنرستانهای شبانه ایران در چهار سال ۱۳۶۶ - ۶۹ که به طریقی ترک تحصیل کرده‌اند تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

برای تعیین نمونه آماری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شده و به نسبت بزرگی استان و جمعیت هنرجویان و رشته‌های تحصیلی آنها حدود ۱۵۰۰ پرسشنامه به آدرس هنرجویان ارسال گردید، که ۵۰۰ پرسشنامه عودت و به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها

برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز این تحقیق از پرسشنامه استفاده شده است.

روشهای آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد و ...) و آمار استنباطی (مجذور کای) استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

- ۱- ۴۰ درصد افراد اظهار داشته‌اند که از وجود امکانات هنرستانهای شبانه بسی اطلاع بوده‌اند.
- ۲- حدود ۲۹ درصد از افراد علت عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه را جهت ادامه تحصیل خستگی ناشی از کار روزانه ابراز داشته‌اند.
- ۳- حدود ۲۵ درصد از افراد اشتغال به کارهای اضافه بعد از کار اصلی را عامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه فنی و حرفه‌ای می‌دانند.
- ۴- حدود ۱۸ درصد از افراد خواندن دروس نظری و سخت بودن آنها را عامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه بر شمرده‌اند.
- ۵- حدود ۱۸ درصد از افراد عدم بهبود وضعیت موجود در صورت ادامه دادن تحصیل

- را عامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه بر شمرده‌اند.
- ۶- حدود ۹ درصد از افراد شمات و سرزنش هنرآموزان را عامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه بر شمرده‌اند.
 - ۷- حدود ۹ درصد از افراد عدم توان پرداخت هزینه‌های تحصیل (توسط والدین) را عامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه بر شمرده‌اند.
 - ۸- حدود ۱۲ درصد از افراد عدم امکانات آموزشی کافی را عوامل عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه بر شمرده‌اند.
 - ۹- حدود ۲۳ درصد از افراد اعتقاد دارند که برای ادامه تحصیل آنها دیر شده است.
 - ۱۰- حدود ۴۸ درصد از افراد علت عدم استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه را عدم دسترسی به آنها بیان کرده‌اند.

پیشنهاد‌ها

- ۱- وزارت آموزش و پرورش با توجه به نتیجه این تحقیق باید بعد از تأسیس هر مکان آموزشی در معرفی آن تبلیغات لازم را انجام دهد.
- ۲- در هنرستانها به یاد دادن کارهای عملی پردازنده و تئوریهای پایه‌ای را به عهده مهندسین در دانشگاه بسپارند.
- ۳- باید به هنرآموزان و استادکاران ضمن آموزش‌های کوتاه مدت، نحوه رفتار با هنرجویان شبانه را آموخت و از آنها خواست که با این هنرجویان با ملایمت و احترام بیشتری روپر و شوند و باعث تشویق آنها شوند. رفتارهای نامطلوب و دلسرد کننده‌ای که شخصیت هنرجویان را جریحه‌دار نماید جز به افت بیشتر و فرار هنرجو نمی‌انجامد.
- ۴- شایسته است که مسئولین هنرستانهای شبانه در مواردی که مراجعین توان پرداخت ندارند و حتی برای مراجعت نیاز به کمک دارند به طریقی این امکانات را فراهم نمایند، شاید بدین طریق بتوانند بعضی استعدادهای خوب را که در اثر فقر امکان مراجعت ندارند، به باروری کامل برسانند.
- ۵- امکانات هنرستانها باید آنچنان باشد که هنرجو را قادر سازد در بازار کار با دیگر رقیبان به رقابت پردازد.
- ۶- بسیاری از تارکین از تحصیل از نظر روانی آمادگی ادامه تحصیل را از دست داده و به

- وضع فعلی خو گرفته‌اند، برنامه‌های آموزشی در وسائل ارتباط جمعی باید به ترغیب افراد جهت ادامه تحصیل و استفاده از امکانات هنرستانهای شبانه تنظیم شود.
- ۷- ایجاد هنرستانهای شبانه باید در نقاطی باشد که امکان دسترسی غالب نقاط شهر به آنها میسر گردد. مثلاً نزدیک ترمینال‌های درون شهری. و یا هنرستانها دارای امکانات ترابری مناسب باشند.
- ۸- طول زمان تحصیل در هنرستانها طولانی است. افرادی که به هنرستانها مراجعه می‌کنند علاقه مندند در زمان کوتاهتری امکان دسترسی به شغل و درآمد برای آنها میسر گردد.

بررسی عوامل مؤثر بر جذب دانشآموزان در شاخه تحصیلی کارداش از نظر دانشآموزان و والدین

- پژوهشگر: علیرضا شعبان‌نژاد
- استاد راهنما: عبدالله شفیع‌آبادی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۵ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بیان مسأله

یکی از اساسی‌ترین عوامل رشد و شکوفایی هر جامعه‌ای نیروی انسانی است و اهمیت و جایگاه آن بر کسی پوشیده نیست. از آنجایی که در حال حاضر ایران با جمعیت دانش‌آموزی قریب به ۱۸ میلیون نفر در زمرة جوان‌ترین کشورهای جهان قرار دارد این سؤال مطرح می‌شود که در شرائط موجود که بخش تولیدی کشور با کمبود نیروی انسانی متخصص و کارآمد رویرو است با چه سیاست و برنامه ریزی‌هایی باید این نیروی عظیم را به سوی کار تولیدی هدایت کرد و جامعه را از بحران اجتماعی رهانید. واقعیت موجود این است که خیل عظیم

دانش آموزان فارغ التحصیل دبیرستان‌ها نمی‌توانند به دانشگاه راه یابند و بدون داشتن مهارت کافی نمی‌توانند جذب بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی و خدمات شوند. تنها راه معقول و منطقی هدایت نوجوانان به سوی کسب مهارت‌های مورد نیاز جامعه از جمله فنون و حرفه‌ای است که در قالب نظام جدید آموزش متوسطه در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای، به خصوص شاخه کاردانش به دانش آموزان دبیرستان ارائه می‌گردد. از این‌رو، در این تحقیق به بررسی عوامل مؤثر بر جذب دانش آموزان در شاخه تحصیلی کاردانش به عنوان مسئله اصلی تحقیق پرداخته شده است.

اهداف پژوهش

هدف کلی این تحقیق مطالعه و شناخت عواملی است که برگرایش دانش آموزان به تحصیل در شاخه کار دانش مؤثر هستند.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین انتخاب رشته تحصیلی از طرف دانش آموز و نوع شغل والدین ارتباط معنی داری وجود دارد.
- ۲- دانش آموزانی که والدین آنها دارای تحصیلات پایین تر از دیپلم هستند، بیشتر از دانش آموزانی که والدینشان دارای تحصیلات عالی هستند، به تحصیل در شاخه کاردانش گرایش دارند.
- ۳- بین امکان اشتغال در آینده و رغبت والدین و فرزندان به تحصیل در رشته‌های کاردانش رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- بین میزان درآمد خانوار و انتخاب شاخه تحصیلی کاردانش ارتباط وجود دارد. درآمدهای پایین تر از ۴۰ هزار تومان گرایش بیشتری دارند.
- ۵- بین حمایت دولت از فارغ التحصیلان شاخه کاردانش و گرایش فرزندان و والدین به تحصیل در شاخه کاردانش رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۶- بین احراز توانایی شغلی جهت اشتغال در بازار کار و گرایش والدین و فرزندان به آموزش‌های مهارتی شاخه کاردانش رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۷- بین وجود مشاور در مدرسه و میزان گرایش دانش آموزان و والدین به شاخه کاردانش

رابطه معنی داری وجود دارد.

۸- بین انجام تبلیغات مناسب جهت معرفی رشته های تحصیلی شاخه کار دانش و گرایش دانش آموزان به شاخه کار دانش رابطه معنی داری وجود دارد.

۹- بین امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر از دیپلم و گرایش به تحصیل در شاخه کار دانش رابطه معنی داری وجود دارد.

جامعه آماری

دانش آموزان شاغل به تحصیل در مرکز آموزشی کار دانش جهاد سازندگی در ۲۲ استان کشور و والدین آنان جامعه آماری این تحقیق را تشکیل می دهند.

نمونه آماری

۱۴۵ نفر از دانش آموزان و والدین آنها به عنوان نمونه آماری انتخاب گردیدند.
روش نمونه گیری تصادفی خوشای بود.

ابزار جمع آوری داده ها

داده های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش های آماری تجزیه و تحلیل

در این تحقیق از دو روش آماری جهت بررسی و تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شده است :

۱- آمار توصیفی ۲- آمار تحلیلی

نتایج پژوهش

- ۱- بین شغل والدین و انتخاب رشته تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد .
- ۲- بین سطح سواد والدین و انتخاب رشته در شاخه کار دانش از طرف دانش آموزان رابطه معنی داری وجود ندارد .
- ۳- بین امکان اشتغال بعد از فارغ التحصیلی دانش آموزان و رغبت به تحصیل در شاخه

کارداش رابطه‌ای وجود ندارد.

۴- بین میزان درآمد خانواده و انتخاب رشته در شاخه کارداش از طرف داش آموز رابطه معنی داری وجود ندارد.

۵- بین حمایت دولت و گرایش به شاخه کارداش از طرف داش آموزان رابطه معنی داری وجود ندارد.

۶- بین امکان کسب مهارت در یک شغل به ادامه تحصیل در شاخه کارداش و گرایش به تحصیل در شاخه کارداش رابطه معنی داری وجود ندارد.

۷- بین حضور مشاور در مدرسه و انتخاب شاخه کارداش رابطه معنی داری وجود ندارد.

۸- بین انجام تبلیغات و گرایش به شاخه کارداش رابطه معنی داری وجود ندارد.

۹- بین امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر از دیپلم و گرایش به تحصیل در شاخه کارداش رابطه معنی داری وجود ندارد.

پیشنهادها

۱- شناساندن و معرفی نظام جدید آموزش متوسطه از طریق تهیه برنامه‌های رادیو و تلویزیون، ساخت فیلمهای داستانی آموزشی و بهره مندی از سایر رسانه‌های گروهی.

۲- بالبردن جایگاه آموزش‌های کارداش در جامعه.

۳- طراحی درس اجباری در دوره راهنمایی تحت عنوان رهنمایی شغلی و تحصیلی.

۴- پرهیز از اعمال هرگونه سلیقه‌های شخصی در اجرای نظام جدید آموزش متوسطه، به ویژه، شاخه کارداش.

۵- پرهیز از آموزش‌هایی که مورد نیاز جامعه نیست.

۶- در مرحله برنامه ریزی و اجرای برنامه به بازار کار توجه شود.

۷- گسترش و تنوع رشته‌ها به قدری باشد که هر کس با هر استعداد و علاقه‌ای که دارد و نوع نیاز خود به انتخاب رشته پردازد.

۸- طراحی دروس در یک رشته تحصیلی به گونه‌ای که با حذف مطالب زائد بتوان فرد را طوری تربیت کرد که پس از پایان تحصیلات از عهده یک حرفه مطابق با نیاز بازار کار برآید.

۹- رشته‌های جدید ابتدا در حد محدود بصورت آزمایشی اجرا شده و پس از رفع نواقص در سطح وسیع اجرا شود.

- ۱۰- آموزش و پرورش به نحوی برنامه ریزی نماید که تمامی دستگاهها وارد جریان آموزش‌های کاردانش شوند.
- ۱۱- گشودن راههای ادامه تحصیل برای فارغ التحصیلان مستعد و علاقه‌مند.
- ۱۲- تعریف ارزش استخدامی و رشته و مهارت بر اساس قوانین کار و امور استخدامی.
- ۱۳- ارائه اطلاعات مربوط به کاردانش، به طور هماهنگ از طریق مشاوران تحصیلی و کارشناسان.
- ۱۴- اجرای طرح تهیه تجربه شغلی نظارت شده در حین تحصیل.
- ۱۵- تصویب قوانینی که واحدهای تولیدی به بکارگیری نیروهای ماهر الزام داشته باشند.
- ۱۶- تشکیل اتحادیه‌های صنفی و شغلی در حین و بعد از تحصیل.
- ۱۷- تصویب قوانینی که در دادن موافقت اصولی فعالیت‌های تولیدی مرتبط با وظائف جهاد به فارغ التحصیلان کاردانش اولویت داده شود.
- ۱۸- تشکیل جلسات مشترک با صاحبان حرف و مشاغل با هدف بهره مندی از نظرات آنها در طراحی رشته و اطلاع آنان از توانائی فارغ التحصیلان.
- ۱۹- مشاوره شغلی در زمان تحصیل.
- ۲۰- گسترش ارتباط مراکز آموزشی با والدین برای بردازی از نظرات آنها.

محدودیتهای تحقیق

- ۱- نبود منابع اطلاعاتی و سابقه تحقیقاتی.
- ۲- پراکندگی نمونه‌های تعیین شده.
- ۳- سطح سواد والدین که مشکلات زیادی را در تکمیل پرسش نامه‌ها به وجود آورد.
- ۴- عدم آشنائی والدین با فعالیت‌های تحقیقاتی.
- ۵- عدم اطلاع والدین از وضعیت تحصیلی فرزندان شان.

بررسی عوامل مؤثر بر زمینه‌های شغلی دانشآموzan کارداش رشته قالی بافی

- پژوهشگر: ناصر سلطانیان
- استاد راهنما: عبدالله شفیع‌آبادی
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۵ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بیان مسئله

یکی از اساسی‌ترین اهداف تغییر بنیادی نظام آموزشی کشور تطبیق آموزش‌ها با نیازها و امکانات منطقه و حل مشکل اشتغال دانش آموختگان بوده است. برای رسیدن به این هدف تشکیل شاخه کارداش از جمله تغییرات در نظام جدید آموزش متوسطه بوده است که سمت‌گیری عمده آن آماده کردن جوانان مستعد کشور برای اشتغال مفید می‌باشد. در این پژوهش محقق تلاش کرده است زمینه‌های شغلی دانش آموختگان رشته قالی بافی را مورد بررسی قرار دهد و معلوم دارد تا چه اندازه دانش آموختگان این رشته‌ها با آگاهی قبلی آنها برگزیده‌اند و چه عواملی را در آینده شغلی خود مؤثر می‌دانند.

اهداف تحقیق

- ۱- بررسی نظرات دانش آموزان در خصوص چگونگی هدایت تحصیلی و شغلی در قالی بافی و عوامل مؤثر بر انتظارات شغلی آنان.
- ۲- بررسی عواملی که دانش آموزان کار دانش رشته هنر قالی بافی در آینده شغلی خود مؤثر می‌دانند.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- بین انتظارات شغلی دانش آموزانی که شغل قالی بافی را نسبت به مشاغل دیگر برای کسب درآمد مناسب تر می‌دانند و انتظارات شغلی دانش آموزانی که شغل قالی بافی را برای کسب درآمد نسبت به مشاغل دیگر ترجیح نمی‌دهند، تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین انتظارات شغلی دانش آموزانی که والدین آنها از سطح تحصیلات بیشتری برخوردارند و انتظارات دانش آموزانی که والدین آنها از سطح تحصیلات کمتری برخوردارند اختلاف معنی داری وجود دارد.
- ۳- تفاوت معنی داری بین انتظارات شغلی دانش آموزان کار دانش و شغل والدین آنان وجود دارد.
- ۴- بین میزان علاقه به اشتغال بعد از تحصیل دانش آموزان کار دانش که شغل قالی بافی را برای کسب درآمد نسبت به مشاغل دیگر ترجیح می‌دهند با میزان علاقه به اشتغال دانش آموزانی که مشاغل دیگر را برای کسب درآمد مناسب می‌دانند اختلاف معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین انتظارات شغلی دانش آموزان کار دانش که به وسیله راهنمایان و مشاوران تحصیلی به رشته هنر قالی بافی هدایت شده‌اند و انتظارات شغلی دانش آموزانی که بدون راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی در این رشته تحصیل می‌کنند تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۶- بین میزان معدل دانش آموزان کار دانش (دوره راهنمایی) و میزان علاقه آنان به اشتغال بعد از تحصیلات دوره متوسطه اختلاف معنی داری وجود دارد.

نوع تحقیق

تحقیق از نوع توصیفی و زمینه یابی می‌باشد.

جامعه آماری

کلیه دانش آموزان دبیرستان های کار دانش رشته "هنر قالی بافی" در سال تحصیلی ۷۴

۱۳۷۳-

نمونه آماری

تعداد ۱۸۵ نفر از جامعه آماری به عنوان نمونه آماری به طور تصادفی انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری داده ها

داده های این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است .

روش های آماری تجزیه و تحلیل داده ها

برای تحلیل داده ها از آزمون خی دو استفاده شده است .

یافته های پژوهش

۱- بین ترجیح شغلی از سوی دانش آموزان و انتظارات شغلی رابطه معنی داری وجود دارد .

۲- اختلاف بین میانگینها تصادفی می باشد و از نظر آماری معنی دار نیست . سطح تحصیلات والدین تأثیری در انتظارات شغلی ندارد .

۳- بین میانگین گروه ها تفاوت معنی داری وجود ندارد . شغل والدین تأثیری در انتظارات شغلی ندارد .

۴- بین میزان علاقه به اشتغال بعد از تحصیل دوره متوسطه و ترجیح شغلی دانش آموزان برای کسب درآمد مناسب رابطه معنی داری وجود دارد .

۵- تفاوت معنی داری بین میانگین گروه ها وجود ندارد . راهنمایی و مشاوره تأثیری در انتظارات شغلی ندارد .

۶- بین میزان معدل دانش آموزان و میزان علاقه مندی آنان به اشتغال بعد از تحصیل رابطه معنی داری وجود دارد .

پیشنهاد‌ها

- ۱- اطلاع رسانی به خانواده‌ها و تأکید نقش آنها در هدایت تحصیلی و شغلی دانش‌آموzan.
- ۲- برنامه ریزی و ارایه دروسی جهت رشد توانایی‌های مربوط به تصمیم‌گیری تحصیلی و شغلی توسط دانش‌آموzan در دوره راهنمایی.
- ۳- راهنمایان و مشاوران تحصیلی و شغلی آموزش‌های لازم را پشت بگذارند.
- ۴- معرفی رشته‌های تحصیلی و مشاغل مورد نیاز به وسیله رسانه‌های گروهی.
- ۵- معرفی الگوهای موفق رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کارداش.
- ۶- تعیین نیازهای جامعه به مشاغل مهارتی با تأکید بر نیازهای خاص هر منطقه.
- ۷- انتشار ویژه نامه‌هایی برای اطلاع رسانی پیرامون هنر قالی بافی و معرفی الگوهای موفق در این رشته.
- ۸- برنامه ریزی جهت ایجاد رشته‌های متنوع‌تر در رابطه با هنر قالی بافی.
- ۹- ایجاد مرکز خدمات اشتغال ویژه دانش‌آموzan کارداش و حمایتهاهای مالی و سازماندهی و ایجاد تشکل در مشاغل آنان و پی‌گیری حل مشکلات و برنامه‌ریزی پیرامون آن.

بررسی وضعیت و عوامل عدم گرایش دانشآموزان به ادامه تحصیل در شاخه کار دانش از دیدگاه دانشآموزان، مدیران، دبیران و مشاوران در استان چهارمحال و بختیاری

- پژوهشگر: قاسم سلیمانی
- ناظر طرح: اردوان رحیمی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - اداره کل آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری

بیان مسأله

اهمیت خودکفایی و توسعه اقتصادی موجب توجه به تربیت نیروی انسانی ماهر و در نتیجه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به عنوان مهمترین عامل تأمین کننده این نیروها شد. مهمترین دستاورد تغییر نظام آموزشی پس از پیروزی انقلاب تأسیس شاخه کار دانش با هدف تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات بر اساس نیازهای توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور بود. در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ سیاست بر این بوده است که از بین دانش آموزان مستعد سال اول دوره متوسطه حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد در شاخه کار دانش جذب گردند. چنان به نظر می‌رسد که در استان چهار محال و بختیاری تعداد مورد نظر جذب این شاخه نشده‌اند و یا پس از جذب با کسب امتیاز ادامه تحصیل در رشته‌های دیگر از ادامه تحصیل در شاخه کار دانش منصرف می‌شوند.

با توجه به مطالب ذکر شده، این پژوهش تلاش دارد وضعیت و عوامل عدم گرایش دانش آموزان به ادامه تحصیل در شاخه کار دانش را از دیدگاه دانش آموزان شاغل به تحصیل، دانش آموزان انصارافی، مدیران، مشاوران شاخه کار دانش در استان چهار محال و بختیاری در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ را بررسی نماید.

هدف پژوهش

هدف کلی پژوهش شناخت وضعیت شاخه کار دانش در استان چهارمحال و بختیاری و بررسی عوامل عدم گرایش دانش آموزان به این شاخه به منظور ارائه پیشنهادهای مناسب جهت رفع تنگیها و کمبودها و محدودیت‌های اجرای مطلوب آن شاخه در استان می‌باشد.

سؤالهای پژوهش

۱. آیا تعداد دانش آموزان جذب شده در شاخه کار دانش متناسب با نسبت تعیین شده نظام جدید آموزش متوسطه است؟
۲. چه تعداد از دانش آموزان جذب شده در شاخه کار دانش در سال دوم تحصیلی از ادامه تحصیل در این شاخه انصراف داده‌اند؟
۳. از دیدگاه مدیران، مشاوران و دانش آموزان، عدم گرایش دانش آموزان به شاخه کار دانش تا چه حد ناشی از عوامل آموزشگاهی، اقتصادی، خانوادگی و فردی است؟
۴. از دیدگاه مدیران، مشاوران و دانش آموزان، آیا وسائل آموزشی امکانات کارگاهی موجود متناسب با فعالیتهای دانش آموزان در شاخه کار دانش می‌باشد؟

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری شامل دانش آموزان شاخه کار دانش استان چهار محال و بختیاری در سال

تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶، دبیران، مدیران، مشاوران و مریبان دبیرستان‌های نظام جدید به خصوص شاغل در مدارس مجری کار داشتند می‌باشد. همچنین در این پژوهش جهت نمونه‌گیری ابتدا با استفاده از روش نمونه‌گیری خوش‌آی چند مرحله‌ای و سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، نمونه مورد نیاز پژوهش گزینش شده است.

ابزار جمع آوری و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

ابزار جمع آوری اطلاعات، مطالعه استاد موجود و پرسشنامه بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی نظیر محاسبه فراوانی، درصد و برای بررسی رابطه بین نظرات گروه‌ها از آزمون خی دو^۴ استفاده شده است.

روش پژوهش

تحقیق از نوع زمینه یابی می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

- حدود ۱۱ درصد دانش‌آموزان پس از اتمام پایه اول نظام جدید آموزش متوسطه در سال ۷۴-۷۵، در سال ۷۵-۷۶ جذب شاخه کار دانش شده‌اند که با نسبت تعیین شده (۱۰ تا ۱۵ درصد) همخوانی دارد.

- حدود ۸ درصد از دانش‌آموزان پس از اتمام پایه دوم در شاخه کار دانش با کسب امتیاز لازم جهت ادامه تحصیل در رشته‌های دیگر انصراف داده‌اند که این تحقیق نشان داد دختران بیشتر از پسران از ادامه تحصیل در این شاخه منصرف شده‌اند.

دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در شاخه کار دانش، دیدگاه منفی دبیران نسبت به این شاخه را مهمترین عامل در عدم گرایش دانش‌آموزان به این شاخه دانسته‌اند.

دانش‌آموزان انصرافی از شاخه کار دانش مهم‌ترین عامل در عدم گرایش دانش‌آموزان را انتظارات غیر واقع بینانه والدین از فرزندان خود ذکر نموده‌اند.

مدیران، دبیران و مشاوران شاغل در شاخه کار دانش عدم همکاری والدین دانش‌آموزان با مدرسه و عدم آشنایی آنان با این شاخه را مهم‌ترین عامل در عدم گرایش دانش‌آموزان به

این شاخه ذکر کرده‌اند.

از دیدگاه مدیران، دبیران، مشاوران و داشت آموزان، وسایل آموزشی، امکانات کارگاهی، امکانات آزمایشگاهی و فضای مناسب با فعالیتهای مورد نیاز این شاخه وجود ندارد.

پیشنهادها

- ۱- سیاستگذاران و برنامه ریزان آموزشی باید امکانات کارگاهی و فضای آموزشی مناسب با فعالیتهای مربوط به شاخه کار داشت پیش بینی نمایند.
- ۲- مسوولان، سیاستگذاران، برنامه ریزان آموزشی با تمهید مقدمات لازم امکان ادامه تحصیل دیپلمهای کار داشت را در جهت تکمیل مهارت‌های خود تا اخذ مدارج عالی و مدارک کاردانی، کارشناسی و بالاتر فراهم نمایند.
- ۳- مسوولان و دست اندکاران آموزشی نظام جدید باید ضمن طی مراحل قانونی لازم دستورالعملهایی تنظیم نمایند که در آن مدارس مجری نظام جدید متوسطه و حتی دوره راهنمایی تحصیلی موظف به برقراری ارتباط کاری و نزدیک با اولیای داشت آموزان باشند تا بدین وسیله آنان را سبب به وضعیت هدایت تحصیلی، آشنایی با رشته‌های مختلف کار داشت، انتظارات معقول از فرزندان و همکاری‌های لازم با مدرسه آگاه نمایند و نیز رسانه‌های گروهی از جمله صدا و سیما با تبلیغات اصولی، خانواده‌ها را تشویق به همکاری در جهت آشنا شدن با موارد فوق و هماهنگ با مدرسه یاری دهند.

بررسی وضعیت هنرجویان شاغل به تحصیل در رشته‌های موفق و ناموفق شاخه فنی و حرفه‌ای

- پژوهشگر: محمود طهماسبی
- ناظر طرح: سیدهادی علویون
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - شورای تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان

بیان مسئله

علی رغم مزایای زیاد آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تأکید بر توسعه آن در نظام جدید آموزش متوسطه مشاهده می‌شود که استقبال قابل توجهی از این آموزش‌ها به عمل نمی‌آید. به طوری که تعداد داوطلبان هنرستان‌های زنجان پیوسته کمتر از ظرفیت پذیرش هنرستان‌ها می‌شود و این امر موجب گردیده است که از سال ۷۸ - ۱۳۷۷ برگزاری آزمون ورودی از برنامه این هنرستان‌ها حذف و گزینش هنرجویان بر اساس اولویت معدل و تعداد واحدهای قبولی آنان انجام گیرد. با توجه به عدم استقبال قابل توجه از طرف دانش آموزان نسبت به

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در بعضی رشته‌ها به نظر می‌رسد داشت آموزانی که از نظر علمی متوسط یا پایین‌تر هستند و توانایی ادامه تحصیل در سایر رشته‌ها را ندارند به این رشته‌ها سوق داده می‌شوند. در نتیجه بازدهی مطلوب در مقابل سرمایه‌گذاری دولت حاصل نمی‌شود. لذا بررسی موضوع از ابعاد مختلف ضروری به نظر می‌رسد تا بتوان با شناخت عوامل مؤثر و ارایه راه حل‌های مناسب وضعیت موجود را بهبود بخشد. در پژوهش حاضر محقق تلاش کرده عوامل مؤثر در گرایش دانش‌آموزان به رشته‌های موفق (رشته‌های دارای مقاومتی بیشتر) را بررسی و تعیین نماید.

اهداف پژوهش

هدف کلی از انجام این تحقیق کسب شناخت درباره وضعیت هنرجویان شاغل به تحصیل در رشته‌های موفق و ناموفق شاخه فنی و حرفه‌ای است.

سؤالات پژوهش

- ۱- وضعیت خانوادگی هنرجویان رشته‌های موفق نسبت به هنرجویان رشته‌های ناموفق از نظر شغل و تحصیلات والدین آنها چگونه است؟
- ۲- وضعیت علمی هنرجویان رشته‌های موفق نسبت به هنرجویان رشته‌های ناموفق در هنگام ثبت نام در هنرستان چگونه بوده است؟
- ۳- علاقه و شناخت دانش‌آموزان از رشته انتخابی خود و هم چنین اطمینان آنان به آینده شغلی و تحصیلی رشته در گروه رشته‌های موفق و ناموفق چگونه بوده است؟
- ۴- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته از جمله موقعیت اجتماعی رشته، آسانی احتمالی دروس، مشاور خانواده و دوستان و آشنایان از دید پاسخ‌گویان در بین دو گروه چگونه است؟
- ۵- در حال حاضر چه تغییری در نگرش هنرجویان دو گروه یاد شده نسبت به رشته تحصیلی خود در زمینه ادامه تحصیل، بازار کار، وضعیت دروس و میزان علاقه به وجود آمده است؟
- ۶- چه تعداد از هنرجویان به رشته دیگری علاقه‌مند بوده و علل عدم ثبت نام آنها در رشته دیگر چیست؟
- ۷- اولویت انتخاب رشته بین دو گروه موفق و ناموفق چگونه است؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش عبارت است از ۱۸۲۰ نفر هنرجوی پسر سال‌های دوم و سوم رشته‌های فنی و حرفه‌ای (خدمات و صنعت) که در سال تحصیلی ۷۸ - ۱۳۷۷ در هنرستان‌های شهرستان زنجان مشغول به تحصیل بوده‌اند.

نمونه آماری

تعداد ۴۱۰ نفر از هنرجویان به صورت تصادفی انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش

۱- شغل پدر حدود ۲۰ درصد از هنرجویان در ارتباط با مشاغل فنی است و قریب به اتفاق مادران آنها خانه دار هستند. و در هر دو مورد درصد رشته‌های ناموفق از رشته‌های موفق کمی بیشتر است. از نظر تحصیلات، والدین هنرجویان از تحصیلات بالائی برخوردار نبوده‌اند.

۲- بیشتر دانش آموزانی که وارد رشته‌های فنی و حرفه‌ای شده‌اند، به خصوص در رشته‌های ناموفق هنگام ورود به رشته‌های فنی و حرفه‌ای از وضعیت علمی مطلوب برخوردار نبوده‌اند.

۳- در گروه اول، اکثریت قریب به اتفاق و در گروه دوم تعداد زیادی از آنان به رشته انتخابی خود علاقه‌مند بوده‌اند.

۴- اکثر دانش آموزان بدون توجه به آسانی دروس، رشته خود را انتخاب کرده‌اند. ب) پرستیز و موقعیت اجتماعی رشته‌های فنی و حرفه‌ای در انتخاب رشته هنرجویان مؤثر بوده است.

- ج) علی رغم فعالیت‌های مشاوران تأثیر آنان در انتخاب رشته هنرجویان کم می‌باشد.
- د) اکثر خانواده‌ها در تعیین رشته فرزندان خود مؤثر هستند.
- ه) هنرجویان در انتخاب رشته از دوستان و آشنایان خود تأثیر پذیرفته‌اند.
- ۵- میزان اطمینان از آینده شغلی و تحصیلی در رشته‌های موفق اندکی تقلیل یافته ولی در گروه رشته‌های ناموفق افزایش یافته است.
- ۶- حدود ۴۵ درصد از هنرجویان رشته‌های موفق و ۷۲/۲ درصد از هنرجویان رشته‌های ناموفق به رشته دیگری علاقه داشته‌اند.
- ۷- علل عدم ثبت نام در رشته‌های مورد علاقه پذیرفته نشدن در آزمون و نبودن رشته در محل بوده است.

پیشنهاد‌ها

- ۱- در این تحقیق شخص گردید، اکثر دانش آموزانی که وارد رشته‌های فنی و حرفه‌ای شده‌اند از وضعیت علمی مطلوب برخوردار نیستند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود ترتیبی اتخاذ گردد تا دانش آموزان مستعد با سطح علمی متوسط به بالا به این گونه رشته‌ها هدایت شوند. برای هنرجویانی که از سطح علمی مناسب برخوردار نیستند، کلاس‌های جبرانی برگزار شود.
- ۲- لازم است برای آشنازی خانواده‌ها با رشته‌های فنی و حرفه‌ای تبلیغات مناسب توسط انجمن اولیاء و مربیان از طریق رسانه‌های گروهی بخصوص تلویزیون انجام گیرد تا بتوان با جلب اعتماد خانواده‌ها داوطلبان بیشتری را بسوی رشته‌های فنی و حرفه‌ای گسیل کرد.
- ۳- این تحقیق نشان داده است که تأثیر مشاوران در انتخاب رشته هنرجویان بسیار کم رنگ است؛ لذا پیشنهاد می‌شود که علل عدم تأثیر مشاوران در هدایت تحصیلی دانش آموزان مورد بررسی قرار گیرد.
- ۴- در این تحقیق معلوم شد که هنرجویان پس از گذشت حداقل یک نیم سال تحصیلی نسبت به رشته خود علاقه‌مندتر شده‌اند. به نظر می‌رسد دانش آموزانی که از انتخاب رشته‌های فنی و حرفه‌ای اکراه دارند در صورتی که وارد این رشته‌ها بشوند پس از گذشت مدتی نسبت به رشته خود علاقه پیدا کرده و با آسودگی خاطر و اطمینان کامل ادامه تحصیل می‌دهند. برای ایجاد رغبت در دانش آموزان و سوق دادن آنان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای پیشنهاد می‌شود برنامه‌های خاصی برای دانش آموزان سال اول تدوین گردد تا در طی این برنامه‌ها، دانش آموزان بطور کامل با رشته‌های فنی و حرفه‌ای و مشاغل مربوط آشنا شوند.

تجزیه و تحلیل و ارزشیابی آزمون ورودی شاخه فنی و حرفه‌ای دانشآموزان نظام جدید متوسطه استان فارس در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵

- پژوهشگر: عبدالحمید رضوی
- ناظر طرح: دکتر محمد خیر
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - شورای تحقیقات آموزشی استان فارس

بیان مسئله

در ایران طی سال‌های اخیر استقبال عمومی و توجه دولت و برنامه ریزان به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای روز به روز افزایش یافته و عملًا آموزش و پرورش را با مقاصیدان فراوانی برای ورود به دوره‌های فنی و حرفه‌ای رو برو ساخته است. در این میان این سؤال مطرح می‌شود که آیا آزمون‌هایی که برای گزینش هنرجویان به عمل آمده یا می‌آید توانایی لازم

جهت گزینش بهتر از بین داوطلبان شرکت کننده را داشته یا نه؟ به عبارت دیگر آیا ابزار به کار برده شده از ویژگیهای اندازه گیری مناسب برخوردار بوده است یا خیر؟ به همین منظور در این تحقیق برای روشن شدن ابعاد موضوع به بررسی و تجزیه و تحلیل آزمون ورودی شاخه فنی و حرفه‌ای دانش آموزان نظام جدید استان فارس به عنوان مسئله اصلی تحقیق پرداخته شده است.

اهداف پژوهش

هدف کلی از انجام این تحقیق بررسی ویژگی‌های اندازه گیری و ارزشیابی میزان تناسب آزمونی است که برای گزینش متقاضیان ورود به پایه دوم در یکی از گروه‌های تحصیلی شاخه فنی و حرفه‌ای نظام جدید متوسطه در سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵ در استان فارس برگزیده شده است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- درجه دشواری هر یک از سوال‌های آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال ۱۳۷۴-۷۵ (استان فارس) چقدر بوده است؟
- ۲- درجه تشخیص هر یک از سوال‌های آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ استان فارس چقدر بوده است؟
- ۳- خطای معیار اندازه گیری آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ استان فارس چقدر بوده است؟
- ۴- پایایی تنصیف وکودر ریچاردسون آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ استان فارس چقدر بوده است؟
- ۵- اعتبار پیش‌بین آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ استان فارس برای دختران و پسران چقدر بوده است؟
- ۶- اعتبار آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ استان فارس برای هر یک از رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کشاورزی چقدر بوده است؟
- ۷- اعتبار پیش‌بین بخش‌های ریاضی، فیزیک، شیمی، زبان و استعداد فنی آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای سال تحصیلی ۷۴-۷۵ برای هر یک از رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کشاورزی

چقدر بوده است؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه ۳۴۶۸ نفر دانش آموز دختر و پسر شرکت کننده در آزمون ورودی فنی و حرفه‌ای نظام جدید متوسطه در سال تحصیلی ۷۵ - ۷۴ بود که در تابستان سال ۱۳۷۵ در استان فارس برگزار گردید.

نمونه آماری

در این پژوهش نمونه گیری به معنای رایج آن صورت نگرفته است. برای جامعه آماری بر حسب نیاز و پاسخ‌گوئی به سؤال‌های تحقیق، از گروه‌های مختلف دانش آموزان شرکت کننده در آزمون استفاده شده است.

برای پاسخ‌گوئی به سؤال‌های پژوهش شماره ۱، ۲، ۳، ۴، نمونه گیری شده است ولی برای پاسخ به سؤال‌های ۵، ۶، ۷، پژوهش، نمونه آماری کسانی بودند که در آزمون قبول شده و در یکی از رشته‌های فنی و حرفه‌ای یا کشاورزی ادامه تحصیل داده‌اند. تعداد این افراد ۱۴۰۱ نفر بود.

ابزار جمع آوری داده‌ها

اطلاعات مورد نیاز پژوهش در دو بخش توسط آزمون حاوی ۱۰۰ سؤال در زمینه‌های ریاضی، فیزیک، شیمی، زبان خارجی گرد آوری شده است.

الف: ثبت عملکرد آزمودنی‌ها در آزمون.

ب: ثبت اطلاعات مربوط به عملکرد تحصیلی دانش آموزان.

روش‌های آماری

داده‌های این پژوهش به وسیله نرم افزار spss تجزیه و تحلیل شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- سؤالاتی که ضریب دشواری آنها بین ۳۰ تا ۷۰ و همچنین ضریب تشخیص شان بالاتر

از ۳۰ بود، انتخاب شدند. به عبارت دیگر، تنها ۱۱ سوال از ۱۰۰ سوال آزمون حائز ۲ شرط فوق بودند.

آزمون ۱۱ سوالی برای رشته‌های مکانیک، مواد، اداری مالی و کشاورزی نسبت به آزمون ۱۰۰ سوالی اعتبار بیشتری داشته و برای رشته‌های عمران، هنر و بهداشت، هر دو آزمون دارای اعتبار نبوده است و برای رشته برق، دو آزمون ۱۰۰ سؤالی و ۱۱ سؤالی از این نظر تفاوتی با هم نداشته‌اند.

۲- سؤالاتی که ضریب تشخیص شان بالاتر از ۳۰ بود انتخاب شدند.

۳- آزمون مورد بررسی دارای خطای معیار اندازه گیری $\frac{۴}{۳۴}$ بوده است که به نظر می‌رسد در حد مطلوب بوده است.

۴- ضریب پایانی آزمون مورد بررسی دارای اعتبار بین حد کم و متوسط قرار گرفته است. در بخش‌های ریاضی و فیزیک پایانی معنی داری نداشته‌اند و بین سه بخش شیمی، زبان و استعداد، پایانی و هم سانی درونی سؤالات شیمی مطلوب بوده است. سؤالات بخش استعداد فنی دارای پایانی $\frac{۵۱}{۵۱}$ و سطح معنی داری $\frac{۰}{۰} \leq P \leq \frac{۲}{۰}$ بود. لیکن دارای هم سانی درونی معنی داری نبوده است.

۵- در مورد پسران $\frac{۱۹}{۰} = ۲$ بود که در سطح $\frac{۰}{۰} \leq p \leq \frac{۱}{۰}$ معنی دار بود. اما برای دختران ضریب بدست آمده برابر $\frac{۱۱}{۰} = ۲$ بود که معنی دار نبود.

۶- اعتبار پیش بین آزمون برای گروه‌های مختلف، بجز گروه کامپیوتر و اداری مالی که به ترتیب $\frac{۳۱}{۰}$ و $\frac{۳۱}{۰}$ بود، برای بقیه گروه‌ها در صد پایین ولی معنی دار بود. برای دو گروه عمران و هنر ضرائب هم پایین و هم غیر معنی دار بوده است.

۷- سؤالات ریاضی آزمون فقط برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی در گروه مواد معتبر بوده است.

ب: سؤالات فیزیک آزمون فقط برای پیش بینی پیشرفت در گروه کامپیوتر معتبر بوده است.

ج: سؤالات شیمی آزمون فقط برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی در گروه‌های مکانیک، مواد، اداری مالی و کامپیوتر معتبر بوده است.

د: سؤالات زبان آزمون فقط برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی در گروه‌های برق، مواد، کامپیوتر و کشاورزی معتبر بوده است.

هسئوالات استعداد فنی آزمون فقط برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی در گروه برق معتبر بوده است.

محدو دیت های پژوهش

- ۱- نداشتن کد دانش آموزی در زمان ثبت نام و نیز انجام آزمون. توسط برگزارکنندگان پیش بینی لازم در مورد اخذ کد دانش آموزی نظام جدید نشده بود.
- ۲- در سال ۷۴-۷۵ تعداد زیادی از دانش آموزان در فایل اطلاعاتی پایگاه مت مرکز نظام جدید فاقد کد مربوط به رشته های تحصیلی بودند و این مسأله پی گیری وضعیت تحصیلی آنان را با مشکل مواجه ساخت.

پیشنهادها

- ۱- در کارشناسی های امتحانات عمومی و آموزش متوسطه، کمیته فنی برای ادامه این کار تشکیل شود تا رفته طراحان و معلمین سؤال به مهارت های لازم دست پیدا کنند.
- ۲- سؤالات مربوط به آزمون های استعداد فنی، ریاضی و فیزیک به نحو مطلوبتری طراحی شوند.
- ۳- طراحان سؤال های آزمون ها قبل از اقدام به طراحی سؤال نسبت به اهداف کار به ویژه آشنایی با چگونگی و رعایت مشخصات فنی طراحی سؤال توجیه گردد.
- ۴- به طراحان سؤال در مورد رعایت نکات نگارشی و فنی سؤال ها تذکره های لازم داده شود.

مقایسه رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای نوجوانان ناشنوای و شنوادر شهر مشهد

- پژوهشگر: سوسن پیله‌ور
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران

بیان مسأله

تعداد قابل توجهی از نوجوانان کشور ما از ناشنوا بی رنج می‌برند. با وجود این افراد ناشنوا همانند افراد عادی به اشتغال نیاز دارند. برای هدایت شغلی افراد ناشنوا اکسب اطلاع از علاقه و رغبت‌های شغلی آنان ضروری است. برای محقق این سؤال مطرح است که آیا رغبت‌های شغلی افراد ناشنوا در مقایسه با افراد عادی متفاوت است یا خیر؟ برای نیل به این سؤال پژوهش حاضر انجام شده است.

اهداف پژوهش

هدف کلی از انجام این پژوهش مقایسه رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای نوجوانان ناشنوا و شنوای

در شهر مشهد می‌باشد.

سوال‌های پژوهش

- ۱- آیا رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان ناشنوای و شنوای متفاوت است؟
- ۲- آیا رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان ناشنوای دختر با دانش‌آموزان ناشنوای پسر متفاوت هستند؟

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان ناشنوای و شنوای (پسر و دختر) می‌باشد که در پایه اول نظام جدید متوسطه در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۷۶ در شهر مشهد به تحصیل اشتغال دارند.

نمونه آماری

نظر به اینکه افراد جامعه ناشنوای محدود بودند تمامی این افراد (۲۴ دختر و ۲۴ پسر) به عنوان نمونه آماری دانش‌آموزان ناشنوای و ۲۴ دختر و ۲۴ پسر دانش‌آموز شنوای برای مقایسه انتخاب شدند.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع‌آوری شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- بین رغبت‌های شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان شنوای و دانش‌آموزان ناشنوای تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
- ۲- رغبت‌های شغلی دانش‌آموزان ناشنوای دختر با دانش‌آموزان ناشنوای پسر تفاوت معنی‌داری را نشان می‌دهد.

پیشنهادها

- ۱- انجام پژوهش در چند شهر بزرگ یا در تمام کشور.
- ۲- میزان رغبت افراد ناشناخت نسبت به مشاغل مورد علاقه توسط کارشناسان تعیین و در پرونده آنها نگهداری شود.
- ۳- به کار بردن شیوه‌هایی که امکان شناخت صحیح از مشاغل را برای ناشنايان فراهم آورد.
- ۴- گسترش مراکز حرفه آموزی و هنرآموزی دانش آموزان ناشناخت مناسب با علائق آنها.
- ۵- بالا بردن میزان شناخت مسؤولین و دست اندکاران از محدودیت‌ها و امکانات و توانایی‌های شغلی ناشنايان.
- ۶- توجه بیشتر به رغبت‌های شغلی دانش آموزان ناشناخت و ایجاد انگیزه‌های شغلی در دختران ناشناخت.
- ۷- اختصاص قسمتی از برنامه آموزشی ناشنايان به کارآموزی و آماده ساختن دانش آموزان جهت مشاغل مورد علاقه.
- ۸- بالا بردن مهارت‌های ارتباطی بین افراد ناشناخت و جامعه عادی از طریق ایجاد برنامه‌های آموزشی برای هر دو گروه.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- عدم شناخت کافی دانش آموزان از مشاغل و حرفه‌های مختلف.
- ۲- دانش آموزان ناشناخت، به خوبی توان پاسخ‌گویی با مقیاس‌های کلامی را نسبت به سوالات شغلی ندارند.
- ۳- عدم دسترسی به والدین دانش آموزان ناشناخت.

بخش چهارم

۳۹

بررسی امکانات مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت آذربایجان شرقی در رابطه با توسعه نیازمندی‌های آموزشی شاخه کاردانش نظام جدید آموزش متوسطه

○ پژوهشگر: داود فریادی

○ استاد راهنمای:

○ نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۸ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی

بیان مسأله

با توجه به اهمیت و ضرورت مشارکت و همکاری مؤسسات تولیدی و خصوصی در توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اهمیت تناسب برنامه‌های درسی آموزش و پژوهش با

خواست‌ها و نیازهای بخش‌های مربوط و اجرای شیوه‌های انعطاف پذیر و بهادار در توان آموزشی موجود در منطقه و کم کردن بار سنگین هزینه‌های آموزشی از دوش دولت، وزارت آموزش و پرورش، نظام جدید آموزش متوسطه و به تع آن شاخه کارداش را طراحی و اجرا کرد. حال می‌خواهیم در این تحقیق بررسی کنیم که در استان آذربایجان شرقی در اجرای این برنامه چه امکانات و شرایط همکاری وجود دارد و بخش‌های غیر از آموزش و پرورش تا چه اندازه آماده همکاری و پذیرش برنامه هستند.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی از چه نوع امکانات و تجهیزات آموزشی جهت همکاری با آموزش و پرورش استان برای توسعه شاخه کارداش برخور دارند؟
- ۲- مریان آموزشی مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی از چه نوع و در چه سطحی از تحصیلات و تجربه آموزشی آماده همکاری با آموزش و پرورش استان هستند؟
- ۳- مدیران مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی تا چه اندازه برای پذیرش دانش‌آموzan شاخه کارداش و همکاری با آموزش و پرورش استان آمادگی دارند؟
- ۴- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی چه نوع امکانات رفاهی از قبیل سرویس ایاب و ذهب، خواراک و سایر خدمات را می‌توانند در اختیار هنرجویان شاخه کارداش قرار دهند؟
- ۵- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی تا چه اندازه برای تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه آمادگی دارند؟
- ۶- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی تا چه اندازه مایل به تأمین هزینه‌های آموزشی هنرجویان هستند؟
- ۷- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان آذربایجان شرقی تا چه اندازه ظرفیت پذیرش هنرجویان فارغ التحصیل از دستگاه‌های ذیربط را خواهند داشت؟

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این پژوهش بررسی امکانات مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت در زمینه توسعه نیازمندی‌های آموزشی شاخه کارداش می‌باشد.

جامعه آماری

مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت با توجه به نوع فعالیت و تعداد پرسنل و نیروی کار موجود در آنها (با ۵۰ نفر پرسنل به بالا) که در مجموع ۱۰۰ واحد را شامل شده است به عنوان جامعه آماری این پژوهش در نظر گرفته شده است.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش همان جامعه آماری می‌باشد.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش با استفاده از برنامه SPSS تجزیه و تحلیل شده است.

روش تحقیق

این پژوهش از نوع تحقیقات اکتشافی می‌باشد.

یافته‌های تحقیق

- ۱- مؤسسات دولتی و خصوصی از امکانات و تجهیزات آموزشی خاصی به منظور برنامه ریزی توسعه نظام متوسطه شاخه کارداش برخوردارند ولی در کمیت امکانات و تجهیزات تفاوت وجود دارد. در مجموع مؤسسات دولتی از لحاظ کمیت و کیفیت امکانات و تجهیزات آموزشی وضع مطلوب تری را نشان می‌دهند.
- ۲- مؤسسات دولتی و خصوصی از مریبان آموزشی با رشته‌های تحصیلی مختلف و

- تجارب آموزشی متفاوت استفاده می‌کنند، اما وضعیت مؤسسات دولتی از نظر تعداد مرتبه آموزشی، رشته تحصیلی مربیان آموزشی و متوسط تجارب آموزشی آنان نسبت به مؤسسات خصوصی مناسب‌تر می‌باشد.
- ۳- مؤسسات دولتی در زمینه تهیه وسایل ایاب و ذهب و تغذیه برای هنرجویان نسبت به مؤسسات خصوصی در وضع بسیار بهتری قرار دارند.
- ۴- مؤسسات دولتی و خصوصی استان نسبت به تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه اعلام آمادگی نموده‌اند.
- ۵- درباره آمادگی‌های لازم برای پذیرش هنرجو بین مؤسسات دولتی و خصوصی تفاوت‌های وجود دارد و از این بابت محدودیت‌هایی نیز وجود دارد.
- ۶- امکان جذب اعتبار و تأمین منابع مالی از کاتالوگ‌های خارج از دستگاه آموزش رسمی در سطح استان برای توسعه و گسترش آموزش‌های مهارتی شاخه کارداش نظام جدید آموزش متوسطه در سطح استان وجود دارد.
- ۷- از مجموع ۱۰۰ مؤسسه دولتی و خصوصی تنها ۴۰ مؤسسه با ۴۰ درصد توانایی جذب حدود ۲۵ درصد از فارغ التحصیلان هنرجو را خواهند داشت.

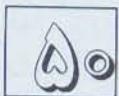
پیشنهاد‌ها

- ۱- برگزاری دوره‌های کارآموزی فنی و حرفه‌ای منطبق با رشته و مهارت‌های تخصصی مورد نیاز مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی.
- ۲- فراهم کردن زمینه مشارکت مؤسسات دولتی و خصوصی در زمینه توسعه آموزش‌های شاخه کارداش با استفاده از روش‌های ترغیبی.
- ۳- آموزش‌های شاخه کارداش به موازات سرمایه‌گذاری‌های تولیدی گسترش داده شود.
- ۴- تأسیس واحدهای آموزشی شبانه روزی در مرکز استان.
- ۵- تشکیل جلسات توجیهی و یا ارسال آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم در مورد چگونگی همکاری با بخش‌های دولتی و خصوصی.
- ۶- استفاده از مربیان آموزشی مؤسسات دولتی و خصوصی جهت تدریس به صورت حق التدریس.
- ۷- استفاده از نظرات صاحبان صنایع توسط برنامه‌ریزان آموزشی و درسی.

- ۸- استفاده مناسب از مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی که نوع فعالیت آنها با کار زنان و دختران سنتی دارد.
- ۹- تشکیل جلسات توجیهی و سمینارهای آموزشی با حضور مسئلان بخش‌های مختلف اقتصادی کشور و مدیران و مسئلان مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت به منظور فراهم کردن زمینه‌های مناسب‌تر برای جذب و اشتغال فارغ‌التحصیلان شاخه کارداش.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- این مطالعه در سطح استان آذربایجان شرقی صورت گرفته و تعمیم نتایج آن به مناطق دیگر کشور نیاز به مطالعات دیگری خواهد داشت.
- ۲- در این پژوهش فقط امکانات مؤسسات دولتی و خصوصی بخش صنعت استان مورد بررسی قرار گرفته و شامل امکانات بخش‌های کشاورزی و خدمات نمی‌شود.
- ۳- جامعه آماری کلیه مؤسسات صنعتی و دولتی با ۵۰ نفر پرسنل به بالا را شامل می‌شود.
- ۴- صنایع نظامی و لشکری مورد بررسی قرار نگرفته‌اند.

بررسی امکانات مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان خوزستان در رابطه با توسعه آموزش‌های متوسطه نظام جدید شاخه کاردانش

- پژوهشگر: ابوالقاسم مفترخ
- استاد راهنما: دکتر علی تقی پورظهیر
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۵ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده علوم تربیتی

بيان مسئله

با توجه به این که توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، به ویژه شاخه کاردانش از جمله هدف‌های سیاست‌گذاران و برنامه ریزان نظام آموزشی است. نیز با عنایت به ضرورت مشارکت فعال دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی در توسعه آموزش، به ویژه آموزش‌های ناظر بر بازار کار و تصمیم دولت در واگذاری بخشی از فعالیت‌های آموزش و پرورش به

سایر مؤسسات دولتی و غیر دولتی و کاهش بار مالی و افزایش توانایی پاسخ‌گویی به تقاضاهای اجتماعی برای آموزش و پرورش، لازم است بررسی گردد که دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی چه امکاناتی در این زمینه دارند و چه گونه می‌توانند برای رسیدن به این هدف با وزارت آموزش و پرورش همکاری کنند. در این تحقیق تلاش بر آن است تا مشخص گردد در استان خوزستان دستگاه‌های دولتی و خصوصی مرتبط با بخش صنعت چه امکاناتی برای توسعه برنامه‌های نظام آموزش متوسطه در شاخه کاردانش دارند و چگونه می‌توانند با دست اندرکاران آموزش و پرورش این استان همکاری کنند. برای این منظور تلاش خواهد شد به پرسش‌های تحقیق پاسخ داده شود.

اهداف تحقیق

هدف کلی تحقیق کسب آگاهی از میزان امکانات آموزشی مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت به منظور همکاری با آموزش و پرورش استان در رابطه با توسعه آموزش‌های شاخه کاردانش است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- جهت همکاری با آموزش و پرورش استان، به منظور توسعه شاخه کاردانش، مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان خوزستان از چه نوع امکانات و تجهیزات آموزشی بر خوردارند؟
- ۲- مریان آموزشی مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت از چه نوع و در چه سطحی از تحصیلات و تجربه آموزشی برای همکاری با آموزش و پرورش استان برخوردارند؟
- ۳- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت استان چه نوع امکانات رفاهی از قبیل سرویس ایاب و ذهب، خوراک و سایر خدمات می‌توانند در اختیار هنرجویان شاخه کاردانش قرار دهند؟
- ۴- مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت تا چه میزان برای تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه آمادگی دارند؟
- ۵- مدیران مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت تا چه میزان برای

پذیرش هنرجویان شاخه کارداش و همکاری با آموزش و پرورش استان آمادگی دارند؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد.

جامعه آماری

کلیه دستگاه‌های دولتی و خصوصی بخش صنعت در استان خوزستان که هر کدام حداقل ۵۰ نفر پرسنل داشته و در سال ۱۳۷۴ مشغول به فعالیت بوده‌اند، جامعه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

نمونه آماری همان جامعه آماری است و شامل ۵۳ واحد صنعتی می‌باشد.

ابزار جمع آوری اطلاعات

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش‌نامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

- ۱- به منظور برنامه‌ریزی و توسعه نظام متوسطه شاخه کارداش مؤسسات دولتی و خصوصی از امکانات و تجهیزات آموزشی خاصی برخوردارند ولی در کمیت و کیفیت این امکانات و تجهیزات تفاوت وجود دارد. در مجموع مؤسسات دولتی از لحاظ کمیت و کیفیت امکانات و تجهیزات وضع مطلوب‌تری را نشان می‌دهند.
- ۲- وضعیت مؤسسات دولتی از نظر تعداد مرتبی آموزشی، رشته تحصیلی مریبان آموزشی و تجارب آموزشی آنان نسبت به مؤسسات خصوصی مناسب‌تر می‌باشد.

- ۳- مؤسسات دولتی در تهیه وسیله ایاب و ذهاب و خدمات رسانی نسبت به مؤسسات خصوصی در وضع بهتری قرار دارند در حالی که از نظر تغذیه، کمک مالی، هدایا و سایر کمکها مؤسسات خصوصی آمادگی زیادتری را نشان داده‌اند.
- ۴- مؤسسات دولتی و خصوصی استان نسبت به تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه از جهات گوناگون اعلام آمادگی نموده‌اند.
- ۵- مؤسسات دولتی و خصوصی آمادگی‌های لازم برای پذیرش هنرجو را داشته و در این مورد بین مؤسسات دولتی و خصوصی تفاوت‌هایی وجود دارد.

پیشنهاد‌ها

- ۱- برای افزایش سطح مهارت کارکنان شاغل در مؤسسات، دوره‌های کار آموزی فنی و حرفه‌ای منطبق با رشته و مهارت‌های تخصصی مورد نیاز مؤسسات برگزار گردد.
- ۲- تشکیل جلسات توجیهی و ارسال آین نامه‌ها برای مدیران و صاحبان مؤسسات دولتی و خصوصی در جهت افزایش آگاهی این مدیران با اهداف و اصول شاخه کار و دانش در جهت تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه و یا پذیرش هنرجویان شاخه کار دانش.
- ۳- اداره کل آموزش و پرورش از مربیان مؤسسات دولتی و خصوصی بخش صنعت در تدریس واحدهای درسی شاخه کار دانش به صورت حق التدریس استفاده نماید.
- ۴- از مؤسسات و دستگاه‌های دولتی و خصوصی که نوع فعالیت تولیدی آنان با کار زنان و دختران سنتی داشته باشد در برنامه‌ریزی توسعه نظام متوسطه کار دانش استفاده به عمل آید.

محدودیتهای پژوهش

- ۱- صنایع نظامی به دلیل عدم امکان دسترسی به اطلاعات مورد مطالعه قرار نگرفته‌اند.
- ۲- جامعه آماری شامل مراکزی با حداقل ۵۰ نفر پرسنل بود و مراکز با پرسنل کمتر مورد مطالعه قرار نگرفته‌اند.

بررسی چگونگی توسعه آموزش‌های مهرارتی شاخه کار دانش نظام جدید متوسطه از دیدگاه کارشناسان و دانشآموزان

- پژوهشگر: واحد زهرایی
- ناظر طرح: مهندس یحیی ناصریان
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - شورای تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان ایلام

بیان مسئله

از آن جا که نظام آموزش متوسطه قدیم از نارسایی هایی مانند ابتدا ماندن فرآیند هدایت تحصیلی، تأکید و تمرکز بر آماده کردن دانشآموزان جهت راهیابی به دانشگاه، تأکید بر دروس نظری و بالاخره کم ارزش بودن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رنج می‌برد و این امر موجب می‌شد که آموزش متوسطه به عنوان حلقة اتصال آموزش عمومی به آموزش عالی و

هم چنین به عنوان دوره انتقال از محیط آموزشی به محیط کار و زندگی، موفقیت لازم را نداشته باشد، لذا به منظور رفع نارسایی‌های مذکور و فراهم نمودن شرایط و امکانات لازم برای آموزش‌های متوسطه (نظری، فنی و حرفه‌ای) و توسعه کمی این آموزش‌ها متناسب با نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، نظام جدید متوسطه طراحی گردید. یکی از مزایای این نظام تشکیل شاخه کاردانش می‌باشد که هدف آن تربیت نیروی انسانی در سطوح نیمه ماهر، استاد کار و سرپرستی برای واحدهای تولیدی می‌باشد. به نظر می‌رسد موفقیت اجرای این شاخه منوط به شناخت وضع موجود و شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر منطقه می‌باشد. با توجه به اینکه همه ساله درصد قابل توجهی از دانش‌آموzan این شاخه را جهت ادامه تحصیل بر می‌گزینند، چگونگی اجرای این شاخه و نحوه آموزش مهارت‌های آن از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. در زمینه اجرای شاخه مورد نظر سؤولات متعددی مطرح است که پاسخ‌گویی به آنها نیازمند انجام پژوهش است. در این پژوهش می‌خواهیم بررسی کنیم که در میان آموزش‌های مهارتی کدام یک از رشته‌ها بیشتر مورد نیاز منطقه بوده و در آینده از بازار کار مناسب برخوردار خواهد بود؟ کدامیک از مهارت‌ها تناسب بیشتری با شرایط اجتماعی و فرهنگی منطقه دارد؟ نگرش دانش‌آموzan به هر کدام از مهارت‌ها چگونه است و کدام یک را بیشتر متناسب با استعداد و علاقه خود می‌دانند.

اهداف تحقیق

(الف) هدف کلی

هدف کلی این پژوهش بررسی راههای توسعه آموزش‌های کاردانش از دیدگاه کارشناسان و دانش‌آموzan می‌باشد.

(ب) اهداف جزئی

- ۱- بررسی نظرات کارشناسان و صاحبان صنایع درخصوص مهارت‌های شاخه کاردانش با توجه به بازار کار.
- ۲- بررسی نظرات کارشناسان و صاحبان صنایع در خصوص مهارت‌های شاخه کاردانش با توجه به مقبولیت اجتماعی و فرهنگی.
- ۳- بررسی نظرات کارشناسان و صاحبان صنایع در خصوص مهارت‌های شاخه کاردانش با توجه به علاقه و استعداد دانش‌آموzan استان.
- ۴- بررسی میزان علاقه‌مندی دانش‌آموzan دختر و پسر به هر یک از مهارت‌های شاخه

کارداش.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- کارشناسان، مهارت‌های مورد مطالعه در این بررسی را تا چه حد مناسب با نیاز منطقه و بازار کار می‌دانند؟
- ۲- کارشناسان، مهارت‌های مورد مطالعه در این بررسی را تا چه حد مناسب با استعداد و علاقه دانش آموزان استان می‌دانند؟
- ۳- از دیدگاه کارشناسان، مهارت‌های مورد مطالعه در این بررسی تا چه حد از مقبولیت اجتماعی و فرهنگی برخوردارند.
- ۴- از دیدگاه دانش آموزان، مهارت‌های مورد نظر در این مطالعه تا چه حد مناسب با علاقه آنان می‌باشد؟
- ۵- از دیدگاه دانش آموزان، والدین آنان ادامه تحصیل فرزندان خود را در کدام یک از مهارت‌های مورد مطالعه در این بررسی ترجیح می‌دهند؟
- ۶- در مجموع دانش آموزان با توجه به علاقه خود و نظر والدین چه مهارت‌هایی را برای دوره‌های کار دانش پیشنهاد می‌نمایند؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین جنس دانش آموز و میزان علاقه به مهارت‌های کارداش رابطه وجود دارد.
- ۲- بین محل سکونت دانش آموز و میزان علاقه به مهارت‌های کارداش رابطه وجود دارد.
- ۳- بین شغل پدر دانش آموز و میزان علاقه به مهارت‌های کارداش رابطه وجود دارد.
- ۴- بین سواد مادر دانش آموز و میزان علاقه به مهارت‌های کارداش رابطه وجود دارد.
- ۵- بین معدل سال سوم راهنمایی و میزان علاقه دانش آموز به مهارت‌های کارداش رابطه وجود دارد.
- ۶- بین وضعیت کارشناس از نظر آموزشی و اجرایی و دیدگاه وی در خصوص میزان مقبولیت اجتماعی و فرهنگی مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.
- ۷- بین وضعیت کارشناس از نظر آموزشی و اجرایی و دیدگاه وی در خصوص میزان نیاز منطقه و بازار کار مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.
- ۸- بین وضعیت کارشناس از نظر آموزشی و اجرایی و دیدگاه وی در خصوص میزان

علاقة و استعداد دانش آموزان استان به مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.

۹- بین وضعیت کارشناس از نظر بومی و غیر بومی بودن و دیدگاه وی در خصوص میزان مقبولیت اجتماعی و فرهنگی مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.

۱۰- بین وضعیت کارشناس از نظر بومی و غیر بومی بودن و دیدگاه وی در خصوص میزان نیاز منطقه و بازار کار به مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.

۱۱- بین وضعیت کارشناس از نظر بومی و غیر بومی بودن و دیدگاه وی در خصوص علاقه و استعداد دانش آموزان استان به مهارت‌های مورد مطالعه رابطه وجود دارد.

نوع پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش‌های پیمایشی می‌باشد.

جامعه آماری

(الف) کلیه کارشناسان و صاحب منصبان ذیربیط و کارخانه داران استان که شامل مدیران کل ادارات، رؤسای سازمان‌ها و کارشناسان ذیربیط؛ مدیر کل، معاونین و کارشناسان شاخه فنی و حرفه‌ای و کارداش آموزش و پرورش استان ایلام.

رؤساهای معاونین و یا مسئولین آموزش مناطق دوازده گانه آموزش و پرورش استان ایلام، مدیران و مشاوران متوسطه نظام جدید.

(ب) کلیه دانش آموزان شاغل به تحصیل در مدارس متوسطه نظام جدید استان.

نمونه آماری

نمونه آماری شامل مدیران کل، رؤسای سازمان‌ها و مسئولین آموزش و پرورش و حجم آن برابر جامعه آماری بوده و از میان دانش آموزان ۳۵۸ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

به منظور جمع آوری داده‌ها در این پژوهش از پرسشنامه استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از روش آمار توصیفی استفاده شده است.

نتایج و پیشنهادها

۱- بر اساس نیاز منطقه و بازار کار از دیدگاه کارشناسان ۱۵ مهارت ذیل در اولویت قرار دارند و پیشنهاد می‌گردد جهت اجراء و آموزش با توجه به معیار مذکور مورد توجه قرار گیرند:

قالی بافی، کامپیوتر، خیاطی زنانه، طراحی و معماری، امور فرهنگی، مرغداری صنعتی، مکانیک ماشین‌های سبک، تعمیر لوازم برقی، تأسیسات برقی ساختمان، صنایع غذایی، گاوداری صنعتی، تعمیر دستگاه‌های صوتی و تصویری، بهاری، فرش ماشینی.

۲- بر اساس مقبولیت اجتماعی و فرهنگی مهارت‌ها از دیدگاه کارشناسان ۱۵ مهارت ذیل به ترتیب در اولویت قرار دارند و پیشنهاد می‌گردد از این نظر مهارت‌های ذکر شده جهت اجراء و آموزش مدنظر قرار گیرند:

کامپیوتر، نقشه‌کشی و نقشه برداری ساختمان، طراحی و معماری، امور فرهنگی، نقشه کشی صنعتی، امور اداری، دارویابی و حسابداری در داروخانه، خطاطی و خوشنویسی، تعمیر دستگاه‌های صوتی و تصویری، خیاطی زنانه، صنایع غذایی، برق صنعتی، تعمیر لوازم برقی، عکاسی و فیلمبرداری، مکانیک ماشین‌های سبک.

۳- بر اساس علاقه و استعداد دانش آموزان استان از دیدگاه کارشناسان پیشنهاد می‌گردد ۱۵ مهارت ذیل در اولویت قرار گرفته و مقدمات لازم جهت آموزش آنها فراهم گردد:

کامپیوتر، تأسیسات برقی ساختمان، نقشه کشی و نقشه برداری ساختمان، طراحی و معماری، تعمیر دستگاه‌های صوتی و تصویری، دارویابی و حسابداری در داروخانه، خطاطی و خوشنویسی، امور اداری، امور فرهنگی، نقشه کشی صنعتی، تعمیر لوازم برقی، امور مالی، مکانیک خودروهای سبک، لوله کشی، آرایش مردانه.

۴- پیشنهاد می‌شود بر اساس علاقه دانش آموزان دختر مهارت‌های ذیل مورد توجه قرار گیرند:

عکاسی و فیلمبرداری، کامپیوتر، هنرهای تزئینی، دوخت‌های تزئینی، خیاطی زنانه، خطاطی و خوشنویسی، طراحی و معماری، کارهای هنری چوبی، دارویابی و حسابداری در داروخانه، امور فرهنگی، آرایش زنانه، نقشه کشی و نقشه برداری ساختمان، قنادی و آشپزی،

نقشه کشی صنعتی، امور اداری .

۵- بر اساس علاقه دانش آموزان پسر پیشنهاد می‌گردد مهارت‌های ذیل جهت آموزش در اولویت قرار گیرند:

عکاسی و فیلمبرداری، کامپیوتر، مکانیک ماشین‌های سبک، نقشه کشی و نقشه برداری ساختمان، نقشه کشی صنعتی، تعمیر لوازم برقی، طراحی و معماری، تعمیر دستگاه‌های صوتی و تصویری، خطاطی و خوشنویسی، برق صنعتی، دارویابی و حسابداری در داروخانه، امور فرهنگی، امور اداری، مکانیک ماشین‌های سنگین، مکانیک صنعتی .

۶- بر اساس اظهار نظر دانش آموزان پسر مطابق تمایل والدین آنها پیشنهاد می‌شود رشته‌های ذیل جهت آموزش به ترتیب اولویت مورد توجه قرار گیرند:

کامپیوتر، نقشه کشی ساختمان، نقشه کشی صنعتی، مکانیک خودروهای سبک، عکاسی و فیلمبرداری، مکانیک خودروهای سنگین، تأسیسات برقی ساختمان، تعمیر لوازم خانگی، سیم پیچی، خطاطی و خوشنویسی، امور مالی، نقشه کشی و نقشه برداری ساختمان، برق صنعتی، طراحی و معماری .

۷- بر اساس نظر دانش آموزان دختر مطابق تمایل والدین آنها پیشنهاد می‌شود مهارت‌های ذیل مورد توجه قرار گیرد:

کامپیوتر، خطاطی زنانه، عکاسی و فیلمبرداری، خطاطی و خوشنویسی، آرایش زنانه، طراحی و معماری، دارویابی و حسابداری در داروخانه، نقشه کشی صنعتی و ساختمان، قالی بافی، حسابداری، بهیاری، مدیریت خانواده، امور مالی و امور اداری .

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- تنوع مهارت‌ها که جمع آوری اطلاعات را مشکل ساخت.
- ۲- عدم آگاهی دانش آموزان نسبت به بعضی از مهارت‌ها از دیگر محدودیت‌های این پژوهش به شمار می‌رود.
- ۳- پراکندگی واحدهای صنعتی در استان و عدم همکاری صاحبان آن واحدها برای تکمیل پرسشنامه .
- ۴- تعداد کم تحقیقات انجام گرفته پیرامون شاخه کار دانش و به تبع آن استفاده کمتر از تجربیات دیگران در جریان این پژوهش، یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش می‌باشد.

بررسی راههای افزایش بهرهوری تجهیزات موجود در واحدهای آموزش فنی و حرفه‌ای استان اصفهان

- پژوهشگر: سید حسین مدنی
- ناظر طرح: دکتر اصغر حق شناس
- نوع سند: طرح پژوهشی
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۹ - اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

بیان مسائله

اجرای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در هنرستان‌ها غالباً مستلزم به کارگیری تجهیزات سرمایه‌ای در رشته‌های مختلف مناسب با نوع آنها می‌باشد. چگونگی بهره‌وری از تجهیزات و ماشین آلات در هنرستان‌ها از جهات گوناگون می‌تواند نقش مهمی در افزایش عمر مفید تجهیزات داشته باشد.

با توجه به هدف اجرای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در هنرستان‌ها که تربیت نیروی انسانی ماهر برای کارخانه‌ها و مراکز صنعتی و خدماتی می‌باشد، می‌توان با برنامه ریزی صحیح

جهت بهره‌مندی تمام هنرجویان از تجهیزات موجود برای آموزش‌های عملی، اثربخشی این آموزش‌ها را افزایش داد. این امر مستلزم شناخت راهکارهای عملی به منظور افزایش بهره‌وری تجهیزات می‌باشد. از این‌رو، در این تحقیق به بررسی راههای عملی افزایش بهره‌وری تجهیزات موجود در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، متالورژی، صنایع شیمیایی و طراحی و دوخت در هنرستان‌های اصفهان پرداخته شده است.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این تحقیق تعیین راه کارهای عملی برای افزایش بهره‌وری تجهیزات موجود در هنرستان‌های استان اصفهان می‌باشد.

سؤال‌های تحقیق

- ۱- راههای افزایش بهره‌وری تجهیزات سرمایه‌ای در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی و دوخت در هنرستان‌های استان اصفهان چیست؟
- ۲- میزان اثربخشی آموزشی در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی دوخت بر اساس امتحانات دروس عملی در هنرستان‌های استان اصفهان چگونه است؟
- ۳- وضعیت فارغ التحصیلان رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی دوخت در ده سال گذشته در هنرستان‌های استان اصفهان چگونه است؟
- ۴- کیفیت تجهیزات سرمایه‌ای در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی و دوخت در هنرستان‌های استان اصفهان چگونه است؟
- ۵- میزان توجه سرپرست بخش به امر نگهداری و تعمیرات در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی دوخت در کارگاههای هنرستان‌های استان اصفهان چگونه است؟
- ۶- انطباق پذیرش هنرجو با ملاکهای هدایت تحصیلی در رشته‌های ساخت و تولید، مکانیک خودرو، صنایع شیمیایی، متالورژی و طراحی و دوخت در هنرستان‌های استان اصفهان چگونه است؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق را هنرستان‌های استان اصفهان تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

به دلیل لزوم دقت در ارزیابی میزان بهره‌وری تجهیزات، نمونه‌گیری انجام نشده و تمامی ۳۹ هنرستان مجری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری اطلاعات

به منظور جمع آوری داده‌های مورد نیاز در این تحقیق از پرسشنامه و فرم‌های نگهداری و تعمیرات موجود در اداره کل استفاده شده است.

روشهای آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده در این تحقیق از فرمول‌های بهره‌وری استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

۱- استفاده از نوبت دوم برای دروس عملی، تعدیل در پذیرش هنرجو متناسب با توان و ظرفیت واقعی کارگاه‌ها، خرید تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز کارگاه‌ها متناسب با نفر ساعت متقاضی، بازنگری سالانه کمیت تجهیزات توزیع شده بین هنرستان‌ها متناسب با تعداد هنرجو باعث افزایش بهره‌وری از تجهیزات موجود می‌گردد.

۲- میزان اثربخشی آموزشی در رشته ساخت و تولید برای دروس عملی ۹۶ درصد، رشته مکانیک خودرو ۹۲ درصد، طراحی و دوخت ۹۸ درصد، رشته متالورژی ۹۷ درصد، رشته صنایع شیمیایی (اثربخشی با بهره‌وری تجهیزات هماهنگی نداشته است) در هنرستان‌های استان اصفهان بوده است.

- ۳- تعداد فارغ التحصیلان رشته ساخت و تولید به طور متوسط ۲۹۶ نفر در سال، طراحی و دوخت ۲۵۸ نفر، رشته مکانیک خودرو ۳۶۶ نفر، رشته متالورژی ۸۵ نفر، رشته صنایع شیمیابی ۴۱ نفر در سال بر اساس آمار ده سال گذشته در استان اصفهان بوده است.
- ۴- کیفیت تجهیزات سرمایه‌ای در رشته ساخت و تولید به طور متوسط ۵۰ تا ۷۰ درصد، در رشته مکانیک خودرو ۵۰ تا ۷۰ درصد، رشته طراحی و دوخت ۵۶ درصد، رشته متالورژی ۶۳ درصد می‌باشد.
- ۵- میزان توجه سرپرست بخش به امر نگهداری و تعمیرات در رشته ساخت و تولید ۷۲ درصد، رشته مکانیک خودرو ۵۰ تا ۷۰ درصد، رشته طراحی و دوخت ۵۰ تا ۷۵ درصد و رشته متالورژی ۷۹ درصد می‌باشد.
- ۶- به طور متوسط از کل هنرجویان در رشته مکانیک ۷۰ درصد، رشته ساخت و تولید ۵۲ درصد، رشته طراحی و دوخت ۵۰ تا ۷۵ درصد، رشته متالورژی ۴۵ درصد در هنرستان‌های استان اصفهان بر اساس ملاکهای هدایت تحصیلی پذیرش شده‌اند.

پیشنهادها

- ۱- ایجاد محیط مناسب جهت مشارکت دانش آموزان در امر نگهداری و تعمیر تجهیزات و اجرای مرتب عملیات بازرگانی و تمیز کاری.
- ۲- کنترل وضعیت فنی ماشین آلات و روان کاری تجهیزات به صورت برنامه‌ریزی شده.
- ۳- انجام تحقیقات مشابه برای سایر رشته‌های تحصیلی و بررسی عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش‌های عملی برای هنرجویان هنرستان‌ها.
- ۴- بررسی راههای افزایش بهره‌وری نیروی انسانی شاغل در پست هنرآموز در هنرستان‌های استان اصفهان.

راههای مشارکت صنایع در آموزش متوسطه شاخه‌فني و حرفه‌اي

- پژوهشگر: منصور کلهر
- استاد راهنمای: دکتر تقی پور ظهیر
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بيان مسئله

با توجه به جوان بودن جمعیت کشور و ضرورت هدایت جوانان به سوی آینده‌ای روشن و مطمئن و با در نظر گرفتن اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در تربیت نیروی انسانی از یک سو و مشکلاتی که در جذب و آموزش افراد به این رشته‌ها وجود دارد از سوی دیگر، و با عنایت به این که با وجود هزینه‌های بالای این نوع از آموزش‌ها هنوز بخش اعظم آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر عهده بخش دولتی است و بخش خصوصی به ویژه بخش صنعت مشارکت چندانی در این مورد ندارد، این تحقیق به دنبال آن است تا معلوم دارد از چه راه‌هایی می‌توان مشارکت بخش خصوصی به ویژه صنایع را در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای توسعه داد.

اهداف تحقیق

- ۱- شناسایی راه‌های مشارکت صنایع در آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای
- ۲- استفاده از امکانات مالی و انسانی صنایع برای تأمین بخشی از هزینه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- مشارکت صنایع در تأمین منابع مالی آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن تأثیر دارد.
- ۲- مشارکت صنایع در تأمین منابع انسانی آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.
- ۳- مشارکت صنایع در تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.
- ۴- مشارکت صنایع در تهیه تجهیزات آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن تأثیر دارد.
- ۵- مشارکت صنایع در تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه در رشد آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۶- مشارکت صنایع در برنامه ریزی درسی آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.
- ۷- مشارکت صنایع در اجرای برنامه‌های کارآموزی دانش آموزان در رشد آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۸- اقدامات تشویقی دولت جهت مشارکت صنایع در آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در مشارکت صنایع تأثیر دارد.

روش تحقیق

این پژوهش از نوع زمینه‌یابی است.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران کارخانه‌ها و کارگاه‌های تولیدی و خصوصی تحت پوشش وزارت صنایع شهر تهران که در سال ۱۳۷۵-۷۶ فعالیت دارند و حداقل دارای

۱۰۰ نفر نیروی شاغل هستند.

نمونه آماری

تعداد ۱۲۰ کارگاه و کارخانه به عنوان نمونه انتخاب شد ولی، تعداد ۱۰۰ نفر از مدیران پرسشنامه‌ها را پر کردند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. به منظور تشخیص تفاوت بین فراوانی پاسخ‌ها از آزمون مجدول کای استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

۱- مشارکت صنایع در تأمین منابع مالی آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن تأثیر دارد.

۲- مشارکت صنایع در تأمین منابع انسانی آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.

۳- یعنی مشارکت صنایع در تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.

۴- مشارکت صنایع در تهیه تجهیزات آموزشی شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.

۵- مشارکت صنایع در تأسیس مراکز آموزشی جوار کارخانه در رشد شاخه فنی و حرفه‌ای مؤثر است.

۶- مشارکت صنایع در برنامه ریزی درسی شاخه فنی و حرفه‌ای در رشد آن مؤثر است.

۷- مشارکت صنایع در اجرای برنامه‌های کارآموزی دانش آموزان در رشد آموزش متوسطه شاخه فنی و حرفه‌ای مؤثر است.

۸- اقدامات تشویقی دولت جهت مشارکت صنایع در آموزش متوسطه شاخه فنی و

حرفه‌ای در مشارکت صنایع مؤثر است.

پیشنهاد‌ها

- ۱- دولت با استفاده از روش‌های ارشادی و ترغیبی و تصویب قوانین، زمینه‌های مشارکت صنایع را در تأمین فضاهای آموزشی، کمک آموزشی و تجهیزات آموزشی مدارس فنی و حرفه‌ای فراهم نماید.
- ۲- به منظور انطباق برنامه‌های آموزشی با نیازهای صنعت کمیته مشترکی مرکب از کارشناسان و برنامه‌ریزان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش، وزارت صنایع، مدیران کارخانجات و استادکاران تشکیل گردد.
- ۳- از مریبان آموزشی کارخانه‌ها و کارگاه‌ها جهت تدریس در واحدهای آموزشی فنی و حرفه‌ای به صورت حق التدریس استفاده شود.
- ۴- با برگزاری جلسات سخنرانی و سمینارها می‌توان مدیران واحدهای صنعتی را با مزایای آموزش در هنرستان‌های جوار کارخانه آشنا نمود.
- ۵- در نظر گرفتن تسهیلات ویژه برای کارخانه‌ها و کارگاه‌هایی که محیط‌های کار خود را در اختیار دانش آموزان قرار می‌دهند.
- ۶- در نظر گرفتن معافیت مالیاتی برای واحدهای تولیدی که دارای هنرستان‌های جوار کارخانه هستند.
- ۷- مسئولین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از طریق رسانه‌های گروهی اهمیت و ارزش سرمایه‌گذاری در آموزش فنی و حرفه‌ای را برای مدیران صنایع روشن نمایند.
- ۸- در شهرک‌ها و مجتمع‌های صنعتی که شرکت‌های متعدد گرد آمده‌اند هنرستان‌های فنی جوار کارخانه تأسیس و اداره شوند.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- محدود کردن جامعه آماری به شهر تهران و صنایعی که حداقل ۱۰۰ نفر نیروی شاغل داشته‌اند.
- ۲- پراکندگی واحدهای تولیدی در شهر تهران.
- ۳- عدم استقبال و همکاری لازم از سوی برخی از مدیران برای تکمیل پرسش نامه.
- ۴- نظام نارسای آمار و اطلاعات و به هنگام نبودن آن.

طراحی مدل ریاضی برای تجهیز هنرستان‌های فنی تهران

پژوهشگر: محمدمهری مالکی

نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد

سال و محل انتشار: ۱۳۷۳ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسئله

فعالیت اصلی در هنرستان‌های فنی، آموزش عملی در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها است. هنرجویان در کارگاه‌ها عملاً رشته تخصصی خود را آموزش می‌بینند و با ابزار و تجهیزات مربوطه آشنا می‌شوند. این تجهیزات که ابزار اصلی آموزش هنرجو هستند، سرمایه ثابت و یا هزینه‌های سرمایه‌ای آموزش به حساب می‌آیند. این هزینه‌ها بزرگترین اقلام هزینه را در آموزش و پرورش فنی و حرفة‌ای تشکیل می‌دهند که هنرستان‌های فنی هر کدام به نحوی در این مورد دچار مشکل و کمبود می‌باشند و لازم است برای افزایش کیفیت آموزش این نیازها تأمین گردد.

این تحقیق به دنبال یافتن بهترین ترکیب از بکارگیری و تجهیز کارگاه‌ها، به منظور بهینه

کردن هزینه‌های تجهیزات می‌باشد.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این تحقیق طراحی مدل ریاضی برای تجهیز هنرستان‌های فنی شهر تهران می‌باشد.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- هزینه‌های تجهیز و فضاسازی بر طبق روش بهینه سازی کمتر از هزینه‌های تجهیز هنرستان‌های فنی برمبنای وضع موجود پذیرش هنرجو است.
- ۲- هزینه سرانه خرید تجهیزات سرمایه‌ای در روش بهینه سازی کمتر از هزینه‌های تجهیز برای وضع موجود است.
- ۳- در روش بهینه سازی، سهم هر کارگاه از بودجه دریافتی از آموزش و پرورش برای مواد مصرفی در مجموعه هنرستان‌های فنی شهر تهران افزایش می‌باید.
- ۴- هزینه توسعه و تجهیز هنرستان‌های موجود کمتر از هزینه احداث و تجهیز هنرستان جدید است.
- ۵- محدودیت نیروی انسانی (هنرآموز) یکی از محدودیت‌های اساسی در مدل‌های بهینه‌سازی است.
- ۶- محدودیت فضای کارگاهی در مدل بهینه سازی یک محدودیت اساسی است.

جامعه آماری:

کل هنرستان‌های فنی شهر تهران جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

نمونه آماری همان جامعه آماری می‌باشد.

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها
از نرم‌افزار SPSS برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است.

ابزار جمع آوری داده‌ها
برای جمع آوری داده‌ها از پرسش نامه استفاده گردیده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- هزینه‌های تجهیز و فضاسازی بر طبق روش بهینه سازی کمتر از هزینه‌های تجهیز هنرستانهای فنی مطابق وضع موجود پذیرش هنرجو است.
- ۲- فرض دوم تأیید می‌گردد و هزینه سرانه خرید تجهیزات سرمایه‌ای در روش بهینه سازی کمتر از هزینه‌های تجهیز برای وضع موجود است.
- ۳- در روش بهینه سازی سهم هر کارگاه از بودجه دریافتی از آموزش و پرورش برای مواد مصرفی در مجموعه هنرستانهای فنی شهر تهران افزایش می‌یابد.
- ۴- هزینه توسعه و تجهیز هنرستانهای موجود کمتر از هزینه احداث و تجهیز هنرستان جدید است.
- ۵- اساسی بودن محدودیت نیروی انسانی با فرض استفاده از اضافه کاری نمی‌تواند مورد قبول واقع شود.
- ۶- محدودیت فضای کارگاهی در مدل بهینه سازی یک محدودیت اساسی نمی‌باشد.

پیشنهادها

- ۱- استفاده از روش مدل بهینه سازی برای تعیین سطح ثبت نام و تجهیز و به کارگیری تجهیزات و ساختمان سازی در هر هنرستان.
- ۲- هنرستانهای موجود مطابق با نتایج مدل، توسعه، برنامه‌ریزی و تجهیز شوند.
- ۳- برای رفع نیاز به نیروی انسانی در کوتاه مدت از ظرفیت اضافه کاری هنرآموزان و برای رفع نیازهای آینده برنامه ریزی شود.
- ۴- بهترین سطح ثبت نام از لحاظ استفاده از فضا و تجهیزات، ثبت نام با ضریب ۳ کلاس

می‌باشد.

- ۵- سطح ثبت نام در هر رشته در هر هترستان سه کلاس در نظر گرفته شود.
- ۶- هر پایه یک فضای کارگاهی مجزا داشته باشد و تجهیزات هر پایه نیز در فضای مربوط نگهداری شود.
- ۷- طراحی کارگاه‌ها مناسب با نیاز آموزشی انجام گیرد.

محدودیت‌ها

- ۱- طولانی بودن زمان برای دریافت پرسش نامه‌ها.
- ۲- عدم وجود منابع تحقیق مناسب با موضوع.

مطالعه شیوه‌های مؤثر برای سوق دادن ظرفیت‌های آموزش دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از دیدگاه کارشناسان ستادی وزارت آموزش و پرورش

- پژوهشگر: منیزه ذکریایی
- استاد راهنما: دکتر تقی پور ظهیر
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۶ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بیان مسأله

با توجه به اولویت و اهمیتی که مسئولان نظام آموزشی مابه آموزش‌های نظری می‌دهند و از طرف دیگر، با توجه به اشاعه روحیه مدرّک‌گرانی و پشت میز نشینی که در بین افراد جامعه و خانواده‌ها وجود دارد، بیشترین ظرفیت‌ها و منابع آموزشی مادر دوره متوسطه به آموزش

رشته‌های نظری اختصاص یافته است. یعنی، ۷۴ درصد آموزش نظری، ۱۷/۲ درصد رشته‌های فنی و حرفه‌ای و ۷ درصد کارداش.

از آنجائی که آموزش در رشته‌های نظری به ایجاد مهارت و توانایی خاصی در افراد و تأمین نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر بخش‌های مختلف اقتصادی منجر نشده و استقلال اقتصادی افراد تحت تعلیم را در پی ندارد، تنها راه حلی که برای فارغ التحصیلان این رشته‌ها باقی می‌ماند، شرکت در آزمون ورودی دانشگاه‌ها است که تنها تعداد کمی از این گروه وارد دانشگاه‌ها می‌شوند و بقیه یا بیکار مانده و یا تن به کارهای خدماتی کم ارزش می‌دهند. اگر مسئولان آموزشی ما تدبیر و تمهداتی اتخاذ کنند که بتوانند بیشترین ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه را به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای سوق دهند می‌توان انتظار داشت که فارغ التحصیلان این دوره بتوانند به عنوان نیروی انسانی ماهر و نیمه ماهر نیازهای بخش‌های مختلف اقتصادی را بطرف کرده و نیز باعث استقلال اقتصادی نسبی خودشان گردند. در مطالعه حاضر شیوه‌های مؤثر برای انجام این مهم بررسی می‌شود.

اهداف تحقیق

هدف این پژوهش مطالعه شیوه‌های مؤثر برای گسترش آموزش‌های رسمی فنی و حرفه‌ای در دوره متوسطه است.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- ادغام رشته‌های فنی هنرستان با رشته ریاضی - فیزیک شاخه نظری در هدایت ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۲- افزایش حقوق و مزایای استخدامی مریان هنرستانی در هدایت ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۳- ادغام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با آموزش‌های غیر رسمی از لحاظ سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در هدایت ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۴- ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به شیوه استاد - شاگردی در هدایت ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است.
- ۵- مشارکت بخش صنعت در تربیت معلم فنی و حرفه‌ای در هدایت ظرفیت‌های آموزشی

دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است .
۶- گسترش فرصت‌های تحصیلی در دانشگاه‌ها برای دپلمه‌های هنرستانی در هدایت ظرفیت‌های آموزشی دوره متوسطه به سوی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مؤثر است .

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق عبارت است از: کارشناسان ستادی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای وزارت آموزش و پژوهش (معاونت آموزش متوسطه، دفتر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای) که تعداد آنها ۴۳ نفر می‌باشد .

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش همان جامعه آماری می‌باشد .

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های مورد نیاز این پژوهش از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است .

روش‌های آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای آزمودن فرضیه‌ها از آمار توصیفی و آزمون استودنت یک گروهی استفاده شده است .

یافته‌های پژوهش

- ۱- بین ادغام رشته‌های فنی هنرستانی با رشته ریاضی - فیزیک و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود ندارد .
- ۲- بین افزایش حقوق و مزایای معلمان و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود دارد .
- ۳- بین ادغام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی با آموزش‌های غیر رسمی از لحاظ

- سیاستگذاری و برنامه ریزی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۴- بین ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به شیوه استاد-شاگردی و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین گسترش فرصت‌های تحصیلی در دانشگاه‌ها برای فارغ التحصیلان هنرستانی و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معنی داری وجود دارد.

پیشنهادها

- ۱- لحاظ کردن یک نهاد متمرکز جهت سیاستگذاری و برنامه ریزی و ایجاد هماهنگی نسبت به تشخیص و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز صنایع و سایر بخش‌های اقتصادی جامعه که به دلیل اهمیت آن باید زیر نظر ریاست جمهوری قرار گیرد.
- ۲- ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با استفاده از روش‌های تدریس شاگرد محوری یا شیوه استاد-شاگردی.
- ۳- در نظر گرفتن زیر گروه آزمایشی مستقل برای دیپلمهای هنرستانی در دانشگاه‌ها.
- ۴- تربیت معلمان فنی و حرفه‌ای با مشارکت بخش صنایع و مراکز آموزشی.
- ۵- متناسب نمودن محتوای برنامه‌های آموزشی و رشته‌های تحصیلی هنرستانی با نیازهای منطقه‌ای.
- ۶- متناسب نمودن محتوای برنامه‌های آموزشی هنرستانی با امکانات کارگاهی و آزمایشگاهی.
- ۷- غنی کردن مؤسسات آموزشی فنی و حرفه‌ای از حیث تجهیزات و ماشین آلات کارگاهی و آزمایشگاهی.
- ۸- استفاده از رسانه‌های گروهی برای شناساندن ارزش‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای.
- ۹- تقویت اقدامات انگیزشی از قبیل افزایش حقوق و مزايا جهت حفظ و نگهداری نیروی انسانی متخصص.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- پایین بودن انگیزه همکاری کارشناسان ستادی.
- ۲- عدم همکاری سازمان سنجش جهت دادن اطلاعات مورد نیاز.
- ۳- عدم دسترسی به استاد معتبر راهنماآور مشاور جهت دریافت نظرات اصلاحی ایشان.

بخش پنجم

۵۶

بررسی تأثیر تقدم و تأخیر اخذ دروس مهارتی و دروس عمومی نسبت به یکدیگر در پیشرفت مهارت آموزی دانش آموزان شاخه کار دانش جهاد سازندگی

- پژوهشگر: محمد حسین رضوانی
- استاد راهنمای: دکتر مصطفی نیکنامی
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۷ - دانشگاه علامه طباطبائی - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

بیان مسئله

وزارت جهاد سازندگی با توجه به تنوع و گستردگی وظایف، متولی آموزش حدود ۱۰ درصد از دانش آموزان شاخه کار دانش گردید و در سال ۱۳۷۳ توافق نامه ای بین وزارت جهاد و وزارت آموزش و پرورش منعقد و بر اساس آن وزارت جهاد سازندگی عملیاً از سال تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ کار جذب دانش آموزان را در سطح ۱۳ استان و در سه رشته قالی بافی، گاوداری صنعتی و پرورش صنعتی طیور آغاز نمود و در حال حاضر تعداد رشته ها به ۱۸

رشته افزایش یافته است. این پژوهش برای مطالعه تأثیر ترتیب اخذ واحدهای دروس عمومی و مهارتی و دستیابی به روش بهینه در خصوص اخذ واحدهای دروس مهارتی طراحی شده است.

هدف پژوهش

هدف پژوهش پاسخ دادن به این سؤال است که آیا دانش آموزانی که دروس مهارتی را پس از دروس عمومی می‌گذرانند، موفقیت بیشتری در کسب مهارت‌ها خواهند یافت یا بر عکس این روش در میزان یادگیری مهارت‌های آنان تأثیر منفی خواهد گذاشت؟

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا دانش آموز بهتر است ابتدا دروس عمومی را در آموزش و پرورش طی کند سپس دروس مهارتی را اخذ نماید؟
- ۲- آیا بهتر است دانش آموز ابتدا دروس مهارتی را در مدارس جهاد طی کند سپس دروس عمومی را اخذ نماید؟
- ۳- آیا یک و یا بعضی مواد درسی مثل دروس عمومی بر سایر مواد مثل دروس مهارتی برتری دارد؟
- ۴- آیا می‌توان موفقیت مهارت آموزی را به تقدم و تأخیر اخذ دروس عمومی و مهارتی نسبت داد؟
- ۵- آیا دروس عمومی و مهارتی در آماده سازی ذهنی دانش آموزان جهت پذیرش بهتر سایر مطالب نقشی دارند؟

جامعه آماری

دانش آموزان کلیه استان هایی که رشته کار دانش در آنها تأسیس گردیده مشتمل بر ۲۲ استان کشور تا پایان سال ۱۳۷۵ (به تعداد ۱۲۷۳ نفر) جامعه آماری این مطالعه را تشکیل می‌دهد.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش از ۵ استان به تعداد ۲۰۲ نفر دانش آموز انتخاب شد.

ابزار جمع آوری اطلاعات

اطلاعات این پژوهش توسط پرسشنامه جمع آوری شده است.

یافته های پژوهش

نتایج نشان داد که هیچ رابطه معنی داری بین روش های اخذ واحد های دروس عمومی و مهارتی و نمرات آزمون جامع مهارتی مشاهده نمی گردد و تقدم و تأخیر دروس فوق نسبت به یکدیگر هیچ تأثیری در توان عمومی یادگیری و مهارت آموزی دانش آموزان نخواهد داشت. لذا ضرورتی به مکلف کردن دانش آموزان در نحوه اخذ دروس عمومی و مهارتی و تقدم و تأخیر آن وجود ندارد و انتخاب واحدها و تقدم و تأخیرشان می باید تابع وضعیت دانش آموزان از لحاظ اشتغال در خارج مدرسه و میزان علاقمندی و سلاطق وی و نیز شرایط آموزشگاه مربوط باشد.

پیشنهادها

- ۱- در مطالعات بعدی از نمونه های بیشتری استفاده شود.
- ۲- ترویج شیوه های صحیح مطالعه و یادگیری.
- ۳- بررسی موانع و مشکلات یادگیری در بین جوانان روستایی و شهرهای کوچک.
- ۴- برنامه ریزی جهت هدایت بیشتر نیروی انسانی به رشته های مهارتی خصوصاً مهارت های بخش کشاورزی با توجه به محور بودن کشاورزی به عنوان استراتژی ملی.

محدودیت های پژوهش

- ۱- عدم دسترسی مستقیم به نمونه ها و جامعه آماری به علت فارغ التحصیل بودن آنها.
- ۲- فقدان پیشنه تحقیقاتی.
- ۳- محدود بودن نمونه ها به علت عدم استقبال جدی از این شاخه.

بررسی میزان یادگیری و یادآوری دانشآموزان مراکز آموزش کشاورزی در روش‌های آموزش از طریق فیلم متحرک و سخنرانی

- پژوهشگر: امیرحسین مینائی
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۴ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسئله

آوردن جهان به کلاس درس یکی از اولین شعارهایی بود که برای استفاده از فیلم آموزشی داده می‌شد و این شعار هنوز به قوت خود باقی است. بر خلاف آنچه که عده‌ای تصویر می‌کنند، تصاویر متحرک از غنی‌ترین منابع آموزشی به شمار می‌روند. این استنباط که این گونه تصاویر صرفاً جنبه تفریحی داشته و از ارزش آموزشی چندانی برخوردار نیستند با توجه به یافته‌های پژوهش‌های گوناگون درباره ارزش آموزشی آنها مورد تردید قرار گرفته

است. از این رو به منظور شناخت ابعاد موضوع به بررسی میزان یادگیری و یادآوری دانش آموزان مراکز آموزش کشاورزی که در آموزش آنها از فیلم استفاده شده است اقدام شد و سعی بر آن است تاروشن گردد آموزش با فیلم در مقایسه با روش سخنرانی چه تأثیری بر یادگیری دانش آموزان دارد.

اهداف تحقیق

هدف کلی از انجام این تحقیق بررسی میزان یادگیری دانش آموزان در روش‌های آموزش از طریق فیلم و سخنرانی می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- میزان یادگیری دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی بیشتر است.
- ۲- میزان علاقه‌مندی به تحصیل دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی بیشتر است.
- ۳- میزان یاد آوری دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با سخنرانی بیشتر است.
- ۴- میزان احساس خستگی دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی کمتر است.
- ۵- اندازه تصویر و پرده نمایش از طریق آموزش با فیلم در میزان یادگیری دانش آموزان تأثیر دارد.
- ۶- تلفیق آموزش با روش سخنرانی و آموزش از طریق فیلم در میزان یادگیری دانش آموزان تأثیر دارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان ۱۷ مرکز آموزش کشاورزی مشغول به تحصیل در سال تحصیل ۷۴ - ۱۳۷۳ می‌باشد.

نمونه آماری

نمونه آماری این پژوهش شامل ۱۹۳ نفر از دانش آموزان ۶ مرکز آموزش کشاورزی می باشد .

ابزار جمع آوری داده ها

داده های این پژوهش از طریق پرسش نامه جمع آوری شده است .

روش های آماری تجزیه و تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده های این پژوهش از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.

یافته های پژوهش

۱- میزان یادگیری دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی بیشتر است .

۲- میزان علاقه مندی به تحصیل دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی بیشتر است .

۳- میزان یادآوری دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی بیشتر است .

۴- میزان احساس خستگی دانش آموزان از طریق آموزش با فیلم از آموزش با روش سخنرانی کمتر است .

۵- اندازه تصویر و پرده نمایش از طریق آموزش با فیلم در میزان یادگیری دانش آموزان تأثیر دارد .

پیشنهاد ها

۱- در برنامه های آموزشی مراکز آموزش کشاورزی برنامه ریزی های گسترده تری در زمینه استفاده هر چه بیشتر از فیلم های متحرک آموزشی صورت گیرد .

۲- در صورت عدم دسترسی و نداشتن امکانات همه جانبه به روش آموزش با فیلم، فعلاً

- تلفیقی از هر دو روش سخنرانی و آموزش با فیلم صورت گیرد.
- ۳- با هر مرکز آموزش کشاورزی حداقل یک کارشناس تکنولوژی آموزشی همکاری نماید.
- ۴- مدت زمان تدریس به روش سخنرانی کاهش یابد و یا حداقل تعداد دفعات زمان استراحت بین کلاس‌های درس افزایش یابد.
- ۵- در هر مرکز آموزش کشاورزی حداقل هفته‌ای دو بار از فیلم‌های علمی - آموزشی کشاورزی مربوط به درس دانش آموزان استفاده گردد.
- ۶- محتوای فیلم‌های آموزشی بیشتر با تأکید بر روی دروس عملی دانش آموزان با محتوای داستانی باشد تا یادگیری دانش آموزان بهتر انجام گیرد.
- ۷- جلسات مشترک بین مسئولان و دست اندکاران در جهت تولید فیلم‌های آموزشی مناسب برگزار شود.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- گستردگی و پراکندگی جغرافیائی جامعه آماری.
- ۲- محدودیت‌های زمانی و مالی که امکان زیر پوشش بردن کل جامعه آماری را غیر ممکن ساخت.

بررسی نحوه انتخاب، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های حرفه‌وفن دوره راهنمایی از نظر معلمان، دانش‌آموزان و متخصصان آموزش فنی و حرفه‌ای

- پژوهشگر: عبدالوهاب قطرانی
- استاد راهنمای: دکتر محمد حسن پروند
- نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۷۱ - دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران

بیان مسأله

با توجه به اهمیت و نقش محوری و مرجع بودن کتاب‌های درسی در امر یادگیری دانش‌آموز ایرانی، بررسی ماهیت محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی (که مجموعه‌ای از دروس رشته‌های صنعت، کشاورزی و خدمات را دربرمی‌گیرد) ضرورت دارد. با توجه به این ضرورت، نحوه انتخاب، تنظیم، تدوین و سازمان دهی محتوا، مسأله این پژوهش بوده است.

هدف‌های کلی پژوهش:

- ۱- بررسی محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی به منظور تعیین میزان تطابق آن با اصول و مبانی روش‌های انتخاب، تنظیم و تدوین محتوا.
- ۲- مطالعه نحوه تدوین محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی.
- ۳- مطالعه عوامل مؤثر در انتخاب، تنظیم و تدوین و سازماندهی کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی.

فرضیه‌های تحقیق

- ۱- محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به اهداف آموزشی و درسی مدون در این دوره انتخاب و گزینش شده‌اند.
- ۲- محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به اهداف آموزشی و درسی مدون در این دوره تنظیم و تدوین شده‌اند.
- ۳- محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به نیازها و شرایط جامعه انتخاب و گزینش شده‌اند.
- ۴- محتوای کتابهای حرفه و فن در دوره راهنمایی با توجه به نیازها و ماهیت یادگیرنده تنظیم و تدوین شده‌اند.
- ۵- محتوای کتابهای حرفه و فن در دوره راهنمایی با توجه به نیازها و ماهیت یادگیری انتخاب و گزینش شده است.
- ۶- محتوای کتابهای حرفه و فن در دوره راهنمایی با توجه به اصل مداومت تنظیم و تدوین شده‌اند.
- ۷- محتوای کتابهای حرفه و فن در دوره راهنمایی با توجه به اصل توالی انتخاب و گزینش شده است.
- ۸- محتوای کتابهای حرفه و فن در دوره راهنمایی با توجه به اصل جامعیت انتخاب و گزینش شده است.

روش:

الف: نوع تحقیق:

از روش توصیفی در این پژوهش استفاده شده است.

ب: جامعه آماری:

- ۱- دبیران حرفه و فن مناطق بیست گانه آموزش و پرورش شهر تهران.
- ۲- دانش آموزان سال سوم راهنمایی مدارس راهنمایی تحصیلی مناطق بیست گانه تهران.
- ۳- کارشناسان برنامه ریزی و تدوین کتاب‌های حرفه و فن شاغل در دفاتر تحقیقات و برنامه‌ریزی درسی و راهنمایی تحصیلی.

ج - نمونه آماری:

مناطق بیست گانه آموزش و پرورش تهران به ۵ بخش جغرافیایی تقسیم شد و پنج منطقه آموزشی، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی از هر بخش، که در مجموع ۱۱۰ نفر از دبیران مرد و ۱۲۳ نفر از دبیران زن به همراه ۲۴۱۸ نفر از دانش آموزان سال سوم راهنمایی به علاوه تمامی کارشناسان تأثیف کتابهای فنی و حرفه‌ای نمونه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

د - ابزار جمع آوری اطلاعات:

برای گردآوری اطلاعات از استناد و مدارک، پرسشنامه و مصاحبه استفاده شده است.

ه - روش آماری تجزیه و تحلیل داده‌ها:

در این پژوهش از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش:

- ۱- به طور کلی ۵۰/۵ درصد از دبیران حرفه و فن و ۴۶/۲ درصد از دانش آموزان به گزینش، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به هدف‌های آموزشی و درسی مدون در این دوره در حد متوسط نظر داده‌اند. در حالی که ۴۳/۵ درصد از کارشناسان چنین نظری را قبول ندارند و معتقدند که محتوای کتاب‌های مذکور از چنین ویژگی برخوردار نیست.
- ۲- به طور کلی ۴۲/۷ درصد از دبیران حرفه و فن و ۳۷/۲ درصد از دانش آموزان به گزینش، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به نیازها و شرایط جامعه اسلامی ایران در حد متوسط نظر داده‌اند در حالی که ۵۸/۸ درصد از کارشناسان چنین نظری را ندارند و معتقدند که محتوای کتاب‌های مذکور از چنین ویژگی برخوردار نیست.
- ۳- به طور کلی ۳۸/۹ درصد از دانش آموزان به گزینش، تنظیم و تدوین محتوای

کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به ماهیت یادگیرنده نظر داده‌اند در حالی که $\frac{48}{3}$ درصد از دبیران حرفه و فن و $\frac{49}{6}$ درصد از کارشناسان چنین نظری را قبول ندارند و معتقد‌ند که گرینش، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی در حد متوسط با توجه به ماهیت یادگیرنده صورت گرفته است.

۴- به طور کلی $\frac{44}{7}$ درصد از دبیران حرفه و فن و $\frac{38}{5}$ درصد از دانش‌آموزان به گرینش، تنظیم و تدوین محتوای کتاب‌های دوره راهنمایی با توجه به ماهیت یادگیری دانش‌آموزان در حد متوسط نظر داده‌اند در حالی که $\frac{58}{8}$ درصد از کارشناسان چنین نظری را قبول ندارند و معتقد‌ند که محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی از چنین ویژگی برخوردار نیست.

۵- به طور کلی $\frac{46}{5}$ درصد از دبیران حرفه و فن و $\frac{55}{3}$ درصد از کارشناسان معتقد‌ند که محتوای کتاب‌های حرفه و فن دوره راهنمایی با توجه به اصول (مداومت، توالی، جامعیت) انتخاب، تنظیم و تدوین نشده است.

پیشنهاد‌ها

۱- هرگز نباید محتوای کتاب‌های حرفه و فن به طور مستقیم از کتاب‌های درسی کشورهای دیگر ترجمه و اقتباس شود.

۲- محتوای کتاب‌های حرفه و فن با توجه به شرایط و ویژگی‌های جامعه ایران اسلامی انتخاب شود.

۳- ایجاد هماهنگی و تناسب و استمرار بین برنامه‌های دوره ابتدایی و دوره راهنمایی به نحوی که یادگیری‌های قبلی پایه و اساس یادگیری جدید قرار گیرند.

۴- فراهم آوردن امکانات و تجهیزات کارگاهی لازم جهت انجام کارهای کارگاهی در محیط مدرسه.

۵- ایجاد هماهنگی بین توانایی یادگیری دانش‌آموزان، ساعت‌های هفتگی تدریس درس حرفه و فن با حجم کتاب.

۶- محتوای کتاب‌های حرفه و فن باید طوری باشد که فرآگیران از طریق مفهوم سازی و به کارگیری روش‌های اکتشافی به جای حفظ کردن مطالب، به جستجو، تحقیق و کشف دوباره تشویق و ترغیب شوند.

بررسی نوع و میزان کارآیی روش‌های تدریس متداول و مناسب آموزش‌های حرفه‌ای در مراکز آموزش کشاورزی

○ پژوهشگر: محمد صداقت نیک

○ نوع سند: پایان‌نامه کارشناسی ارشد

○ سال و محل انتشار: ۱۳۷۳ - دانشگاه تربیت مدرس

بیان مسئله

توجه به روش‌های تدریس و لزوم به کارگیری انواع مختلف روش تدریس مناسب با موقعیت‌ها توسط مریبان در برنامه‌های آموزش کشاورزی از یک طرف و عدم شناخت کافی مریبان از تناسب روش‌های تدریس در موقعیت‌های متفاوت از طرف دیگر، انگیزه انجام این پژوهش است است. در این تحقیق پژوهشگر بر آن است تا معلوم دارد نوع روش تدریسی که در مراکز آموزش کشاورزی به کار گرفته می‌شود، تا چه اندازه کارآیی داشته است.

هدف پژوهش

هدف کلی این پژوهش تعیین نوع و میزان کارآیی روش‌های تدریس متداول و مناسب است

آنها با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مراکز آموزش کشاورزی می‌باشد.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- بین مریبان آموزشی با میزان تحصیلات متفاوت از نظر نوع روش تدریس اختلاف وجود ندارد.
- ۲- بین مریبان آموزشی با رشته‌های تحصیلی متفاوت از نظر نوع روش تدریس اختلاف وجود ندارد.
- ۳- بین مریبان آموزشی با تعداد ساعت تدریس متفاوت از نظر نوع روش تدریس اختلاف وجود ندارد.
- ۴- بین مریبان آموزشی با تجربه تدریس متفاوت از نظر نوع روش تدریس اختلاف وجود ندارد.
- ۵- بین آشنایی مریبان با فلسفه آموزش و پرورش و روش تدریس انتخابی آنها رابطه‌ای وجود ندارد.
- ۶- بین هم خوانی رشته تحصیلی با موضوع مورد تدریس مریبان و روش تدریس انتخابی آنها رابطه‌ای وجود ندارد.
- ۷- بین نظر مریبان در مورد شناخت از نظریه‌های یادگیری و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.
- ۸- بین نظر مریبان در مورد آگاهی از نیازها و علاقه دانش آموزان و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.
- ۹- بین نظر مریبان در مورد شناخت استعداد دانش آموزان و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.
- ۱۰- قابلیت‌های مریبان آموزشی در انتخاب نوع روش تدریس نقشی ندارد.
- ۱۱- بین مراکز مختلف آموزش کشاورزی از نظر نوع روش تدریس تفاوت وجود ندارد.
- ۱۲- بین قابلیت‌های مریبان آموزشی و کیفیت کار مریبان از نظر دانش آموزان تفاوتی وجود ندارد.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل مریبان شاغل به تدریس و دانش آموزان شاغل به تحصیل

در سال ۷۴-۱۳۷۳ در مراکز آموزش کشاورزی تحت نظارت وزارت کشاورزی می‌باشد.

نمونه آماری

تمامی مریبان و ۱۵ درصد از دانش آموزان پایه‌های تحصیلی دوم، سوم و چهارم به عنوان نمونه آماری این پژوهش انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری داده‌ها

داده‌های این پژوهش به وسیله دو نوع پرسشنامه (ویژه مریبان و دانش آموزان) جمع آوری شده است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش از دو نوع روش آماری توصیفی و تحلیلی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- ۱- روش تدریس انتخابی مریبان مستقل از میزان تحصیلات آنها نمی‌باشد.
- ۲- روش تدریس انتخابی مریبان مستقل از رشته تحصیلی آنها است.
- ۳- روش تدریس انتخابی بستگی به تعداد ساعت تدریس دروس تخصصی دارد.
- ۴- روش تدریس انتخابی مریبان مستقل از تجربه تدریس آنها نیست.
- ۵- بین نظر مریبان در مورد نقش آشنایی آنها با فلسفه آموزش و پرورش و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.
- ۶- بین نظر مریبان در مورد نقش هم خوانی رشته تحصیلی با موضوع مورد تدریس و روش تدریس انتخابی آنها تفاوت وجود دارد.
- ۷- بین نظر مریبان در مورد شناخت از نظریه‌های یادگیری و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.
- ۸- بین نظر مریبان در مورد آگاهی از نیازها و علاقه دانش آموزان و روش تدریس آنها تفاوت وجود دارد.
- ۹- بین نظر مریبان در مورد شناخت استعداد دانش آموزان و روش تدریس انتخابی آنها تفاوتی وجود ندارد.

- ۱۰- قابلیت‌های مریبان آموزشی در انتخاب نوع روش تدریس نقشی ندارد.
- ۱۱- نوع روش تدریس بستگی به نوع مرکز آموزشی دارد.
- ۱۲- بین قابلیت‌های مریبان آموزشی و خصوصیات آنان از نظر داش آموزان تفاوتی وجود ندارد.
- ۱۳- بین قابلیت‌های مریبان آموزشی و کیفیت کار آنان از نظر داش آموزان تفاوتی وجود ندارد.
- ۱۴- بین میزان استفاده از وسائل آموزشی و یادگیری داش آموزان تفاوتی وجود ندارد.
- ۱۵- بین قابلیت‌های مریبان آموزشی و امکانات و تجهیزات آموزشی تفاوتی وجود ندارد.

پیشنهادها

- ۱- معلمان از میان محتوای عمومی کتب تخصصی به مواردی که مریبوط به منطقه می‌باشد تأکید نمایند.
- ۲- شرکت مریبان در دوره‌های آموزشی کوتاه مدت.
- ۳- استفاده روش‌های علمی و بازدید از مزارع نمایشی و ایستگاه‌های تحقیقاتی.
- ۴- تهیه وسائل و ماشین آلات کشاورزی مورد نیاز.
- ۵- تهیه فیلم‌های آموزشی در موضوعات مختلف.
- ۶- ساده نویسی و قابل فهم بودن مطالب کتب درسی.
- ۷- آموزش مریبان در جهت استفاده از تکنولوژی آموزشی.
- ۸- توجه به روش‌های نوین آموزش و تدریس.

محدودیت‌های پژوهش

- ۱- محدودیت زمان.
- ۲- عدم امکان انجام تحقیق به صورت تجربی.
- ۳- محدودیت امکانات.
- ۴- محدودیت اجرائی و عدم همکاری بعضی از مریبان و عدم ارسال به موقع پرسشنامه‌ها.

مقایسه تجربی روش‌های آموزش حرفه‌ای

- پژوهشگر: جواد خانجان
- استاد راهنما: دکتر محمد تقی براهنی
- نوع سند: پایان نامه کارشناسی ارشد
- سال و محل انتشار: ۱۳۵۹ - دانشگاه تهران - دانشگاه علوم تربیتی

بیان مسئله

فعالیت مؤثر هر سازمان بستگی نزدیک با میزان مهارت و کار آزمودگی کارکنان آن سازمان دارد. بنابراین به منظور افزایش بازده تولیدات صنعتی از یک سو و جهش عظیمی که کشورها از نظر صنعتی شدن در پیش دارند از طرف دیگر، ایجاب می‌کند که کشورها برای پیشبرد هدف‌های علمی و صنعتی خود افراد ورزیده و متخصص تربیت کرده وaz وجود آنان در سطوح مختلف استفاده کنند و این کار میسر نمی‌شود مگر با آموزش و تجهیز افراد به سلاح علوم و فنون. به همین جهت باور عمومی بر این است که ارزش یک کارگر تعلیم دیده بیش از افرادی است که تحصص ندارند. با این حال، درباره شیوه تربیت کارگر ماهر اتفاق نظر وجود ندارد. در پژوهش حاضر تلاش می‌شود دو روش تربیت کارگر ماهر مقایسه شده و مزایا و معایب آنها نسبت به یکدیگر سنجیده شود.

هدف پژوهش

مقایسه تجربی دو روش آموزش حرفه‌ای به صورت استاد - شاگردی و تک همتایی و جایگزین کردن روش استادشاگردی به جای روش تک همتایی هدف اصلی این تحقیق می‌باشد.

تعریف اصطلاحات

روش استاد - شاگردی :

کارآموز در محیط حرفه‌ای که پس از تکمیل آموزش باید در آن کار کند، تحت نظر یک استاد کار، کارآموزی می‌کند تا به مرحله خودکفایی شغلی برسد.

روش تک همتایی :

افراد در خارج از محیط حرفه‌ای و دور از آن کار آموزی کرده و مهارت و دانش را که بدین ترتیب به دست آورده، در کارگاه پس از طی یک دوره آشنایی و هماهنگی مطالب آموخته شده با وظایف شغلی تحت نظر یک همتا مورد استفاده قرار می‌دهد.

فرضیه‌های تحقیق

- روش آموزش حرفه‌ای به صورت استادشاگردی در مقایسه با روش آموزش حرفه‌ای به صورت تک همتایی کارآمدی بیشتری دارد.
- دوگروه گواه و آزمایش از نظر پیشرفت در دوره‌های نظری با یکدیگر تفاوتی ندارند.

روش تحقیق

در این پژوهش از روش شبه تجربی استفاده شده است.

جامعه آماری

پرسنل شرکت پشتیبانی و نوسازی هلیکوپترهای ایران (۵۸۰ نفر) جامعه آماری این تحقیق را تشکیل می‌دهند.

نمونه آماری

گروه اول (گروه مقایسه) شامل ۳۰ نفر که روش آموزشی جاری در شرکت یعنی تک همتایی در مورد آنها اجرا شده است. گروه دوم (گروه آزمایش) شامل ۳۰ نفر که روش استاد - شاگردی در مورد آنها اجرا شده است. این دو گروه به صورت تصادفی انتخاب و نمونه آماری این تحقیق را تشکیل داده اند.

ابزار جمع آوری داده ها

به منظور جمع آوری داده های مورد نیاز در این تحقیق از دفترچه آموزش حین کار به منظور ارزیابی پیشرفت کارآموزان که نتایج کارشان را مرتب در آن ثبت می کردند، استفاده شده است.

یافته های تحقیق

- ۱- بین دو گروه آزمایش و گواه از نظر میزان پیشرفت در یادگیری محتوای دوره های آموزش نظری با هم تفاوتی وجود ندارد.
- ۲- روش استاد - شاگردی از نظر آموزش عملی نسبت به روش تک همتایی کار آمدی بیشتری دارد و نیز با توجه به شرایط فعلی کشور که با کمبود متخصص روبروست، روش استاد - شاگردی بهتر می تواند جوابگوی مشکلات و نارسانی های نیروی انسانی باشد. در روش استاد - شاگردی به یک فرد متخصص احتیاج است که می تواند ده کارآموز را به صورت عملی آموزش دهد. در حالی که در روش تک همتایی برای هر کارآموز یک همتا لازم است.

روش تک همتایی به دلیل نیاز بیشتر به افراد متخصص برای آموزش دادن، از تعداد افراد فعال و با دانش سازمان می کاهد و سازمان را با کمبود نیروی متخصص رو به رو می کند. (مثلاً برای اجرای این تحقیق برای آموزش ۳۰ نفر کارآموز به روش تک همتایی از وجود ۳۰ نفر همتا استفاده شده است. در حالی که در روش استاد - شاگردی فقط از ۳ نفر متخصص استفاده شده است).

پیشنهاد‌ها

- ۱- پژوهش‌های مشابه در سایر سازمان‌ها و درباره سایر مشاغل می‌تواند بر تعمیم پذیری یافته‌های پژوهشی بیافزاید.
- ۲- با توجه به برتری روش استاد-شاگردی با اطمینان می‌توان از این روش برای آموزش پرسنل استفاده کرد.

محدودیتهای تحقیق

- ۱- پژوهش تنها در یک سازمان انجام گرفته و نتایج آن قابل تعمیم نیست.
- ۲- کارآمدی حرفه‌ای کارآموزان بلافصله پس از پایان دوره آموزشی ارزشیابی شده است و احتمال دارد که در اثر گذشت زمان نتایج چنین نباشد.
- ۳- ارزیابی فقط در مورد مشاغل فنی انجام گرفته است و نمی‌توان نتایج آن را بر سایر مشاغل تعمیم داد.

پیوست: مشخصات مطرح های پژوهشی انجام شده درباره آموزش های فنی و حرفه ای به تکیه کنوار سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام پژوهشگر	استاد راهنمای - ناشر	موضوع حفاظت شده	نوع سند	تاریخ انتشار اولیه	محل تکمیل اولیه
۱	آموزش فنی درجه دیگر ایشان و طرز تلقی داشت آموزنان از آن در آموزش دودروش آذربایجان مرغی	سیدوش جمال فر	اداره کل آب.	طرح پژوهشی	۱۳۶۱	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۲	حوالی موثر در جذب طرح بجا به آموزش های فنی و حرفه ای در جهود سلطان علیان مصطفیان	منوچهر گورزی	دانشگاه امیرکبیر	کرسیست: ریاضی الحسینی	۱۳۷۰	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۳	عمل گردانش داشت آموزنان مقاطع متوجه شهروستان نجف به رسمیت منظفل تحصیل در سال تحصیلی ۷۱ - ۷۲	سیدمحمد هیبت الهی	دانشگاه آزاد کرج	طرح پژوهشی	۱۳۷۲	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۴	بررسی مقابلهای بررسی از ریاضی های جامعی داشت آموزنان اسرائیل دینرسان عالی در ایرانی نظری و هموارهان به دریافت نهادی افغانستان و خود را داشت آموزان اسرائیل آموزش میگردند	مهدوش	دانشگاه تهران	دانشگاه امیرکبیر	۱۳۷۳	دانشگاه امیرکبیر	دانشگاه تهران
۵	پیگش داشت آموزنان نظام جدیدی آموزش موسسه شنبت به شاخه کار داشت در دیستانت عالی مهندسی ارائه کرد سال ۷۵ - ۷۶	محمدحسن غرب	اداره کل آب مرکزی	طرح پژوهشی	۱۳۷۴	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۶	پایانی طرح های تحقیق در هایت داشت آموزنان به مشهدی کی داشت حرمیانی	کهریزک دلاور	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی ارشاد	دانشگاه آزاد اسلامی ارشاد
۷	عمل عدم گرانش دائم آموزان به مشهدی افقی در نظام جدید آموزش دادروش استان یلام	سید محمدی محرومی	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۱۳۷۹	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۸	عمل روی آوردن داشت آموزنان به آموزش مدلی کار داشت از دیدگاه دانش آموزان نهاد تهران	سید رضا سیری چیز	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۱۳۷۹	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۹	چهارمین نویسندگ داشت آموزنان به مشهدی افقی دستی و حرفه ای دانشگاه آزاد اسلامی	دکتر سیمین نسب	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	طرح پژوهشی	۱۳۷۹	بزرگداشت: تعلیم و تربیت	بزرگداشت: تعلیم و تربیت
۱۰	الخطاب رشد امور روزانه و پایانی از گروه تحصیلی کارکردی نظام جدید آموزش متوسطه در سال ۷۱ - ۷۲ در ربط آن با زیراند پیشنهاد و ...	فاطمه امیر انصاری	دک همام قور داشی	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	
۱۱	میزان مخاطبندی داشت آموزنان شاخه کار داشت آموزنان داشت آموزنان به مشهدی کار داشت در سال ۷۵ - ۷۶	حسان شهواری فرد	دکم بحمدیقی رضویان	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۱۳۷۹	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی تهران
۱۲	مقابله بین علاوه داشت آموزنان دفتر و سراسر اول نظام جدید دستیاری شهروستان بوشهر است به اصحاب شاخصه کار داشت	علی ربانی	دکتر علی لارور	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	۱۳۷۹	دانشگاه آزاد اسلامی تهران	دانشگاه آزاد اسلامی تهران

پیوست: مشخصات طرح های پژوهشی اجتتمع نده در دارا آموزش های فنی و حرفه ای به ترتیب نوع سند، تاریخ اجتتمع پژوهش، محل تحقیق ارداری سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام پژوهشگر	استاد راهنمای کاظم	مopus جایزه کننده	نوع سند	تاریخ منتشر مجاز	محل تحقیق
۱۱	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۵	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۲	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۳	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۴	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۵	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۶	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۷	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۸	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۹	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۰	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۱	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۲	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۳	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۴	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی
۲۵	آموزون و زنداد احمدصلی رئیس هیئت اجراء در دروده دروده	امان الله منوری	ذکر علی کیانی	مopus جایزه	مopus جایزه	۱۳۷۶	دانشگاه آزاد اسلامی

پیوست: مخصوصات طرح های پژوهشی انجام شده درباره آموزش های فی و حرفه ای به تفکیک نوع سند، تاریخ انجام پژوهش، محل کجها ری سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	محل کجها ری سند	تاریخ انتشار گزارش	نوع سند	جهنمه خدمات کننده	استان راهنمای - ناظر	کام پژوهشگر	محل کجها ری سند
۲۱	زنده آموزش های رسمی ای و غیر رسمی با استغلال اراضی مسکونی در سالهای ۹۷-۹۶	مرکز تحقیقات آموزشی پژوهشگاه تعلم و تربیت	۱۳۴	پژوهش پژوهشی	بازدید از مسکونی های رسمی ای و غیر رسمی با استغلال اراضی مسکونی در سالهای ۹۷-۹۶	مجید ارشاد	بازدید از مسکونی های رسمی ای و غیر رسمی با استغلال اراضی مسکونی در سالهای ۹۷-۹۶	
۲۲	عمل عمل جذب افراد مسکونی های ای و غیر رسمی در مناطق مریم آباد	مسود فریان حسین	۱۳۴	پژوهش پژوهشگاه تعلم و تربیت	بازدید از مسکونی های ای و غیر رسمی با استغلال اراضی مسکونی در سالهای ۹۷-۹۶	دانای خانم	عمل عمل جذب افراد مسکونی های ای و غیر رسمی در مناطق مریم آباد	
۲۳	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان نور	مهدی بوس	۱۳۵	پژوهش پژوهشی	دستگاه اصلاحات طبقه ای	ذکر نظر شریعتزاده	ذکر نظر شریعتزاده	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان نور
۲۴	راطیه انتقال رسمی دختر همسران های آموزش کارگاهی در شهرستان نور	مهدی بوس	۱۳۶	پژوهش پژوهشی	موقوف آموزش مهندس	ذکر علی دلاور	ذکر علی دلاور	راطیه انتقال رسمی دختر همسران های آموزش کارگاهی در شهرستان نور
۲۵	تاسب آموزش های ای و غیر رسمی با زنان های جامعه در استان همدان	کام پژوهشگر کیار	۱۳۷	پژوهش پژوهشی	معاولات آموزش مهندس	احمد پهلوی	کام پژوهشگر بازگشایی	تاسب آموزش های ای و غیر رسمی با زنان های جامعه در استان همدان
۲۶	بررسی وضعیت اشتغال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان سیستان و بلوچستان	حسین نوابی	۱۳۸	پژوهش پژوهشی	وزارت کار و امور اجتماعی	کام پژوهشگر کیار	کام پژوهشگر کیار	بررسی وضعیت اشتغال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان سیستان و بلوچستان
۲۷	دانشناس مهندسی و کنفرانس های فرستاده ای و غیر رسمی استان	حسین نوابی	۱۳۹	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشناس مهندسی و کنفرانس های فرستاده ای و غیر رسمی استان
۲۸	امدادهای ای و غیر رسمی در سالهای ۹۷-۹۶	مهدی بوس	۱۴۰	پژوهش پژوهشی	طریق پژوهش	ذکر علی دلاور	ذکر علی دلاور	امدادهای ای و غیر رسمی در سالهای ۹۷-۹۶
۲۹	راطیه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان نور	مهدی بوس	۱۴۱	پژوهش پژوهشی	وزارت کار و امور اجتماعی	احمد پهلوی	کام پژوهشگر بازگشایی	راطیه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در شهرستان نور
۳۰	تاسب آموزش های ای و غیر رسمی با زنان های جامعه در استان همدان	کام پژوهشگر کیار	۱۴۲	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	کام پژوهشگر کیار	کام پژوهشگر کیار	تاسب آموزش های ای و غیر رسمی با زنان های جامعه در استان همدان
۳۱	کارآفرینی ای و غیر رسمی در شهرستان سیستان و بلوچستان	حسین نوابی	۱۴۳	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	کارآفرینی ای و غیر رسمی در شهرستان سیستان و بلوچستان
۳۲	امدادهای ای و غیر رسمی در سالهای ۹۷-۹۶	کام پژوهشگر سپاهی	۱۴۴	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	امدادهای ای و غیر رسمی در سالهای ۹۷-۹۶
۳۳	عوامل موثر در ایجاد مدارس ای و غیر رسمی در ایران از زمان تا امروز	بهادر مرزاچی	۱۴۵	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	عوامل موثر در ایجاد مدارس ای و غیر رسمی در ایران از زمان تا امروز
۳۴	نمایه میران کی آموزش های مهندسی های مهندسی ای و غیر رسمی	علی اسرار ساکی	۱۴۶	پژوهش پژوهشی	ادواری ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	نمایه میران کی آموزش های مهندسی های مهندسی ای و غیر رسمی
۳۵	در جمهوری اسلامی ای و غیر رسمی ای و غیر رسمی	یحیی جاهرو	۱۴۷	پژوهش پژوهشی	ادواری ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	در جمهوری اسلامی ای و غیر رسمی
۳۶	نیز سرمه آموزش های ای و غیر رسمی ای و غیر رسمی	مهدی دهقان	۱۴۸	پژوهش پژوهشی	مهدی دهقان	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	نیز سرمه آموزش های ای و غیر رسمی
۳۷	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در استان ایلام	مصلی زیار	۱۴۹	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در استان ایلام
۳۸	عملکرد مدیران هر سازمانی ای و غیر رسمی ای و غیر رسمی	غلامحسین للاح زاده	۱۵۰	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	عملکرد مدیران هر سازمانی ای و غیر رسمی ای و غیر رسمی
۳۹	با وظائف مدیریت	غلامحسین للاح زاده	۱۵۱	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	با وظائف مدیریت
۴۰	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در استان ایلام	کام پژوهشگر	۱۵۲	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	سالانه انتقال فاعلیت مسکونی های ای و غیر رسمی در استان ایلام
۴۱	در سال ۹۷-۹۶	کام پژوهشگر	۱۵۳	پژوهش پژوهشی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	دانشگاه های ای و غیر رسمی	در سال ۹۷-۹۶

پیوست شماره ۱- و تجارتی های طرح های پژوهش احتمام شده در برداشت آموزش های نئی و حرفه ای به تفکیک نوع سند، تاریخ انتظام پژوهش، محل تکمیلیار سند و ...

پیوست: مشخصات طرح‌های پژوهشی انجام شده در روزهای فی و حرفه‌ای به تغییک نوع سند، تاریخ ایجاد و تغییک نوع سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام و نامه	استان راهنمایی	موضع حیات تئوده	نوع سند	تاریخ انتشار موارش	محل کیفیت سند
۵۱	عملکرد استان‌های جهارکوهانه‌ای و تابعه آن با استان‌های عدای	قاضی پایه استان‌های عدای	موقوت آموزش	موقوت آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۱	پژوهشکه و تعلیم و تربیت
۵۲	گفتگ آموزش دیران علایه اداره تحصیلی در استان‌هایی ...	حسن گل سعدی	کلم و معرفه ای	موقوت آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۲	پژوهشکه و تعلیم و تربیت
۵۳	چهارچهار استان‌های آموزش در استان‌هایی ...	ایلام صالحی سرانی	ادراه کل آب و برق استان‌ریان	موقوت آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۳	پژوهشکه و تعلیم و تربیت
۵۴	راطمه بر اینهایی آموزش و درسی در دوره کارشناسی ناپوشته دیران	محمدحسین اخراجان	دکر محمدحسین بروان	موقوت آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۴	پژوهشکه و تعلیم و تربیت
۵۵	گفتگ آموزش های تخصصی مسنه خدمت کدویزی از دیگاه سفر آموزان	دکر سلطنتی صدرگیران	دستگاه آزاد اسلامی	موقوت آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۵۶	شروع کندیده در دوره مهندسی سال ۷۳	عبدال مولوی بر میزان استان‌های آذربایجان هر سه استانی فی شهر تهران از	ملامح جوانان	دکر مهندرسها بهترگی	موقوت آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۵۷	دروزه کو یادداشت آموزش فیض خلدون خلدون ...	فاطمه زیبا کلام شمرد	دانشگاه همان	فاطمه زیبا کلام شمرد	مطیع آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه همان
۵۸	بررسی طبقی آموزش فیض و سرمه در ایران و هندوستان	دکر فرهنگ آفنا	دانشگاه همان	دانشگاه همان	مطیع آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه همان
۵۹	ساختار نظام آموزش کدویزی کلودی های ایران کیانا و آفنا	دکر بعدجهاتی طوس	دانشگاه تهران	دانشگاه تهران	مطیع آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه تهران
۶۰	ظایله طبقی آموزش کندیده از ایلات آذربایجان و بورش و سهولتی	لارام ناصر	دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه آزاد اسلامی	مطیع آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۱	تجزیه و تحلیل از زبانی ازون و رویه شائمه فی و حرفه‌ای	دکر زمینه‌سازیان	دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه آزاد اسلامی	مطیع آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۲	تحتی آموزن نظری و تطبیقی مطالعه استان‌های ایران	عبدالحید رسوفی	اداره کل آب فارس	اداره کل آب فارس	مطیع پژوهش	۱۳۷۴	پژوهشکه و تعلیم و تربیت
۶۳	تحتی آموزن نظری و تطبیقی مطالعه استان‌های ایران	محمد شناسی	مطیع پژوهش	سازمان آموزش	سازمان آموزش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۴	بررسی و تعیین تابعه‌ای آموزش فی و حرفه‌ای در سطح استان قم	جوارد بهداختی	سازمان آموزش	سازمان آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۵	بررسی و تعیین تابعه‌ای آموزش دیده سال‌های ۷۹ - ۷۷ در	ملک محمدعلی‌سی قدم	سازمان آموزش	سازمان آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۸	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۶	بررسی و تعیین تابعه‌ای آموزش دیده سال‌های ۷۹ - ۷۷ در	ملک محمدعلی‌سی قدم	سازمان آموزش	سازمان آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۸	دانشگاه آزاد اسلامی
۶۷	سال‌های ۷۷ - ۷۹	سیدعبد حسنه جمل	فی و حرفه‌ای	سازمان آموزش	مطیع پژوهش	۱۳۷۸	دانشگاه آزاد اسلامی

پیوست: مشکلات طرح‌های پژوهشی انجام شده در راه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به تفکیک نوع سند، تاریخ اجتیم پژوهش، محل، تعدادی سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام پژوهشگر	موضع حاصله کنده	نوع سند	استاد راهنما - ناظر	جهل تعدادی سند	تلخی اسناد معرفت	پژوهش
۶۶	آموزشی و تقدیر فناوری انسان‌گذاران	نحوت جباری	نحوت جباری	طرح پژوهشی	سازمان آموزش	سازمان آموزش	سازمان آموزش	سازمان آموزش
۶۷	بررسی و تضمین پایه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای انسان‌گذاران	قسم رسمی	قسم رسمی	طرح پژوهشی	سازمان آموزش	سازمان آموزش	سازمان آموزش	سازمان آموزش
۶۸	آزمایشی برای ایجاد نظام جدید آموزش منظم از دیگران	علی‌شاپوری‌لو	علی‌شاپوری‌لو	طرح پژوهشی	دانشگاه فنی تربیت مدرس			
۶۹	معلمات و داشتگاه آموزش	وحازم گمک	وحازم گمک	خطیل... عبدالله	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش
۷۰	بررسی میزان اطمینان رفت هدایتی و سروهای آموزش و پژوهش با تأثیراتی های انسان و پیاسی نیزی انسانی	محمد‌مهديه‌نايلك	محمد‌مهديه‌نايلك	تحلیل... عبدالله	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش
۷۱	آزمایشی ملکی های جانب داشتگاه آموزش	محمد‌حسونی	محمد‌حسونی	تحلیل... عبدالله	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش
۷۲	کارداشان شهود شهود طبق سال ۱۳۷۹	نورمحمد سبزی	نورمحمد سبزی	تحلیل... عبدالله	دانشگاه فنی تربیت مدرس			
۷۳	از دیدگاه مدیران و هر آموزش اهداف کارزاری	سید‌هادی طه‌پور	سید‌هادی طه‌پور	تحلیل... عبدالله	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش
۷۴	بررسی پژوهشی و تقدیر های انسانی	محمد‌حسونی	محمد‌حسونی	تحلیل... عبدالله	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش	دانشگاه آموزش
۷۵	راههای شرارت صنایع در آموزش منظم شاهد فنی و حرفه‌ای	منصور کلمه	منصور کلمه	ذکر ملی شنی پژوهش	دانشگاه علم و تکنولوژی			
۷۶	آزمایشی ملکی های سوقی داشتگاه انسانی و زارت	مسیه زکریانی	مسیه زکریانی	ذکر ملی شنی پژوهش	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی
۷۷	آموزشی مسائل و محدودیت های آموزش شاهد اکادمیک داشتگاه آموزش	دکتر روزبه نورزی	دکتر روزبه نورزی	ذکر ملی شنی پژوهش	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی	دانشگاه علوم طبیعتی

بیوست: مشخصات طرح های پژوهشی انجام شده در راه آموزش های فنی و حرفه ای به ترتیب نوی سند، تاریخ انجام پژوهش محل تکهه اری سند و...

پیوست: مشخصات طرح‌های پژوهشی انجام شده داراء آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به تفکیک نوع سند، تاریخ انجام پژوهش، محل تکه‌داری سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام پژوهشگر	استاد راهنمایان	جنس	جنس	تاریخ انتشار گزارش	جهل تکه‌داری سند
۹۰	بررسی عوامل مؤثر بر رتبه هنری نسلی دانش آموزان کارشناسی ارشد	ناصر سلطانیان	سیدالله شیخ آبادی	ذ	ذ	۱۳۷۵	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۱	بررسی رابطه بین رتبه هنری دانش آموزان کارشناسی ارشد بازارگار در سطح شهرستان همایون	ناصره برازی	محمد خوارزمی	ذ	ذ	۱۳۷۶	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۲	بررسی وضعیت سطحی و کارگاهی فارغ‌التحصیلان شایستگی دانش و عوامل مؤثر بر آن در استان مازندران در دوره‌های ۱۳۷۱ - ۱۳۷۲	اسمه الله جعفریه	اسمه الله جعفریه	ذ	ذ	۱۳۷۷	دانشکده تدبیر و تربیت دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۳	بررسی مشکلات پیش‌گذاری در پایه‌شناسی هاراله‌های معدن آموزش	کوثر علی‌الدور	دانشگاه علوم پایه اسلامی	ذ	ذ	۱۳۷۸	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۴	ارائه‌ی اطلاعاتی ارزشی برای جامع برآمد آموزشی همراه با شایستگی دانشگاهی	احمد سعدودت	عبدالحسین شفیعی	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۵	بررسی حرف و سلط ایندیکاتورهای مورخ در نظریه اسلامی کیانی با نوجوان اسلامی از دانشگاه تبریز	سیده زینه	سید کریمی	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۶	بررسی ارتقا همایون دانشگاهی کارشناسی ارشد اسلامی بازارگار در شهرستان همایون	حسن سلطانی	دانشگاه علوم پایه اسلامی	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۷	بررسی تأثیر تقدیر تا خر لحد در دروس همانی در دروس عمومی نسبت به دانشگاه علام طباطبائی	محمد حسن رسالتی	دانشگاه علام طباطبائی	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۸	بررسی راهنمایی جلب و گذاشت به رتبه هنری فنی در سروهای در استان ازستان	علی ابراهی	دانشگاه علوم پایه اسلامی	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۹۹	بررسی علل عدم اشغال نارکی تحصیل از هنرستان هنری شبانه	علی‌الله‌هاشم‌گردی	وزارت آموزش و پرورش	ذ	ذ	۱۳۷۹	دانشکده علم و تربیتی دانشگاه علوم پایه اسلامی
۱۰۰	بررسی وضعیت سطحی اسلامی کارآموزان آموزش دیده فنی و حرفه‌ای استان سمنان میان سالهای ۱۳۷۰ - ۱۳۷۱	ابوالفضل سلطانی	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	ذ	ذ	۱۳۷۹	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای
۱۰۱	بررسی وضعیت اسلامی کارآموزان آموزش دیده فرستاده ایشان آذربایجان اداره آموزش و پژوهش سطحی میان سالهای ۱۳۷۰ - ۱۳۷۱	اداره آموزش و پژوهش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	ذ	ذ	۱۳۷۹	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

پیوست: مشخصات طرح های پژوهشی انجام شده دریازه آموزش های نقی و حرفه ای به ترتیب نوع سند، تاریخ انجام پژوهش، محل تکمیل این سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نوع سند	تاریخ انتشار از ارش	محل تکمیل	لام پژوهش	
۱۰۲	بررسی و پیش از انتقال آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی و حرفه ای استان گیلان	اسناد راهنمای - ناشر	بازوشن	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۸	
۱۰۳	بررسی و پیش از انتقال کارکنان اداره کل آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی و حرفه ای استان گیلان	اسناد روزنامه	بیانیه اداره کل آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۸	
۱۰۴	بررسی و پیش از انتقال کارکنان اداره کل آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی و حرفه ای استان گیلان	ن - صور اینان	بازوشن	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۸	
۱۰۵	بررسی و پیش از انتقال کارکنان آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی و حرفه ای استان زنجان در سال های ۷۷ - ۷۶	جیده اکنون و مسکران	بازوشن	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۸	
۱۰۶	بررسی و پیش از انتقال کارکنان آموزش دیگران اداره کل آموزش نقی و حرفه ای استان زنجان در سال های ۷۷ - ۷۶	جیده اکنون و مسکران	بازوشن	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۹	
۱۰۷	پژوهش پژوهشی برآمده از این مجموعه میراث علمی و فرهنگی باستانی	بعد سازی	طرح پژوهش	سازمان آموزش و حرفه ای - وزارت کار و امور اجتماعی	۱۳۷۹	
۱۰۸	مقایسه تجربی روش های آموزش حرفه ای	پایان نامه کارشناسی ارشد	دانشکده علم قرآن	آذربایجان غربی	۱۳۵۹	
۱۰۹	بررسی و تضمیم و مطالعه کم از داشتن این مجموعه به ادامه تعلیم در مراحل داشتن از داشتن این مجموعه و مطالعه این مجموعه	نامه علمی	چهارمین و پنجمین اردو	از خواهان برگشی	۱۳۷۹	
۱۱۰	پژوهش مطالعه کارشناسی در استان کردستان و ایذه	سند محدود میت اهل	عده الله جهیل	اردوا کل آب	کردستان	۱۳۷۹
	چهارمین و پنجمین اردو	اردوا کل آب	اردوا کل آب	اردوا کل آب	اردوا کل آب	۱۳۷۹

پیوست: مشخصات طرح‌های پژوهشی انجام شده در راه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به ترتیب نوع سند، تاریخ اجتیم پژوهش، محل تکمیل‌های سند و ...

ردیف	عنوان پژوهش	نام بازدھتر	استاد راهنما - نام	مدرس حساب کننده	نوع سند	تلخه استخاره کارشناسی پژوهش	عنوان تکمیل‌های سند
۱۱۱	پژوهش مسائل و مسکلات آموزشی آموزش مهندسی شاخص کارشناسی و حسین گلی بخشی	مهدیس علی صدری	اداره کل آموزش و پرورش استان تازه‌زدرا	طرح پژوهشی	پژوهش کارشناسی	پژوهش کارشناسی در نظام جدید نوشه از درجه هم‌آموخته و هم‌جهودان	پژوهش مهندسی اقتصادی و حرفه‌ای کشاورزی استان تازه‌زدرا
۱۱۲	پژوهش مسائل و مسکلات آموزشی شاخص کارشناسی ارشد و دانشگاه‌های آموزشی و پژوهشی در نظام جدید نوشه از درجه هم‌آموخته و هم‌جهودان	محمدعلی پاشائی پیر نصیبی	دانشگاه همدان	دانشگاه همدان	پژوهش کارشناسی ارشد	دانشگاه‌های آموزشی، همدان و شاهزاده تحلیلی دیسترانه‌ای کارشناسی	دانشگاه‌های آموزشی و پژوهشی در نظام جدید نوشه از درجه هم‌آموخته و هم‌جهودان
۱۱۳	پژوهش مبانی پژوهشی و پژوهشی دانشگاه‌های آموزشی کارشناسی ارشد	البرھمنی میاناعی	تریست مدرس	پایان‌نامه کارشناسی ارشد	پژوهش کارشناسی ارشد	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۴	پژوهش مبانی پژوهشی آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌های آموزشی شاخص کارشناسی ارشد	دادود زیدادی	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۵	پژوهش تأثیر آموزش نظام جامع آموزش مهندسی شاخص کارشناسی ارشد	سلسله شناسی	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۶	پژوهش تأثیر آموزش دانشگاه کارشناسی ارشد	واحد راهنمایی	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۷	پژوهش تأثیر آموزش مهندسی شاخص کارشناسی ارشد	اسبابی گنجی	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۸	پژوهش تأثیر آموزش مهندسی شاخص کارشناسی ارشد	دکتر محمد احمدیان	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۱۹	پژوهش تأثیر آموزش مهندسی شاخص کارشناسی ارشد	آشنا شعبان‌زاده	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه	دانشگاه علوم پایه
۱۲۰	پژوهش تأثیر آموزش مهندسی شاخص کارشناسی ارشد	فریدون محمدی	دانشگاه پژوهش	دانشگاه پژوهش	دانشگاه پژوهش	دانشگاه پژوهش	دانشگاه پژوهش

نشانی: تهران ۱۴۱۶۶ - بلوار کشاورز - رو به روی وزارت کشاورزی
 شماره ۱۹۶ - تلفن: ۰۶۵۵۴۳۷ - ۰۶۵۵۹۷۹ - دورنویس: ۶۵۸۲۲۷

۲۵۰ تومان

آموزش فنی و حرفه‌ای از گستردگرین موضوعات حوزه تعلیم و تربیت است و تاکنون پژوهش‌های فراوانی در این زمینه صورت گرفته است. عمدت‌ترین مسائلی که در این باره مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته، عبارت است از:

- اشتغال فارغ‌التحصیلان فنی و حرفه‌ای
- نگرش دانش آموزان فنی و حرفه‌ای به این رشته
- مشکلات اجرایی آموزش فنی و حرفه‌ای
- مسائل مدیران و معلمان فنی و حرفه‌ای
- تجهیزات و امکانات آموزش فنی و حرفه‌ای
- محنت‌های آموزش فنی و حرفه‌ای
- مطالعات تطبیقی آموزش فنی و حرفه‌ای در ایران و سایر کشورها

کتاب حاضر حاوی گزیده پژوهش‌هایی است که طی پانزده سال گذشته در ایران اجرا شده‌اند و هم‌اینک به صورت چکیده تحقیق ارائه می‌شود. موضوع بندی چکیده‌های بر اساس محوری ترین موضوع مورد توجه هر پژوهش صورت گرفته و عمدتاً عنوانین فوق الذکر را در بر می‌گیرد. مخاطبان اصلی این کتاب، محققان؛ استادان؛ برنامه‌ریزان؛ مدیران؛ معلمان و دانشجویان حوزه آموزش فنی و حرفه‌ای هستند و هر یک به فراخور نیاز و دغدغه تخصصی یا شغلی خود، از آن سود می‌جویند و در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر درباره هر یک از پژوهشها و دست یابی به اصل گزارش تحقیقات، به آرشیو کتابخانه تخصصی پژوهشکده تعلیم و تربیت مراجعه می‌نمایند.

آنچه در این مجموعه گرد آمده، نه شامل همه پژوهش‌هایی است که تاکنون سرانجام یافته و نه آینه‌ای است از همه مسائلی که می‌بایست در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای کانون توجه پژوهشگران قرار گرفته باشد. هنوز موضوعات فراوانی وجود دارد که باید در چرخه پژوهش قرار گیرد.